

MARINE BIOLOGICAL LABORATORY
WOODS HOLE, MASSACHUSETTS

IN MEMORY OF
EDWARD GARDINER GARDINER

1854-1907

Herrn Dr. und Professor Sapetus
Steenstrup Director des Königl.
zoologischen Museum

zu

REVISION

DER

hochachtungsvolle
der Verfassers

TURBELLARIEN.

ABTHEILUNG: DENDROCOELEN.

VON

Dr. K. M. DIESING,

WIRKLICHES MITGLIED DER KAISERL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

(Aus dem XLIV. Bande des Jahrganges 1861 der Sitzungsberichte der mathem.-naturw. Classe der kais. Akademie der Wissenschaften besonders abgedruckt.)

(Vorgelegt in der Sitzung vom 3. October 1861.)

WIEN.

AUS DER K. K. HOF- UND STAATSDRUCKEREI.

IN COMMISSION BEI KARL GEROLD'S SOHN, BUCHHÄNDLER DER KAISERL. AKADEMIE
DER WISSENSCHAFTEN.

1862.

5-101

REVISION
DER
TURBELLARIEN.

ABTHEILUNG: DENDROCOELEN.

von

Dr. K. M. DIESING,

WIRKLICHES MITGLIED DER KAISERL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

(Aus dem XLIV. Bande des Jahrganges 1861 der Sitzungsberichte der mathem.-naturw. Classe der kais. Akademie der Wissenschaften besonders abgedruckt.)

(Vorgelegt in der Sitzung vom 3. October 1861.)

W I E N.
AUS DER K. K. HOF- UND STAATSDRUCKEREI.

IN COMMISSION BEI KARL GEROLD'S SOHN, BUCHHÄNDLER DER KAISERL. AKADEMIE
DER WISSENSCHAFTEN.

1862.

Revision der Turbellarien. Abtheilung: Dendrocoelen.

Von dem w. M. Dr. K. M. Diesing.

(Vorgelegt in der Sitzung vom 3. October 1861.)

Keine Ordnung in der Classe der Helminthen hat durch neue Entdeckungen seit dem letzten Jahrzehent so an Umfang zugenommen wie die Strudelwürmer, und keine ihrer Abtheilungen wurde mehr bereichert wie jene mit verzweigtem und blind-endigendem Darmcanal; letztere, was die europäische Fauna betrifft, namentlich durch Dalyell, der in Schottland und an dessen Küsten nicht blos neue Arten auffand, sondern auch zu ihrer Entwicklungsgeschichte neue Beiträge lieferte. Dalyell's Werk: *Powers of the Creator* (London, Vol. I. 1851, Vol. II. 1853), ist auf dem Continent leider nur wenig bekannt. Ich selbst verdanke das im Verlaufe dieser Abhandlung Mitgetheilte nur einem Auszuge R. Leukart's in Troschel's Archiv für Naturgeschichte. — Sehr zahlreich sind zugleich die ausserhalb Europa gewonnenen Entdeckungen; so hat Stimpson: in seinem *Prodromus descriptionis animalium evertebratorum, quae in expeditione ad oceanum pacificum septentrionalem, Johanne Rodgers duee, a republica federata missa, observavit et descripsit* (Pars I., enthalten in den Proceedings of the Academy of Natural Sciences of Philadelphia 1857, S. 19—31), nicht weniger als 52 neue Arten beschrieben. Um die Kenntniss der südamerikanischen Erdplattwürmer hat Friedrich Müller durch sorgfältiges Sammeln von 14 Arten, Angabe ihrer Lebensart und Beschreibung derselben in Gemeinschaft mit seinem Freunde Schultze, welcher die anatomische Untersuchung einer der eingesendeten Arten übernahm, sich ein grosses Verdienst erworben (Hall. Abhandl. IV. [1856], 19—38). Ein sehr reiches Materiale wurde von Ludwig Schmarda 1853—1857 zusammengebracht und in seinem Werke: *Neue wirbellose Thiere, beobachtet und gesammelt auf einer Reise um die Erde 1853—1857* (I. Band,

I. Hälfte 4.; Leipzig 1859), genau beschrieben und abgebildet. Die Zahl der neuen Arten beträgt 53. — Fünf Plattwürmer der Sandwichinseln wurden von W. Harper Pease: Descriptions of new species of Planariidae collected in the Sandwich Islands communicated by J. E. Gray (in den Proceedings of the Zoological Society of London 1860, 37—38) veröffentlicht. Endlich muss ich noch einer Abhandlung Kelaart's: Description of new and little known species of Ceylon Nudibranchiata Molluses and Zoophytes (in Journal of the Ceylon Branch of the Royal Asiatic Society I. S. 134—138) Erwähnung thun, in welcher der Verfasser 19 Arten, jedoch so unvollkommen beschreibt, dass es mir nicht möglich war, über die Identität oder Verschiedenheit derselben von den durch Schmarda veröffentlichten mit Sicherheit abzurtheilen. Eine Abschrift dieses Aufsatzes verdanke ich, da das ihn enthaltende Journal sich in keiner der Wiener Bibliotheken vorfindet, dem Secretär der zoologischen Gesellschaft zu London, Herrn Philipp Lutley Selater, welchem es nach vieler Mühe gelungen ist, in der Bibliothek der königlichen asiatischen Gesellschaft sich ein Exemplar der erwähnten Zeitschrift verschaffen zu können. Ich ergreife die Gelegenheit, um diesem Gelehrten für seine besondere Gefälligkeit den wärmsten Dank auszusprechen.

Bis jetzt sind von dendrocoelen Strudelwürmern mit Ausschluss der ganz zweifelhaften, 234 Arten bekannt, welche sich auf 37 Gattungen und 16 Familien vertheilen. Sie sind der Mehrzahl nach Meeressbewohner.

ORDO: TURBELLARIA EHRENBERG.

Vermes: Intestina Linné ex parte. — Vers planulaires Lamarck ex parte. — Apodes planulaires et Teretularia Blainville. — Apoda trematodina et Apoda nemertina Oersted.

Character essentialis: Turbellaria sunt Achaethelmintha corpore molli, parenchymatoso, continuo, ciliis vibrantibus munito, nunc tractu cibario arbuseuliformi coeco et oesophago sive pharynge protractili (Dendrocoela), nunc tractu cibario simplici (Rhabdocoela) et tunc proboscide aggressoria nulla (Arhynchocoela), aut proboscide aggressoria protractili (Rhynchocoela) instructa. — Aquarium dulcium vel maris incolae rarius terrestria.

SUBORDO I. TURBELLARIA DENDROCOELA EHRENBERG.

Charactere aucto.

Tractus intestinalis dendritice ramosus, coecus.

Vermes: Intestina Linné ex parte. — Vers planulaires Lamarck ex parte. — Apodes planulaires Blainville. — Apoda trematodina Oersted partim.

Animalecula solitaria, libera, decolora vel colorata ino eleganter pieta, longitudine aliquot linearum v. pollicum. *Corpus* molle, parenchymatosum, ciliis vibrantibus obssessum, laeve aut papillosum, elongatum depressoceilum v. planum dilatatum, continuum, pede ventrali nullo aut unico¹⁾. *Acetabulum* nullum v. terminale anticum aut terminale posticum. *Caput* corpore continuum v. discretum, auriculatum v. exauriculatum. *Tentacula* nulla vel pseudotentacula aut tentacula genuina, frontalia, cervicalia v. dorsalia²⁾. *Ocelli* nulli aut 2, 6 v. numerosi. *Otolithi* nulli, rarissime 4 in otolithotheis duabus inclusi. *Os* ventrale, antrorsum, retrorsum v. in medio corporis situm, oesophago s. pharynge protractili, integro aut partito. — *Tractus* cibarius arbuseuliformis v. dichotomus, coecus. *Systema vasorum* aquiferorum

¹⁾ In nonnullis corpusecula bacilliformia, primum cellulis sparsis inclusa, demum libera in cute varie disposita, interdum extus prominentia incertae functionis. Confer M. Schultze: Beitr. z. Naturg. d. Turbell. 11—16, et M. Müller: Observ. anatom. 27—30.

²⁾ *Pseudotentacula* sunt pliae capitis prominentes, sub pressione evanescentes; *tentacula genuina* vero organa tactus propria, persistentia ast retractilia. Num auriculae cum pseudotentaculis identicae aut analogae sint, decidere non audeo.

cum poro excretorio. *Androgyna*, autogama vel enallelogama; apertura genitalis unica (monogonopora) aut aperturae genitales duae (digonopora); penis erectilis. Organa genitalia interna mascula: testiculi duo, vasa deferentia duo tortuosa in vesiculam seminalem excurrentia, spermatozoidea capillaria, agilia libera v. spermatophoris inclusa; feminea: *ovaria* duo ductu communi vaginae femineae inserta; bursa seminalis propria et organum in quo testa ovulorum oritur. *Ovipara*¹⁾ rarissime ovovivipara²⁾. Propagatio partitione spontanea longitudinali quandoque auxiliata. *Evolutio* directa, rarius per metamorphosin. *Fibrae* musculares striis transversalibus nullis. *Ganglia* cerebralia duo commissa juneta, fila nervea emittentia. — Maris vel aquarum dulcium incolae vel supra terram humidam libere vagantia, rarissime subterranea aut ectoparasita.

Reproductio corporis laesi magna. Animalecula voracissima, in propriam speciem minora exsugendo nonnumquam saevientia, ut plurimum regiones temperatas vel calidiores inhabitantia. — Motus gliseens vel natatorius.

Conspectus dispositionis familiarum et generum.

SECTIO I. MONOGONOPORA.

Apertura genitalis unica. — Tentacula nulla aut duo genuina. — Aquarum incolae v. terrestria.

¹⁾ De ovis et de evolutione embryorum confer Siebold: Bericht über die Verhandl. d. Berl. Akad. a. d. J. 1841, 83. — Idem: Lehrb. d. vergleich. Anat. I. 171—172. — De differentiis organorum genitalium Dendrocoelorum aquarum dulcium et marinorum confer expositionem, ab opinionibus praecedentibus discrepantem el. Schultze: in Zeitschr. f. wissenschaftl. Zool. IV. 185 et in Verhandl. d. phys. med. Gesellseh. Würzburg IV. 222.

De larvis praesumptivis hujus subordinis confer:

A gassiz: Lectures on embryology or Daily evening traveller. Boston, 13. Jan. 1849. — Idem: in Proceed. Amer. Assoe. adv. se. 2. meet. Boston 1850. 438 (de opinione Infusoria nonnulla nihil esse quam Turbelliariorum larvæ). — Girard ibid. 402 (ad confirmandam eandem opinionem). — Joh. Müller: in ejus Arch. 1850, 483—500. Tab. XII. XIII. refutatio hujus opinionis et descriptio novae larvæ. — Busch: Beobachtungen 121 (Platynotia tergestina) et Leuckart in Troschel's Arch. 1854. II. 344.

De larvis exacte cognitis confer:

Girard: Researches upon Nemerteans and Planarians I. Philad. 1854, c. tab. 3 (de larva Plaueerae ellipticae). — Dalyell: Powers of the Creator. II. 99. Tab. XV. 1—3 (de evolutione Euryleptae cornutae). — Joh. Müller: in ejus Arch. 1854, 73. Tab. IV. 1 (de larva Styloehi lintei).

²⁾ Phagoeca gracilis Leidy.

* Caput tentaculis genuinis nullis.

† Nec caput, nec corpus acetabulo instructum.

Familia I. Anocelidea. Corpus depresso vel subfiliforme. Caput nec auriculatum, nec tentaculatum. Ocelli nulli. Os ventrale in medio fere corporis v. retrosum situm, oesophago cylindrico v. campanulato. Apertura genitalis unica retro vel ante (?) os sita. Aquarum dulcium incolae, terrestria vel subterranea.

1. **Anocelis.** Corpus depresso. Ocelli nulli. Os oesophago cylindrico. Apertura genitalis retro os. Aquarum dulcium incolae.
2. **Polycladus.** Corpus depresso. Ocelli nulli. Os oesophago cylindrico. Apertura genitalis ante os (?). Terrestria.
3. **Geobia.** Corpus subfiliforme. Ocelli nulli. Os oesophago campanulato. Apertura genitalis retro os. Terricolae.

Familia II. Planaridea. Corpus depresso. Caput biauriculatum v. exauriculatum, tentaculis nullis. Ocelli duo. Os ventrale in medio vel retro medium corporis situm, oesophago integro aut multipartito. Apertura genitalis unica retro os. Aquarum dulcium vel maris incolae, rarius terrestria.

a. Oesophagus integer.

4. **Planaria.** Caput triangulare subauriculatum. Ocelli duo. Os in medio fere corporis situm, oesophago cylindrico. Aquarum dulcium incolae.
Genera 5, 6 et 7, a Planaria characteribus essentialibus vix diversa.
- 5 ? **Haga.** Caput exauriculatum. Ocelli duo. Os retro medium corporis situm, oesophago cylindrico. (Penis retortaeformis inermis haud vaginatus.) Maricolae.
- 6 ? **Cereyra.** Caput subbiauriculatum. Ocelli duo. Os retro medium corporis situm, oesophago cylindrico. (Penis retortaeformis, apiculo corneo, hastaeformi, terminali, haud vaginatus.) Maricolae.
- 7 ? **Fovia.** Caput corpore continuum, fronte saepius in medio producta vel acuta. Ocelli duo. Os . . . oesophago . . . Maricolae.
8. **Rhynchodemus.** Caput exauriculatum, proboscidiforme, reflexile. Ocelli duo. Os retro medium corporis situm, oesophago doliformi. Terrestria.
9. **Dendrocoelum.** Caput antice bisinuatum biauriculatum, auriculis tentaculiformibus. Ocelli duo. Os in medio fere corporis

situm, oesophago cylindrico. (Penis retortaeformis, inermis, longe vaginatus.) Aquarum dulcium incolae, interdum simul maricolae.

Genus 10. ab hoc characteribus essentialibus nullis, ut videtur, diversum.

10? **Gunda.** Caput antice sinuatum, biauriculatum. Ocelli duo. Os retro medium corporis situm, oesophago cylindrico. (Penis retortaeformis, inermis, haud vaginatus.) Maricolae.

β. Oesophagus multipartitus.

11. **Phagocata.** Caput subbiauriculatum. Ocelli duo. Os retro medium corporis situm, oesophago multipartito. Aquarum dulcium incolae.

Familia III. Polycelidea. Corpus depresso, pede ventrali nullo aut uno. Caput corpore continuum vel discretum, auriculatum v. exauriculatum, tentaculis nullis. Ocelli 6 v. numerosi. Os ventrale ante vel retro medium corporis situm, oesophago cylindrico vel campanulato. Apertura genitalis unica retro os posita. Aquarum dulcium incolae vel terrestria.

Phalanx I. Polycelidea apoda.

Subfamilia I. Oligocelidea. Ocelli 6. Oesophagus cylindricus. Aquarum dulcium incolae.

12. **Oligocelis.** Caput biauriculatum. Ocelli 6 in acervos duos dispositi. Os retro medium corporis situm, oesophago cylindrico. Aquarum dulcium incolae.

Subfamilia II. Eupolycelidea. Ocelli numerosi. Oesophagus cylindricus. Aquarum dulcium incolae.

13. **Polycelis.** Caput exauriculatum. Ocelli numerosi marginales. Os retro medium corporis situm oesophago cylindrico. Aquarum dulcium incolae.

Phalanx II. Polycelidea gasteropoda.

Subfamilia III. Geoplanideu. Ocelli numerosi. Pes ventralis. Oesophagus campanulatus. Terrestria.

14. **Geopiana.** Caput corpore continuum exauriculatum. Ocelli numerosi marginales. Os retro medium corporis situm oesophago campanulato. Pes ventralis sat distinctus. Terrestria.

15. **Bipalium.** Caput corpore latius v. semilunare postice excisum, v. semicirculare postice recte truncatum v. transverse ellipticum

s. malleiforme. Ocelli numerosi plerumque marginales. Os parum ante vel retro medium corporis situm. Pes ventralis sat distinctus. Terrestria.

† Caput acetabulo frontali vel corpus appendice acetabulari instructum.

Familia IV. Procotylidea¹⁾.

16. **Proctyla.** Corpus elongatum. Caput corpore continuum, subauriculatum, tentaculis nullis, acetabulo frontali, porrectili, pedicellato. Ocelli duo. Os ventrale in medio fere corporis situm, oesophago doliiiformi. Apertura genitalis unica retro os. — Aquarum dulcium incolae.

Familia V. Bdelluridea.

17. **Bdellura.** Corpus elongatum convexiusculum, extremitate postica strictura discreta, dilatata, acetabulari. Caput corpore continuum, nec aurieulatum, nec tentaculatum. Ocelli duo. Os ventrale retro medium corporis situm, oesophago cylindrico vel campanulato. Apertura genitalis . . . Maricolae, ectoparasita.

** Caput tentaculis genuinis duobus.

Familia VI. Leimacopsidea.

18. **Leimacopsis.** Corpus elongato-lanceolatum. Caput corpore continuum antice truncatum, tentaculis genuinis duobus frontalibus. Ocelli numerosi. Os ventrale antrorum situm. Apertura genitalis . . . Terrestria.

Familia VII. Galeocephalidea.

19. **Galeocephala.** Corpus oblongum. Caput corpore continuum, subbiauriculatum, tentaculis genuinis duobus. Ocelli duo. Os ventrale retro medium corporis situm, oesophago . . . Apertura genitalis unica retro os. Aquarum dulcium incolae.

Familia VIII. Procerodea.

20. **Procerodes.** Corpus depresso. Caput a corpore subdiscretum, exaurieulatum, tentaculis genuinis duobus frontalibus. Ocelli duo. Os ventrale . . ., oesophago . . . Apertura genitalis unica . . . Maricolae.

¹⁾ Character generis unici simul familiae; quod de familiis omnibus subsequentibus, unicum solum genus continentibus, pariter valet.

SECTIO II. DIGONOPORA.

Aperturae genitales duae. Tentacula nulla, aut duo, pseudo-tentacula aut tentacula genuina. Maricolae.

* Tentacula nulla.

Familia IX. Typhloleptidea.

21. **Typhlolepta.** Corpus oblongum. Caput corpore continuum. Tentacula nulla. Ocelli nulli. Os ventrale in medio fere corporis, antrorum v. retrorsum situm, oesophago cylindrico. Aperturae genitales retrorsum sitae. Maricolae.

Familia X. Acephaloleptidea.

22. **Diopis.** Corpus ovale. Caput corpore continuum. Tentacula nulla. Ocelli duo. Os ventrale in vel retro medium corporis, oesophago stellato-plicato. Aperturae genitales retrorsum sitae. Maricolae.

Familia XI. Cephaloleptidea.

23. **Cephalolepta.** Corpus planum dilatatum. Caput discretum. Tentacula nulla. Ocelli duo. Os ventrale in medio fere corporis, oesophago subcampanulato. Aperturae genitales ante os sitae. Aquarum subsalinarum incolae.

Familia XII. Leptoplanidea. Corpus planum dilatatum. Caput corpore continuum. Tentacula nulla. Ocelli numerosi in acervum unicum aut in acervos plures aggregati, interdum etiam ocelli marginales, capiti immediate aut papillae propriae impositi. Otolithi nulli rarissime quatuor. Os ventrale antrorum, in medio fere corporis vel retrorsum situm, oesophago cylindrico aut multilobo. Aperturae genitales retro os sitae. Maricolae.

24. **Leptopiana.** Ocelli numerosi in acervum unicum aut in acervos plures aggregati interdum etiam ocelli marginales. Otolithi nulli, rarissime quatuor. Os antrorum, in medio fere corporis v. retrorsum situm, oesophago cylindrico. Maricolae.

25. **Centrostomum.** Ocelli numerosi in acervos duos dispositi. Os in medio vel ante medium corporis, oesophago multilobo. Maricolae.

26. **Diplonehus.** Caput papilla occipitali bilobata. Ocelli partim papillae capitidis impositi, partim ante papillam siti. Os ante corporis medium situm, oesophago . . . Maricolae.

** Pseudotentacula duo frontalia.

Familia XIII. Nautiloplanidea. Corpus planum. Caput corpore continuum vel discretum, pseudotentaculis frontalibus duobus. Ocelli nulli. Os ventrale antrorum v. retro medium corporis, oesophago cylindrico aut multilobo. Aperturae genitales retro v. ante os sitae. Maricolae.

27. **Schmardea.** Caput corpore continuum. Os antrorum situm, oesophago cylindrico. Aperturae genitales retro os. Maricolae.

28. **Nautiloplana.** Caput discretum. Os retro medium corporis, oesophago multilobo. Aperturae genitales ante os. Maricolae.

Familia XIV. Euryleptidea. Corpus planum laeve v. papillosum. Caput a corpore plus minusve discretum, pseudotentaculis frontalibus duobus. Ocelli numerosi cervicales v. simul pseudotentaculis impositi. Os ventrale in medio fere corporis v. antrorum situm, oesophago cylindrico. Aperturae genitales ante vel retro os sitae. Maricolae.

29. **Eurylepta.** Corpus laeve. Aperturae genitales ante os sitae (an in omnibus?). Maricolae.

30. **Proceros.** Corpus laeve. Aperturae genitales retro os sitae. Maricolae.

31. **Planeolis.** Corpus supra papillosum, papillis serie simpliei in ellipsis formam dispositis. Maricolae.

32. **Thysanozoon.** Corpus supra undique papillosum Maricolae.

*** Tentacula duo genuina, dorsalia, cervicalia v. frontalia.

Familia XV. Planoceridae.

33. **Planocera.** Corpus planum dilatatum. Caput corpore continuum. Tentacula duo genuina dorsalia. Ocelli nulli. Os ventrale in medio corporis, oesophago tubaeformi limbo lobato. Aperturae genitales . . . Maricolae.

Familia XVI. Stylochidea. Corpus planum saepius crassiuseulum, laeve vel supra tuberosum. Tentacula genuina duo frontalia v. cervicalia. Ocelli numerosi varie dispositi. Os ventrale antrorum v. in medio fere corporis, rarissime retrorsum situm, oesophago cylindrico vel multilobo. Aperturae genitales retro os sitae. Maricolae.

a. Corpus laeve.

34. **Prostheceraeus.** Tentacula frontalia. Oesophagus cylindricus.
Maricolae.
35. **Stylochus.** Tentacula cervicalia. Oesophagus cylindricus.
Maricolae.
36. **Genneoceros.** Tentacula cervicalia. Oesophagus multilobus.
Maricolae.

β. Corpus supra tuberculatum.

37. **Trachyplana.** Tentacula cervicalia. Maricolae.

SECTIO I. MONOGONOPORA STIMPSON.

Apertura genitalis unica. — Tentacula nulla aut duo genuina. —
Aquarum incolae vel terrestria.

* Caput tentaculis genuinis nullis.

† Nec caput, nec corpus acetabulo instructum.

Familia I. Anocelidea. D. Corpus depresso vel subfiliforme. Caput nec auriculatum, nec tentaculatum. Ocelli nulli. Os ventrale in medio fere corporis vel retrorsum situm, oesophago cylindrico v. campanulato. Apertura genitalis unica retro v. ante (?) os sita. — Aquarum dulcium Europae australis et Americae borealis incolae vel terrestria, imo terricolae in America meridionali.

I. ANOCELIS STIMPSON.

Planariae spec. Auctorum. — Typhloplanae spec. Ehrenberg.

Corpus depresso elongato-ovale. *Caput* corpore continuum, autice saepe truncatum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* nulli. *Os* ventrale infra medium corporis situm, oesophago cylindrico. *Apertura genitalis* unica retro os. Aquarum dulcium zonae temperatae unius et alterius hemisphaerae incolae.

1. Anocelis coeca STIMPSON.

Typhloplanula coeca Ehrenberg: Acaliph. d. roth. Meeres 67.

Planaria coeca Dugés. — Diesing: Syst. Helm. I. 280.

Anocelis coeca Stimpson: Prodromus I. 6.

Habitaculum. In rivulo semel offendit (Dugés).

2. Anocelis fuliginosa STIMPSON.

Corpus depresso ovale, supra convexiusculum, subtus planum, fuliginosum. Longit. 5'', latit. 4''.

Oesophagus cylindricus albus 1 lineam longus, $\frac{1}{2}$ lineam latus.

Planaria (Typhlolepta?) fuliginosa Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. 225 eum deser.

Typhloplana? fuliginosa R. Leuckart in Troschel's Arch. 1854. II. 346.
Anoecis fuliginosa Stimpson: Prodr. I. 6. sine deser.

Habitaculum. In fluvio Rancocas prope Pemberton, New-Jersey (Leidy).

Species inquirendae.

3. *Planaria flexuosa MÜLLER*. Dies. Syst. Helm. I. 280.
4. *Planaria ciliata GMELIN*. Dies. Syst. Helm. ibid.
5. *Planaria stagnalis GMELIN*. Dies. Syst. Helm. ibid.
6. *Planaria heteroclita FABRICIUS*. Dies. Syst. Helm. I. 281.

II. POLYCLADUS BLANCHARD.

Planariae spec. Darwin. — *Geoplanae spec. Schultze*.

Corpus depresso planum v. convexiuseulum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* nulli. *Os ventrale* superum vel in medio fere corporis, oesophago cylindrico. *Apertura genitalis* unica ante os¹⁾). — Americae austro-occidentalis terrae et sylvarum humidarum incolae.

1. *Polyeladus Gayi BLANCHARD*. Dies. Syst. Helm. I. 201. adde:
Stimpson: Prodr. I. 7.
Geoplana Gayi M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. (1836), 3.
2. *Polyeladus maculatus DIESING*. Syst. Helm. I. 201. adde:
Stimpson: Prodr. I. 7.
Geoplana maculata M. Schultze: l. s. e. 30.
3. *Polyeladus semilineatus DIESING*. Syst. Helm. I. 201. adde:
Stimpson: Prodr. I. 7.
Geoplana semilineata M. Schultze: l. s. e. 30.
4. *Polyeladus Darwini DIESING*. Syst. Helm. I. 202. adde:
Polyeladus elongatus Stimpson: Prodr. I. 7.
Geoplana elongata M. Schultze: l. s. e. 30.
5. *Polyeladus andicola SCHMIDT*.

Corpus planum oblongum supra ex nigro brunnescens, subtus laete bruneum linea mediana coeruleo-alba. Longit. ad 1" lat. ad 3".

Os circulare pharynge (oesophago) brevi cylindrico. Aperturae genitales approximatae, supra medium corporis sitae. Penis brevis parum evertitus basi incrassatus. Motus tardus.

¹⁾ Character genericus non satis stabilitus; cl. Schultze animaleculum a cl. Blanchard inverse descriptum esse suspicatur; cl. Schmidta in specie P. andicola aperturas genitales duas approximatas ante medium corporis sitas memorat, quod imo tribui repugnaret.

Polyeladus andieola Schmarda: Neue wirbellose Thiere I. 4, 15. Tab. II.
31 et 31^a.

Habitaculum. Quito: in hortis, ad Machangara ad pedem
montis Pichincha: in arbustis sub arboribus prostratis et ad paginam
inferiorem foliorum (Schmarda).

III. GEOBIA DIESING.

Geoplanae spec. Fr. Müller et M. Schultze.

Corpus subfiliforme. *Caput* corpore continuum antice rotundatum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* nulli. *Os ventrale* retrorsum situm, oesophago campanulato. *Apertura genitalis* unica haud procul ab apice caudali. — *Terricolae Americae meridionalis*.

Tractus cibarii rami indivisi vel divisi.

1. *Geobia subterranea* DIESING.

Corpus longissimum filiforme retrorsum rotundatum, lacteum, tractu cibario roseo transparente. Longit. 2—ultra 4'', latit. vix 3/4''. *Geoplana subterranea* Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abh. IV. 1856, 25.

Habitaculum. In terra limosa et arenosa in cuniculis Lumbriici corethruri, quem haud raro exsugit, in Brasilia (Fr. Müller).

Familia II. Planaridea Stimpson partim. *Corpus* de-
pressum, rarissime subcylindricum. *Caput* biauriculatum v. exauricu-
latum, tentaculis nullis. *Ocelli* duo. *Os ventrale* in medio vel retro
medium corporis situm, oesophago integro aut multipartito. *Apertura genitalis* unica retro os. — *Aquarum dulcium vel maris hemisphaerae borealis* incolae, rarius terrestria.

a. Oesophagus integrer.

IV. PLANARIA MÜLLER.

Synon. generis adde: *Gonioarena Schmarda*. — *Dugesia Girard*.

Corpus depresso oblongum. *Caput* corpore continuum vel subdiscretum triangulare subauriculatum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os ventrale*, in medio fere corporis situm, oesophago cylindrico. *Apertura genitalis* unica retro os. — *Aquarum dulcium zonae temperatae partis occidentalis et orientalis hemisphaerae borealis* incolae.

1. (6) *Planaria torva* MÜLLER. Dies. Syst. Helm. I. 205. exelus. var. adde:

Thomson: in Ann. nat. hist. XVIII. (1846) 388. — *Stimpson*: Prodr. I. 5. —

Gerstfeldt: in Mém. Soc. Etrang. Acad. St. Petersb. VIII. (1859) 262.

Habitaculo adde: In Hibernia (Thomson). Ad saxa Angarae prope Irkutzk, Martio et Aprili raro (Maack).

Synonymia hujus speciei respectu subsequentium trium inextricabilis.

2. Planaria Schultzei DIESING.

Corpus brunneum. *Caput* antice rotundatum. *Ocelli* in limite capitis. *Longit.* $\frac{1}{2}'' \dots$

Characteribus anatomieis praesertim organi auxiliaris capitati a Pl. Iugubri differt.

Planaria torva M. Schultze nec Müller: in Zeitschr. f. wissenschaftl. Zool. IV. 1852, 187 de spermatophoris. — Idem in V. Carus Icones Zootom. Tab. VIII. 18, 19 (anatom.). — O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissenschaftl. Zool. XI. 1861, 92. Tab. X. 2, (animale.) 4 (anatom.).

Habitaculum. Prope Halam ad Saalam (Schultze)? — Berolini (O. Schmidt).

3. Planaria lugubris O. SCHMIDT.

Corpus gracie, opacum, nigrobrunneum. *Caput* obtuse triangulare, in adultis obtuse rotundatum, marginibus transparentibus. *Ocelli* in medio inter apicem anticam et latissimam capitatis partem. *Longit.* 8''.

Penis trilocularis, loculo primo s. basili granula continente, secundo subhemisphaerico e fibris concentricis, tertio longissimo subconico e fibris longitudinalibus undulatis composito. Organum auxiliare nullum. O. Schmidt.

Planaria torva. O. Schmidt: in Sitzb. d. k. Akad. d. Wiss. XXXII. 269. — Idem: in Zeitschr. f. wissenschaftl. Zool. X. 26—33 (et de organ. genital.). Tab. III. 5, 6.

Planaria lugubris O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissenschaftl. Zool. XI. (1861), 91. Tab. X. 1 (animale.).

Habitaculum. Sub axis cum Gammaro et Aneylo prope Gratiam in Styria (O. Schmidt).

4. Planaria polychroa O. SCHMIDT.

Corpus brunneum haud raro nigrum, imo nigro-viride v. variegatum. *Caput* antice subaeutum. *Ocelli* haud procul ab apice antica et immediate ante latissimam capitatis partem. *Longit.* 7''.

Characteribus anatomieis, praesertim organorum genitalium a speciebus reliquis diversa.

Planaria polychroa O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissenschaftl. Zool. XI. (1861), 93. Tab. X. 3, (animale.) 5, 6.

Habitaculum. In fossis pratorum ad Saalam prope Halam copiose autumno (O. Schmidt).

5. Planaria guttata GERSTFELDT.

Corpus foliaceum oblongum retrorsum attenuatum, marginibus haud crispatis, supra fuscum maeulis albis vel flavescentibus 10 (interdum 8 aut 12) in duas series longitudinales dispositis notatum, subtus albidum. *Caput* obtusum. *Ocelli* maeulis duabus albis marginibus antieis confluentibus impositi. *Longit.* 8'', *latit.* 1½'' et ultra.

Planaria guttata Gerstfeldt: in Mém Soe. Etrang. Aead. St. Petersb. VIII. 262.

Habitaculum. Ad saxa Angarae prope Irkutzk, Martio et Aprili haud raro (Maack).

6. Planaria fusea DUGES nec GMELIN.

Planaria fusea Gmelin. — Diesing: Syst. Helm. I. 204 partim.

Planaria fusea Dugés nec Gmelin. — Stimpson: Prodr. I. 5.

Planaria torva Ehrenberg: Aealeph. d. roth. Meeres 67.

Habitaculum. In aquis stagnantibus in Gallia (Dugés).

7. Planaria gonocephala. DUGES.

Penis bilocularis, loculo primo s. basilari in parte posteriore granula continentem, parte sua anteriore in loeulum secundum seu anteriores intruso, loculo secundo pyriformi; loeulis ambobus e fibris longitudinalibus compositis. O. Schmidt.

Planaria torva var. gonocephala Dies. Syst. Helm. I. 206.

Planaria gonocephala Leydig? in Müller's Arch. 1834, 288. Tab. XI. 4—6 (eum descript. et anatom.). — Idem: Vergleichende Histologie 331.

Planaria gonocephala Dugés. — Ehrenb.: Aealeph. d. rothen Meeres 66. — Stimpson: Prodr. I. 5. — O. Schmidt: in Sitzungsber. d. kais. Akad. XXXII. (1858), 268. — Idem: in Zeitsehr. f. wissensc. Zool. X. 27 (et de organ. genital.). Tab. 4. 5 (6?).

Gonioarena gonocephala Sehnarda: Neue wirbell. Th. I. 1, 14.

Habitaculo adde: Genuae in aqua dulci frequenter (Leydig) (adhuc dubium an revera ad hanc speciem, teste cl. Schmidt) sub axis rivorum rapide fluentium prope Gratiam (O. Schmidt).

8. Planaria gonocephaloides STIMPSON.

Corpus elongatum gracile retrorsum attenuatum. *Caput* subdiscretum.

Areolae transparentes oellos ineludentes in Pl. gonocephala Dugés circulares, oblongae ex Girard.

Dugesia gonocephaloides Girard: in Proceed. Bost. Soc. Nat. Hist. III. 265. — Nordamer. Monatsb. II. 2.

Planaria gonocephaloides Stimpson: Prodr. I. 5.

Habitaculum. In rivulis, vulgaris in Massachusetts et New Jersey (Girard).

Cl. *Girard* duo ocellorum paria memorat; quod characteri generico Planariae repugnat.

9. **Planaria Foremanii STIMPSON.**

Dugesia Foremanii Girard: Proceed. Bost. Soc. Nat. Hist. IV. 211.

Planaria Foremanii Stimpson: Prodr. I. 5.

Habitaculum. In aquis dulcibus Americae septentrionalis (Girard).

10. (5.) **Planaria maculata LEIDY.** — *Diesing:* Syst. Helm. I. 205 adde:

Leidy: in Proceed. Acad. Philad. III. 251, V. 225 et 289. — *Stimpson:* Prodr. I. 5.

Dugesia maculata Girard: in Keller's und Tiedemann's Nordamer. Monatsb. II. 1851, 23.

Var. α . Brunnescens indistincte maculata. Longit. 8''.

Var. β . Maculis griseis indistinetis, intestino nigrescente, brunnescente vel viridescente, frequenter stria pallidore dorsali. Longit. 6''.

Leidy l. c.

11. **Planaria sagitta O. SCHMIDT.**

Corpus elongatum retrorsum attenuatum, brunnescens.

Caput sagittaeforme. Longit. ultra 7''.

Planaria sagitta O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. (1860), 15 et 31. Tab. II. 6, 7, 8 (structura organorum digestionis et reproduct.).

Habitaculum. Sub saxis fontium Coreyrae et Cephaloniae abunde (O. Schmidt).

12. **Planaria badia STIMPSON.**

Corpus oblongum convexiusculum, postice acutum, supra badium ad caput pallidius, macula stomachali oblonga pellucida postmediali.

Caput acute triangulare auriculis mediocribus. *Ocelli* auriculis oppositi; pigmento substellato ad latus internum globuli sat magni. Longit. ad 5''; latit. $1\frac{1}{2}$ ''.

Planaria badia Stimpson: Prodr. I. 5 et 12.

Habitaculum. In fossis insulae Loo Choo (Stimpson).

13. **Planaria cinerea STIMPSON.**

Corpus oblongum convexiusculum, retrorsum attenuatum, supra cinereum fascia mediana subspinata obscuriore. *Caput* triangulare

in medio paullo productum, auriculis medioribus. *Ocelli* auriculis oppositi; pigmento ovali ad latus internum globuli medioris. Longit. ad 5'', latit. 1 $\frac{3}{4}$ ''.

Planaria cinerea Stimpson: Prodr. I. 5 et 12.

Habitaculum. In fossis insulae „Ousima“ Japoniae australis (Stimpson).

14. *Planaria Sinensis STIMPSON.*

Corpus oblongum postice acutum, supra colore variabile, nigrum, fuscum vel fulvum, marginibus hyalinis, macula hyalina stomachali mediana. *Caput* obtuse triangulare in medio valde productum. *Ocellorum* pigmentum rotundatum in globulo vitreo ovali, lateri interno approximatum. Longit. 1 $\frac{1}{2}$ ”, lat. ad 2”.

Planaria sinensis Stimpson: Prodr. I. 5 et 12.

Habitaculum. In rivulis insulae Sinensis Hong-Kong (Stimpson).

15. *Planaria truncata LEIDY.*

Corpus plano-depressum sublineare, antice truncatum postice rotundatum, nigro-albidum linea longitudinali dorsali nigra. *Ocelli* reniformes. Longit. 3—5'', lat. 1 $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ ''.

Planaria truneata Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. 223. — *Stimpson*: Prodr. I. 5.

Habitaculum. In rivo prope Newark, Delaware (Leidy).

16. *Planaria olivacea O. SCHMIDT¹⁾.*

Corpus elongatum retrorsum valde attenuatum, supra olivaceum. *Caput* corpore continuum rotundatum. *Ocelli* circulares haud procul a margine anteriore. Longit. ultra 1 $\frac{1}{2}$ ''.

Planaria olivacea O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissenschaftl. Zool. XI. (1860), 15, 30 et 31. Tab. II. 3, 45 (et de organis digestionis et reproduct.).

Habitaculum. In fossa prope El Canon Coreyrae abunde (O. Schmidt).

De specie hac et praecedente confer notam ad calcem generis *Foviae*. Genus 5. et 6. a praecedente characteribus essentialibus nullis sed solummodo structura organorum genitalium et habitaculo, 7. nonnisi ultimo diversum.

¹⁾ Species 15. et 16.: a forma principali capite et auriculorum absentia differre videntur.

V. ? HAGA O. SCHMIDT.

Corpus planiusculum elongatum. *Caput* corpore continuum, nec auriculatum, nec tentaculatum. *Ocelli* duo. *Os ventrale retrorsum situm*, oesophago cylindrico. *Apertura genitalis unica retro os*. Maricolae.

Notitiae anatomicae: Oesophagus in cavo proprio parietibus distinctis. Traetus intestinalis obsolete ramosus. Penis retortaeformis inermis. Vesicula seminalis intra penem nulla; ductus spermaticus duplex. Oviductus duo, utero ad vaginae basin inserti. Bursa seminalis propria pedicellata, vaginac uteri inserta.

1. *Haga plebeia* O. SCHMIDT.

Corpus planiusculum antrorsum parum attenuatum, griseum vel griseo-viride. *Ocelli* parvi distantes. *Longit. 2''*.

Haga plebeia O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensh. Zool. XI. (1860), 19 et 31. Tab. III. 6, 7 (eum anatom.).

Habitaculum. Sub axis in aqua marina et subsalsa in sinu Argostoli Coryrae, vere frequenter (O. Schmidt).

VI? CERCYRA O. SCHMIDT.

Corpus depresso elongatum. *Caput* corpore continuum, auri-
culis subnullis. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os ventrale retro medium corporis situm*, oesophago cylindrico. *Apertura genitalis unica retro os sita*. — Maricolae.

Notitiae anatomicae: Systema vasorum aquiferorum distinctissimum birame, ramis arbuseuliformibus, poro exeretorio haud proeul ab apice caudali. Intestini ramificationes distinctissimae, ramulis duobus posticis trabeculis transversalibus junctis. Vasa seminaria infra oesophagum coalita. Penis retortaeformis apieulo eorneo hastato terminali ante aperturam genitalem. Ductus spermaticus simplex. Ovaria ante basin oesophagi sita; uterus bursaeformis retro aperturam genitalem.

1. *Cercyra hastata* O. SCHMIDT.

Corpus planum elongatum antrorsum attenuatum antice rotundatum, nunc decolor, nunc partim flavidum, cinereo-viride vel vires-
cens. *Longit. 3''*.

Coryra hastata O. Schmidt: in Zeitsehr. f. wissensh. Zool. XI. 17—19 et 31 (eum anatom.). Tab. III. 1—3.

Habitaculum. Ad littus Coryrae, vere (O. Schmidt).

VII. ? FOVIA GIRARD.

Planariae spec. Auct. et Vorticis species Girard.

Corpus depresso elongatum. *Caput* corpore continuum antice subtruncatum, fronte saepius in medio producta vel aenta, nec auri-

culatum, nec tentaculatum. *Ocelli* duo. Os. oesophago¹⁾). *Apertura genitalis* unica retro os. *Maricola*e.

Notitia anatomica. Tractus eibarius ramis indivisis.

Fortasse species 15. et 16. generis *Planariae* hoc referendae.

1. *Fovia Warrenii* GIRARD.

Vortex Warrenii Girard: Proceed. Bost. Soc. Nat. Hist. III. 264.

Fovia Warrenii Girard: ibid. IV. (1852), 211. — Keller et Tiedemann.

Nordam. Monatsb. II. 4. — Stimpson: Prodr. I. 6.

Habitaculum. Ad portum Bostoniae raro (Girard).

2. *Fovia littoralis* STIMPSON.

Planaria littoralis Müller: Prodr. Zool. Dan. 2691. — Oersted: Entw.
einer syst. Einth. d. Plattw. Tab. I. 6. — Van Beneden: Faun. litt.
de Belgique 1860, 42. Tab. VII. 11—13.

Planaria Ulvae Oerst. — Dies. Syst. Helm. I. 205 partim.

Fovia littoralis Stimpson: Prodr. I. 6.

Habitaculum. Ad littora Daniae (O. F. Müller). Ad Fucum
vesiculosum et Ulvam intestinalem ad littora Belgiae (Beneden).

3. *Fovia affinis* STIMPSON.

Planaria affinis Oerst. — Dies. Syst. Helm. I. 206.

Fovia affinis Stimpson: Prodr. I. 6.

Habitaculum. Inter lapides prope littus Kallebadstrand in
Dania (Oersted).

4. *Fovia graciliceps* STIMPSON.

Corpus gracile antrorum dilatatum, post medium dilatum
convexusculum, postice apiculatum, supra griseum. *Caput* valde
elongatum gracile, fronte aente triangulari cervice vix latiore. *Ocelli*
approximati ad quintam anteriorem corporis partem siti, pigmento
reniformi. Longit. ultra 2'', latit. $1\frac{1}{2}$ ''.

Fovia graciliceps Stimpson: Prodr. I. 6 et 12.

Habitaculum. In portu Hong-Kong; littoralis, in locis arenoso-
llirosis (Stimpson).

5. *Fovia trilobata* STIMPSON.

Corpus oblongum, depresso antrorum subangustatum, re-
trorum rotundatum, supra rubrum fascia mediana pallidiore et linea
transversa nigricante pone ocellos, subtus album. *Ocelli*, octava

¹⁾ In specimine diarii citati bibliothecae Academiae Caes. Vindobonensis pagina charac-
terem genericum *Foviae* continens desideratur.

corporis parte ab apice remoti, pigmento semicirculari ad latus internum globulorum ovalium. Longit. ultra 2'', latit. ultra $\frac{1}{2}''$.

Fovia trilobata Stimpson: Prodr. I. 6 et 12.

Habitaculum. In sinu Avatscha Kamtschatcae, littoralis, inter lapides (Stimpson).

VIII. RHYNCHODEMUS LEIDY.

Planariae spec. Auctor., Geoplanae spec. Schultze.

Corpus subcylindricum vel depresso. *Caput* corpore continuum proboscidiforme reflexile. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os ventrale* infra medium corporis situm, oesophago doliiformi. *Aertura genitalis* unica retro os. — Terrestres; zonae temperatae Europae et Americae, tam borealis quam meridionalis, incolae.

1. Rhynchodemus terrestris LEIDY.

Fasciola terrestris Müller: Vermes terrestr. et fluviat. hist. I. 2. 68.

Planaria terrestris Gmelin: Hist. nat. 3092. — Dies.: Syst. Helm. I. 206.

Planaria terrestris Dugés: in Annal. des sc. nat. XXI. 82. Tab. II. 18. —

Ehrenberg: Aealeph. d. rothen Meeres 67. — Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidssk. IV. 552 in nota; ej. Entw. einer syst. Einth. der Plattw. 53 in nota. — Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. XIII.

Rhynchodemus? terrestris Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851),

289. — Stimpson: Prodr. I. 7.

Geoplana terrestris M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. (1856), 22 et 32.

Habitaculo adde: Sub lapidibus prope Gryphiam raro (Freder. Müller).

2. Rhynchodemus sylvaticus LEIDY.

Corpus elongatum crassiusculum antrosum sublineare, retrorsum dilatatum, postice acentum, supra convexiusculum, griseum striis longitudinalibus duabus fuliginosis et macula fuliginosa transversali mediana, subtus planum albido. *Caput* brunneum. *Ocelli* prominuli circulares capiti impositi. Longit. 2—7'', lat. capitidis $\frac{1}{8}''$, corp. $\frac{1}{4}''$.

Planaria sylvatica Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. 1851, 241.

Rhynchodemus sylvaticus Leidy: ibid. 289 et 1858, 171. — Stimpson: Prodr. I. 7.

Geoplana sylvatica M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. (1856), 32.

Habitaculum. In hortis et sylvis sub lapidibus et lignis putridis nec non corticibus, in America septentrionali (Leidy).

Limaeis more incedit, mueum copiosum excrenans. — Animalecula noctivaga, insectivora.

3. Rhynchodemus Taunayi DIESING.

Corpus elongatum, antrorsum attenuatum, postice acuminatum, supra et retrorsum convexiuseulum, subtus planum nigrum nitidum parte postica dorsali pallidiore. *Caput* resupinatum. *Ocelli* duo marginales haud procul a margine anteriore. Longit. ad 4'', latit. med. 4'', antrors. 1''.

Ver terrestre du Brésil *Ferussac*: in Annal. generales des sciences physiques VIII. (1821), 90—92. Tab. CXVI. 2 et 3.

Habitaculum. In sylvis sub lapidibus et rarius ad truncos arborum in Brasilia (Taunay).

IX. DENDROCOELUM OERSTED et STIMPSON. Char. aucto.

Planariae spec. Auctor.

Corpus depresso oblongum. *Caput* corpore continuum, antice bisinuatum, biauriculatum, auriculis tentaculiformibus. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os ventrale* in medio fere corporis situm, oesophago cylindrico. *Apertura genitális* unica retro os. — *Aquarium dulcium* incolae, interdum simul maricolae.

Traetus cibarius ramis arbuseuliformibus *Oersted*. — Cl. *O. Schmidt* characterem essentiale, quo genus a Planaria differt, in pene vaginato quaerit.

1. Dendrocoelum lacteum OERSTED.

Notitiae anatomicae: Penis retortaeformis, flagello longo protractili in vagina subeylindrica antice coaretata museulosa. Ductus spermaticus duo filiformes. Organon retortaeforme ineertae functionis. Uterus observatus *O. Schmidt*.

Planaria lactea *Müller*. — *Ehrenberg*: Aealeph. d. roth. Meeres 65 et 67.

Thompson: in Ann. nat. hist. XVIII. (1846), 388. — *Dies.*: System. Helm. II. 203. — *Schultze*: Turbellar. I. Abth. 74. Tab. I. 21—22 (anatom.). — *Dalyell*: Powers of the Creator 107—109. Tab. XVI. 5—9. XV. 4—6.

Dendrocoelum laeteum *Oersted*. — *Stimpson*: Prodr. I. 5. — *O. Schmidt*: in Zeitsehr. f. wissensh. Zool. XI. (1861), 13 et 28—30. Tab. IV. 10—12 (de organ. genital. et notit. morpholog.).

Habitaculo adde: In mare baltico in sinu Kjögebugt et in mare prope Hafniam (*Oersted*); in Hibernia (*Thompson*); prope Jenam copiose (Gegenbaur et *O. Schmidt*).

2. Dendrocoelum Angarensse GERSTFELDT.

Corpus planum oblongum, retrorsum attenuatum, marginibus crispatis, coriaceum, supra brunneum, interdum dense nigro-

punctatum, subtus albidum v. flavidum. *Caput* rotundatum subrufum, vitta collaris nigra cinctum. *Ocelli* indistincti. Longit. ad 1", latit. 4".

Planaria (Dendrocoelum) angarensis Gerstfeldt: in Mém. Soc. Etrang. Acad. St. Petersb. VIII. (1839), 261—262.

Habitaculum. Ad saxa Angarae prope Irkutzk, Martio et Aprilii frequenter (Maack).

3. *Dendrocoelum vitta STIMPSON.*

Planaria Vitta Dugès. — *Ehrenberg*: Aculeph. d. roth. Meeres 67.

Planaria lactea var. α *vittata Diesing*: Syst. Helm. I. 204.

Dendrocoelum vitta Stimpson: Prodr. I. 204.

Habitaculum. Monspelii in rivulis rapide fluentibus (Dugès).

4. *Dendrocoelum Nausicaeae O. SCHMIDT.*

Corpus planum elongatum, retrorsum attenuatum, lacteum, tractus eibarri ramificationibus transparentibus cinereo-nigris, coerulecentibus vel flavidis. *Ocelli* haud procul a margine anteriore siti. Longit. 9".

Notiae anatomicae: Penis truncato-conicus, basi interdum echinatus, retractus in vagina passim consticta pene triplo longiore valde musculosa reconditus. Ductus spermatici duo ad basin et medio, in vesiculas inflati. Organon retortaeforme incertae functionis apice curvatum valde musculosum, apertura non procul ab apertura genitali. Utensilis haud observatus.

Dendrocoelum Nausicaeae O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. 1860, 13 et 31. Tab. II. 1 et 2 (deser. et anatom.).

Habitaculum. In fontibus Coreyrae et Cephaloniae (O. Schmidt).

5. *Dendrocoelum fuseum STIMPSON.*

Fasciola fusea Pallas Spicil. Zool. fasc. X. 21, 22. Tab. I. 13 a. b. — *Templeton*: in Magaz. of nat. hist. IX. 239.

Planaria fusea Gmelin: Syst. nat. 3090. — *Lamarek*: Anim. s. vertebr. III. 179. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 204 (partim).

Planaria Arethusa Dalyell: Observ. on Planariae 85—114. Fig. 11—14. Idem: Powers of the Creator II. 111—113. Tab. XVI. 10—19. (?)

Planaria subtentaculata Dug. v. Pl. Ulvae Oersted? — *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

Dendrocoelum fuseum Stimpson: Prodr. I. 5.

Habitaculum. In aquis stagnantibus herbosis (Pallas): in Anglia (Templeton).

Genus 10. a praecedente characteribus essentialibus nullis, solummodo forma capitis, structura organorum genitalium et habitaculo diversum.

X? GUNDA O. SCHMIDT.

Corpus depresso elongatum. *Caput* corpore continuum antice sinuatum, biauriculatum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os ventrale* retro medium corporis situm, oesophago cylindrico. *Apertura genitalis* unica retro os. — Maricolae.

Notitiae anatomicae: Ganglion cerebrale irregulariter lobatum. Systema vasorum aquiferorum distinctum. Penis retortaeformis inermis haud vaginatus ante aperturam genitalem. Vesiculae seminales utrinque 16—18. Ductus spermaticus duplex. Uterus (simil receptaculum semenis) subglobosus, oviductus coalitos excipiens.

1. *Gunda lobata* O. SCHMIDT.

Corpus planum transparens lacteum v. flavidum. *Caput* auriculis magnis. Longit. $3\frac{1}{2}''$.

Gunda lobata O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. (1860), 16 et 31 (deser. et anatom.). Tab. II. 9, 10.

Habitaculum. Sub axis ad oras portus prope El Cauon in Coreyra raro (O. Schmidt).

♂. *Oesophagus multipartitus*.

XI. PHAGOCATA LEIDY.

Planaria Auctor.

Corpus plano - convexum oblongum. *Caput* corpore continuum subbiauriculatum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os ventrale* retro medium corporis situm, oesophago multipartito. *Apertura genitalis* unica retro os. Aquarum dulcium Americae septentrionalis temperatae incolae.

1. *Phagocata gracilis* LEIDY. — Dies. Syst. Helm. I. 207 adde:

Corpus linearis-oblongum, postice angustatum, cinereo-nigrum. *Caput* truncatum. Longit. ad 9'', latit. 1''.

Planaria gracilis Haldemann: Suppl. to Nr. 1. of a monograph. of the Limniades 3. — Girard: in Proc. Bost. Soc. nat. hist. III. 264 et 364.

Phagocata gracilis Leidy: in Proceed. Acad. Phil. III. (1847), 248—251 (cum anatom.). — Diesing: Syst. Helm. I. 207. — Girard: in Nordamerik. Monatsb. II. 1. — Stimpson: Prodri. I. 5.

Habitaculum. In fontibus Pennsylvaniae (Haldemann et Leidy); vulgaris prope Cambridge in stagnis et rivulis (Girard).

Species inquirenda.

2. Phagocata tigrina.

Corpus obscure brunnescens maculis albis magnis et nigris minoribus cebrioribus.

Planaria tigrina Girard: in Proceed. Bost. Soc. nat. hist. III. (1851), 264.

Habitaculum. In republica New Jersey (Girard).

Familia III. Polycelidea Dies. *Corpus* depresso pede ventrali nullo aut uno. *Caput* corpore continuum vel discretum, biauriculatum v. exauriculatum, tentaculis nullis. *Ocelli* 6 v. numerosi. *Os ventrale* ante v. retro medium corporis situm, oesophago cylindrico v. campanulato, limbo integro vel sinuato-lobato. *Apertura genitalis* unica retro os sita. *Aquarum dulcium incolae* vel terrestria hemisphaerae utriusque incolae.

Phalanx I. Polycelidea apoda.

Subfamilia I. Oligocelidea. *Ocelli* 6. *Oesophagus cylindricus.* *Aquarum dulcium incolae.*

XII. OLIGOCELIS STIMPSON.

Dendrocoeli sp. *Girard.*

Corpus depresso oblongum, pede ventrali nullo. *Caput* corpore continuum biauriculatum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* 6 in acervos duos parallelos subterminales dispositi. *Os ventrale* retro medium corporis situm, oesophago... *Apertura genitalis* unica retro os. — *Aquarum dulcium Americae septentrionalis temperatae incolae.*

Tractus cibarius ramis arbuseuliformibus.

1. Oligocelis pulcherrima STIMPSON.

Dendrocoelum pulcherrimum Girard: in Proceed. Bost. Soc. nat. hist. III. 265. — Nordam. Monatsb. II. 2.

Oligocelis pulcherrima Stimpson: Prodr. I. 6.

Habitaculum. In aquis dulcibus Reipublicae New Jersey (Girard).

Dendrocoelo lacteo similis (Girard). — Confer etiam notam generi Foiae adjectam.

Subfamilia II. Eupolycelidea. Ocelli numerosi. Oesophagus cylindricus. Aquarum dulcium incolae.

XIII. POLYCELIS HEMPRICH et EHRENBURG.

Faseiola et Planaria Müller. — Hirudo Kirby. — Goniocarenae spec. Schmarda.

Corpus planum dilatatum oblongum, pede ventrali nullo. *Caput* corpore continuum, nec auriculatum, nec tentaculatum. *Ocelli* numerosi marginales. *Os ventrale* infra medium corporis situm, oesophago cylindrico. *Apertura genitalis* unica retrorsum sita. Aquarum dulcium Europae temperatae incolae.

1. **Polycelis nigra** HEMPRICH et EHRENBURG. — Dies. Syst. Helm.

I. 191 adde:

Penis subglobosus antice uncinolorum coronula multiplici O. Schmidt.

Planaria nigra Thompson: in Ann. of nat. hist. XVIII. (1846), 388.

Polycelis nigra Ehrenberg: Aealeph. d. roth. Meeres 67. — Stimpson:

Prodr. I. 6. — O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissenschaftl. Zool. X. 26—33

(et de organ. genital.). Tab. III. 4. IV. 1, 2, 3.

Habitaculo adde: In Hibernia (Thompson); in stagnis et rivulis tarde fluentibus prope Gratiam in Styria (O. Schmidt).

2. **Polycelis brunnea** STIMPSON.

Polycelis nigra var. α . brunnea. — Diesing: Syst. Helm. I. 192.

Polycelis brunnea Stimpson: Prodr. I. 6.

An hujus generis?

3. **Polycelis viganensis** EHRENBURG.

Acaleph. des rothen Meeres 67. — Stimpson: Prodr. I. 6.

Polycelis nigra var. β . viganensis. — Diesing: Syst. Helm. I. 192.

Goniocarena viganensis Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 14.

Planaria viganensis O. Schmidt: in Sitzungsb. der kais. Akad. XXXII. (1858), 268.

Habitaculo adde: In Thuringia (Schultze); in rivulis subalpinis in Styria (O. Schmidt).

4. **Polycelis cornuta** O. SCHMIDT.

Corpus supra convexiusculum retrorsum acutatum decolor vel nigrescens. *Caput* antice rotundatum, lobis cephalicis tentaculiformibus duobus. *Ocelli* 70—80 marginales paralleli et in margine anteriore seriati. Longit. 6—7".

Notitiae anatomicae: Penis obovatus infra juneturam vasorum deferentium excavatus, in parte sua basilari granula agglomerata continens.

Polycelis cornuta O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissenschaftl. Zool. X. 23—33 (deser. et de syst. nerv., organis genital. et organo ignotae functionis). Tab. III. 1, 2. III. 3.

Habitaculum. Sub saxis, in rivis limpidis frigidis prope Gratiam in Styria (O. Schmidt); prope Reinhardtsbrunn in Thuringia (M. Schultze).

Lobi cephalici tentaculiformes speciem hanc et praecedentem e genere Polyelide excludere videntur.

Phalanx II. Polyelidea gasteropoda.

Subfamilia III. Geoplanidea. Ocelli numerosi. Pes ventralis. Oesophagus campanulatus limbo integro v. sinuato-lobato. Terrestria.

XIV. GEOPLANA STIMPSON¹⁾.

Planariae spec. Darwin. — Polyelidis spee. Diesing.

Corpus depresso vel depresso-sculptum gracile, dilatatum vel lineare, pede ventrali sat distincto. *Caput* corpore continuum anterius attenuatum, nec auriculatum, nec tentaculatum. *Ocelli* numerosi. *Os ventrale* infra medium corporis situm, oesophago campanulato. *Apertura genitalis* unica retro os. *Terrestres noctivagae*. *Americae tropicae, insulae Loo Choo et Tasmanniae incolae.*

Ocelli marginales v. in aervos submarginales in capite dispositi. — Oesophagus protractilis limbo saepius sinuoso.

1. *Geoplana pallida* STIMPSON.

Polyelis pallida Diesing. — Syst. Helm. I. 194.

Geoplana pallida Stimpson: Prodr. I. 7. — M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. (1856), 30.

Habitaculum. In collibus circa Valparaiso sub lapidibus Julio (Darwin).

2. *Geoplana rufiventris* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depresso-sculptum, retrorsum attenuatum, supra obscure brunneum subtus lateritium. *Caput* attenuatum. *Ocelli* in series plures dispositi, retrorsum nulli. *Longit.* aliquot pollicum, latit. aliquot linearum.

Geoplana rufiventris Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 24.

Habitaculum. Ad ligna in Brasilia (Fr. Müller).

3. *Geoplana pulchella* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depresso-sculptum, supra in anteriore triente bruno-lateritium, maculis ovalibus albido, subtus griseum fascia albida

¹⁾ Genus hoc a cl. Stimpson in Pennsylvania cum charactere generico adjecto stabilitum eodem fere tempore a cl. Schultze in Germania sed sine charactere generico essentiali uno eodemque nomine expositum.

mediana. *Caput* parum attenuatum. *Ocelli* antrosum conferti marginem anticum cingentes. *Longit.* circa 1'', *latit.* ultra 1'''.

Geoplana pulchella Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 25.

Habita culum. In Brasilia semel reperit (Fr. Müller).

4. *Geoplana nigrofusca* STIMPSON.

Polycelis nigrofusca Diesing. — Syst. Helm. I. 193.

Geoplana nigrofusca Stimpson: Prodr. I. 7. — M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 29.

Habita culum. Sub lignis putridis prope Maldonado in repub-
lica Uruguaí, Mayo (Darwin).

5. *Geoplana elegans* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Polycelis elegans Diesing. — Syst. Helm. I. 193.

Geoplana elegans Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 29.

Habita culum. Sub cortice arboris caesae in sylva prope Rio-
Janeiro, Junio (Darwin).

6. *Geoplana lapidicola* STIMPSON.

Corpus elongatum subconvexum, retro medium parum dilatatum marginibus fere parallelis, postice rotundatum, supra griseum fascia mediana fulva, marginibus pallidis. *Caput* antice rotundatum. *Ocelli* haud numerosi in marginibus capititis sparsi, maiores utrinque 3—4 ad marginem frontalem. *Longit.* 1'' 3'', *latit.* 1 1/2'''.

Geoplana lapidicola Stimpson: Prodr. I. 7 et 12.

Habita culum. Sub lapillis in sylvis insulae Loo Choo (Stimpson).

7. *Geoplana bilinearis* STIMPSON.

Polycelis bilinearis Diesing. — Syst. Helm. I. 194.

Geoplana bilinearis Stimpson: Prodr. I. 6. — M. Schultze: in Hall. Ab-
handl. IV. 29.

Habita culum. Sub lapidibus prope Monte Video et Maldonado,
Junio et Augusto (Darwin).

8. *Geoplana pulla* STIMPSON.

Polycelis pulla Diesing. — Syst. Helm. I. 192.

Geoplana pulla Stimpson: Prodr. I. 6. — M. Schultze: in Hall. Abhandl.
IV. 29.

Habita culum. Sub lapidicuſ prope Monte Video et Maldonado,
Junio et Augusto (Darwin).

9. Geoplana tasmanica STIMPSON.

Polycelis tasmanica Diesing. — Syst. Helm. I. 193.

Geoplana tasmanica Stimpson: Prodr. I. 7. — *M. Schultze*: in Hall, Abhandl. IV. 31.

Habitaculum. Sub arboribus caesis, in Tasmaniae sylvis, Februario frequens (Darwin).

10. Geoplana vaginuloides STIMPSON.

Polycelis vaginuloides Diesing. — Syst. Helm. I. 192.

Geoplana vaginuloides Stimpson: Prodr. I. 6. — *M. Schultze*: in Hall, Abhandl. IV. 28.

? *Geoplana elegans Müller*: in litt. — *M. Schultze*: ibid. 31.

Habitaculum. Sub arboris caesae cortice in sylva prope Rio Janeiro, Junio (Darwin).

11. Geoplana Mülleri DIESING.

Corpus gracile depressiusculum, retro medium parum dilatatum, supra flavum fascia longitudinali mediana nigra latiore, utrinque stria longitudinali aurantia angustiore, subtus pallide flavum, unicolor. *Caput* parum attenuatum. *Ocelli* minimi, antrosum vittam latam dein angustatam fornantes, retrorsum in seriem simplicem dispositi. Longit. $2\frac{1}{2}''$, latit. $1''$.

Geoplana elegans Fr. Müller et M. Schultze (nee *Planaria eleg. Darwin*): in Hall, Abhandl. IV. 23.

Habitaculum. In locis humidis, semel reperta in Brasilia (Fr. Müller).

12. Geoplana marginata FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiusculum, retrorsum attenuatum, supra nigrobrunneum, nitidum, striis angustis longitudinalibus aureo-flavis in medio dorsi, marginibus striis latioribus flavis, subtus nigrobrunneum, nitidum, unicolor. *Caput* attenuatum. *Ocelli* antrosum conferti, retrorsum utrinque in seriem simplicem dispositi. Longit. $3-4''$, latit. aliquot lineas.

Geoplana marginata Fr. Müller et M. Schultze: in Hall, Abhandl. IV. 24.

Habitaculum. Domi leeta in Brasilia (Fr. Müller).

13. Geoplana olivacea FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiusculum, supra viridi brunneum, fascia longitudinali obseure brunnea pallide marginata, subtus flavidogri-

seum. *Ocelli* marginales antrorum conferti, retrorsum solitarii. Longit. . .

Geoplana olivacea Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 24.

Habitaculum. In Brasilia haud raro (Fr. Müller).

14. *Geoplana Schultzei* DIESING.

Corpus gracile depressiuseulum, retro medium parum dilatatum, flavidо-album, stria dorsali longitudinali angusta nigrescente. *Caput* parum attenuatum. *Ocelli* . . . Longit. . .

Geoplana pallida Fr. Müller et M. Schultze (nec *Planaria pallida Darwin*): in Hall. Abhandl. IV. 24.

Habitaculum. In locis humidis in Brasilia (Fr. Müller).

15. *Geoplana Burmeisteri* M. SCHULTZE.

Corpus depresso, retro medium dilatatum, retrorsum attenuatum, postice acuminatum, supra umbrinum albopunctatum, tota longitudine stria $1\frac{1}{2}''$ lata longitudinali clare brunnea antrorum nigrescente marginata, medio obsoleta, retrorsum iterum conspicua, subtus flavo-griseum unicolor. *Caput* attenuatum antice acuminatum, nigro-brunneum. *Ocelli* minimi nigri in anterioris corporis semissi marginibus nniseraliter impositi.

Geoplana Burmeisteri M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 34 etc. (cum anatomi.).

Habitaculum. Rio Janeiro (Burmeister).

16. *Geoplana tristriata* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiuseulum, retro medium parum dilatatum, supra pallide flavo-viride lineis tribus longitudinalibus nigris, suhtus pallidius, unicolor. *Caput* attenuatum. *Ocelli* in acervos duos ad basin capitidis sitos dispositi et series duas irregulares ad apicem caudalem usque protensas formantes. Longit. $1\frac{1}{2}''$, latit. $1\frac{1}{2}''$.

Geoplana tristriata Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 23.

Habitaculum. In locis humidis in Brasilia abunde (Fr. Müller).

17. *Geoplana octostriata* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressinseulum, retro medium parum dilatatum, supra pallide flavum striis longitudinalibus obscure brunneis latis utrinque quatuor approximatis, subtns albidnm unicolor. *Ocelli* in acervos duos ad basin capitidis aggregati et series duas irregu-

lares ad apicem caudalem usque protensas formantes. Longit. $1\frac{1}{2}''$, latit. $1\frac{1}{2}''$.

Geoplana oestostriata Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 23.

Habitaculum. In locis humidis in Brasilia, haud raro (Fr. Müller).

18. *Geoplana marmorata* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiuseulum, supra pallide rufo-griseum, maculis nigris in series longitudinales irregulares saepe anastomosantes dispositis, subtus pallide griseum. *Ocelli* observati. Longit. 4'', lat. 4''.

Oesophagus in discum acetabuliformem limbo unduiato explanabilis.

Geoplana marmorata Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 23.

Habitaculum. In Brasilia (Fr. Müller).

19. *Geoplana Nephelis* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressinsculum supra brunneum subtus elarius. Limbus oesophagi integer. Penis longe cylindricus.

Geoplana Nephelis Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 24.

Habitaculum. In Brasilia haud raro (Fr. Müller).

20. *Geoplana Maximiliani* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE.

Corpus gracile depressiuseulum supra brunneum, fascia longitudinali pallidiore flavescente, subtus elarius unicolor.

Limbus oesophagi profunde quinquelobus. Penis subglobosus.

Geoplana Maximiliani Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 24.

Habitaculum. In Brasilia (Fr. Müller).

Fortasse eum G. olivacea vel G. pulla identica M. Schultze l. e. 31.

21. *Geoplana atra* FR. MÜLLER et M. SCHULTZE

Corpus subcylindricum retrorsum parum attenuatum, supra atrum subtus griseum. *Caput* parum attenuatum. *Ocelli* parum conspicui. Longit. 9'', latit. $\frac{1}{2}''$.

Geoplana atra Fr. Müller et M. Schultze: in Hall. Abhandl. IV. 24.

Habitaculum. Sub cortice Fici doliariae? putrescentis semel in Brasilia reperit (Fr. Müller).

XV. BIPALIUM STIMPSON.

Planariae spec. J. E. Gray. — *Sphyrocephalus Schmarda*. — *Dunlopea Percerul Wright*.

Corpus lineare depressiuseulum, pede ventrali sat distincto. *Caput* corpore latius vel semilunare postice excisum vel semicirculare

postice recte truncatum vel transverse ellipticum sive malleiforme. *Ocelli* numerosi minimi, in capite, plerumque in ejus marginibus dispositi. *Os ventrale* in medio fere corporis, nunc parum antrosum, nunc parum retrosum situm, oesophago campanulato limbo integro vel sinuato-lobato. *Apertura genitalis* unica retro os. — Terrestria, Indiam orientalem et insulas maris Indiei et Sinici inhabitantia, imo arboricola.

In expositione characterum hujus generis inter autores nonnullae controversiae: el. Stimpson in genere suo Bipalio aperturam genitalem unicam et oesophagum campanulatum esse refert; el. Schmarda in eodem genere nomine Sphyrocephali exposito, aperturas genitales duas cum structura interna organorum genitalium masculorum et femineorum exaete descripsit et oesophagi limbum lobatum indicavit; el. Pereeval Wright genus hoc Dunlopeae nomine introducens, in speciminiibus spiritu vini alteratis nec ocellos nec aperturas genitales observavit, tractum cibarium simplicem et os in medio appendicis foliaciei 4—5 lobati, branchiis Doridis similis, esse memorat, quod cum oesophagi limbo multilobo parum solunimodo protracto bene congrueret. — Contradictio inter observationes el. Stimpson et el. Schmarda de aperturarum genitalium numero, hujus loci gravis momenti, principalem generis dispositionem in tribu una vel altera incertam reddens.

1. *Bipalium virgatum* STIMPSON.

Corpus sublineare gracile antrosum angustatum, postice obtusum, supra pallide aurantiaceum fasciis nigro-fulvis quinque longitudinalibus dorsalibus et marginalibus, virgatum, fascia mediana sola caput transeunte. *Caput* semilunare, margine frontali medio leviter sinuato processibus gracilibus saepius retrorsum curvatis instructo. *Ocelli* valde numerosi, in marginibus capitis et cervicis dense distributi. Longit. 2", latit. $1\frac{1}{2}$ ".

Bipalium virgatum Stimpson: Prodr. I. 7 et 12.

Habitaculum. Inter lapillos et folia putrida, in insula Loo Choo (Stimpson).

2. *Bipalium maculatum* STIMPSON.

Corpus lineare subdepressum supra fulvum, maculis nigris confertis, fascia mediana pallida nigromarginata. *Caput* semilunare, processibus sat brevibus marginibus posterioribus nigris. *Ocelli* valde numerosi in acervum areuatum frontalem submarginalem dispositi. Longit. 3", latit. corp. ad 3", latit. capit. ultra 3".

Bipalium maculatum Stimpson: Prodr. I. 7 et 13.

Habitaculum. Sub foliis et lignis putridis in locis humidis in insula Onsima (Stimpson).

3. *Bipalium fuscatum STIMPSON.*

Corpus sublineare depresso attenuatum acutum, supra nigro-fuscum. *Caput* semilunare, margine frontali pallido. *Ocelli* in marginibus capitis sparsi. Longit. 5", latit. fere 4".

Bipalium fuscatum Stimpson: Prodr. I. 7 et 13.

Habitaculum. Sub foliis putridis prope urbem Japonicam Simoda (Stimpson).

4. *Bipalium Stimpsoni DIESING.*

Corpus lineare, griseum, vittis dorsalibus linearibus longitudinalibus nigris 2 — 3. *Caput* semilunare. *Os* in medio corporis. *Apertura genitalis* retro *os*. Longit. corp. expansi fere 2', latit. $1\frac{1}{2}$ ".

Bipalii spec. *Stimpson:* in Amerie. Journ. Januar 1861, 134.

Habitaculum. Inter folia dejecta arborum supra terram humida in horto, Hong Kong (Bowring et Stimpson).

5. *Bipalium Grayi.*

Corpus lineare retrorsum sensim attenuatum, transverse rugosum brunnescens flavo-notatum, vitta mediana obscura antice divisa marginem anteriorem capitis cingente. *Caput* semilunare, processibus triangularibus. Longit. 5 — 6".

Cantor in Ann. nat. hist. IX. 277.

Dunlopea Grayia *Wright:* in Annal. nat. hist. 3 ser. VI. 1860, 55 cum fig. xylogr.

Bipalii spec. *Stimpson:* in Amerie. Journ. Jan. 1861, 135.

Habitaculum. In regno Sineusi (Cantor); in terra humida et supra eam in India orientali (Dunlop).

6. *Bipalium Cantori.*

Corpus lineare, retrorsum sensim attenuatum, transverse rugosum, vittis medianis tribus, intermedia apice abrupta, lateralibus in caput productis ibidem inerasatis, curvaturam processuum sequentibus. *Caput* semilunare. Longit. 8—10".

Dunlopea *Cantoria Wright:* in Ann. nat. hist. 3 sec. VI. 56 cum fig. xylogr. partis anterioris.

Bipalii spec. *Stimpson:* in Amerie. Journ. Jan. 1861, 35.

Habitaculum. In terra humida et supra eam in regno Sinensi (Fortune).

7. Bipalium trilineatum STIMPSON.

Corpus sublineare antrorum sensim angustatum, retrorsum attenuatum acutum, supra pallide flavo-fuscum, in medio longitudinaliter nigro-trilineatum, marginibus cervicis nigris. *Caput* semicirculare, margine frontali decemdentato, dentibus parvis distantibus, marginibus nigris. *Ocelli* numerosi submarginales. Longit. ultra $1\frac{1}{2}$ ", lat. corp. fere 3", latit. cap. fere 4".

Bipalium trilineatum Stimpson: Prodr. I. 7 et 13.

Habitaculum. Inter folia putrida in collibus insulae Jesso (Stimpson).

8. Bipalium Ferudpoorense.

Corpus lineare retrorsum sensim attenuatum, transverse rugosum, supra viridi-brunneum, vitta mediana laete flavidobrunnea ante abrupta, subtus pallidius, medio laete flavum. *Caput* malleiforme (?). *Os* in medio fere corporis. Longit. ad 4".

Dunlopea ferudpoorensis Wright: in Ann. nat. hist. I. e. 53.

Bipalii spec. Stimpson: in Amerie. Journ. I. e. 135.

Habitaculum. In terra humida et supra illam in districtu Ferudpoorensi Indiae orientalis (Dunlop).

9. Bipalium dendrophilum.

Corpus sublineare retrorsum attenuatum, supra convexiuseulum, isabellinum linea mediana rufo-brunnea, subtus planum flavo-griseum. *Caput* malleiforme, processibus rotundatis. *Ocelli* parvi nigri ad marginem dextram et sinistram capitinis in series 3 — 4, ad margines in limite corporis in series 1 — 2 dispositi, in medio fere capitinis in circulos duos et in initio corporis in acervos duos ovales aggregati. *Os* cirenlare, parvum, ante medium corporis situm. Longit. 1" 4", latit. med. 3", longit. capit. $2\frac{1}{2}$ ", latit. 4".

Apertura genitalis mascula in medio corporis, feminea in initio ultimae corporis quintae partis sita. Schmarda.

Sphyrocephalus dendrophilus Schmarda: Neue wirbel. Thiere I. t. 36.

Tab. VIII. 83, 83^b, 83^c (cum anatom.).

Bipalii spec. Stimpson: in Amerie. Journ. I. e. 135.

Habitaculum. In sylvis humidis umbrosis praecipue ad paginam inferiorem foliorum, prope Belligamme in Ceylonia meridionali (Schmarda).

Species haud bene cognitae.

10. **Bipalium Tennenti.**

Corpus latum, tenue, supra pallide-brunneum, subtus album.
Caput semilunatum excisum. *Ocelli* . . . Longit. . .

Planaria (Geoplana?) Tennent: Ceylon 1839, 245.

Habitaculum. Ad corticem arborum post imbræ in Ceylonia (E. Layard).

Vermis a cl. Auctore inverse descriptus.

11. **Bipalium lunatum.**

Planaria lunata J. E. Gray: Zool. Mise. 1835. 5.

Annelid. ? Cantor in Ann. nat. hist. IX. (1842), 277.

Bipalii spec. Stimpson: in Amer. Journ. l. e. 135.

Habitaculum. In Bengalia (. . .).

†† Caput acetabulo frontali vel corpus appendice acetabulari instruetum.

Familia IV. Procotylidea. Dies. Character generis unici simul familiae.

XVI. PROCOTYLA LEIDY.

Dendrocoeli sp. Leidy olim.

Corpus elongatum. *Caput* corpore continuum subauriculatum, acetabulo frontali porrectili pedicellato. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os ventrale* in medio fere corporis situm, oesophago doliiformi. *Aertura genitalis* unica retro os. — *Aquarum* dulcium Americae septentrionalis incolae.

Traetus cibarius brunneus, ramis parum divisis.

1. **Procotyla fluviatilis LEIDY.**

Corpus valde contractile plano-convexum angustum, marginibus parallelis, postice obtuse angulare, album, transparens. *Caput* antice truncatum, acetabulo exerto disciformi, pedicello lato. *Ocelli* distantes subglobosi. Longit. 3—8", latit. $\frac{2}{5}$ — $\frac{4}{5}$ ".

Animalecula stimulata acetabulum propellunt et Hirudinum more sese affigunt.

Dendrocoelum superbum Leidy (nec Girard): in Proc. Acad. Philad. V. (1851), 288.

Procotyla fluviatilis Leidy msc. — Stimpson: Prodr. I. 5.

Habitaculum. Ad caules submersos Ari virginici, Pontederiae cordatae, Nelumbii lutei et Zizaniae aquaticaæ, repens, in fossis cum

flaviis Delaware et Schuylkill communicantibus prope Philadelphiam (Leidy).

Familia V. Bdelluridea. *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XVII. BDELLURA LEIDY.

Corpus elongatum convexiusculum, elongatum, extremitate postice strictura a corpore discreta, dilatata acetabulari s. lamellam prehensilem formante. *Caput* corpore continuum, nec auriculatum, nec tentaculatum. *Ocelli* duo. *Os ventrale* retro medium corporis situm, oesophago cylindrico v. campanulato. *Apertura genitalis* Mari-
colae, ectoparasita.

1. *Bdellura parasitica* LEIDY.

Corpus lanceolatum, marginibus undulatis, postice truncatum, extremitate acetabulari latitudine medii corporis, laeteum, intestino flavido transparente. *Caput* obtusum. *Ocelli* reniformes. Longit. 3—10'', latit. $\frac{2}{5}$ — $2\frac{3}{4}''$.

Oesophagus cylindricus, statu protractu campanulatus.

?*Vortex candida* Girard: in Proceed. Bost. Soc. nat. hist. III. 264.

Bdelloura parasitica Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851), 242.

Habitaculum. *Polyphemus occidentalis*. Lam.: ad tegumenta branchiarum et ad articulos pedum; prope Philadelphiam copiose (Leidy).

Extremitate acetabulari affixa anteriore corporis parte motum undulatorium peragit. — Corpuseula ovalia compressa ochracea v. brunnea $\frac{1}{4}$ —2 lin. longa $\frac{1}{6}$ —lin. lata, pedieellata, laminis branchialibus Polyphemi adnata, forsitan Bdellurae ovula vel oothecae.

2. *Bdellura rustica* LEIDY.

Corpus lanceolatum postice truncatum, marginibus undulatis, brunnescens vel nigrescens. *Caput* obtusum. *Ocelli* reniformes. Longit. 2—3'', latit. $\frac{2}{5}$ — $\frac{4}{5}''$.

Oesophagus cylindricus.

Bdelloura rustica Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. 243.

Habitaculum. Ad Ulvam latissimam, in sinu Egg Harbour, New Jersey (Leidy).

Sicut species prima Hirudinum modo procedit.

Species inquirendae.

3. **Bdellura longiceps LEIDY.**

Planaria longiceps Dugès. — Ehrenberg: Acaliph. d. roth. Meeres 67. — Diesing: Syst. Helm. I. 207.

Bdellura? longiceps Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851), 289.

Bdellura longiceps Leidy. — Stimpson: Prodr. I. 6.

Habitaculum. In piscinis ad Ulvam intestinalem, frequens, Languedociae (Dugès).

4. **Bdellura fusa DIESING.**

Planoides fusa Dalyell: Powers of the Creator II. Tab. XVI. 35, 36. —

Excerpt. Leuckart: in Troschel's Arch. 1859. II. 183¹⁾.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

** Caput tentaculis genuinis duobus frontalibus.

Familia VI. Leimacopsidea. Dies. Character generis unici simul familiae.

XVIII. LEIMACOPSIS DIESING.

Prostheceraei spec. Schmarda.

Corpus elongato-lanceolatum, supra convexum. *Caput* corpore continuum antice truncatum, tentaculis duobus genuinis frontalibus. *Ocelli* numerosi tentaculorum. *Os* ventrale antrorsum situm, oeso-phago... *Apertura* genitalis... Terrestres, Americae tropicae.

1. **Leimacopsis terrieola DIESING.**

Corpus elongato-lanceolatum, supra convexum, viride, vitta mediana corpori aequilonga et marginibus haud undulatis purpureis, subtus viridi-cinereum. *Tentacula* subuliformia, brevia. *Ocelli* ad marginem internum et ad basim tentaculorum. *Os* in anteriore corporis tertia parte. Longit. 10'', latit. 2 $\frac{1}{3}$ ''.

Prostheceraeus terrieola Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 30. Tab. VI. 69.

Habitaculum. In parte superiore transitus Andium Quindiu, supra regionem Palmarum montanarum (Bergpalmen), specimen unicum (Schmarda).

¹⁾ Da nach Leuckart's angeführtem Auszuge einstweilen noch unentschieden bleibt, ob diese Form sich durch die Anwesenheit eines umgebogenen Blattanhanges am Hinterleibende anszeichnet, und Dalyell selbst dieselbe für eigenthümlich genug betrachtet, um eine neue Gattung darauf zu gründen, entstand in mir die Vermuthung, dass wir hier vielleicht eine neue Art der Gattung *Bdellura* vor uns haben dürften.

Familia VII. Galeocephalidea. *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XIX. GALEOCEPHALA STIMPSON.

Fasciolae spec. Müller. — *Planariae* spec. Gmelin. — *Dendrocoeli* spec. Girard.

Corpus oblongum. *Caput* corpore continuum subbiauriculatum, tentaculis genuinis duobus. *Ocelli* duo. *Os ventrale* retro medium corporis situm, oesophago.... *Apertura genitalis* unica retro os. Aquarum dulcium incolae.

1. *Galeocephala superba* STIMPSON.

Corpus roseum vel lacteum. Longit....

Dendrocoelum superbum Girard: in Proceed. Bost. Soc. Nat. Hist. III. (1850), 263. — Nordam. Monatsb. II. 2.

Galeocephala superba Stimpson: Prodr. I. 5.

Habitaculum. In rivulis, pisciniis et paludibus; in America septentrionali frequens (Girard).

2. *Galeocephala? tentaculata* STIMPSON.

Planaria tentaculata Gmelin. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 204.

Galeocephala? tentaculata Stimpson: Prodr. I. 5.

Habitaculum. In paludibus Daniae (Müller).

Familia VIII. Procerodea. *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XX. PROCERODES GIRARD.

Planariae spec. Auctor.

Corpus sublineare v. depresso. *Caput* a corpore subdivisum antice truncatum, exauriculatum, tentaculis genuinis duobus frontaliibus. *Ocelli* duo. *Os...* oesophago... *Apertura genitalis...* Mari- colae.

Traetus eibarri rami indivisi. — Num genus hoc tentaculis revera genuinis vel solummodo pseudotentaculis instructum sit nec ne, e characteribus a el. Stimpson enumeratis non satis patet.

1. *Procerodes Wheatlandii* GIRARD.

Corpus lineare breve, brunnescens. Longit. ad 2".

Procerodes Wheatlandii Girard: in Proceed. Bost. Soc. nat. hist. III. (1850), 251. — Nordam. Monatsb. II. 4. — Stimpson: in Smithson. Contrib. VI. 27. — Idem: Prodr. I. 6.

Habitaculum. Ad littus refluxu maris prope Manchester in Massachusetts, Angusto (Girard et Wheatland). — Grand Manan (Stimpson).

2. **Procerodes frequens STIMPSON.**

Corpus spathulatum postice rotundatum. *Cuput* angustatum. *Ocelli* reniformes distantes. Longit. 1—2'', latit. $\frac{1}{6}$ — $\frac{2}{5}$ ''.

Planaria frequens Leidy: Journ. Acad. Philad. 2 ser. III. P. 2, 143.

Procerodes frequens Stimpson: Prodr. I. 6.

Habitaculum. Sub saxis frequens Augusto, Point Judith, Rhode Island (Leidy).

3. **Procerodes Ulvae STIMPSON.**

Corpus depresso, antice angustatum, postice truncatum, supra convexinsculum fusco-griseum, subtus planum albescens. Long. $2\frac{3}{4}$ '' latit. $\frac{3}{4}$ ''.

Planaria Ulvae Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidssk. IV. 550. — Ejus Entw. einer syst. Eindh. d. Plattw. 53. Tab. I. 5. — Diesing: Syst. Helm. I. 205 (exel. syn. Muelléri).

Procerodes Ulvae Stimpson: Prodr. I. 6.

Habitaculum. In sinu Codano, praesertim ad Ulvas (Oersted).

SECTIO II. DIGONOPORA STIMPSON.

Aperturae genitales duae. — Tentacula nulla aut duo, pseudo-tentacula aut tentacula genuina. — Maricolae.

* Tentacula nulla.

Familia IX. Typhloleptidea. STIMPSON. Character generis unici simul familiae.

XI. **TYPHLOLEPTA OERSTED.** Charact. ampl.

Cryptocoelum et Typhlocolax Stimpson.

Corpus plano-depressum oblongum. *Cuput* corpore continuum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* nulli. *Os ventrale* in medio fere corporis, antrorsum vel retrorsum situm, oesophago cylindrico. *Aperturae* genitales duae retrorsum sitae. — Maricolae utriusque hemisphaerae, nonnullae parasitiae.

* Os in medio fere corporis situm. Typhlolepta Oersted.

1. **Typhlolepta coeca OERSTED.** — Dies. Syst. Helm. I. 200. adde: Stimpson: Prodr. I. 3.

2. *Typhlolepta opaca SCHMARD*A.

Corpus planum lanceolato-ovale, antice acuminatum, postice latum, supra nigrum, maeulis duabus pallidis obsoletis antrorsum sitis, subtus nigrum. *Os* circulare in medio fere corporis situm. *Apertura genitalis* mascula retro *os*, feminea postposita haud procul a margine postico. *Longit.* 2", *latit.* max. 1".

In corporis quarta parte prima ganglion ramos quinque breves emittens.

Oesophagus longissimus tubulosus protractilis.

Typhlolepta opaca Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 16. Tab. II. 32, 32^a.

Habitaculum. Ad rupes in sinu tabulari ad Caput bonae spei (Schmarda).

Species minus bene cognitae.

3. *Typhlolepta? rubrocineta STIMPSON*.

Orthostomum? rubrocinetum *Grube*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 238.

Typhlolepta? rubrocineta *Stimpson*: Prodr. I. 3.

4. *Typhlolepta? extensa LE CONTE*.

Corpus planum, supra purpureum vel brunneum, margine pellucido. *Longit.* 1 1/4", *latit.* 4".

Traetus cibarii ramosi tubuli tenuissimi numerosissimi.

Typhlolepta? extensa *Le Conte*: in Proceed. Acad. Philad. V. 319. —

Stimpson: Prodr. I. 3.

Habitaculum. Ad isthnum Panamae, Decembri (Le Conte).

** *Os* antrorsum situm. *Cryptocoelum Stimpson*.

5. *Typhlolepta Stimpsoni DIESING*.

Corpus subovale postice parum latius, utrinque late rotundatum, nigro-purpureo-fuscum, marginibus decoloribus. *Longit.* 1 1/2", *latit.* 1 1/3".

Caput interdum depositione nigra irregulari loco ocellorum accervatum notatum (Stimpson).

Cryptocoelum opacum Stimpson: Prodr. I. 3 et 8.

Habitaculum. In portu sinensi Hong-Kong; parasiticum in *Echinorachnio* magno purpureo, e profunditate sex orgyiarum (Stimpson).

Species minus bene cognita.

6. *Typhlolepta? bilobata DIESING*.

Planaria bilobata *Lenckart*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 281.

Seeendum el. *Stimpson*: Prodr. I. 1. forsitan animal reapse sese bipartiens.

*** Os retrorsum situm. *Typhlocolax Stimpson.*

7. *Typhlolepta acuta* GIRARD.

Corpus depresso ovoideum postice rotundatum pallidum, maculis supra confluentibus rubris. *Caput* acutum. *Os* haud procul a corporis medio. Longit. ad $\frac{3}{4}$ ".

Typhlolepta acuta Girard: in Stimpson Marine Invertebrata of Grand Manan in Smithson. Contrib. VI. (1854), 27.

Typhlocolax aeutes Stimpson: Prodr. I. 3.

Habitaculum. *Chirodota laevis*: in superficie, copiose; Grand Manan (Stimpson).

8. *Typhlolepta acuminata* DIESING.

Corpus depresso sculum gracile, ad trientem posteriorem latius magisque convexum, extremitate caudali acuminata; supra sanguineo-rubrum, maculis 2—3 nigris indistinetis summo dorso picturatum. *Caput* subattenuatum truncatum. Longit. vix $1\frac{1}{4}$ ", latit. $\frac{1}{3}$ ".

Typhlocolax acuminatus Stimpson: Prodr. I. 3 et 8.

Habitaculum. In freto Behringii; parasiticus in *Chirodotae* specie, e profunditate decem orgyiarum (Stimpson).

Species minus bene cognitae.

9. *Typhlolepta? marina* DIESING.

Typhloplana? marina Oersted. — Diesing: Syst. Helm. I. 233.

Typhlocolax? marinus Stimpson: Prodr. I. 3.

10. *Typhlolepta? retusa* DIESING. Syst. Helm. I. 200.

Familia X. Acephaloleptidea. Dies. Character generis unici simul familiae.

XXII. DIOPIS DIESING.

Dicelis Schmarda¹⁾.

Corpus planum ovale. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os* ventrale in medio v. retro medium corporis situm, oesophago *Aperturae genitales* retrorsum sitae. — Mari- colae, oceani atlantici.

1. *Diopis megalops* DIESING.

Corpus planum ovale, ochraceum subtus multo pallius, dorso vitta mediana longitudinali lata brunnea. *Os* in medio corporis situm.

¹⁾ Nomen Dicelis jam a cl. Du jardiu generi Nematodum impositum.

Ocelli duo nigri cervicales, magni, elliptici. Longit. 7'', latit. max. 4½''.

Diceilos megalops Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 15. Tab. II. 30.

Habitaculum. Ad ulvas maritimas, Port Royal in Jamaica (Schmarda).

2. *Diopis borealis* DIESING.

Corpus depresso planum utrinque attenuatum, pallide isabellinum, tractu cibario brunneo translucente. *Ocelli* duo nigri reniformes. *Os* retro medium corporis situm, oesophago retracto stellato-plicato. *Aperturae genitales* retrorsum sitae postpositae, mascula anteriore. *Penis* apice furcatus vagina membranacea exceptus. Longit. . .

Ootheca pedicellata pulla plura includens. Corpuseula bacillaria 8—13 vesicula inclusa.

Gaimard: Voyages de la commission scientifique du Nord en Scandinavie en Laponie au Spitzberg et aux Feroe 1838—1840. Zool. (Aporocephala). Tab. G. 1—27 (cum fig. anatom.).

Habitaculum. In mare boreali (Gaimard).

Familia XI. Cephaloleptidea. *Schmarda*. Character generis unici simul familiae.

XXIII. CEPHALOLEPTA DIESING.

Planaria Darwin.

Corpus planum dilatatum. *Caput* discretum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* duo. *Os* ventrale in medio fere corporis situm, oesophago subcampanulato valde protractili. *Aperturae genitales* ante os sitae. *Aquarum* subsalinarum insularum Americae meridionalis incolae.

1. *Cephalolepta macrostoma* DIESING.

Corpus ovato-ellipticum, retrorsum dilatatum plano-depressum, supra fusco-purpureo-striatum. *Caput* quadratum. *Os* paulum infra corporis medium. *Ocelli* nigri rotundati pone caput. Longit. 2½''.

Planaria? *macrostoma* Darwin: in Magaz. of nat. hist. XIV. 247. Tab. V. 2.

Cephalolepta macrostoma Diesing: Syst. Helm. I. 189. — Stimpson: Prod. I. 2.

Habitaculum. In archipelago Chonos Americae austro-occidentalis, in aqua subsalsa sub lapidibus, Decembri (Darwin).

Familia XII. Leptoplanidea. Stimpson. *Corpus* planum dilatatum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* nulla. *Ocelli*

numerosi in acervum unicum aut in acervos plures aggregati, interdum etiam ocelli marginales, capiti immediate, aut papillae propriae impositi. Otolithi nulli, rarissime quatuor. Os ventrale antrorsum, in medio fere corporis, vel retrorsum situm, oesophago cylindrico aut multilobo. Aperturae genitales duae retro os. Maricolae, hemisphaerae utriusque.

XXIV. LEPTOPLANA HEMPRICH et EHRENBERG. Char. amplif.

Hirudo *Ström*. — *Fasciola* et *Planaria Müller*. — *Polyelis* et *Prosthiostomum Quatrefages*. — *Elasmodes Le Conte*. — *Dioneus* et *Paehyplana Stimpson*. — *Peasiae* spec. *J. E. Gray*.

Corpus planum dilatatum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* numerosi in acervum unicum vel in acervos plures aggregati, interdum etiam ocelli marginales. *Otolithi* nulli, rarissime quatuor otolithothecis duabus inclusi. *Os* ventrale, antrorsum, in medio fere corporis vel retrorsum situm, oesophago cylindrico. *Aperturae genitales* retro os sitae. — *Maricolae* utriusque hemisphaerae.

De systemate vasorum aquiferorum et de organis genitalibus efr. *Schultze*: in Ber. d. phys. med. Gesellseh. zu Würzb. 1853, 222, et *R. Leuckart*: in *Trosehel's Arch.* 1854. II. 343.

Conspectus dispositionis specierum.

I. Leptoplanae otolithis nullis instructae.

* Os in medio fere corporis.

- a) Ocellorum aeervus unicus et simul ocelli marginales sp. 1—2.
- b) Ocellorum aeervi duo unaeum ocellis marginalibus vel absque ocellis marginalibus.
 - α) Ocelli marginales nulli sp. 3—25.
 - β) Ocelli marginales sp. 26.
- c) Ocellorum aeervi tres; ocelli marginales nulli sp. 27.
- d) Ocellorum aeervi quatuor; ocelli marginales nulli sp. 28—39.
- e) Ocellorum aeervi plures; ocelli marginales nulli 40—42.

** Os antrorsum situm.

- a) Ocellorum aeervus unicus et simul ocellis marginalibus vel absque ocellis marginalibus.
 - α) Ocelli marginales nulli sp. 43—47.
 - β) Ocelli marginales sp. 48—51.
- b) Ocellorum aeervi duo unaeum ocellis marginalibus v. absque ocellis marginalibus.
 - α) Ocelli marginales nulli sp. 52—53.
 - β) Ocelli marginales sp. 54—59.

- c) Ocellorum acervi tres et simul ocelli marginales sp. 60.
 d) Ocellorum acervi quatuor; ocelli marginales nulli sp. 61—64.

*** Os retrorsum situm; ocelli marginales nulli sp. 65.

II. Leptoplanae otolithis instructae sp. 66.

Species in dispositione hujus generis dubiae sedis sp. 67—70.

I. Leptoplanae otolithis nullis instructae.

* Os in medio fere corporis ¹⁾.

- a) Ocellorum acervus unicus et simul ocelli marginales.

1. Leptopla Dröbachensis OERSTED.

Corpus oblongum, supra fusco maculatum, vitta mediana pallidiore, subtus alboflavescens. *Ocellorum* 7 multo majorum acervus cervicalis triangularis; ocelli marginales minores numerosi, in lineam dispositi. *Os* in medio fere corporis (?). Longit. 4'', latit. $1\frac{3}{4}$ ''.

Leptopla Dröbachensis Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidssk. I. (1844—1845), 415.

Habitaculum. Dröbak prope Christianiam (Oersted).

2. Leptopla ophryoglena.

Corpus planum oblongo-ovale, supra obscure ochraceum maculis flavo-brunneis, irregularibus, vitta mediana pallidiore, marginibus flavo-brunneis, subtus pallide flavo-cinereum. *Ocellorum* acervus cervicalis circularis; ocelli marginales 12—14 in lineam unicam antice interruptam dispositi. *Os* in medio fere corporis. *Aperturae* genitales approximatae. Longit. $2\frac{1}{2}$ '', latit. 15''.

Polyceolis ophryoglena Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 20. Tab. III. 41.

Habitaculum. In oceano pacifico prope Paita ad oras Peruviae (Schmarda).

- b) Ocellorum acervi duo unacum ocellis marginalibus vel absque ocellis marginalibus.

α) Ocelli marginales nulli.

3. Leptopla flexilis DIESING: Syst. Helm. I. 194. adde:

Planaria flexilis Dalyell: Powers of the Creator II. 102—104. Tab. XIV. 17—27. — Thompson: in Ann. nat. hist. III. 354. — Gosse: Brit. Mar. Zool. I. f. 126.

Elasmodes flexilis Stimpson: Prodr. I. 3.

Leptopla flexilis Leuckart: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

1) Oesophagus apice retrorsum directus. O. Schmidt: in Zeitschr. für wissenschaftl. Zool. XI. 7.

4. Leptoplana subauriculata DIESING: Syst. Helm. I. 195.

adde:

Secundum cl. Thompson: in Ann. nat. hist. III. 354 (Leuckart: in Tro-schel's Arch. 1854. II. 347) cum specie praecedente identica.

5. Leptoplana tigrina DIESING: Syst. Helm. I. 195. adde:

Elasmodes tigrinus Stimpson: Prodr. I. 3.

6. Leptoplana pallida DIESING: Syst. Helm. I. 195. adde:

Elasmodes pallidus Stimpson: Prodr. I. 3.

7. Leptoplana modesta DIESING: Syst. Helm. I. 195. adde:

Elasmodes modestus Stimpson: Prodr. I. 3.

Leptoplana modesta O. Schmidt: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. XI. 1860, 10 (distinctio a L. Aleinoi).

8. Leptoplana discus.

Corpus planum suborbiculare pallidum pellucidum. *Ocelli* utrinque 5 valde approximati, ab apice remoti. *Os* in medio fere corporis. *Aperturae genitales*... Longit. 4'', latit. 3''.

Tractus cibarius ramosus radiato-reticulatus.

Elasmodes discus Le Conte: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851), 319. — Stimpson: Prod. I. 3.

Habitaculum. Ad isthnum Panamæ, Decembri (Le Conte).

9. Leptoplana orbicularis.

Corpus planum orbiculare flavidum, supra mæulis numerosis parvis coeruleo-cinereis. *Ocellorum acervi* duo minimi circulares. *Os* in medio fere corporis. Longit. 1'', latit. 11''.

Polycelis orbicularis Schmarda: Neue wirbell. T h. I. 1. 20. Tab. III. 43.

Habitaculum. In oceano pacifico ad vras chilenses (Schmarda).

10. Leptoplana acuta STIMPSON.

Corpus lanceolatum capite acuto, subpellucidum, pallide griseum brunneo-maculatum. *Ocellorum acervi* duo parvi arcuati, ab extremitate anteriore parum remoti. *Os* in medio fere corporis. Longit. 4'', latit. ad $1\frac{1}{2}$ ''.

Leptoplana acuta Stimpson: in Proceed. Aead. Philad. VII. 381.

Elasmodes acutus Stimpson: Prodr. I. 3 et 8.

Habitaculum. In portu sinensi Hong-Kong in fundo limoso profunditate sex orgyiarum (Stimpson).

11. *Leptoplana tenella.*

Corpus elongato-ovatum, capite latiore, hyalino-album, supra macula elongata mediana pallide fusca. *Ocellorum* acervi duo elongati, ocellis inconspicuis, sparsis. *Os* in medio fere corporis. Longit. ultra $1\frac{1}{2}$ ".

Elasmodes tenellus Stimpson: Prodr. I. 3 et 8.

Habitaculum. Ad insulam Ousima, littoralis, inter lapides (Stimpson).

12. *Leptoplana badia.*

Corpus ovale, capite et extremitate postica subtruncatis, supra badium ex parte albo-punctatum. *Ocellorum* acervi umbonibus duobus subdistantibus pellucidis impositi, ocellis superficiem totam umbo-num occupantibus in utroque circa 30. *Os* in medio fere corporis. Longit. $1\frac{1}{2}$ ", latit. 9".

Dioneus badius Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 389. — Idem: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. In portu Jacksoni Australiensi, littoralis, sub lapidibus (Stimpson).

13. *Leptoplana Stimpsoni* DIESING.

Corpus oblongo-ovale supra pallide fusco-griseum. *Ocellorum* acervi duo in summa parte umbonum pellucidorum siti ac libera parte, annulum hyalinum ad speciem formante, cincti, ocellis majusculis circiter 15 in singulo acervo. *Os* in medio fere corporis. Longit. 1", latit. ultra 4".

Dioneus oblongus Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 389. — Idem: Prodr. I. 4 et 10.

Habitaculum. In portu Jacksoni, littoralis (Stimpson).

14. *Leptoplana obovata.*

Corpus planum obovatum flavum, vitta mediana denticulata obseure marginata, subtus flavidо-album. *Ocelli* in acervos duos parvos crenulares dispositi. *Os* in medio fere corporis. Longit. 1", latit. 5".

Pharynx brevis truncato-conicus. *Ganglion cerebrale*stellare.

Polycelis obovata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 20. Tab. III. 42.

Habitaculum. In mare caraibico, ad oras meridionales Jamaicae (Schmarda).

15. *Leptoplana haloglena.*

Corpus planum oblongo-ovale, supra flavo-brunneum, vitta mediana grisea, marginibus griseis, subtus flavidum. *Ocellorum* acervi duo

circulares halone albo cineti. *Os* in medio corporis. *Apertura genitalis* mascula in initio ultimi corporis trientis, feminea masculae valde approximata. *Longit.* 15'', *latit.* 8''.

Ganglion cerebrale duplex inter acervos ocellorum.

Polycelis haloglena Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 21. Tab. III. 44.

Habitaculum. In oceano pacifico, ad oras Chilenses prope Viña del mar (Schmarda).

16. *Leptoplana australis SCHMARDA*.

Corpus planum oblongo-ovale, supra obscure brunneum, vitta mediaua interrupta pallida, subtus rufo-brunneum. *Ocellorum acervi* duo circulares halone irregulari cineti. *Os* in medio corporis. *Aperturae genitales* in secundo corporis triente. *Longit.* 15'', *latit.* 6½''.

Polycelis australis Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 21. Tab. IV. 45.

Habitaculum. In oceano pacifico, Illawara, in Nova Canibria et in portu Auckland in Nova Zelandia (Schmarda).

17. *Leptoplana erythrotaenia*.

Corpus planum ovale, margine integro, flavescentes, fascia mediana rubra, marginibus denticulatis. *Ocellorum acervi* duo circulares. *Os* supra medium corporis. *Apertura genitalis* mascula in medio corporis, feminea ab illa remota in ultimo corporis triente. *Longit.* 4½'', *latit.* 3''.

Ganglion cerebrale subquadrangulare.

Polycelis erythrotaenia Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 21. Tab. IV. 46.

Habitaculum. Ad rupes sinus tabularis promontorii bonae spei (Schmarda).

18. *Leptoplana microsora*.

Corpus oblongo-ovale margine undulato, supra castaneo-brunneum, vitta mediaua obscure brunnea, initium ultimi corporis quientis attingente, subtus sordide brunneum. *Ocellorum acervi* duo circulares, minimi. *Os* in medio fere corporis. *Apertura genitalis* mascula duplex, feminea simplex in ultimo corporis quadrante. *Longit.* 7½'', *latit.* 4''.

Polycelis microsora Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 22. Tab. IV. 47

Habitaculum. In oceano indicus, ad oras meridionales, Ceyloniae (Schmarda).

19. *Leptoplana ferrnginea.*

Corpus planum oblongo-ovale, capite obtuso, supra ferrugineum, vitta mediana rufo-brunnea primum corporis quadrantem attingente, subtus pallide flavum. *Ocellorum acervi* duo circulares approximati. *Os* in medio fere corporis. *Apertura genitalis* mascula infra medium corporis, feminea masculae approximata ante initium ultimi corporis trientis. *Longit.* 1'', *latit.* 5''.

Polyelis ferruginea Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 22. Tab. IV. 48.

Habitaculum. In mare Caraibico, ad rupes Corallium orae meridionalis Jamaicae (Schmarda).

20. *Leptoplana capensis.*

Corpus planum, crassiusculum, fragile, oblongo-ovale, supra brunneum, vitta mediana fere nigra ultimam corporis partem sextam attingente, subtus rufo-brunneum, maeulis obsoletis griseis. *Ocellorum acervi* duo circulares approximati. *Os* in medio fere corporis. *Apertura genitalis* mascula excentrica, feminea in initio corporis trientis primi. *Longit.* 9'', *latit.* 4½''.

Polyelis capensis Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 22. Tab. IV. 49.

Habitaculum. Ad Caput bonae spei (Schmarda).

21. *Leptoplana oosora.*

Corpus planum oblongo-ovale, supra flavo-brunneum, vitta mediana obscuriore in secundo corporis quadrante oriente et in fine tertii desinente, subtus stramineum. *Ocellorum acervi* duo elliptici, postea parte halone semilunari albido cincti. *Os* in medio fere corporis, exiguum. *Aperturae genitales* approximatae in initio ultimi corporis trientis. *Penis* brevis basi incrassatus. *Longit.* 1' 8'', *latit.* 10''.

Ganglion cerebrale subglobosum inter ocellorum acervos.

Polyelis oosora Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 22. Tab. IV. 50.

Habitaculum. In oceano indico, ad oras meridionales Ceyloniae (Schmarda).

22. *Leptoplana Schönbornii STIMPSON.*

Corpus ovatum pallidum, supra minute cupreo-maculatum. *Ocellorum acervi* duo oblongi antice attenuati, ocellis anterioribus minoribus, subsequentibus majoribus. *Longit.* 2½'', *latit.* ultra 1''.

Leptoplana Schönbornii Stimpson: Prodr. I. 4 et 8.

Habitaculum. In fundo saxoso, profunditate 20 orgyiaram prope promontorium bonae spei (Stimpson).

23. *Leptoplana macrorhyncha.*

Corpus oblongum supra rufescens, vitta mediana brunnea in secunda corporis parte duodecima incipiente et in penultima desinente, simulque maculis numerosis parvis brunneis notatum, subtus flavo-griseum vel flavum maculisque crebris brunneis. *Ocellorum acervi* duo triangulares fere frontales, approximati. *Os* parum supra medium corporis, rimaeforme. *Organa genitalia* mascula in medio corporis, apertura genitali feminea his approximata. Longit. ultra 1", latit. 4".

Oesophagus (pharynx) protractus tertiam corporis partem attingit. — Ganglion cerebrale longe ellipticum.

In varietate a cl. *Schmarda* observata, corpus supra pallidius maculis paucis minoribus conspureatum.

Polycelis macrorhyncha *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 23. Tab. IV. 51.

Habitaculum. In oceano indico, ad oram orientalem Ceyloniae (*Schmarda*).

24. *Leptoplana trapezoglena.*

Corpus oblongum planum supra ferrugineum maculis paucis parvis brunneis, vitta mediana dorso obscuriore a fine primi usque ultra finem corporis quadrantis tertii protensa, subtus laete ochraceum maculis laete brunneis versus marginem. *Ocellorum acervi* duo trapezoidales. *Os* paulum supra medium corporis, exiguum circulare. *Apertura genitalis* mascula retro medium, feminea in initio ultimi corporis trientis. Longit. 7", latit. 3".

Polycelis trapezoglena *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 23. Tab. IV. 52.

Habitaculum. In oceano indico, Belligamme, ad oram meridionalem Ceyloniae (*Schmarda*).

25. *Leptoplana fusca STIMPSON.*

Corpus elongatum, capite parum lato et margine postice rotundatis, supra fuscum. *Ocellorum acervi* duo quadrangulares antrorsum convergentes in areola decolori, ocellis semassis anterioris minoribus, semassis posterioris majoribus. Longit. 9", latit. 3".

Leptoplana fusca Stimpson: Prodr. I. 4 et 8.

Habitaculum. Littoralis, sub lapidibus in locis saxosis ad oras insulae sinensis Hong-Kong (*Stimpson*).

β) Ocelli marginales.

26. *Leptoplana lactea.*

Corpus crassiusculum latum ovatum, lacteum. *Ocellorum acervi* umbonibus duobus parvis occipitalibus impositi; utrinque sex magni,

ocelli marginales frontales pauci m̄muti. *Os* in medio fere corporis.
Longit. $1\frac{1}{2}$ ", latit. 1".

Paehyplana laetea *Stimpson*: Prodr. I. 4 et 10.

Habitaculum. Sublittoralis in locis lapillosis et algosis sub
lapidibus magnis ad oras insulae Ousima (*Stimpson*).

c) Oeellorum aeervi tres; ocelli marginales nulli.

27. Leptoplana pellucida GRUBE. — *Dies.* Syst. Helm. I. 196.

Habitaculum. Panormi (*Grube*).

d) Oeellorum aeervi quatuor; ocelli primarii et secundarii (*Stimpson*);
ocelli marginales nulli.

28. Leptoplana hyalina HEMPRICH et EHRENCBERG. — *Dies.* Syst.

Helm. I. 197 adde:

Stimpson: Prodr. I. 3.

Habitaculum. Inter Corallia ad Tor in mare rubro (*Hemprich et Ehrenberg*).

29. Leptoplana atomata OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 197 adde:

Stimpson: Prodr. I. 3. — *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1859, II. 183.

Planaria maculata Dalyell: Powers of the Creator II. 105, 106. Tab. XIV.
27—35.

Habitaculum. In sinu Drobachiensi (*Müller*); — sinu
Codano ad algas florideas (*Oersted*); Helgolandiae (*Frey et
Leuckart*) ad littus Britanniae (*Fleming*); Scotiae (*Dalyell*).
— Neapoli? (*Delle Chiaje?*)

30. Leptoplana tremellaris OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I.
197. adde:

Stimpson: Prodr. I. 3.

Planaria? tremellaris Ehrenberg: Acaph. d. roth. Meeres 67.

Habitaculum. In sinu Christianensi, Augusto (*Müller*); —
portu Hafniensi, Decembri (*Müller et Oersted*); in Gallia (*Dugès*); Panormi (*Grube*); in Britannia (*Thompson*).

31. Leptoplana nigropunctata OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 198.
Habitaculum. In sinu Codano ad Kullen (*Oersted*).

32. Leptoplana laevigata DIESING. — Syst. Helm. I. 198. adde:

Stimpson: Prodr. I. 3. — *O. Schmidt*: in Zeitschr. f. wissensch. Zool.
XI. (1860), 10 et 31. Tab. I. 3, 4, 5.

Polycelis laevigata Quatref. Beneden: Faune litt. de Belgique (1860),
42. Tab. VII. 10. — *Grube*: Ausflug nach Triest u. dem Quarnero
1861. 23 et 130.

Habitaculum. Prope Grainville, ad fucos (Quatrefages); super saxa prope Ostendam copiose, aestate (Beneden); ad Cephalouium (O. Schmidt); Tergesti (Grube).

33. Leptoplana fallax DIESING: Syst. Helm. I. 198. adde:

Stimpson: Prodr. I. 3.

Habitaculum. Prope Grainville, ad fucos (Quatrefages).

34. Leptoplana ellipsoïdes GIRARD.

Corpus ellipsoideum supra pallide flavo-brunneum, subtus griseum. *Ocellorum* numerosorum acervi quatuor antrosum siti, per paria dispositi, anteriores elongati angusti, posteriores rotundati magis distantes. Longit. 1", latit. max. ad 7".

Leptoplana ellipsoïdes Girard: in *Stimpson's Mar. Invertebr. of Grand Manan:* in *Smithson. Contrib.* VI. 1854, 27 f. 16. — *Stimpson:* Prodr. I. 3.

Habitaculum. Sub axis sub refluxu maris, Grand Manan (Stimpson).

35. Leptoplana humilis STIMPSON.

Corpus ovatum supra pallide griseo-brunneum, fasciis obscurioribus radiatim dispositis; fascia decolori mediana interrupta. *Ocellorum* acervi quatuor, duo posteriores ocellis majoribus utrinque 12—15 umbonibus dnobus impositis formati; duo anteriores ocellis inconspicuis a posterioribus parum remotis compositi. Longit. 1", latit. ultra $\frac{1}{2}$ ".

Leptoplana humilis Stimpson: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. In fundo arenoso, profunditate 4 orgyiarum prope oras insulae Jesso (Stimpson).

36. Leptoplana oblonga STIMPSON.

Corpus parum elongatum, capite truncato v. subtruncato, retrorsum attenuatum, postice acutum, supra fuscum, versus marginem pallescens. *Ocellorum* acervi quatuor in areola hyalina, ocellis majoribus utrinque 8 umbonibus impositis, minorum acervis duobus elongatis arcuatis longitudinalibus inter umbones. Longit. 1" 9", latit. fere $\frac{1}{2}$ ".

Leptoplana oblonga Stimpson: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. Sublittoralis in rupium fissuris, in portu Simoda Japoniae (Stimpson).

37. *Leptoplana Patellarum STIMPSON.*

Corpus subovatum retrorsum parum latius, capite et margine postico rotundatis, supra fulvum, fascia lata mediana et maculis obscurioribus pictum, subtus album. *Ocellorum* acervi quatuor, ocellis majoribus utrinque 10 umbonibus impositis, minorum acervis oblongis approximatis inter umbones collocatis. Longit. ad 1", latit. ad 7".

Leptoplana Patellarum Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 389. —

Idem: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. Littoralis, in rupibus sub Patellis magnis reperta, in Simons-Bai prope promontorium bonae spei (Stimpson).

38. *Leptoplana punctata STIMPSON.*

Corpus oblongo-ovatum, tenue, subpellucidum, supra punctis rubro-fuscis regulariter adspersum et fascia longitudinali mediana rubro-fusca, antice inter acervos ocellorum incipiente, signatum. *Ocellorum* acervi quatuor, ocellis majoribus utrinque 8 umbonibus parvis impositis, minorum acervis parvis triangularibus, utrisque ocellulis circiter 10 conflatis, pone umbones. Longit....

Leptoplana punctata Stimpson: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. Sublittoralis inter lapides algis obsessos, ad insulam Ousima (Stimpson).

39. *Leptoplana maculosa STIMPSON.*

Corpus oblongo-ovatum, supra pallide griseum, maculis fuscis sparsis, medianis obscuris, marginibus hyalinis. *Ocellorum* acervi quatuor, ocelli majores utrinque 7, acervos ovatis formantes, extremitatibus areolae hyalinae transversae arcuatae impositi, minorum acervis parvis ante medium areolae sitis, ocellis minoribus 4—6 in areola inter acervos majorum dispersis. Longit....

An ocelli minores 4—6 inter majores dispersi acervum quintum forment nec ne, e descriptione non satis bene patet.

Leptoplana maculosa Stimpson: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. Littoralis sub lapidibus in locis limosis portus San Francisco in California (Stimpson).

e) Ocellorum acervi plures; ocelli marginales nulli.

40. *Leptoplana delicatula STIMPSON.*

Corpus subovatum tenerrimum, marginibus undulatis, supra rufo-fuseum, versus marginem pallescens. *Ocellorum* acervi sex, majorum duo umbonibus impositi (ocellis 14 in singulo umbone),

minorum acervi quatuor elongati ante et pone umbones siti. Longit. ad 7'', latit. ad 4''.

Leptoplana delicateatula Stimpson: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. Littoralis inter ulvas in locis arenosis portus Hong-Kong (Stimpson).

41. *Leptoplana trullaeformis* STIMPSON.

Corpus elongatum, capite lato rotundato, retrorsum attenuatum subaeustum, supra pallide fuscum, fascia mediana obseuriore pone ocellos. *Ocellorum* acervi septem in areola decolori, majorum duo oblongi obliqui, antrorsum convergentes (ocellis circa 16 in singulo acervo), minorum quinque, tribus ante, duobus parvis pone ocellorum majorum acervos collocatis. Longit. ad 9'', latit. vix 3''.

Leptoplana trullaeformis Stimpson: Prodr. I. 4 et 9.

Habitaculum. In fundo lapidoso profunditate 25 orgyiarum in fretu Li-yu-moon prope insulam sinensem Hong-Kong (Stimpson).

42. *Leptoplana lyrosora*.

Corpus planum ovale, supra laete flavum griseo mixtum, vitta mediana ochracea in tertia corporis heptade incipiente et in initio sextae heptadis desinente, subtus paulo pallidius. *Ocellorum* acervi numerosi, eorum duo magni circulares, minoribus pluribus in semi-circulum dispositis antrorsum inter se juncti. *Os* in medio fere corporis. *Aperturae* genitales approximatae in ultimo corporis quadrante, feminina margine violaceo insignita. *Penis* brevis subconicus. Longit. 5'', latit. 2''.

Ganglion cerebrale subquadrangulare, angulis fila nervea emittentibus.

Polycelis lyrosora Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 24. Tab. IV. 53.

Habitaculum. Ad rupes in sinu tabulari promontorii bonae spei (Schmarda.)

** Os antrorsum situm¹⁾.

a) Ocellorum acervus unicus cum ocellis marginalibus vel absque ocellis marginalibus.

α) Ocelli marginales nulli.

43. *Leptoplana monosora* SCHMARDA.

Corpus planum oblongum capite truncato, supra rufo-brunneum, vitta longitudinali mediana obscure-brunnea, subtus brunneum gri-

¹⁾ Oesophagus apice antrorsum directus O. Schmidt in Zeitschr. für wissenschaftl. Zool. XI. 7.

seo et coeruleo mixtum. *Ocellorum acervus unicus circularis*. *Os* in primo corporis triente. *Apertura genitalis* mascula ante medium corporis, feminea remota in secundo corporis triente. *Longit.* ultra 7'', latit. $2\frac{1}{2}''$.

Ganglion triangulare sub ocellorum acervo.

Leptoplana monosora Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 16, Tab. II. 33.

Habitaculum. Rocky Point prope Trinkomali ad oram orientalem Ceyloniae (Schmarda).

44. *Leptoplana striata SCILMARDA*.

Corpus planum oblongo - ovale, capite et extremitate postica truncatis, supra ochraceum linea mediana longitudinali et tribus utrinque parallelis undulatis obscure brunneis pictum, subtus flavidobrunneum, marginibus obscure brunneis. *Ocellorum acervus unicus ovalis*. *Aperturae genitales approximatae*. *Longit.* 1'', 10'', latit. 1''.

Ganglion cerebrale hexagonale ocellorum acervo suppositum.

Leptoplana striata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 17. Tab. II. 34.

Habitaculum. In oceano libere natantia prope Paita in Peruvia (Schmarda).

45. *Leptoplana inconspicua DIESING*.

Corpus planum ovato - ellipticum albidum rubro - punctatum. *Ocellorum acervus unicus subcircularis*. *Longit.* 7''.

Planarideum Pease: in Proceed. Zool. Soc. London 1860. 37. Tab. LXX.

3. 4.

Peasia inconspicua J. E. Gray ibid.

Habitaculum. Sub lapidibus ad littora insularum Sandvicensium (Pease).

46. *Leptoplana irrorata DIESING*.

Corpus planum ellipticum pallide flavidum albo- et brunneonigricatum ac punctulis isabellinis irroratum. *Ocellorum acervus unicus oblongus*. *Longit* 9''.

Animaleula vivide natantia et incedentia.

Planarideum Pease in Proceed. Zool. Soc. London 1860, 38. Tab. LXX.

9, 10.

Peasia irrorata J. E. Gray ibid.

Habitaculum. Ad littora insularum Sandvicensium (Pease).

47. ? *Leptoplana collaris STIMPSON*.

Corpus oblongum, capite truncato, fronte saepius concava, retrorsum attenuatum acutum, supra badium lineis longitudinalibus

fusca duabus in corpore, unica mediana in capite, fascia cervicali transversa alba. *Ocellorum acervus unicus occipitalis inverse quinquecuneiformis. Ocelli marginales?* Longit. $\frac{1}{2}$ ", latit. 3".

Leptoplana collaris Stimpson: Proceed. Acad. Philad. VII. 381.

Prosthiostomum collare Stimpson: Prodr. 4 et 10.

Habitaculum. Sublittoralis inter algas in rupium fissuris ad oras insulae Loo-Choo (Stimpson).

β) Ocelli marginales.

48. *Leptoplana constipata.*

Corpus oblongum capite et extremitate postica rotundatis, supra punctis numerosis obscure fulvis, retrorsum in medio confertis, anterius fascia pallida longitudinali mediana pictum. Ocellorum acervus unicus in areola pellucida, ovali, bilobata; ocelli marginales numerosi in arcum dispositi. Longit. 1", latit. ad 3".

Prosthiostomum constipatum Stimpson: Prodr. I. 4 et 10.

Habitaculum. Sublittoralis inter lapides, ad oras insulae Jesso Japoniae borealis (Stimpson).

49. *Leptoplana cibraria.*

Corpus oblongum marginibus fere parallelis, capite subtriangulari in verticem obtusum desinente, extremitate postica late rotundatum, supra fusco-rufum, maculis parvis decoloribus confertis, margine lacteo. Ocellorum numerosorum confertorum acervus unicus hippocrepiformis magnus prope verticem collocatus; ocelli marginales pauci irregulariter dispositi. Longit. 2", latit. ad 10".

Prosthiostomum cibrarium Stimpson: Prodr. I. 4 et 10.

Habitaculum. In fundo arenoso et algoso profunditate sex orgyiarum prope oras insulae Jesso (Stimpson).

50. *Leptoplana crassiuscula.*

Corpus elongato-ovale, crassiusculum, supra obscure fuscum subtus pallide rufum. Ocellorum numerosorum acervus unicus ovalis occipitalis in areola pellucida; ocelli marginales frontales et anterolaterales, ad acervum occipitalem usque protensi. Longit. 2" 4", lat. 10".

Prosthiostomum crassiusculum Stimpson: Prodr. I. 4 et 11.

Habitaculum. Littoralis inter lapides ad insulam Ousima. (Stimpson).

51. Leptoplana tenebrosa.

Corpus elongatum capite et extremitate postica rotundatis, supra obscure griseum vel subnigrum, margine pellucido. Ocellorum acervus unicus ovalis occipitalis in areola corpore vix pallidiore; ocelli marginales antice interrupti. Longit. 2'', latit. vix 4''.

Prosthiostomum tenebrosum *Stimpson*: Prodr. I. 4 et 11.

Habitaculum. Littoralis sub lapidibus in locis arenosis portus Hong-Kong (*Stimpson*).

b) Ocellorum acervi duo unicum ocellis marginalibus vel absque ocellis marginalibus.

a) Ocelli marginales nulli.

52. Leptoplana chilensis SCHMARD.

Corpus planum oblongo-ovale, retrorsum attenuatum, supra rubro-flavum, vitta mediana brevi rubro-brunnea, subtus flavo-cinereum. Ocellorum acervi duo circulares remoti. Os infra anteriorem corporis trientem. Apertura genitalis mascula in medio corporis, feminea masculae approximata. Longit. ultra 1/2'', latit. 3''.

Oesophagus (pharynx) brevis cylindricus.

Leptoplana chilensis *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 17. Tab. II. 35.

Habitaculum. In mare ad oas chilenses, prope Viña del mar (*Schmarda*).

53. Leptoplana macrosora SCHMARD.

Corpus oblongum retrorsum attenuatum, supra flavo-griseum, subtus pallide griseum. Ocellorum acervi duo cervicales, longi, curvati, retro medium incrassati. Os: fissura longe ovalis. Aperturæ genitales post medium corporis. Longit. 2 1/2'', latit. 9''.

Leptoplana macrosora *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 18. Tab. III. 38.

Habitaculum. In mare caraibico, Port Royal in ins. Jamaica (*Schmarda*).

β) Ocelli marginales.

54. Leptoplana arcta DIESING: Syst. Helm. I. 196.

Habitaculum. Neapoli (Quatrefages).

55. Leptoplana elongata DIESING: Syst. Helm. I. 196.

Habitaculum. Brehat, canal la Chambre (Quatrefages).

56. Leptoplana hamata.

Corpus gracilescens, capite rotundato, retrorsum sensim attenuatum, transparens, decolor. Ocellorum acervi duo elongati irregu-

lares, ocellis in utroque 15—24; ocelli marginales numerosi (ultra 40), frontales subbiseriales, dextri et sinistri uniseriales. Longit. 4—5".

Penis apice corneus unciformis; vesiculae seminales tres, altera principali reliquis accessoriis.

Prosthiostomum hamatum O. Schmidt: in Zeitsehr. f. wissenscb. Zool. XI. (1860), 11, 12 et 31. Tab. I. 6, 7 (cum anatomi).

Habitaculum. Ad oras ins. Cephaloniae (O. Schmidt).

57. *Leptoplana obscura* STIMPSON.

Corpus elongato-ovale, capite subtruncato, supra pallide rubro-fuscum, saepe rufo-maculatum, fascia mediana pallidiore. *Ocellorum* acervi duo lineares, singuli ocellis 3—4 magnis et 5—6 parvis posterioribus divergentibus compositi; ocelli marginales frontales sparsi. Longit. 1", latit. 4".

Leptoplana obscura Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 381.

Prosthiostomum obseurum Stimpson: Prodr. I. 4 et 10.

Habitaculum. Sublittoralis in locis arenosis et algosis portus Hong-Kong (Stimpson).

58. *Leptoplana affinis*.

Corpus elongatum, capite subtruncato, fronte sinuata, supra rufo-variegatum, fascia longitudinali mediana obseuriore. *Ocellorum* minorum acervi duo in lateribus areolae pellucidae parvae; ocelli marginales densi. *Os* infra primam corporis partem sextam. Longit. 10", latit. 2½".

Oesophagus protractus subelavatus truncatus prope extremitatem constrictus.

Prosthiostomum affine Stimpson: Prodr. I. 4 et 10.

Habitaculum. Littoralis inter ulvas in locis arenosis portus sinensis Hong-Kong (Stimpson).

59. *Leptoplana grandis*.

Corpus valde elongatum, capite subtruncato, retrorsum attenuatum, postice acutum, supra pallide fulvum, sparsim rubro-maculatum, fascia longitudinali mediana fusca reticulata. *Ocellorum* acervi duo occipitales triangulares; ocelli marginales frontales. Longit. 6" latit. ad 1½".

Prosthiostomum grande Stimpson: Prodr. I. 4 et 10.

Habitaculum. Sublittoralis, ad oras insulae Ousima (Stimpson).

c) Ocellorum acervi tres et simul ocelli marginales.

60. *Leptoplana sparsa* STIMPSON.

Corpus oblongum, capite late rotundato, retrorsum parum angustatum, postice acutum, supra pallide fusum unicolor, interdum macula obscuriore prope extremitatem posticam notatum. *Ocellorum* acervi tres, medio elliptico occipitali majore, duobus lateralibus minoribus interdum evanescentibus; ocelli marginales in margine anteriore et in marginibus antico-lateralibus conferti. Longit. 1'', latit. $1\frac{1}{2}$ '.

Leptoplana sparsa Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 381.

Prosthiostomum sparsum Stimpson: Prodr. I. 4 et 11.

Habitaculum. Sublittoralis inter conservas, in portu insulae Kikaisima Japoniae australis (Stimpson).

d) Ocellorum acervi quatuor; ocelli marginales nulli.

61. *Leptoplana purpurea* SCHMARDÄ.

Corpus planum oblongum, supra purpureum, vitta mediana denticulata albescente latiore altera obscure-rubra cineta, subtus rubro-albidum. *Ocellorum* acervi quatuor, bini postici ocellis majoribus formati cervicales subcirculares, bini minores subtriangulares antici. *Os* ad finem primi corporis trientis. *Apertura* genitalis mascula retro os, feminea infra medium corporis. Longit. 1" 9'', latit. 9''.

Ganglion cerebrale subtriangulare fila nervea numerosa emittens.

Leptoplana purpurea Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 19. Tab. III. 39.

Habitaculum. Ad rupes Corallium partis meridionalis ins. Jamaicæ (Schmarda).

62. *Leptoplana lanceolata* SCHMARDÄ.

Corpus planum lanceolatum, capite rotundato, supra laete flavum, vitta mediana denticulata albida obscure flavo-marginata, ultra initium postici corporis trientis protracta, subtus flavo-album. *Ocellorum* acervi quatuor, bini circulares, bini longitudinales convergentes his antepositi. *Os* ad finem primi corporis trientis. *Apertura* genitalis mascula ante medium corporis, feminea ad finem secundi corporis trientis. Longit. fere 6'', latit. $2\frac{1}{2}$ ''.

Ganglion cerebrale subquadrangleolare.

Leptoplana lanceolata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 19. Tab. III. 40.

Habitaculum. In oceano pacifico ad littora petrosa prope Valparaiso (Schmarda).

Species in tribu dubiae.

63. *Leptoplana formosa* DIESING: Syst. Helm. I. 199.

Habitaculum. Inter Corallinas profunditate 30 orgyiarum prope Tierra del Fuego, Decembri (Darwin).

64. *Leptoplana gracilis*.

Prosthiostomum gracile Girard: Proceed. Bost. Soc. nat. hist. III. (1850), 251 (cum descriptione manea).

Elasmodes? gracilis Stimpson: Prodr. I. 3.

Habitaculum. In portu Bostoniae (Girard).

*** Os retrorsum situm; ocelli marginales nulli.

65. *Leptoplana Aleinoi* O. SCHMIDT.

Corpus elongatum capite rotundato, retrorsum parum attenuatum, laete brunnescens, marginibus transparentibus. *Ocellorum* numerosum acervi duo curvati in formam lyrae dispositi. *Os* retrorsum situm. *Aperturae genitales* retro os, approximatae. Longit. 7".

Leptoplanae modestae similis (Schmidt).

Leptoplana Aleinoi O. Schmidt: in Zeitsehr. f. wissensc. Zool. XI. 7 et 30. Tab. I. 1, 2 (cum anatom.).

Habitaculum. Inter ramos Corallinae et Chondriæ ad littus Coreyrae (O. Schmidt).

II. Leptoplanae otolithis instructae¹⁾.66. *Leptoplana otophora* SCHMARDA.

Corpus planum oblongum, foliaceum, supra rufo-flavum vitta mediana longitudinali obscuriore, posticem corporis trientem attinente, subtus flavo-griseum. *Ocellorum* acervi duo triangulares apice retrorsum directi, linea ocellorum simpliei singulo acervo anteposita. *Otolithothecae* duae, singula otolithis binis prismaticeis instructa. *Os* fissura longitudinalis ad finem primi corporis trientis. *Apertura genitalis* mascula retro os, feminea in medio fere corporis. *Penis* conicus truncaatus. Longit. 10", latit. 3½".

Leptoplana otophora Schmarda: Neue wirbell. Th. I. t. 18. Tab. III. 37. (cum anatom.).

Habitaculum. In oceano indico, Belligamme, ad oras meridionales Ceyloniae (Schmarda).

¹⁾ Fortasse typus familie propriae, cui nomen *Otoleptoplanidea* imponere mallem, genus unicum hucusque cognitum *Otoleptoplana* et speciem unicam *O. otophoram* amplectentis.

Species in dispositione hujus generis dubiae sedis.

67. Leptoplana lutea OERSTED. — *Dies. Syst. Helm.* I. 199.

68. Leptoplana ellipsis.

Planaria ellipsis Dalyell: Powers of the Creator II. 102. Tab. XIV. 5—16

Polycelis ellipsis Leuckart: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

69. Leptoplana variabilis.

Corpus oblongum sublanceolatum flavo-viride vel aurantiacum rubropunctulatum. Ocellorum dispositio variabilis. Longit. $1\frac{1}{2}$ ".

Polycelis variabilis Girard: in Proceed. Boston Soc. nat. hist. III. 251.

Habitaculum. In portubus Bostoniae et Beverly (Girard).

70. Leptoplana notabilis.

Diplanaria notabilis Darwin. — *Dies. Syst. Helm.* I. 202.

Secundum el. Stimpson: Prodr. I. 1. forsitan animal sese bipartiens.

An hujus generis?

71. Penula ocellata KELAART.

Corpus supra pallide flavo-brunneum maculis (ocellis?) obscure brunneis, subtus pallide flavum. Longit. 2".

Penula ocellata Kelaart: in Journ. of the Ceylon Branch of the Royal Asiatic Society I. 138.

Habitaculum. Ad rupes et algas, in sinibus prope Trincomale, Ceyloniae (Kelaart).

72. Penula punctata KELAART.

Corpus album supra rufo-brunneo punctulatum. Longit. ad $1\frac{3}{4}$ ".

Penula punctata Kelaart l. s. c. 138.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinibus prope Trincomale, Ceyloniae (Kelaart).

73. Penula fulva KELAART.

Corpus flavidum transverse striatum. Longit. $2\frac{1}{2}"$.

Penula fulva Kelaart l. s. c. 139.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinibus prope Trincomale Ceyloniae (Kelaart).

74. Penula alba KELAART.

Corpus angustum album. Longit. $1\frac{1}{2}"$.

Penula alba Kelaart l. s. c. 139.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinibus prope Trincomale Ceyloniae (Kelaart).

XXV. *CENTROSTOMUM DIESING*. Charact. amplif.

Planariae spec. Mertens et Darwin. — *Leptoplanae spec. Oersted et Schmarda*.
— *Discocelis?* Ehrenberg.

Corpus planum dilatatum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* nulla. *Ocelli* numerosi in acervos duos dispositi. *Os ventrale* in medio corporis vel antrorum situm, oesophago multilobo. *Aperturae genitales* retrorsum sitae. — *Maricola* utriusque hemisphaerae.

* *Os* in medio corporis.

1. *Centrostomum lichenoides DIESING*: Syst. Helm. I. 199 adde:

Discocelis? *lichenoides* Ehrenberg: Acaleph. d. roth. Meeres 67 (solum nomen).

Centrostomum lichenoides Stimpson: Prodr. I. 3.

Habitaculum. Ad insulam Sitcha (Mertens).

2. *Centrostomum incisivum DIESING*: Syst. Helm. I. 200 adde:

Secundum cl. *Stimpson*: Prodr. I. 1. forsitan animal sese bipartiens.

Habitaculum. Ad promontorium viride in sinu St. Jago, Februario (Darwin).

3. *Centrostomum polycylium SCHMARDA*.

Corpus planum oblongo-ovale margine undulato, supra citrinum, vitta mediana angusta alba rubro-marginata ab initio secundi usque ad initium ultimi corporis quadrantis protensa; superficie dorsali in areas quatuor aequales divisa, area singula lineis purpureis concentricis, centralibus triangulum et exterioribus circulum formantibus, pieta; superficie ventrali flavo-alba. *Ocellorum* acervi duo parvi elongati. *Os* in medio corporis, oesophago sexlobato. *Apertura genitalis* mascula in initio ultimi tridentis, feminea in initio ultimae corporis partis sextae. Longit. ultra 7", latit. 4½".

Centrostomum polycylium Schmarda: Neue wirbellose Thiere I. 1. 24. Tab. V. 53.

Habitaculum. In oceano indieo prope Belligamme ad oram meridionalem Ceyloniae (Schmarda).

4. *Centrostomum taenia SCHMARDA*.

Corpus taeniaeforme, coerulescente-rubrum. *Ocellorum* acervi duo longitudinales paralleli, cervicales. *Os* in medio corporis, oeso-

phago sexpartito. *Aperturae genitales approximatae, in ultimo corporis quadrante. Longit. 1" 9'', latit. 7 $\frac{1}{2}$ ''.*

Centrostomum taenia Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 24. Tab. V. 54.

Habitaculum. In oceano pacifico prope Paita ad oras Peruviae (Schmarda).

** Os antrorum situm.

5. *Centrostomum Gigas.*

Corpus planum, oblongo-ovale, supra flavum, maculis parvis et punctis numerosis brunneis et violaceis, versus dorsi lineam medianam obscuriorem crebrioribus pictum, subtus pallide flavum. Ocellorum minimorum acervi duo circulares. Os circulare in anteriore corporis triente, oesophago cylindrico, limbo sexpartito. Apertura genitalis mascula parum ante medium corporis, feminea a prima remota, retrorsum sita. Longit. fere 6'', latit. 2 $\frac{1}{2}$ ''.

Ganglion cerebrale oblongum obsolete bilobum, fila nervae numerosa emitens, inter acervos ocellorum.

Leptoplana gigas Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 17. Tab. III. 36.

Habitaculum. In mare libere natans, prope Belligamme ad oras meridionales Ceyloniae (Schmarda).

Dubii generis cives:

6. *Centrostomum dubium SCHMARDA.*

Corpus ovale-oblongum, margine undulato, supra rufo-flavum, maculis parvis albidis vittaque mediana angusta denticulata laete flava brunnescens-marginata, ante finem primi corporis quadrantis incipiente et ad tertium desinente pictum, subtus dorso pallidius. Ocellorum acervi duo elliptici, halone semilunari. Os in medio corporis, circulare, exiguum, oesophago... Apertura genitalis mascula inter aperturam femineam et os, feminea in initio ultimi corporis trientis. Longit. 11'', latit. 5 $\frac{1}{2}$ ''.

Centrostomum dubium Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 25. Tab. V. 57.

Habitaculum. In oceano indico, ad oram orientalem Ceyloniae (Schmarda).

7. *Centrostomum polysorum SCHMARDA.*

Corpus oblongo-ovale margine undulato, capite truncato, supra sordide flavum in viride et hrunneum vergens, vitta mediana brunnea maculis irregularibus albis, ab initio secundae usque ad initium ultimae corporis partis quintae extensa, subtus pallide flavum. Ocello-

rum acervi 7, eorum unus ante initium vittae medianae collocatus magnus, ovalis impar, reliquis ternatim per paria illi antepositis; ocelli acervi paris primi et secundi irregulares, tertii multo majores postice dilatati, antice lineares. *Os* parum infra medium corporis situm, oesophago cylindrico, limbo obsolete crenato. Longit. $6\frac{1}{2}''$, latit. $3\frac{1}{2}''$.

Ganglion cerebrale globosum.

Centrostomum polysorum Schmarda: Neue wirbellose Thiere I. 1. 25.
Tab. V. 56.

Habitaculum in oceano pacifico Aucklandiae in Nova Zelandia (*Schmarda*).

Oesophagus cylindricus nec multilobus limbo obsolete crenato, nec non acer-
vorum ocellatorum numerus cum charactere generico haud bene qua-
drant.

XXVI. DIPLONCHUS STIMPSON.

Corpus oblongum depresso-sculpum. *Caput* corpore continuum papilla occipitali bilobata. *Tentacula* nulla. *Ocelli* numerosi partim papillae capitis impositi, partim ante papillam siti. *Os* ventrale ante corporis medium, oesophago... *Aperturae genitales* retro os sitae. — Maricolae, oceanii sinensis.

1. *Diplonchus marmoratus* STIMPSON.

Corpus crassiusculum oblongo-ellipticum postice rotundatum, supra brunneum, maeulis albis reniformibus insignitum. *Caput* sub-angustatum, papilla elliptica bilobata. *Ocelli* minuti, partim papillae capitis impositi, partim in acervum linearem ante papillam situm dispositi. Longit. $3''$ $3'''$, latit. $1''$ $4''$.

Diplonchus marmoratus Stimpson: Prodr. I. 4 et 11.

Habitaculum. Sublittoralis inter lapillos, ad oras insulae Ousima (Stimpson).

** Pseudotentacula duo, frontalia.

Familia XIII. Nautiloplanidea. STIMPSON. Charac-
tere aucto. *Corpus* planum. *Caput* corpore continuum vel diseretum pseudotentaculis duobus frontalibus. *Ocelli* nulli. *Os* ventrale an-
trorum vel retro corporis medium situm, oesophago cylindrico aut
multilobo. *Aperturae genitales* retro vel ante os sitae. — Maricolae
utriusque hemisphaerae.

XXVII. SCHMARDEA DIESING.

Euryleptae spec. *Schmarda*.

Corpus planum oblongo-ovale. *Caput* corpore continuum, pseudotentaculis duobus frontalibus. *Ocelli* nulli. *Os* ventrale antrosum situm, oesophago cylindrico. *Aperturae genitales* retro *os*, infra medium corporis sitae. — *Maricolae hemisphaerae septentrionalis*.

1. *Schmardea rubrocineta* DIESING.

Corpus planum oblongo-ovale, supra viridi-nigrum vel velutino-nigrum, punctulis sparsis albis consitum, margine undulato coccineo, subtus obscure griseum, margine lato sordide rubro. *Pseudotentacula* obtusa. *Os* circulare. *Aperturae genitales* approximatae. Longit. fere 4", latit. ad 2".

Eurylepta rubrocineta *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 26. Tab. V. 38.

Habitaculum. In oceano indicō prope Belligamme ad oram meridionalem Ceyloniae (*Schmarda*).

XXVIII. NAUTILOPLANA STIMPSON.

Planariae spec. *Darwin*. — *Euryleptae* spec. *Diesing*. — *Carenoceræus* *Schmarda*.

Corpus planum. *Caput* discretum, pseudotentaculis (auriculis) duobus frontalibus. *Ocelli* nulli. *Os* ventrale retro medium corporis situm, oesophago multilobo. *Aperturae genitales* ante *os*, antrosum sitae. — *Maricolae hemisphaerae australis*.

1. *Nautioplana oceanica* STIMPSON.

Eurylepta oceanica *Diesing*: Syst. Helm. I. 211.

Nautioplana oceanica *Stimpson*: Prodr. I. 2.

Carenoceræus oceanicus *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 14.

Habitaculum. In oceano sub latitudine 5° australi et longitudine 33° occidentali, Februario (*Darwin*).

Forma oesophagi ignota ineertum cui generi hujus familiae adnumerandus.

Proceros cristatus QUATREFAGES.

Corpus planum subellipticum, albo-flavum, lineis longitudinalibus undulatis nigris subconcentricis parallelis utrinque quatuor, crista dorsali corpori fere aequilonga. *Pseudotentacula* longa. *Ocelli* nulli. *Os* in medio fere corporis, oesophago . . . *Aperturae genitales* . . . Longit. 12—14", latit. 4—5".

Proceros cristatus Quatrefages: in Annal. d. sc. nat. trois. ser. IV. 139,
Tab. III. 7. — *Thompson*: in Ann. nat. hist. XVIII. 392.

Eurylepta cristata Diesing: Syst. Helm. I. 210.

Prostheceraeus cristatus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 30 nota.

Habitaculum. In rupium fissuris maritimis prope St. Vast la Hougue. (*Quatre fages*).

A. el. *Thompson*: l. s. e. cum *Planaria vittata Montagu* identica habetur, cui tamen defectus ocellorum repugnat.

Familia XIV. Euryleptidea. STIMPSON. Charactere anecto. *Corpus* planum dilatatum supra laeve vel papillosum. *Caput* a corpore plus minusve discretum, pseudotentaculis duobus frontalibus. *Ocelli* numerosi cervicales, vel simul pseudotentaculis impositi. *Os ventrale* in medio fere corporis vel antrorum situm, oesophago cylindrico. *Aperturae genitales* duae ante vel retro os. — *Maricolae* utriusque hemisphaerae.

a) *Corpus laeve.*

XXIX. EURYLEPTA HEMPRICH et EHRENBERG. Charactere modifice.

Planariae spec. Müller. — *Peasiae spec. J. E. Gray*.

Caput dilatatum planum laeve. *Caput* a corpore subdiscretum, pseudotentaculis duobus frontalibus. *Ocelli* in acervum unum vel duos dispositi. *Os ventrale* antrorum situm, oesophago cylindrico. *Aperturae genitales* ante os sitae. — *Maricolae* hemisphaerae borealis.

Character hujus generis nequaquam satis stabilitus. Character genericus a cel. viris *Henprich* et *Ehrenberg* expositus sequens: „*Corpus* depresso, planum ore anoque discretis, inferis, ocellorum acervo in cervice sessili, unio (plieis frontalibus tentaculiformibus duabus), ovario postico“. Character a cel. *Stimpson* modificeatus: „*Corpus* laeve, tenue. *Caput* vix subdiscretum. Plieae tentaculares marginales approximatae. *Ocelli* in acervum minutum cervicale. *Os* ab apice circiter quartam corporis partem remotum. *Apertura genitalis* mascula ante, foeminea pone os sita (an semper?).“ Character hujus generis a cel. *Schmarda* ita modificeatus: „*Corpus* planum laeve. *Os* anticum. Pseudotentacula duo frontalia. *Sori oculorum* cervicales nec non marginales nonnunquam etiam in tentaculis, vel in soror ad tentaculorum basim vel apicem dispositi; rarissime nulli. *Maricolae*“. — Genus hoc a cel. *Ehrenberg* *Rhabdoeoelis*, a cel. *Oersted*, *Stimpson* et *Schmarda* vero *Dendroeoelis* adnumeratum. Character essentialis, dispositionem aperturarum genitalium attinens, a cel. *Stimpson* *Euryleptae* adscriptus, num in omnibus speciebus recurrit nec ne, nondum certus.

* *Ocelli* in acervum unicum coaliti.

1. Eurylepta praetexta HEMPRICH et EHRENBERG. — *Dies. Syst. Helm. I. 208. adde:*

Stimpson Prodr. I. 2.

Habitaculum. Inter Corallia maris rubri prope Tor (Hempfich et Ehrenberg).

2. **Eurylepta flavomarginata HEMPRICH et EHRENBERG.** — *Dies.*
Syst. Helm. I. 208. adde:

Stimpson Prodr. I. 2.

Habitaculum. Inter Corallia maris rubri ad insulas Ras et Gusr Arabiae meridionali finitimas (Hempfich et Ehrenberg).

3. **Eurylepta cornuta HEMPRICH et EHRENBERG.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 208. adde:

Dalyell: Powers of the Creator II. (1853), 97—101. Tab. XIV. 1—3
(et de evolutione). — *Stimpson* Prodr. I. 2. — *J. Müller*: in ejus
Arch. 1858. 301.

Prostheceraeus cornutus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 30 nota.

Habitaculum. In sinibus littoris Christiansandensis, inter
rupes Lynger, et in sinu Dröbachensi (Müller); Bristolis (John-
ston); ad littora Scotiae (Dalyell).

4. **Eurylepta velutina DIESING**: Syst. Helm. I. 210. adde:

Stimpson Prodr. I. 2.

Habitaculum. Genuae, in portu (Blanchard).

5. **Eurylepta vittata DIESING**: Syst. Helm. I. 209.

Habitaculum. Inter Spongiam tubulosam Devonshire, Augusto
(Montagu); in Anglia (Thompson).

Secundum el. Thompson: in Ann. nat. hist. XVIII. 1846. 392. species
haec cum Procero cristato Quatref. identica.

6. **Eurylepta maculata DIESING**.

Corpus ovale, tenue, marginibus incrassatis, supra flavo-isabel-
linum, versus marginem aurantiaceum, maculis circularibus magnis gri-
seo-viridibus albo-cinetis crebris in tota corporis superficie dispo-
situm pictum, subtus pallide roseum immaculatum, margine flavido
obsolete maculato. *Pseudotentacula brevia*. *Ocellorum acervus* haud
procul a margine frontali. Longit. 1" 3", latit. fere 11" (secundum
iconem).

Planarideum Pease in Proceed. Zool. Soc. Lond. 1860. 38. Tab. LXX. 7. 8.
Peasia maculata J. E. Gray ibid.

Habitaculum. Ad littora insularum Sandvicensium (Pease).

7. **Eurylepta fulminata STIMPSON**.

Corpus oblongo-ovale, supra rubro-fuscum, viride-punctatum,
fasciis obliquis rufis fuso-marginatis, in medio contiguis. *Pseudo-*

tentacula lata, approximata, macula flava ad basim marginis externi. *Ocellorum acervus* in papilla cervicali minuta ovali. Longit. 1" 3'', latit. 7''.

Eurylepta fulminata *Stimpson*: in Proceed. Acad. Philad. VII. 380. — Idem Prodr. I. 2 et 7.

Habitaculum. Inter corallia profunditate orgyiarum duarum lecta, prope oras insulas Loo-Choo (*Stimpson*).

8. *Eurylepta nigra STIMPSON.*

Corpus elongato-ellipticum, supra nigrum, rufo-marginatum, subtus albescens. *Pseudotentacula parva*, gracilia, nigra ad apicem alba. *Ocellorum acervus* in papilla cervicali, lineae albae longitudinali medianae brevi imposita. Longit. 3'', latit. 10''.

Eurylepta nigra *Stimpson* Prodr. I. 8.

Habitaculum. Littoralis inter rupes, ad oras insulae Ousimae Japoniae australis (*Stimpson*).

9. *Eurylepta guttato-marginata STIMPSON.*

Corpus oblongo-ovatum retrorsum latius, supra album, margine serie macularum purpurearum ornatum. *Pseudotentacula brevia*. *Ocellorum circa 12 acervus* minutus pone pseudotentacula. Longit. ½", latit. ultra 3''.

Eurylepta guttato-marginata *Stimpson*: in Proceed. Acad. Philad. VII. 380. — Idem Prodr. I. 2 et 8.

Habitaculum. Littoralis, in rupium fissuris, ad insulam Loo-Choo (*Stimpson*).

10. *Eurylepta japonica STIMPSON.*

Corpus oblongo-ovale, marginibus undulatis, supra fuscum, albo-punctatum. *Pseudotentacula approximata*, subtriangularia, acuta. *Ocellorum aequalium acervus* pone pseudotentacula in areola parva ovata, antice acuminata. Longit. fere 3", latit. 1" 4".

Eurylepta japonica *Stimpson* Prodr. I. 2 et 8.

Habitaculum. Sublittoralis inter lapides, ad oras insulae Jesso Japoniae borealis (*Stimpson*).

11. *Eurylepta coccinea STIMPSON.*

Corpus oblongum, capite et extremitate postica rotundatis, supra rubrum maculis albis inconspicuis, marginibus purpureis undulatis

fere parallelis. *Pseudotentacula* parva approximata. *Ocellorum* acervus minutus pone pseudotentacula. Longit. 2", latit. 8".

Eurylepta coccinea Stimpson Prodr. I. 2 et 8.

Habitaculum. Sublittoralis in rupibus ad insulam Loo-Choo (Stimpson).

* * Oeelli in acervos duos coaliti.

12. *Eurylepta interrupta* STIMPSON.

Corpus ovale, supra pallide fuscum, fascia longitudinali mediana nigra interrupta, marginibus linea prima simulque extima hyalina, secunda nigra, tertia aurantiaca, quarta vel intima latiore nigro-fusca, omnibus frequenter interruptis. *Pseudotentacula* prominentia. *Ocellorum* acervi cervicales duo lunati, paralleli, antrorsum convexi. Longit. 3/4", latit. vix 4".

Eurylepta interrupta Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 380. —

Idem Prodr. I. 2 et 8.

Habitaculum. Littoralis sub lapidibus, in locis arenosis ad oras insulae Loo-Choo (Stimpson).

Species inquirendae.

13. *Eurylepta pulchra* OERSTED.

Corpus oblongum, capite acutiusculo, extremitate postica obtusa, marginibus undulatis, supra rubescens; in medio dorso linea coccinea antice ramificata; ad latera puncta numerosa sparsa coccinea, subtus albescens. *Ocelli* numerosi et in margine anteriore et in basi pseudotentaculorum. Longit. . . .

Eurylepta pulchra Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidssk. I. (1844—1845), 415.

Habitaculum. Christianiae prope Drobæcum (Oersted).

Ocellorum dispositio haud perfecte cognita.

14. *Eurylepta auriculata* DIESING: Syst. Helm. I. 211.

Habitaculum. In aqua marina sinum Norvegiae (Müller). Ocelli in hac specie haud observati.

XXX. PROCEROS QUATREFAGES. Charactere aucto.

Planariae spec. Thompson. — *Euryleptae* spec. auct. — *Prostheceræi* spec. Schmarda.

Corpus dilatatum planum laeve. *Caput* a corpore subdiscretum pseudotentaculis duobus frontalibus. *Ocelli* capitis in acervum unum vel acervos 2, vel plures dispositi et plerumque pseudotent-

enlis impositi. *Os ventrale*, antrorsum vel in medio corporis situm, oesophago cylindrico. *Aperturae genitales* retro *os sitae*. — *Mari-*
colae utriusque hemisphaerae.

* *Os antrorsum situm.*

a) *Ocellorum capitnis acervus unicus.* *Ocelli in pseudotentaculis vel nulli.*

α) *Ocelli in pseudotentaculis nulli.*

1. *Proceros nigrocinetus.*

Corpus planum ovale, supra rubescens, maculis elongatis violaceis et brunneis, duabus plerumque approximatis, margine sinuoso nigro, vitta mediana albida secundum et tertium corporis quadrantem non excedente, subtus rubescens. *Pseudotentacula* remota. *Ocellorum acervus* minimus inter pseudotentacula positus; ocelli in pseudotentaculis nulli. *Os circulare* in primo corporis triente. *Aperturae genitales* approximatae retro corporis medium. Longit. 1", latit. 10".

Eurylepta nigrocineta Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 26. Tab. V. 59.

Habitaculum. In Oceano indicō, Belligamme, ad oram meridionalem Ceyloniae (Schmarda).

2. *Proceros albicornis STIMPSON.*

Corpus late ovale, supra fuscum albo-punctatum. *Pseudotentacula* remota alba. *Ocelli* inaequales in areola clara magna oblongo ovali (in acervum unicum?) dispositi, majores anteriores; ocelli in pseudotentaculis nulli. Longit. 1" 4", latit. 11".

Proceros albicornis Stimpson: Prodr. I. 2 et 7.

Habitaculum. Sublittoralis, inter lapides algis obsessos ad oras insulae Jesso Japoniae borealis (Stimpson).

β) *Ocelli in pseudotentaculis.*

3. *Proceros striatus.*

Corpus oblongo-ovale, supra flavum vittis tribus longitudinalibus, mediana latissima, brunneis, marginibus corporis undulatis nigris vel bruneis, subtus pallidius. *Pseudotentacula* lata. *Ocellorum acervus cervicalis* rhomboidalis; ocelli in pseudotentaculis marginales interni. *Os* in primo corporis triente. *Apertura genitalis* mascula ori approximata, feminea in medio corporis. Longit. ad 3", latit. 16".

Eurylepta striata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 27. Tab. V. 62.

Habitaculum. In oceano indicō ad oram orientalem et meridionalem Ceyloniae, frequens (Schmarda).

4. *Proceros cardiosorus.*

Corpus ellipticum capite truncato, supra flavo-brunneum, vitta mediana rufo-brunnea corporis fere longitudine, subtus pallide rufo-brunneum, marginibus corporis undulatis. *Pseudotentacula* parva gracilia. *Ocellorum* acervus cervicalis cordiformis; acervi in pseudotentaculis terminales. *Os* circulare in primo corporis triente. *Apertura genitalis* mascula ante, feminea infra corporis medium. Longit. vix $\frac{1}{2}$ ", latit. 4".

Eurylepta cardiosora Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 28. Tab. V. 63.

Habitaculum. In oceano indico ad oras Ceyloniae (Schmarda).

5. *Proceros superbus.*

Corpus oblongo-ovale, capite truncato, supra citrinum, maculis numerosis violaceis vel purpureis halone plerumque ovali pallidiore cinetis, vitta mediana pallidiore in anteriore parte stria longitudinali violacea insignita, subtus pallide flavum, marginibus corporis undulatis supra et subtus violaceis. *Pseudotentacula* clavata. *Ocellorum* acervus frontalis circularis; ocelli pseudotentaculorum in eorum fere medio seriatim dispositi. *Os* circulare in primo corporis triente. *Apertura genitalis* mascula in medio fere corporis, feminea in initio ultimi corporis trientis. Longit. 4", latit. 2".

Eurylepta superba Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 28. Tab. V. 64.

Habitaculum. In oceano indico inter algas, ad oram orientalem Ceyloniae (Schmarda).

b) *Ocellorum* capitis acervi duo. Ocelli in pseudotentaculis vel nulli.

a) Ocelli in pseudotentaculis nulli.

6. *Proceros sanguinolentus QUATREFAGES.*

Corpus planum ellipticum, supra flavo-brunneum, margine lato coeruleo-cinereo. *Pseudotentacula* brevia coeruleo-alba. *Ocellorum* inaequalium acervi duo elongati antrorum convergentes in areola alba. *Os* subterminale circulare exiguum. *Apertura genitalis* mascula in primo corporis quadrante, feminea in medio fere corporis. Longit. 8—10", latit. 5—6".

Proceros sanguinolentus Quatrefages: in Annal. des sc. nat. 3. ser. IV.

138. Tab. IV. 4 (animal.) Tab. VI. 5, 7 et 13. Tab. VIII. 3 (anatom.)

— W. Thompson: in Ann. nat. hist. XVIII. (1846), 392. — Stimpson Prodr. I, 2.

Planaria cornuta W. Thompson (nec Müller): in Ann. nat. hist. XV. (1845), 320.

Eurylepta sanguinolenta Diesing: Syst. Helm. I. 209.

Habitaculum. Prope St. Malo ad Fucos (Quatrefages); ad littora Hiberniae (Thompson).

β) Ocelli in pseudotentaculis.

7. *Proceros violaceus.*

Corpus ovato-truncatum, supra violaceum, margine undulato, subtus pallidius in purpureum vergens. *Pseudotentacula* approximata violacea. *Ocellorum acervi* duo, frontalis minimus et cervicalis semi-lunaris margine convexo antrorsum directo; ocelli in pseudotentaculis terminales. *Os* in fine primi corporis trientis. *Aperturae genitales* approximatae, maseula ante medium, feminea in medio corporis. Longit. $2\frac{1}{2}''$, latit. $1'' 8''$.

Eurylepta violacea Schmarda: Neue wirbell. Th. I. t. 27. Tab. V. 61.

Habitaculum. In oceano indico ad oram orientalem et meridionalem Ceyloniae (Schmarda).

ε) Ocellorum acervi in capite sex et ocelli in pseudotentaculis.

8. *Proceros Argus QUATREFAGES.*

Corpus planum subellipticum, supra flavidum linea mediana rosea, retrorsum aurantiacum, sparse albo-punctatum, punctulis marginalibus violaceis. *Pseudotentacula* brevia crassa parum inter se remota pallide flava. *Ocellorum* inaequalium acervi cervicales quatuor in quadrangulum dispositi, acervi frontales duo inter pseudotentacula sita; ocelli in pseudotentaculis numerosi. *Os* subterminale circulare exiguum. *Apertura genitalis* maseula in anteriore corporis quadrante, feminea postposita. Longit. ad $3''$, latit. $1-1\frac{1}{2}''$.

Proceros Argus Quatrefages: in Annal. des se. nat. 3. ser. IV. 137. 138.

Tab. III. 5. 6. — *Stimpson Prod. I. 2.*

Eurylepta Argus Diesing: Syst. Helm. I. 209.

Prostheceraeus Argus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. t. 30 nota.

Habitaculum. Prope St. Malo, ad Fucos (Quatrefages).

** *Os* in medio corporis situm.

9. *Proceros orbicularis.*

Corpus suborbiculare supra ochraceum, subtus albido-flavum, marginibus corporis undulatis. *Pseudotentacula* parum inter se remota, angusta, pallide flava. *Ocellorum acervi* cervicales duo sub-

triangulares; ocellorum acervi in pseudotentaculis terminales semi-lunares. *Os* in medio corporis, circulare. *Aperturae genitales* in ultimo corporis triente. Longit. 10'', latit. fere 10''.

Eurylepta orbicularis Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 28. Tab. VI. 65.

Habitaculum. In mare caraibico, ad oram meridionalem Jamaicae (Schmarda).

10. *Proceros miniatus.*

Corpus planum ovato-truncatum, supra miniatum, maculis albis obsoletis, margine undulato externo obscure coeruleo, interno coeruleo-albo, vitta mediana obscura per totam fere corporis longitudinem decurrente. *Pseudotentacula* remota angulosa corpori concoloria. *Ocellorum acervi* quinque, bini frontales circulares juxtapositi inter pseudotentacula, et tres subsequentes in triangulum dispositi. *Os* in medio fere corporis. *Apertura genitalis* mascula in medio corporis, feminea huic approximata. Longit. fere 3'', latit. ultra 2''.

Eurylepta miniata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 27. Tab. V. 60.

Habitaculum. In oceano indico, prope Trinkomali ad oram orientalem Ceyloniae (Schmarda).

Species inquirendae:

11. *Proceros limbatus.*

Eurylepta limbata Oersted. — *Dies. Syst. Helm.* I. 210.

Habitaculum. Inter corallia maris rubri prope Tor (Rüppell).

12. *Proceros Zebra.*

Eurylepta Zebra Diesing: *Syst. Helm.* I. 211.

Habitaculum. Inter Corallia maris rubri prope Tor (Rüppell).

Ocellorum praesentia in speciebus 11. et 12. ignota; quod si verum ad familiam Nautiloplanideorum essent referendae.

β) *Corpus papillosum.*

XXXI. PLANEOLIS STIMPSON.

Eolidicerotis spec. *Quatrefages*. — *Thysanozoi* spec. *Diesing*.

Corpus dilatatum planum, supra papillosum, papillis sparsis serie simpliei in formam ellipsis dispositis, subtus laeve. *Cuput* a corpore discretum, pseudotentaculis duobus frontalibus. *Ocelli* numerosi in capite et pseudotentaculis. *Os ventrale* in medio fere corporis, oesophago . . . *Aperturae genitales* . . . — *Maricolae*, hemisphaerae borealis.

1. Planeolis Panormus STIMPSON.

Eolidieeros Panormus *Quatrefages*: in Annal. de se. nat. 3. ser. IV. 142. 143. Tab. III. 2 (animal.) 3 (coellor. dispos.) et 17. Tab. VI. 6 et 12 (anatom.).

Thysanozoon Panormus *Diesing*: Syst. Helm. I. 213.

Planeolis Panormus *Stimpson*: Prodr. I. 2.

Thysanozoon (Eolidieeros) Panormus *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 29.

Habitaculum. Panormini ad rupes de Porta-Felice (Quatre-fages).

XXXII. THYSANOZOON GRUBE.

Planariae spec. *Delle Chiaje et Risso*. — Stylochi spec. *Diesing*. — Eolidieeri spec. *Quatrefages*. — Peasiac spec. *J. E. Gray*.

Corpus dilatatum planum, supra undique papillosum, papillis longis, subtus laeve. *Caput* a corpore discretum, pseudotentaculis duobus in margine frontali resupinato. *Ocelli* numerosi in capite et interdum in pseudotentaculis. *Os ventrale* in medio fere corporis vel antrorum situm, oesophago cylindrico. *Apertura genitalis* mascula in medio vel parum supra vel infra medium corporis, feminea in medio corporis v. retrorsum sita. — Maricolae, utriusque hemisphaerae.

De systemate vasorum aquiferorum et de organis genitalibus hujus generis efr. *Schultze*: Bericht d. phys. med. Gesellsch. zu Würzburg 1853. 222. — Observationem de embryone probabiliter ad hoc genus spectante, vide in *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 30.

* Ocelli in pseudotentaculis nulli.

1. Thysanozoon Diesingii GRUBE. — *Dies.* Syst. Helm. I. 212. adde:

Max. Müller: Observ. anatom. de verm. quibusd. maritim. Diss. inaug. 1852. 27 (de corpore, bacillar.). — *Grube*: in Troschel's Arch. 1855. I. 143 (eum diagn.). — *Stimpson*: Prodr. I. 2. — *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 29.

Habitaculo adde: In oceano indieo, ad oram orientalem Ceyloniae (*Schmarda*).

2. Thysanozoon tuberculatum OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 212.

Habitaculum. Inter algas castri Lueulli (*Delle Chiaje*).

3. Thysanozoon Diequemaris OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 212. adde:

Planaria Diequemari *Risso*. — *Verany*: Catalogo degli animali invertebrati marini del golfo di Genova e Nizza. 1846. 9.

Thysanozoon Diequemaris *Oersted*. — *Stimpson* Prodr. I. 2.

Habitaculum. In mare mediterraneo inter lapides, Aprili (Risso), ibidem (Verany).

4. Thysanozoon Fockei DIESING: Syst. Helm. I. 213. adde:

Stimpson Prodr. I. 2.

Habitaculum. Ad littora maris adriatici, Tergesti (Focke).

5. Thysanozoon australe STIMPSON.

Corpus ovale, utrinque late rotundatum, supra fusco nigroque maculatum, papillis subaequalibus, regulariter dispersis, circiter 60 obssessum; papillae magnae, fuscae, tuberculis prominentibus flavis ornatae. *Pseudotentacula* mediocria, gracilia. *Ocellorum* acervus parvus, ovatus, postice macula alba cuneiformi interruptus. Longit. 1'', latit. ultra $\frac{1}{2}''$.

Thysanozoon australe Stimpson: in Proceed. Aead. Philad. VII. 389. —

Idem Prodr. I. 2 et 7.

Habitaculum. Inter spongias profunditate 6 orgyiarum, in portu Jackson Australiae (Stimpson).

6. Thysanozoon discoideum SCHMARDA.

Corpus orbiculare, supra aurantiacum vel sanguineum papillis longis cylindricis, nigro-brunneis vel nigris, subtus dorso pallidius. *Pseudotentacula* semicylindrica. *Ocellorum* acervus cervicalis circularis halone decolore cinetus. *Apertura genitalis* maseula centralis, feminea in medio ultimi corporis trientis. Longit. ultra 7'', latit. 7''.

Corpuseula bacilliformia curvata numerosa $\frac{1}{60}''$ longa, $\frac{1}{360}''$ lata in papillis inelusa.

Thysanozoon discoideum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 29. Tab. VI. 66.

Habitaculum. In oceano indicō, prope Belligamme, ad oram meridionalem Ceyloniae (Schmarda).

7. Thysanozoon tentaculatum DIESING.

Corpus ovale tenue transparens, marginibus valde undulatis coccineis, supra clare isabellinum, papillis obsecurioribus retractilibus numerosis subcylindricis, attenuatis vel subelavatis, apice mucronatis mucronibus retractilibus, subtus pallidius quam supra. *Pseudotentacula* approximata nigricantia. *Ocellorum* acervus unicus subcircularis haud procul a margine frontali. Longit. $1\frac{1}{2}''$, latit. ad 1'' (secundum iconem).

Muerones in apice papillarum fortasse nil aliud quam corpuseula bacilli-formia sicut in specie praecedente sed extus prominentia.

Planarideum Pease in Proceed. Zool. Soc. Lond. 1860. 37. Taf. LXX. 56.
Peasia tentaculata J. E. Gray ibid.

Habitaculum. Sub lapidibus, raro ad littora insularum Sandvicensium (Pease).

* * Ocelli in pseudotentaculis.

8. **Thysanozoon Broechi OERSTED.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 213.
adde:

Thysanozoon Broechi? *Grube*: in Troschel's Arch. 1855. I. 140—145
et 158 (cum deser. et anatom. specimⁿ adulti). Tab. VI, 4. 5.

Thysanozoon Broechi: *Stimpson* Prodr. I. 2. — *Schmarda*: Neue wirbell.
Th. I. 1. 29.

Habitaculum. Sub saxo calcareo, Julio, Villafrancae prope
Nicaeam (Jouanny Bruyard).

9. **Thysanozoon violaceum OERSTED.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 214.
adde:

Thysanozoon (Eolidiceros) violaceum *Schmarda*: Neue wirbell. Th.
I. 1. 29.

Habitaculum. Neapoli (Delle Chiaje).

10. **Thysanozoon ovale SCHMARD.**

Corpus planum ovale, crassiusculum, supra brunneum, papillis conicis concoloribus, apice albescens, subtus flavidum. *Pseudotentacula* minima, crenulata. *Ocellorum acervus cervicalis ovalis halone laete brunneo cinctus*; ocelli in pseudotentaculis exigui, rari. *Os circulare* in fine primi corporis trientis. *Apertura genitalis* mascula centralis, feminea ante finem secundi corporis trientis. Longit. $4\frac{1}{2}''$, latit. $2''$.

Thysanozoon (Eolidiceros) ovale *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 29.
Tab. VI. 67.

Habitaculum. In oceano indico, prope Belligamme, ad oram meridianalem Ceyloniae (Schmarda).

11. **Thysanozoon cruciatum SCHMARD.**

Corpus planum ellipticum, marginibus undulatis, supra laete brunneum fasciis duabus albidis, una mediana longitudinali, altera transversali sub angulo recto decussatis, papillis conicis obscure bruneis, in fasciis nullis, subtus cinereo-ochraceum. *Pseudotentacula* obtusa. *Ocellorum acervi* duo cervicales semicirculares; ocelli pseudotentaculorum utrinque in series duas lineares dispositi. *Os* ante

finem primi corporis trientis. *Apertura genitalis* mascula parum ante corporis medium, feminea in medio corporis sita. Longit. 1", latit. ultra 8".

Thysanozoon (Eolidiceeros) cruciatum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 30. Tab. VI. 68.

Habitaculum. In oceano pacifico, Port Jackson in Nova Cambria et in portu Auckland in Nova Zelandia (*Schmarda*).

Species inquirendae.

12. *Thysanozoon flavum OERSTED.* — *Dies.* Syst. Helm. I. 214.

13. *Thysanozoon aurantiacum OERSTED.* — *Dies.* Syst. Helm. I. 214. adde:

Planaria aurantiaca. *Verany*: Catalogo degli animali marini del golfo di Genova e Nizza. 1846. 9.

Habitaculo adde: In sinu Genuensi et Nicaeensi (*Verany*).

14. *Thysanozoon Mülleri OERSTED.* — *Dies.* Syst. Helm. I. 215.

15. *Thysanozoon nigrum GIRARD:*

in Proceed. Bost. Soc. IV. (1852), 137 (in specimen Bibliothecae Academiae Caesariae scientiarum pagina desideratur). — *Stimpson Prodr.* I. 1.

Habitaculum. Cap Florida (*Girard*).

Dendrocoela pseudotentaculis instructa genere dubia¹⁾.

1. *Planaria cerebralis KELAART.*

Corpus laeve, supra flavo-brunneum, linealis brunneis undulatis striatum, marginibus lateralibus linea nigra albostriata insignitis, subtus roseum. *Pseudotentacula* marginalia. *Os ventrale* amplum labiis albis, in primo corporis triente. Longit. fere $3\frac{1}{2}$ ", latit. 3".

Planaria cerebralis Kelaart: in Journ. of the Ceylon. Branch. of the Royal. Asiatic. Society I. 135.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinubus marinis prope Trineomale Ceyloniae (*Kelaart*).

2. *Planaria violacea KELAART.*

Corpus laeve, supra purpureo-violaceum, marginibus laete flavis, linea mediana flavida, suhtus roseum. *Pseudotentacula* marginalia. Longit. $1\frac{1}{4}$ ", latit. $\frac{3}{4}$ ".

Planaria violacea Kelaart l. s. c. 135.

Habitaculum. Ibid. (*Kelaart*). ^

¹⁾ Neglectis ab auctore ocellorum praesentia, oesophagi forma, nec non aperturarum genitalium dispositione omne conamen, species in genera recepta disponere, irrigum esse, quisque intelliget.

3. Planaria viridis KELAART.

Corpus laeve, supra viride brunneo-maculatum, marginibus obscure cinereo-brunneis, subtus pallide viride. Pseudotentacula plicata. Longit. circa 1 1/4".

Planaria viridis Kelaart l. s. e. 135.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

4. Planaria purpurea KELAART.

Corpus laeve, supra pulchre purpureum, subtus pallide purpureum. Pseudotentacula. Longit. ad 1 1/2".

Planaria purpurea Kelaart l. s. e. 136.

Habitaculum. Ibidem (Kelaart).

5. Planaria fusca KELAART.

Corpus laeve, supra obscure fuscum, subtus pallide fuscum. Pseudotentacula . . . Longit. 1 1/2".

Planaria fusca Kelaart l. s. e. 135.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

6. Planaria striata KELAART.

Corpus laeve, supra brunneo-purpureum brunneo-striatum, subtus pallide aurantiaco-brunneum. Pseudotentacula. Longit. 2 1/2".

Planaria striata Kelaart l. s. e. 137.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

7. Planaria undulata KELAART.

Corpus laeve, pallide flavum, lineis undulatis et maculis purpureo-brunneis, marginibus et linea mediana purpureis. Pseudotentacula. Longit. 2".

Planaria undulata Kelaart l. s. e. 137.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

8. Planaria dulcis KELAART.

Corpus laeve, clare viride, maculis parvis rufescenti-brunneis, marginibus corporis albis, linea mediana brunnea. Pseudotentacula. Longit. 1".

Planaria dulcis Kelaart l. s. e. 137.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

9. Planaria Zeylanica KELAART.

Corpus laeve, supra obscure purpureo-brunneum, marginibus albis linea interna adjuncta aurantiaca et nigra, subtus pallidius. Pseudotentacula. Longit. 2 1/2", latit. 1 1/2".

Planaria Zeylanica Kelaart l. s. e. 138.

Habitaculum. Ibidem abunde, mense Majo et Junio (Kelaart).

10. Planaria armata KELAART.

Corpus supra spinulis brevibus nigris armatum, obscure purpureum, subtus inerme pallide purpureum. *Pseudotentacula*. Longit. ad $1\frac{1}{2}$ ", latit. fere $1\frac{1}{4}$ ".

Planaria armata Kelaart l. s. e. 135.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

11. Planaria Papilionis. KELAÄRT.

Corpus supra spinulis parvis nigris armatum, flavum albido-marginatum, subtus pallide flavum. *Pseudotentacula* nigra macula terminali alba. Longit. ad 1".

Motus corporis motu alarum papilionis similis.

Planaria Papilionis Kelaart l. s. e. 136.

Habitaculum. Ibid. (Kelaart).

In hac et praecedente specie spinulae dorsales nil aliud esse videntur quam corpuseula bacilliformia prominentia.

* * * Tentacula genuina duo, dorsalia, cervicalia vel frontalia.

Familia XV. Planoceridea STIMPSON. Character generis unice simul familiae.

XXXIII. PLANOCERA BLAINVILLE.

Peasiae spec. J. E. Gray.

Corpus planum dilatatum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* duo genuina dorsalia. *Ocelli* nulli. *Os ventrale*, in medio corporis, oesophago tubaeformi limbo lobato. *Aperturae genitales*. . . . Ovipara. — Maricolae hemisphaerae borealis.

Aperturae genitales in spec. 1.—3. ineognitae, in specie 4. probabiliter una earum ante os sita.

Evolutio per metamorphosin completam. *Larva* agilis. *Corpus* ejus contractile, hyalinum, ciliis vibrantibus obsessum, retrorsum incrassatum, dorso nunc concrevo extremitatibus elevatis, nunc convexo extremitatibus deelivis, marginibus lateralibus rotundatis, subtus processibus tribus, uno anteriore et duobus posterioribus juxtapositis. *Ocellorum acervi* duo. *Organa interna* haud observata. — *Chrysalis* immobilis. *Corpus* elongatum, parum curvatum, semicylindricum, supra convexiuseulum, subtus planum, medio transparens extremitatibus opacis. *Organa interna* haud observata. *Girard de Planocera elliptica*.

1. *Planocera Gaimardi* BLAINVILLE. — *Dies.* Syst. Helm. I. 217.
adde:

Planoceros Gaimardi Ehrenberg: Aealeph. d. rothen Meeres 67.

Planocera Gaimardi Stimpson Prodr. I. 5.

Habitaculum. In itinere d'Urvillei legit: Gaimard.

In hac specie oesophagi limbus lobatus.

2. *Planocera elliptica GIRARD.*

Corpus ellipticum, marginibus integris, cinereo-flavum. Longit. ad 9".

Planocera elliptica Girard: in Proceed. Amer. Assoc. Adv. Sc. 2 meeting (1849) 398 (de evolut.). — Idem in Boston. Soc. nat. hist. III. (1848—1851), 251 (descri. incompleta animalis) et ibid. 348 (de evolut.). — Idem: Researches upon Nemerteans and Planarians I. Philadelphia 1854 e. tab. tribus. (de evolut.) — Stimpson: Prodr. I. 5.

Habitaculum. Ad littus Massachusetts frequens (Girard).

3. *Planocera nebulosa GIRARD.*

Corpus ellipticum obscure hyalinum, supra obscure adspersum, inde cinereum, vitta mediana obscure brunneo-rufa a basi tentaculorum ad marginem corporis postiennm usque excurrente, subtus griseum, antrorsum rubrotinctum, marginibus hyalinis. *Tentacula* albida, protracta $1\frac{1}{2}''$ longa. Longit. $\frac{1}{2}''$, latit. $3''$.

Planocera nebulosa Girard: in Proceed. Acad. Philad. VI. 367.

Habitaculum. In limo arenoso prope Fort Johnston ad littus Carolinae (Kürtz et Stimpson).

4. *Planocera reticulata DIESING.*

Corpus planum ovale, pellucidum, marginibus crenulato-undulatis, supra et subtus pallide flavum v. isabellinum reticulo pallide brunneo insignitum et brunneo-maculatum. *Tentacula* parum ante corporis medium, brevia subcylindrica. *Os* rimaeforme, oesophago... *Apertura genitalis* ante os? Longit. $2\frac{3}{4}''$, latit. $2\frac{1}{4}''$ (secund. iconem).

Ovula, in spiras multas dense agglomeratas disposita, sub lapidibus deposita. — *Animalecula* vivacia, natantia vel gliscentia.

Planarideum Pease in Proceed. Zool. Soc. London 1860. 37. t. 70. 1. 2.

Pelesia reticulata J. E. Gray ibid.

Habitaculum. Ad littora insularum Sandwicensium (Pease).

Specie 5. et 6. propter ocellos a el. *Kelaart* haud indicatos huic familiae nec *Stylochideorum* adnumeravimus.

5. Planocera elegans.

Corpus supra pallide flavum virescente-brunneo tinctum, nigro-punctatum, marginibus nigris aurantiaco-lineatis, subtus albidum. *Tentacula* in anteriore corporis triente, rubra. Longit. $1\frac{1}{4}$ ".

Planaria elegans *Kelaart*: in Journ. of the Ceylon. Branch. of the Royal Asiatic Society l. 136.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinubus prope Trincomale Ceyloniae (*Kelaart*).

6. Planocera aurea.

Corpus supra aureum albo brunneoque maculatum. *Tentacula* in anteriore corporis triente, acuta. Longit. $2\frac{1}{2}$ ".

Planaria aurea *Kelaart* l. s. e. l. 137.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinubus prope Trincomale Ceyloniae (*Kelaart*).

Typus fortasse novi generis in familia, cui, characteribus melius quondam cognitis, nomen generieum *Poeciloeerotis* imponere mallem:

Planaria Thesea KELAART.

Corpus supra nigro-brunneum, marginibus flavis, subtus pallide purpureum. *Tentacula* duo albida apice rubra, singulum urceolo prope medium corporis trientem sito exceptum. *Os* in medio corporis, oesophago. . . *Organa* genitalia retro os sita. Longit. $1\frac{1}{2}$ ".

Planaria Thesea *Kelaart* l. s. e. 136.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinubus prope Trincomale Ceyloniae (*Kelaart*).

Familia XVI. Stylochidea STIMPSON. Char. aucto.

Corpus planum saepius crassiusculum, laeve vel supra tuberosum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* genuina duo frontalia vel cervicalia. *Ocelli* numerosi varie dispositi. *Os* antrorsum vel in medio fere corporis, rarissime retrorsum situm, oesophago cylindrico vel multilobo. *Aperturae* genitales duae retro os sitae. — *Maricolae* utriusque hemisphaerae.

Evolutio per metamorphosin.

a) *Corpus* laeve. *Tentacula* frontalia v. cervicalia.

+ *Tentacula* frontalia.

XXXIV. PROSTHECERAEUS SCHMARDIA. Char. restr.

Corpus planum subovale laeve. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* genuina duo frontalia. *Ocelli* numerosi cervicales et ten-

taculares. *Os ventrale*, antrorsum situm, oesophago cylindrico. Aperature genitales retro *os sitae*. — Maricolae regionum tropicarum utriusque hemisphaerae.

Generi Proceroti *Quatrefages* simile, sed tentaculis genuinis diversum.

1. *Prostheceraeus microceraeus SCHMARDÆ.*

Corpus planum ovale, capite attenuato, supra ochraceum, maculis parvis brunneis crebris undique, excepto margine, adspersum, vitta mediana pallidiore versns ultimam corporis partem sextam protracta, marginibus undulatis, flavis, subtus dorso concolor sed pallidius. *Tentacula* subconica brevissima. *Ocellorum* acervus cervicalis suborbicularis, prominens; ocelli tentaculorum in utraque superficie. *Os* oblongum in primo corporis triente. *Apertura genitalis* mascula in medio corporis, feminea masculae postposita. Longit. fere $\frac{1}{2}$ ", latit. 4".

Prostheceraeus microceraeus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 31.
Tab. VI. 70.

Habitaculum. In oceano indico ad oram orientalem Ceyloniae (Schmarda).

2. *Prostheceraeus nigricornis SCHMARDÆ.*

Corpus planum oblongo-ovale, supra rufo-flavum, maculis crebris et marginibus obscure brunneis fere nigris, subtus isabellinum. *Tentacula* nigrescentia. *Ocellorum* acervus cervicalis orbicularis; ocelli tentaculares in acervos laterales oblongos dispositi. *Os* in primo corporis triente. *Apertura genitalis* mascula in medio corporis, feminea ante initium secundi corporis trientis. Longit. fere 2", latit. ultra 1".

Penis ad 1 lineam longus, inter processus duos foliaceos prominens.

Prostheceraeus nigricornis Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 31. Tab. VI. 71.

Habitaculum. In oceano pacifico ad rupes in sinu Paita in Peruvia (Schmarda).

3. *Prostheceraeus latissimus SCHMARDÆ.*

Corpus suborbiculare rufo-flavum, vitta mediana, excepta prima ac ultima quinta corporis parte, tres medianas percurrente, brunea, subtus plumbeuni maculis crebris obscurioribus circularibus notatum, marginibus corporis valde undulatis fere crispatis. *Tentacula* aeuminata. *Ocellorum* acervus cervicalis orbicularis; ocelli tentaculares in acervos duos circulares ad basin tentaculorum dispositi.

Os circulare in primo corporis triente. *Apertura genitalis mascula* parum ante medium, feminea in medio corporis. *Longit. ad 1½'', latit. 13''.*

Prostheceraeus latissimus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 31. Tab. VI. 72. 72 b.

Habitaculum. In oceano indico, prope Belligamme ad oram meridionalem Ceyloniae (*Schmarda*).

4. *Prostheceraeus clavicornis SCHMARDA*.

Corpus oblongo-ovale postice attenuatum, capite truncato, marginibus undulatis, supra violaceum annulo flavido marginem sequente, subtus fuso-violaceum. *Tentacula* claviformia. *Ocellorum acervus frontalis* subovalis; ocelli tentaculares in acervos terminales dispositi. *Os* in primo corporis triente. *Apertura genitalis mascula* parum ante medium, feminea in corporis medio. *Longit. ultra 2'', latit. 15''.*

Prostheceraeus clavicornis Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 32. Tab. VII. 73.

Habitaculum. In oceano indico prope Belligamme ad oram meridionalem Ceyloniae (*Schmarda*).

5. *Prostheceraeus viridis SCHMARDA*.

Corpus oblongo-ovale postice attenuatum, supra viride maculis exiguis albis sparsis, vitta mediana pallidiore, margine undulato laete brunneo, subtus viridi-flavum. *Tentacula* flava apieibus albis. *Ocelli frontales* in acervos tres juxtapositi, mediano circulari, reliquis minoribus, irregularibus; ocelli tentaculares ad medium marginis interni in acervum coaliti. *Os* in anteriore corporis triente. *Aperturæ genitales* in medio sere corporis. *Longit. 1'' 8'', latit. ultra 1''.*

Prostheceraeus viridis Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 32. Tab. VII. 74.

Habitaculum. In oceano indico ad oram meridionalem Ceyloniae (*Schmarda*).

†† *Tentacula cervicalia*.

XXXV. STYLOCHUS HEMPRICH et EHRENBURG. Char. amplificato.

Planariae spec. *Savigny* et *Leuckart*. — *Planoeræ spec. Oersted*. — *Imogine Girard*. — *Stylochoplana*, *Calliplana* et *Stylochopsis Stimpson*. — *Peasiae spec. J. E. Gray*.

Corpus planum saepius crassinseulum, laeve. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* duo genuina cervicalia. *Ocelli* numerosi varie

dispositi. *Os ventrale*, in medio fere corporis, oesophago cylindrico. *Aperturae genitales* retro *os sitae*. — *Maricolae*, utriusque hemisphaerae.

Evolutio per metamorphosin; confer larvam *Stylochi* *lintei* sp. 21.

Conspectus dispositionis specierum.

I. Ocelli solummodo tentaculares vel simul intertentaculares vel simul marginales.

- a) Ocelli solummodo tentaculares sp. 1—10.
- b) Ocelli tentaculares simulque ocelli intertentaculares sp. 11—17.
- c) Ocelli tentaculares simulque ocelli in margine frontali sp. 18—19.
- d) Ocelli tentaculares simulque ocelli in toto corporis margine sp. 20.

II. Ocelli solummodo intertentaculares, tentacularibus nullis sp. 21.

Species inquirenda 22.

I. Ocelli solummodo tentaculares vel simul intertentaculares vel simul marginales.

- a) Ocelli solummodo tentaculares.

1. *Stylochus suesensis* HEMPR. et EHRENB. — *Dies. Syst. Helm.* I.
215 adde:

Oesophagus....

Stylochus suesensis Stimpson Prodr. I. 4.

Habitaculum. Inter Corallia maris rubri (Savigny), prope
Suez et Tor (Hemprich, Ehrenberg et Rüppell).

2. *Stylochus corniculatus* STIMPSON.

Corpus oblongum capite et extremitate postica late rotundatis,
pellucidum, flavo-brunneum maculatum, areola pellucida circulari inter-
tentaculari. *Tentacula* triangulato-pyramidalia. *Ocelli* minuti in pa-
gina tentaculorum externa ubique conferti. *Oesophagus*.... Longit.
2", latit....

Stylochus corniculatus Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 381. —
Idem Prodr. I. 4 et 11.

Habitaculum. In testis vacuis Bivalvium e fundo limoso, pro-
funditate 6 orgyarum in portu Hong-Kong (Stimpson).

3. Stylochus obscurus STIMPSON.

Corpus subovatum capite latiore, supra obseure glaeum, maculis subnigris in linea mediana confertis. *Tentacula* parva. *Ocelli* minuti numerosi in tota superficie tentaculorum. *Oesophagus...* Longit. ultra $1\frac{1}{2}$ ", latit. 1".

Stylochus obscurus Stimpson Prodr. I. 4 et 11.

Habitaculum. Sublittoralis, ad oras insulae Jesso (Stimpson).

4. Stylochus dictyotus SCHMARD.

Corpus ovale, marginibus undulatis, supra flavum, reticulo rubro ramificationum tractus intestinalis transparente, subtus pallidius, reticulo pallido. *Tentacula* brevia cylindrica in initio secundae corporis partis quintae. *Ocelli* in tota superficie tentaculorum. *Os* in medio fere corporis, circulare, oesophago . . . *Apertura* genitalis mascula in medio corporis, feminea paulo retro sita. Longit. 9", latit. 6".

Stylochus dictyotus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 33. Tab. VII. 75.

Habitaculum. In mare Antillarum, ad Port Royal in Jamaica (Schmarda).

5. Stylochus amphibolus SCHMARD.

Corpus ellipticum supra et subtus flavidum. *Tentacula* cylindrica in initio secundi corporis quadrantis. *Ocelli* in series plures usque ad medium tentaculorum partem dispositi. *Os* in medio fere corporis, ellipticum, oesophago . . . *Apertura* genitalis mascula paulum infra corporis medium, feminea retro initium ultimi corporis trientis. Longit. 3" 4", latit. 2" 3" (ex iconе).

Penis cylindricus.

Stylochus amphibolus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 34. Tab. VII. 78.

Habitaculum. In oceano indico ad oram orientalem Ceyloniae (Schmarda).

6. Stylochus fasciatus SCHMARD.

Corpus oblongum, capite rotundato, extremitate postica attenuata, marginibus undulatis, supra aurantiaceum albo et fusco mactatum, vittis tribus albicantibus brevibus cum quatuor fuscis alternantibus. *Tentacula* brevia in fine primae corporis partis sextae. *Ocelli* in series 3—4 parallelas dispositi inter basin et medium paginae exterioris tentaculorum. *Os* in medio fere corporis, oesophago . . .

Apertura genitalis mascula parum infra corporis medium, feminea in initio ultimi corporis trientis. Longit. 14'', latit. 4''.

Stylochus fasciatus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 33. Tab. VII. 76.

Habitaculum. In mare Antillarum ad oram meridionalem Jamaiae ad rupes Corallium (*Schmarda*).

7. *Stylochus oxycreaeus SCHMARDÆ.*

Corpus oblongo-ovale, supra fusco-viride, subtus olivaceum, marginibus undulatis cinnabarinis. *Tentacula* approximata subuliformia in fine primæ corporis partis quintae, alba, annulo lato mediano rubro-brunneo. *Ocelli* numerosi in parte basilari tentaculorum. *Os* parum ante corporis medium, circulare, oesophago . . . *Apertura* genitalis mascula in medio fere corporis, femina huic approximata. Longit. $2\frac{1}{2}''$, latit. $15''$.

Stylochus oxycreaeus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 35. Tab. VIII. 80.

Habitaculum. In oceano indico, ad oram orientalem et meridionalem Ceyloniae (*Schmarda*).

8. *Stylochus oligoglenus SCHMARDÆ.*

Corpus ovale, marginibus undulatis, supra et subtus pallide ochraceum. *Tentacula* $1 - 1\frac{1}{2}''$ longa subcylindrica ante finem primi corporis trientis. *Ocelli* pauci ad basin tentaculorum, serie duplice, superiore incompleta. *Os* in medio fere corporis, oesophago . . . *Apertura* genitalis mascula parum infra corporis medium, femina huic approximata. Longit. $1'' 4''$, latit. $1''$.

Stylochus oligoglenus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 34. Tab. VII. 77.

Habitaculum. In oceano indico, ad oram meridionalem Ceyloniae (*Schmarda*).

9. *Stylochus truncatus.*

Corpus ovale, capite truncato, marginibus undulatis, supra fusco-viride, vitta mediana obscure rubro-brunnea ab initio secundae usque in quartam corporis partem quintam decurrente, utrinque vitta obsoleta, grisea, brunneo-marginata, transverse striata limbata, subtus brunneo-flavum. *Tentacula* brevissima, cylindrica, in fine primæ corporis partis sextae. *Ocelli* in apice tentaculorum. *Os* in medio fere corporis, ellipticum, oesophago . . . *Apertura* genitalis mascula pa-

rum infra corporis medium, feminea in fine secundi corporis trientis.
Longit. ultra 9'', latit. ultra $\frac{1}{2}$ ''.

Imagine truncata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 35. Tab. VIII. 81.

Habitaculum. In oceano indico, prope Trineomali, ad oram orientalem Ceyloniae (Schmarda).

10. *Stylochus conoceræus.*

Corpus oblongum retrorsum attenuatum, supra rufo-brunneum vitta mediana lata obscure brunnea per tres medias corporis partes quintas extensa, subtus pallidius. *Tentacula* truncato-conica in fine primæ corporis partis quintae. *Ocelli* in apice tentaculorum in circulum dispositi. *Os* in medio fere corporis, rimaeforme, oesophago... *Apertura* genitalis mascula parum infra corporis medium, feminea, in initio ultimi corporis trientis. Longit. ultra $\frac{1}{2}$ '', latit. antrorsum 2''.

Imagine *conoceræa* Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 35. Tab. VIII. 82.

Habitaculum. In oceano indico, ad oram orientalem Ceyloniae (Schmarda).

b) *Ocelli* tentaculares simulque intertentaculares.

11. *Stylochus tener.*

Corpus ovato-cordatum, capite dilatato, tenui, hyalinum, supra fasciis duabus medianis pallide griseis. *Tentacula* subapproximata in areola pura. *Ocelli* in acervum transversum inter tentacula ad eorum basin extensem dispositi. *Oesophagus* Longit. 10'', latit. $5\frac{1}{2}$ '''.

Stylochoplana tenuis Stimpson Prodr. I. 4.

Stylochoplana tenera Stimpson ibid. 11.

Habitaculum. Pelagica: in mare atlantico inter 20 et 30° lat. bor. (Stimpson).

12. *Stylochus Folium* GRUBE. — *Dies.* Syst. Helm. I. 216 adde:

Oesophagus

Stylochoplana *Folium* Stimpson Prodr. I. 4.

Habitaculum. Panormi (Grube).

13. *Stylochus maculatus* QUATREFAGES. — *Dies.* Syst. Helm. I. 217 adde:

Oesophagus cylindricus.

Stylochoplana *maculata* Stimpson Prodr. I. 4.

Habitaculum. Prope St. Malo (Quatrefages).

14. *Stylochus reticulatus STIMPSON.*

Corpus late ovatum, supra pallide brunneum fusco-maculatum, filis nigro-punctatis reticulatum. *Tentacula* subapproximata et ocelli in areola intertentaculari clara in anteriore corporis quadrante sita. *Ocelli* in acervos quatuor dispositi, quorum duo ad basim anteriorem tentaculorum, et duo inter simulae ante tentaculae siti. *Oesophagus*... Longit. 2", latit. $1\frac{1}{2}$ ".

Stylochus reticulatus Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 381.

Stylochoplana reticulata Stimpson Prodr. I. 4 et 11.

Habitaculum. Sublittoralis in rupium fissuris ad oras insulae Loo-Choo (Stimpson).

15. *Stylochus marginatus.*

Corpus ovale tenue, supra nigro-fuscum, margine cinnabarino. *Tentacula* parva, approximata, gracilia, styliformia, apice truncata, in areola alba, parva, lunata, transversali. *Ocelli* ad latus exterius tentaculorum prope basin, et ocellorum acervi duo lineares intertentaculares. *Oesophagus*... Longit. $2\frac{1}{2}$ ", latit. 14".

Calliplana marginata Stimpson Prodr. I. 4 et 11.

Habitaculum. Sub lapidibus, profunditate 4 pedum ad oras insulae Ousima (Stimpson).

16. *Stylochus palmula QUATREFAGES.* — *Dies. Syst. Helin.* I. 217. adde:

Oesophagus cylindricus.

Habitaculum. In Sicilia prope Taurominium ad Fucos (Quatrefages).

17. *Stylochus heteroglenus SCHMARDIA.*

Corpus ovale, capite truncato, supra ochraceum, vitta mediana rufo-brunnea per medias tres corporis partes quintas decurrente, subtus pallide flavum. *Tentacula* cylindrica flavidula ad finem primae corporis partis sextae. *Ocelli* tentaculares in series plures ad basin paginae exterioris tentaculorum dispositi; ocelli intertentaculares quatuor in quadrangulum dispositi. *Os* parum ante corporis medium, circulare, oesophago... *Aperturae genitales* approximatae paulum retro corporis medium. Longit. $\frac{1}{2}$ ", latit. $4\frac{1}{2}$ ".

Ganglion cerebrale sub ocellis intertentacularibus situm, fila nervea tria antrorum, duo versus tentacula, tria retrorsum directa emittit.

Stylochus heteroglenus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 34. Tab. VIII. 79.

Habitaculum. In mare Antillarum ad oram meridionalem Jamaicæ (*Schmarda*).

c) Ocelli tentaculares simulque in margine frontali; ocelli intertentaculares vel nulli.

18. *Stylochus limosus*.

Corpus oblongo-ovale, crassiusculum, mucosum, supra pallide fuscum, maculis oblongis, parvis, numerosis, griseo-fuscis. *Tentacula* remota. *Ocelli* tentaculorum magni, ocelli marginis frontalis minuti sparsim distributi. *Oesophagus*. . . Longit. 3", latit. 1" 4".

Stylochopsis limosus *Stimpson* Prodr. I. 4 et 12.

Habitaculum. Sublittoralis in fundo arenoso et algoso sub lapidibus, in sinu insulae Ousima (*Stimpson*).

19. *Stylochus conglomeratus*.

Corpus oblongo-ovale, crassiusculum, capite subtruncato vel late rotundato, supra pallide griseum, maculis nigricantibus angularibus confertis distinctissimis. *Tentacula* remota, brevia, ad apicem obtusa. *Ocelli* tentaculorum magni; ocelli minuti in margine frontali sparsim distributi et ocellorum minutorum acervus rhomboidalis intertentacularis. *Oesophagus*. . . Longit. 1 1/3", latit. ultra 1 1/2".

Stylochopsis conglomeratus *Stimpson* Prodr. I. 4 et 11. . .

Habitaculum. Sub lapidibus, profunditate pedum duorum ad insulam Ousima (*Stimpson*).

d) Ocelli tentaculares simulque in toto corporis margine.

20. *Stylochus oculiferus*.

Corpus ellipticum planum fuscum maculis obscure rubris nebulosum, subtus unicolor. *Tentacula* in anteriore corporis tertia parte, subeylindrica, versus apicem incrassata. *Ocellus* magnus circularis in apice singuli tentaculi, ocelli numerosi minuti in tota corporis peripheria marginales. *Oesophagus*. . . Longit. 1 1/2", latit. 1".

Imagine oculifera *Girard*: in Proceed. Acad. Philad. VI. 367. — *Stimpson* Prodr. I. 4.

Habitaculum. Sub lapidibus, Majo, Sullivans Island in Carolina australi (*Girard*).

II. Ocelli solummodo intertentaculares, tentacularibus nullis.

21. *Stylochus linteus* J. MÜLLER.

Corpus subellipticum retrorsum attenuatum, album, filis capillaribus marginalibus distantibus, et corpuseulis bacillaeformibus cuto inclusis. *Tentacula* dorsalia brevia. *Ocelli* 12 pone tentacula utrinque per paria 3 dispositi. *Os* infra corporis medium. *Aperturae genitales* . . . *Oesophagus* . . . Longit. $\frac{1}{2}''$.

*Status larva*e: *Corpus* processibus 8 organo rotatorio corporis cinetis, album. *Tentacula* dorsalia brevia. *Ocelli* 12 pone tentacula utrinque per paria 3 dispositi. *Os* infra medium corporis. Longit. $\frac{1}{5}''$. —

Stylochus linteus Joh. Müller: in Berliner Akad. 12. Januar 1854. —

Idem in ejus Arch. 1854. 75. Tab. IV. 1.

Habitaculum. *Status perfecto*: Tergesti et Messinae in aqua marina (J. Müller).

Status larvae: Messinae in aqua marina (J. Müller).

An hujus generis?

22. *Stylochus corniculatus* LEUCKART (ne*c* STIMPSON).

Planaria corniculata DALYELL: Powers of the Creator II. 101.

Planoecera vel Stylochus? Leuckart in Trosehel's Arch. 1859. II. 183 (excerpt.).

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

XXXVI. GNESIOCEROS DIESING.

Planariae spec. *Mertens*. — *Stylochi* spec. *Ehrenb.* — *Planoecerae* spec. *Oersted*.

Corpus planum, laeve. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* duo genuina cervicalia. *Ocelli* in apice vel simul ad basin tentaculorum. *Os* ventrale, in medio fere corporis, oesophago multilobo. *Aperturae genitales* retro os sitae. — *Maricolae* regionum calidiorum hemisphaerae borealis.

1. *Gnesioceros pellucidus* DIESING.

Planaria pellucida *Mertens*: in Mém. de l'Acad. Imp. des sc. de St. Petersbourg six. ser. scienc. Mathem., Phys. et Nat. II. 8—13. Tab. II. 1—5 (et anatom.).

Stylochus pellucidus *Ehrenberg*: Akaleph. d. rothen Meeres 67. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 216.

Planoecera pellucida *Oersted*: Entw. einer system. Einth. d. Plattw. 48.

Habitaculum. In oceano Atlantico inter 7° $48'$ latitudinis borealis et 23° $56'$ longitudinis occidentalis a Greenwich, temperatura maris 19° R.; Majo (*Mertens*).

2. *Gnesioceros Mertensi DIESING.*

Planaria sargassicola Mertens l. s. e 13. Tab. I. 4—6 (et anatom.).

Stylochus sargassieolus Ehrenberg: Akaleph. d. rothen Meeres 67.

Planocera sargassicola Oersted l. s. e. 48.

Stylochus Mertensi Diesing: Syst. Helm. I. 216.

Habitaculum. In oceano atlantico inter 21—35° latitudinis borealis et 36—38° longitudinis occidentalis a Greenwich, temperatura maris 16—18° R.; Majo et Junio ad Fucos (Mertens).

β) *Corpus supra tuberculatum.*

XXXVII. TRACHYPLANA STIMPSON.

Corpus crassiusculum, supra tuberculatum. *Caput* corpore continuum. *Tentacula* duo genuina cervicalia. *Ocelli* ad tentacula. *Os ventrale*, in medio fere corporis, oesophago... *Aperturae genitales* retro os sitae. — Maricolae regionum calidiorum hemisphaerae borealis.

1. *Trachyplana tuberculosa STIMPSON.*

Corpus oblongo-ovale, supra flavum, tuberculis minutis carneis obssessum. *Tentacula* parva, hyalina. *Ocelli* pauci in superficie tota tentaculorum sparsim dispositi. *Longit.* $1\frac{1}{3}$ ", *latit.* ultra $\frac{1}{2}$ ".

Trachyplana tuberculosa Stimpson Prodr. I. 4 et 12.

Habitaculum. Inter lapides, profunditate 4 pedum, in sinu insulae Ousima (Stimpson).

Fortasse typus generis novi nomine *Heterocerotis* familiae propriae in tribu *Digonopororum* salutandi simulac.

Planaria meleagrina KELAART.

Corpus laeve, albo- et clare-purpureo: vittatum, marginibus undulatis, nigro-limbatis, linea mediana rufescente nigro-limbata. *Pseudotentacula* capitis duo ovalia. *Tentacula* genuina cervicalia duo linearia. *Ocelli* occipitales. *Longit.* $1\frac{3}{4}$ ".

Planaria meleagrina Kelaart: in Journ. of the Ceylon. Branch. of the Royal Asiatic Society I. 137.

Habitaculum. Ad rupes et algas in sinubus prope Trincomale Ceyloniae (Kelaart).

Generi *Galeocephala*e e tribu *Monogonopororum* non absimile.

Genera non satis cognita.

XXXVIII. HYDROLIMAX HALDEMAN.

Corpus gracile limaciforme. *Tentacula* nulla. *Ocelli* nulli. *Os* subterminale expansum campanulatum. *Porus* mucum excreneus posticus? *Motus* gliseens limacinus. — *Aquarum dulcium incolae.*

1. *Hydrolimax griseus HALDEMANN.*

Corpus supra griseo-variegatum, subtus et antrosum in utroque latere decolor. Longit. $\frac{1}{2}$ ".

Hydrolimax grisea Haldeman: in Proceed. Acad. Philad. I. (1842) 166.

Habitaculum. In limo fundi aquarum tranquillarum eum una *Cypride discolor* et *C. vitrea*, in fluvio Susquehanna (Haldeman).

XXXIX. GLOSSOSTOMA LE CONTE.

Corpus teretiusculum. *Caput* corpore continuum. *Ocelli* numerosi. *Os* ventrale subterminale anticum, utrinque appendice retractili, brevi. — Maricolae.

Tractus cibarius ramosus, ramulis brevibus obtusis.

1. *Glossostoma nematoideum LE CONTE.*

Corpus filiforme pallide flavicans, pellucidum. *Ocelli* minutissim utrinque 10—16 in acervum oblongum aggregati. Longit. 1".

Glossostoma nematoideum Le Conte: in Proceed. Acad. Philad. V. 319.

Habitaculum. Ad isthmum Panamæ, Decembri (Le Conte).

XL. POLYCYSTIS KÖLLIKER.

Corpus oblongum depressiusculum. *Os* anticum. Maricolae.

Corpus ciliatum. *Tractus intestinalis bifureatus*, coecus. Androgyna.

1. *Poly cystis Naegelii KÖLLIKER.*

Corpus utrinque attenuatum flavidum, punctulis rubris sparsis. Longit. $1\frac{1}{3}$ ".

Poly cystis Naegelii Kölliker: in Verhandl. d. schweizerisch. Naturf. Ver- samml. zu Chur im Juli 1844. Chur 1845. 96.

Habitaculum. In portu Messinae (Kölliker).

Index generum et specierum.

- Anocelis* Stimpson: *coeca* 494, *fuliginosa* 494.
- Bdellura* Leidy: *fusca* 519, *longiceps* 519, *parasita* 518, *rustica* 518.
- Bipalium* Stimpson: *Cantori* 515, *dendrophilum* 516, *Ferudpoo-rese* 515, *fuseatum* 515, *Grayi* 515, *lunatum* 517, *maculatum* 514, *Stimpsoni* 515, *Tennenti* 517, *trilineatum* 516, *vir-gatum* 514.
- Calliopiana* Stimpson: *marginata* 569.
- Carenoceraeus* Schmarda: *oceanicus* 546.
- Centrostomum* Diesing: *dubium* 544, *gigas* 544, *incisivum* 543, *lichenoides* 543, *polyeyelium* 543, *polysorum* 544, *taenia* 543.
- Cephalolepta* Diesing: *macrostoma* 524.
- Cereyra* O. Schmidt: *hastata* 501.
- Cryptocoelum* Stimpson: *opacum* 522.
- Dicelis* Schmarda: *megalops* 524.
- Dioncus* Stimpson: *badius* 528, *oblongus* 528.
- Diopis* Diesing: *borealis* 524, *megalops* 523.
- Diplanaria* Darwin: *notabilis* 542.
- Diplonehus* Stimpson: *marmoratus* 545.
- Discocelis* Ehrenberg: *lichenoides* 543.
- Dendrocoelum* Oersted: *Angarensse* 504, *fuseum* 505, *laetum* 504, *Nausicaeae* 505, *pulcherrimum* 507, *superbum* 517, *superbum* 520, *vitta* 505.
- Dugesia* Girard: *Foremanii* 499, *gonocephaloides* 498, *maculata* 499.
- Dundopea* Wright: *Cantoria* 515, *Ferudpoocensis* 516, *Grayia* 515.
- Elasmodes* Le Conte: *acutus* 527, *discus* 527, *flexilis* 526, *gra-cilis* 541, *modestus* 527, *tenellus* 528, *tigrinus* 527.
- Eolidiceros* Quatrefages: *cruciatus* 558, *ovalis* 557, *Panormus* 555, *violaceus* 557.
- Eurylepta* Hemprich et Ehrenberg: *Acgus* 553, *auriculata* 550, *cardiosora* 552, *coccinea* 549, *cornuta* 548, *cristata* 547, *flavomarginata* 548, *fulminata* 548, *guttato-marginata* 549, *japonica* 549, *interrupta* 550, *limbata* 554, *maculata* 548, *miniata*

554, nigra 449, nigrocineta 551, oceanica 546, orbicularis 554, praetexta 547, pulchra 550, rubrocincta 546, sanguinolenta 553, striata 551, superba 552, velutina 548, violacea 553, vittata 548, Zebra 554.

Fasciola Linné: *fusca* 503, *terrestris* 503.

Fovia Girard: *affinis* 502, *longiceps* 502, *litoralis* 502, *trilobata* 502, *Warrenii* 501.

Galeocephala Stimpson: *superba* 520, *tentaculata* 520.

Geobia Diesing: *subterranea* 496.

Geoplana Stimpson: *atra* 513, *bilinearis* 510, *Burmeisteri* 512, *elegans* 510, *elongata* 495, *Gayi* 495, *lapidicola* 510, *maculata* 495, *marginata* 511, *marmorata* 513, *Maximiliani* 513, *Müllerri* 511, *Nephelis* 513, *nigrofusca* 510, *octostriata* 512, *olivacea* 511, *pallida* 509, *pallida* 512, *pulchella* 509, *pulla* 510, *rufiventris* 509, *Schultzei* 512, *semilineata* 495, *silvatica* 505, *subterranea* 496, *tasmanica* 511, *terrestris* 503, *tristriata* 512, *vaginuloides* 511.

Glossostoma Le Conte: *nematoideum* 573.

Gnesioceros Diesing: *Mertensi* 572, *pellucidus* 571.

Goniocarena Schmarda: *gonocephala* 498.

Gunda O. Schmidt: *lobata* 506.

Haga O. Schmidt: *plebeja* 501.

Hydrolimax Haldeman: *griseus* 573.

Imogine Girard: *conoceraca* 568, *oculifera* 570, *truncata* 568.

Leimacopsis Diesing: *terricola* 519.

Leptoplana Hemprich et Ehrenberg: *acuta* 527, *affinis* 539, *Aleinoi* 541, *areta* 538, *atomata* 532, *australis* 529, *badia* 523, *capensis* 530, *collaris* 536, *constipata* 527, *crassiuscula* 537, *cribraria* 537, *delicatula* 534, *discus* 527, *Droebachensis* 526, *ellipsis* 542, *ellipsoides* 533, *elongata* 538, *erythrotaenia* 529, *fallax* 533, *ferruginea* 530, *flexilis* 526, *formosa* 541, *fusca* 531, *gigas* 545, *gracilis* 541, *grandis* 539, *haloglena* 528, *hama* 538, *humilis* 533, *hyalina* 532, *inconspicua* 536, *irrorata* 536, *lactea* 531, *laevigata* 532, *lanceolata* 540, *lutea* 542, *lyrosora* 535, *maerorhyncha* 531, *macrosora* 538, *maculosa* 534, *microsora* 529, *modesta* 527, *monosora* 535, *nigropunctata* 532, *notabilis* 542, *oblonga* 533, *obovata* 528, *obseura* 539, *oosora* 530, *ophryoglena* 526, *orbicularis* 527, *otophora* 541, *pallida*

527, *Patellarum* 534, *pellucida* 532, *punctata* 534, *purpurea* 540, *Schönbornii* 530, *Stimpsoni* 528, *sparsa* 540, *striata* 536, *subauriculata* 527, *tenebrosa* 538, *tenella* 528, *tigrina* 527, *trapezoglena* 531, *tremellaris* 532, *trullaeformis* 535, *variabilis* 542.

Naufragoplana Stimpson: *oceanica* 546.

Oligocelis Stimpson: *pulcherima* 507.

Orthostomum Grube: *rubrocinctum* 522.

Pachyplana Stimpson: *lactea* 532.

Pelesia Gray: *inconspicua* 536, *irrorata* 536, *maculata* 548, *reticulata* 561, *tentaculata* 557.

Penula Kelaart: *alba* 542, *fulva* 542, *ocellata* 542, *punctata* 542.

Phagocata Leidy: *gracilis* 506.

Planaria Müller: *affinis* 502, *angarensis* 505, *Arethusa* 505, *armata* 560, *aurantiaca* 558, *aurea* 562, *badia* 499, *bilobata* 522, *cerebralis* 558, *ciliata* 495, *cinerea* 499, *coeca* 494, *corniculata* 571, *cornuta* 533, *Dicquemari* 555, *dulcis* 559, *elephantis* 562, *ellipsis* 542, *flexuosa* 495, *Foremanii* 499, *frequens* 521, *fusea* 498, *fusca* 505, *fusca* 559, *gracilis* 506, *gonocephala* 498, *guttata* 498, *heteroclita* 495, *lactea* 504, *littoralis* 502, *longiceps* 519, *lugubris* 497, *lunata* 517, *macrostoma* 524, *maculata* 499, *maculata* 532, *meleagrina* 572, *nigra* 508, *olivacea* 500, *Papilionis* 560, *pellucida* 571, *polychroa* 497, *purpurea* 559, *sagitta* 499, *sargassicola* 572, *Schultzei* 497, *Sinensis* 500, *stagnalis* 495, *striata* 559, *subtentaculata* 505, *svylvatica* 503, *Tennenti* 517, *tentaculata* 520, *terrestris* 503, *Thesea* 562, *tigrina* 507, *torva* 496, *torva* 497, *torva* 498, *tremellaris* 532, *truncata* 500, *Ulvae* 502, *Ulvae* 521, *undulata* 539, *violacea* 558, *viridis* 539, *vitta* 505, *vittata* 505, *Zeylanica* 559.

Planeolis Stimpson: *Panormus* 555.

Planocera Blainville: *aurea* 562, *elegans* 562, *elliptica* 561, *Gaimardi* 561, *nebulosa* 561, *pellucida* 571, *reticulata* 561, *sargassicola* 572.

Planoides Dalyell: *fusca* 519.

Polyclelis Hemprich et Ehrenberg: *australis* 529, *bilinearis* 510, *brunnnea* 508, *capensis* 530, *cornuta* 508, *elegans* 510, *ellipsis* 542, *ferruginea* 530, *haloglena* 529, *laevigata* 532,

lyrosora 535, *macroryncha* 531, *microsora* 529, *nigra* 508, *nigrofusca* 510, *obovata* 528, *oosora* 530, *ophryoglena* 526, *orbicularis* 527, *pallida* 509, *pulla* 510, *tasmanica* 511, *trapezoglena* 531, *vaginuloides* 511, *variabilis* 542, *viganensis* 508.

Polycladus Blanchard: *andicola* 495, *Darwinii* 495, *elongatus* 495, *Gayi* 495, *maculatus* 495, *semilineatus* 495.

Polyeystis Kölleker: *Naegelii* 573.

Procerodes Girard: *frequens* 521, *Ulvae* 521, *Wheatlandii* 520.

Proceros Quatrefages: *albicornis* 551, *Argus* 553, *cardiosorus* 552, *cristatus* 546, *limbatus* 554, *miniatus* 554, *nigrocinctus* 551, *orbicularis* 553, *sanguinolentus* 552, *striatus* 551, *superbus* 552, *violaceus* 553, *Zebra* 554.

Procotyla Leidy: *fluvialis* 517.

Prostheceraeus Schmarda: *Argus* 553, *clavicornis* 564, *cornutus* 548, *cristatus* 547, *latissimus* 563, *microceraeus* 563, *nigricornis* 563, *terricolus* 519, *viridis* 564.

Prosthiostomum Quatrefages: *affine* 539, *collare* 537, *constipatum* 537, *crassiusculum* 537, *cribrarium* 537, *gracile* 541, *grande* 539, *hamatum* 539, *obseurum* 539, *sparsum* 540, *tenebrosum* 538.

Rhynchodemus Leidy: *sylvaticus* 503, *Taunayi* 504, *terrestris* 503.

Schmardea Diesing: *rubrocineta* 546.

Sphyrocephalus Schmarda: *deudrophilus* 516.

Stylochoplana Stimpson: *folium* 568, *maculata* 568, *reticulata* 568, *tenuer* 568.

Stylochopsis Stimpson: *conglomeratus* 570, *limosus* 570.

Stylochus Hemprich et Ehrenberg: *amphibolus* 566, *conglomeratus* 570, *conoceraeus* 568, *corniculatus* 565, *corniculatus* 571, *dictyotus* 566, *fasciatus* 566, *Folium* 568, *heteroglenus* 569, *limosus* 570, *lintens* 571, *maculatus* 568, *marginatus* 569, *Mertensi* 572, *obseurus* 566, *oculiferus* 570, *oligogleucus* 567, *oxyceraeus* 567, *palmula* 569, *pellucidus* 571, *reticulatus* 569, *sargassicolus* 572, *suesensis* 563, *tener* 568, *truncatus* 567.

Thysanozoon Grube: *aurantiacum* 558, *australe* 556, *Broechi* 557, *cruciatum* 557, *Diequemaris* 555, *Diesingii* 555, *discoideum* 556, *flavum* 558, *Fockei* 556, *Mülleri* 558, *nigrum* 558, *ovale*

557, *Panormus* 555, *tentaculatum* 556, *tuberculatum* 555, *violetaceum* 557.

Trachyplana Stimpson: *tuberculosa* 572.

Typhlocolax Stimpson: *acuminatus* 523, *acutus* 523, *marinus* 523.

Typhlolepta Oersted: *acuminata* 523, *acuta* 523, *bilobata* 522, *coeca* 521, *extensa* 522, *marina* 523, *opaca* 522, *retusa* 523, *rubrocineta* 522, *Stimpsoni* 522.

Typhloplana Ehrenberg: *coeca* 494, *fuliginosa* 495.

Vortex Girard: *candida* 518, *Warrenii* 502.

REVISION

DER

TURBELLARIEN.

ABTHEILUNG: RHABDOCOELEN.

VON

Dr. K. M. DIESING,

WIRKLICHES MITGLIED DER KAISERL. AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

(Aus dem XLV. Bande des Jahrganges 1862 der Sitzungsberichte der mathem.-naturw. Classe der
kais. Akademie der Wissenschaften besonders abgedruckt.)

(Vorgelegt in der Sitzung vom 28. November 1861.)

WIEN.

AUS DER K. K. HOF- UND STAATSDRUCKEREI.

IN COMMISSION BEI KARL GEROLD'S SOHN, BUCHHÄNDLER DER KAISERLICHEN AKADEMIE
DER WISSENSCHAFTEN.

1862.

Revision der Turbellarien. Abtheilung: Rhabdocoelen.

Von

Dr. K. M. Diesing,

wirklichem Mitgliede der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften.

(Vorgelegt in der Sitzung vom 28. November 1861.)

Nachdem in jenem Aufsatze, welchen ich der kaiserl. Akademie in der Sitzung vom 3. October d. J. überreichte, die erste Abtheilung der Strudelwürmer, nämlich jene mit verzweigtem und blind endigen- dem Darmcanale behandelt worden ist, bildet die zweite Abtheilung, welche die Strudelwürmer mit einfacherem Darmcanal enthält, den Gegenstand der vorliegenden Arbeit. Diese zweite Abtheilung zerfällt in zwei natürliche, in voller Schärfe zuerst durch Schultze begrenzte Gruppen: die rüssellosen und die rüsseltragenden Rhabdo- coelen. Den grösseren Theil unserer näheren Kenntniss der ersten und insbesondere ihres inneren Baues, so wie ihrer Entwicklungs- geschichte, verdanken wir den Bemühungen von M. Schultze und O. Schmidt. Was die Principien, die mich bei der systematischen Anordnung dieser Gruppe leiteten, betrifft, so habe ich das Vorhandensein oder Fehlen eines Afters besonders berücksichtigt, bei den Gattungen die Stellung des Mundes, in so fern dieser endständig ist oder auf der Bauchseite liegt, als wesentlich, dagegen die Lage der Mundöffnung auf der Bauchseite, ob sie vorne, in der Mitte, oder nach hinten zu gelegen ist, übereinstimmend mit M. Schultze, O. Schmidt u. m. a. als untergeordnet betrachtet. Ausserdem habe ich das Vorkommen oder die Abwesenheit von Seh- und Gehör- organen, so wie auch der Kopfgruben (*Cephalopori*), als massge- bende Gattungscharaktere angenommen. Durch die Anwendung dieser Grundsätze wurde eine scharfe Begrenzung der Gattungen erzielt; die Consequenz der Durchführung machte jedoch die Aufliebung mancher der bereits nach anderen Eintheilungsprincipien aufgestellten Gattungen unerlässlich.

Was die rüsseltragenden Rhabdocoelen betrifft, so verdankt man die wichtigsten Beiträge zur Kenntniss der europäischen Formen im letzten Jahrzehnte M. Schultze, Dalyell und neuerlich Van Beneden in seiner Abhandlung: Recherches sur la Faune littorale de Belgique 1860, während die exotischen Rhynchocoelen durch Stimpson und Schmarda in ihren schon früher angeführten Werken wesentlich bereichert worden sind. Der erstere beschreibt von diesen 33, der letztere 17 neue Arten. Ferner wollte ich die ohne Text erschienenen schönen Tafeln zu den Voyages de la commission scientifique du Nord en Scandinavie, en Laponie, au Spitzberg et aux Feroë, pendant les années 1838, 1839, 1840 sur la Corvette la Recherche commandée par M. Fabvre, publiés sous la direction de Paul Gaimard, nicht unbenutzt lassen, und habe mir daher erlaubt, die auf denselben dargestellten Gattungen und Arten, so weit dies nur allein nach Abbildungen möglich war, zu charakterisiren und ihnen bis zum Erscheinen des Textes zeitweilige Namen beizulegen.

Was die Eintheilung der rüsselführenden Strudelwürmer betrifft, so machte M. Schultze (in d. Zeitschr. f. wissensch. Zool. IV. 1853) den Vorschlag, dieselben nach dem Vorhandensein oder dem Mangel eines Rüsselstilets in zwei Abtheilungen zu bringen und von diesen die erste *Enopla*, die zweite *Anopla* zu benennen: da jedoch die Angaben über das Dasein oder die Beschaffenheit einer Rüsselbewaffnung bei einem grossen Theile der bekannten Rhynchocoelen noch fehlen oder sehr unvollständig sind, so halte ich eine solche Eintheilung für noch nicht durchführbar, habe jedoch wo immer Datei über Rüsselbewaffnung vorlagen, dieselben sorgfältig aufgeführt. Dagegen wurde das Dasein oder Fehlen der Kopfgruben, wie dies schon theilweise von mir im *Systema Helminthum* geschah und später durch Schmarda eine weitere Anwendung fand, als Eintheilungsprincip gewählt.

So wie in anderen Ordnungen der *Helminthen*, bilden auch in der der Turbellarien einige Gattungen durch die grosse Anzahl ihrer Arten gewissermassen den Kern, um welchen sich die übrigen Geschlechter anschliessen; so unter den Dendrocoelen *Leptoplana* mit 66, unter den Rhabdocoelen die rüssellose *Turbella* mit 47, und die mit einem Rüssel verschene *Meckelia* mit 44 Arten.

Ein Überblick der Ordnung der Strudelwürmer lässt eine nahe Verwandtschaft derselben theils mit den Myzhelminthen, theils mit den Cephalocotyleen nicht erkennen. Ungeachtet des raschen Fortschrittes unserer Kenntniss der Turbellarien gibt es doch noch immer so viele unvollständige, ja sogar widersprechende Angaben über den äussern und innern Bau dieser Thiere, dass ein allen Anforderungen entsprechender systematischer Aufbau noch immer nicht zu erzielen war. Von Strudelwürmern mit einfachem Darmcanal (mit Ausschluss der ganz zweifelhaften) umfasst die Gruppe der rüssellosen 122 Arten in 27 Gattungen und 15 Familien, welche meistens süsse Wässer bewohnen, die der Rüsselträger 195 lebende und 9 erloschene Arten in 41 lebenden und 2 erloschenen Gattungen und 12 Familien, die grösstentheils im Meere leben, so dass die gesammte Ordnung aus 551 Arten, 105 Gattungen und 43 Familien besteht.

Endlich fühle ich mich noch verpflichtet, meinem edlen Freunde, Herrn August von Pelzen, welcher mich auch bei dieser umfangreichen und schwierigen Arbeit auf das Kräftigste unterstützte, hier meinen herzlichsten Dank öffentlich auszusprechen.

SUBORDO II. TURBELLARIA RHABDOCOELA EHRENBERG.

Tractus intestinalis simplex coecus aut ano stipatus. Proboscis aggressoria nulla (Arlynchocoela) vel unica (Rhynchocoela).

Conspectus dispositionis familiarum et generum.**TRIBUS I. ARHYNCHOCOELA.**

Subtribus I. Arlynchocoela aprocata.

Tractus cibarius coecus. — Androgyna.

* Aerostomata: Os terminale.

Familia I. Megastomea¹⁾.

1. **Megastomum.** Corpus subcylindricum. Caput corpore continuum. Os terminale rimaeforme transversum, oesophago subcylindrico. Ocelli nulli. Otolithi nulli. Aquarum dulcium incolae.

Familia II. Proporidae. Corpus ellipticum v. teretiusculum. Caput corpore continuum. Os terminale, oesophago tubaeformi. Ocelli nulli. Otolithus unus supra capsulam aut otolithotheea inclusus. Aquarum subsalinarum v. maris incolae.

2. **Acelis.** Corpus teretiusculum. Os oesophago margine sexlobato. Otolithus capsulae cervicali insidens. Aquarum subsalinarum incolae.

3. **Proporus.** Corpus ellipticum. Os oesophago margine integro. Otolithus otolithotheca inclusus. Maricolae.

Familia III. Aemostomea.

4. **Aemostomum.** Corpus teretiusculum. Caput corpore continuum. Os terminale, oesophago conico margine denticulato. Ocelli duo. Otolithus nullus. Aquarum dulcium incolae.

Familia IV. Otocelidea. Corpus teretiusculum vel depressiusculum. Caput corpore continuum. Os terminale, oesophago cylindrico. Ocelli duo. Otolithus 1 vel 2. Maricolae.

5. **Otocelis.** Corpus teretiusculum. Otolithus unus.

6. **Sidonia.** Corpus depressiusculum. Otolithi duo.

¹⁾ Character generis unici simul familiae, quod de familiis omnibus subsequentibus, unicum solum genus continentibus, pariter valet.

** Hypostomata: Os ventrale, vel antrorsum, vel in medio fere corporis, vel retrorsum situm.

Familia V. **Typhloplanidea.**

7. **Typhloplana.** Corpus depresso vel teretiusculum. Caput corpore continuum. Os ventrale, superum subterminale, antrorsum vel in medio fere corporis situm. Ocelli nulli. Otolithus nullus. Aquarum dulcium rarius maris incolae, rarissime endoparasita.

Familia VI. **Otophora.** Corpus planum vel teretiusculum. Caput corpore continuum. Os ventrale, antrorsum v. in medio corporis v. retrorsum situm, oesophago cylindrico, conico v. amphoraeformi. Ocelli nulli. Otolithus unus prominentiis duabus vel nullis, otolithotheca inclusus, vel duo otolithothecis duabus. Aquarum dulcium v. maris incolae.

8. **Monotus.** Corpus planum vel teretiusculum. Os ventrale, antrorsum vel in vel retro medium corporis situm, oesophago cylindrico v. amphoraeformi. Otolithus unus prominentiis duabus v. nullis, otolithotheca inclusus. Maricolae v. aquarum dulcium incolae.

9. **Diotis.** Corpus planum. Os ventrale retrorsum situm, oesophago conico. Otolithi duo singulo otolithotheca propria inclusi. Aquarum dulcium incolae.

Familia VII. **Vorticinea.** Corpus planum et teretiusculum. Caput corpore continuum, haud cristatum vel ciliis rigidis cristatum. Os ventrale, antrorsum, in medio corporis vel retrorsum situm, oesophago cylindrico, amphoraeformi, subgloboso, infundibuliformi vel panduraeformi. Ocelli 2 v. 4, rarissime 3. Otolithi nulli. Aquarum dulcium v. maris incolae.

10. **Turbella.** Corpus teretiusculum v. depresso.. Os ventrale superum, in medio fere corporis vel posticum subterminale, oesophago cylindrico, amphoraeformi vel infundibuliformi. Ocelli duo. Aquarum dulcium incolae, rarius maricolae.

11. **Spiroctylus.** Corpus gracile. Caput corpore continuum ciliis rigidis longis munitum. Os ventrale antrorsum situm, oesophago subgloboso. Ocelli duo. Maricolae.

12. **Tricelis.** Corpus planum. Os ventrale retro medium corporis situm, oesophago subgloboso. Ocelli tres. Maricolae v. aquarum dulcium incolae.

13. **Vortex.** Corpus teretiusculum vel depresso. Os ventrale, superum subterminale, antrorum, in medio fere corporis vel retrosum situm, oesophago amphoraeformi, subgloboso vel cylindrico. Ocelli quatuor. Aquarum dulcium vel maris incolae.
14. **Trigonostomum.** Corpus gracile. Caput corpore continuum ciliis rigidis longis munitum. Os ventrale trifissum antrorum situm, oesophago panduraeformi. Ocelli 4. Maricolae.

Familia VIII. Vorticidae.

15. **Vorticeros.** Corpus gracile. Caput a corpore subdiscretum, pseudotentaculis duobus frontalibus. Os ventrale antrorum situm, oesophago subgloboso. Ocelli duo. Otolithus nullus. Maricolae.

Familia IX. Celidotidae. Corpus teretiusculum vel depressiusculum. Caput corpore continuum vel strictura discretum. Os ventrale, antrorum vel infra medium corporis situm, oesophago cylindrico. Ocellus 1 vel 2. Otolithus unus, prominentiis duabus vel nullis, otolithotheca inclusus. Maricolae.

16. **Monops.** Corpus teretiusculum. Caput corpore continuum vel strictura discretum. Os ventrale in v. infra medium corporis situm. Otolithus unus, prominentiis duabus vel nullis, otolithotheca inclusus, ocello simul anteposito.
17. **Celidotis.** Corpus gracile. Caput corpore continuum. Os ventrale, superum subterminale rimaeforme longitudinale vel infra medium corporis situm. Ocelli duo. Otolithus unus, prominentiis nullis v. duabus, otolithotheca inclusus retro oculos.

Subtribus II. Arhynechoela proctucha.

Tractus cibarins ano stipatus. — Sexus discretus, interdum perio-
dice agama.

* Aerostomata: Os terminale.

Familia X. Orthostomea.

18. **Orthostomum.** Corpus proteum. Caput corpore continuum. Os terminale, oesophago subcylindrico. Ocelli nulli. Otolithus nullus. Anus posticus terminalis. Aquarum dulcium incolae.

Familia XI. Anorthidea.

19. **Anortha.** Corpus compressiusculum. Os terminale. Ocelli nulli. Otolithus unus. Anus posticus terminalis. Aquarum dulcium incolae.

Familia XII. Disorea.

20. **Disorus.** Corpus proteum. Caput corpore continuum. Os terminale. Ocelli 6, binternati. Otolithus nullus. Anus posticus terminalis. Maricolae.

** Hypostomata: Os ventrale, antrorsum situm, imo subterminale.

- Familia XIII. Anotocelidea.** Corpus teretiusculum v. planum. Caput corpore continuum. Cephalopori nulli v. duo marginales. Os ventrale antrorsum situm, oesophago subcylindrico angusto. Ocelli nulli. Otolithus nullus. Anus ventralis ante caudae apicem. Aquarum dulcium incolae.

Subfamilia I. Anotocelidea aporocephala.

21. **Typhlomicrostomum.** Corpus planum. Cephalopori nulli.

Subfamilia II. Anotocelidea porocephala,

22. **Anotocelis.** Corpus teretiusculum. Cephalopori duo marginales.

- Familia XIV. Stenostomea.** Corpus teretiusculum vel planum. Caput corpore continuum vel a corpore discretum. Cephalopori nulli vel duo marginales. Os ventrale antrorsum situm, oesophago subcylindrico angusto vel crasso, medio angustato. Ocelli nulli. Otolithus 1 v. 2. Anus ventralis ante caudae apicem. Aquarum dulcium incolae.

Subfamilia I. Stenostomea aporocephala.

23. **Catenula.** Corpus subcylindricum vel depresso. Caput a corpore discretum. Cephalopori nulli. Os ventrale, oesophago subcylindrico crasso, medio angustato. Otolithus unus.

Subfamilia II. Stenostomea porocephala.

24. **Stenostomum.** Corpus teretiusculum. Caput corpore continuum. Cephalopori duo marginales. Os ventrale, oesophago subcylindrico longo angusto. Otolithi duo ante vel retro os siti. Anus ventralis ante caudae apicem.

Familia XV. Microstomea. Corpus teretiusculum vel depresso. Caput corpore continuum. Cephalopori nulli vel duo marginales. Os ventrale, antrorsum situm v. superum subterminale, circulare vel transversum, rimaeforme. Ocelli duo simplices vel 6, quorum 2 compositi, 4 simplices. Otolithus nullus. Anus ventralis ante caudae apicem. Aquarum dulcium v. maris incolae.

Subfamilia I. Microstomea aporocephala.

25. **Stylacium.** Corpus depresso. Cephalopori nulli. Os ventrale superum subterminale. Ocelli 6, quorum 2 compositi, 4 simplices. Aquarum dulcium incolae.
26. **Dinophilus.** Corpus teretiusculum. Cephalopori nulli. Os ventrale antrorsum situm transversum, rimaeforme. Ocelli duo. Maricolae.

Subfamilia II. Microstomea porocephala.

27. **Microstomum.** Corpus teretiusculum. Cephalopori duo marginales. Os ventrale antrorsum situm, circulare. Ocelli duo.
Aquarum dulcium et maris incolae.

Situ oris ignoto adhuc dubium num Aerostomatibus vel Hypostomatibus adnumerandum:

28. **Aphanostomum.** Corpus oblongum. Os... Ocellus unus hyalinus. Maricolae.

TRIBUS II. RHYNCHOCOELA.

Subtribus I. Rhynchoecela aporocephala.

Cephalopori nulli. — Androgyna v. sexus discreti.

* Holocephala: Caput haud lobatum.

Familia XVI. Rhynchoscolecidea.

29. **Rhynchoscolex.** Corpus teretiusculum exappendiculatum. Caput corpore continuum. Proboscis terminalis pugione nullo. Os ventrale, antrorsum vel in medio corporis situm. Ocelli nulli. Androgyna. Aquarum dulcium et subsalinarum incolae.

Familia XVII. Gyratricinea. Corpus teretiusculum vel oblongum ciliatum, exappendiculatum. Caput corpore continuum. Proboscis terminalis pugione nullo. Os ventrale, antrorsum vel in

medio corporis situm. Ocelli 2, 4 v. 6. Androgyna. Maricolae, rarius aquarum dulcium incolae.

30. **Gyrator.** Corpus subcylindricum. Os in medio fere corporis situm. Ocelli 2. Aquarum dulcium v. maris incolae.
31. **Rhynchoprobolus.** Corpus oblongo-ovale. Os antrorum situm. Ocelli 4. Aquarum dulcium incolae.
32. **Prostomum.** Corpus teretiusculum. Ocelli 6. Aquarum dulcium incolae.

Familia XVIII. Borlasiea. Corpus teretiusculum vel depressiusculum. exappendiculatum, disco caudali nullo v. uno. Caput corpore continuum vel discretum. Proboscis terminalis vel infera. Os ventrale antrorum situm vel subterminale anticum. Ocelli nulli. Maricolae.

α) Proboscis terminalis.

33. **Borlasia.** Corpus teretiusculum vel depresso, disco caudali nullo. Caput corpore continuum v. discretum, sulcis lateribus nullis. Proboscis terminalis. Os subterminale anticum.
34. **Taeniosoma.** Corpus depresso, disco caudali nullo. Caput subdiscretum sulco longitudinali (linea impressa incolorata) in utroque margine. Proboscis terminalis. Os antrorum situm.
35. **Baseodiscus.** Corpus teretiusculum extremitate caudali in discum explanata. Caput a corpore discretum. Proboscis terminalis. Os retro caput situm.

β) Proboscis infera.

36. **Valencinia.** Corpus teretiusculum v. depresso. Caput stricatura discretum. Proboscis in medio capitis paginae ventralis. Os infra ostium meatus proboscidem protractilem excipientis situm.

Familia XIX. Ommatophora. Corpus teretiusculum vel depressiusculum exappendiculatum. Caput corpore continuum v. discretum. Proboscis terminalis pugione et burseolis aciculiferis instructa. Os ventrale, antrorum vel in medio fere corporis situm. Ocelli 2, 6 v. plurimi. Maricolae.

37. **Cephalothrix.** Corpus teretiusculum vel depressiusculum. Caput corpore continuum. Os antrorum vel in medio fere corporis situm. Ocelli 2.

38. **Ommatoplea.** Corpus teretiuseulum v. depressiuseulum. Caput corpore continuum vel discretum. Os subterminale anticum. Ocelli 6 v. plurimi.

Familia XX. Micruraea. Corpus depressiuseulum vel teretiuseulum, extremitate caudali appendiculata. Caput corpore continuum vel discretum. Proboscis terminalis. Os ventrale antorsum situm. Ocelli numerosi. Anus sub processu caudali. Maricolae.

39. **Micrura.** Corpus depresso, processu caudali terminali filiformi. Caput corpore continuum. Proboscis e plica transversa terminali protractilis. Os infra caput. Ocelli 10.

40. **Polystemma.** Corpus teretiuseulum v. depressiuseulum, (feminae) in processum ellipticum ovigerum postice dilatum. Caput discretum. Os antorsum situm. Ocelli plurimi.

Situs oris in generibus subsequentibus ignotus. — Corpus exappendiculatum. — Maricolae.

† Proboscis terminalis e medio capitinis protractilis.

Ocelli nulli.

41. **Acrostomum.** Corpus elongatum depresso. Caput corpore continuum v. sulco circulari discretum. Proboscis terminalis. Os... Ocelli nulli.

Ocelli 2.

42. **Diplomma.** Corpus depressiuseulum. Caput corpore continuum vel discretum, fronte emarginatum. Proboscis terminalis. Os... Ocelli 2.

43. **Nareda.** Corpus subeylindricum. Caput a corpore discretum, triangulare. Proboscis ... Os ... Ocelli 2.

Ocelli 4.

44. **Oerstedia.** Corpus teretiuseulum vel depressiuseulum. Caput corpore continuum. Proboscis terminalis pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. Os ... Ocelli 4.

Ocelli plurimi.

45. **Hemicyclia.** Corpus teretiuseulum filiforme. Caput corpore continuum, plica transversa terminali. Proboscis terminalis. Os ... Ocelli plurimi semicirculo dispositi.

- 46. Tatsnoskia.** Corpus depresso. Caput subdiscretum. Proboscis terminalis ex apertura cruciata protractilis. Os . . . Ocelli plurimi in acervos duos aggregati.

† † Proboscis terminalis e margine capitis protractilis.

- 47. Polina.** Corpus depresso. Caput discretum vel subdiscretum. Proboscis terminalis e capitis margine frontali inferiore protractilis. Ocelli numerosi in acervos 4 aggregati.

- 48. Cosmocephala.** Corpus depresso. Caput corpore continuum v. subdiscretum, pseudorimis inconspicuis (lineis impressis incoloratis) cervicalibus. Proboscis terminalis e capitis margine frontali inferiore protractilis. Ocelli numerosi utplurimum in margine capitis.

* * Lobocephala. Caput lobatum.

Familia XXI. Hypoloba. Corpus depresso. Caput discretum, subtus rima longitudinali vel marginibus longitudinalibus inflexis bilobum, cavum vel solidum. Proboscis et os . . . Ocelli nulli. Maricolae.

- 49. Colpocephalus.** Corpus depresso lineare. Caput subovatum subtus rima longitudinali bilobum, cavum.

- 50. Chlamydocephalus.** Corpus elongatum planum. Caput cordatum, subtus marginibus longitudinalibus inflexis bilobum, solidum.

Familia XXII. Aeroloba. Corpus proteum. Caput corpore continuum, unilobum vel bilobum, lobis terminalibus. Proboscis terminalis e capitis margine protractilis. Os terminale in medio capitis. Ocelli nulli. Maricolae.

- 51. Stimpsonia.** Corpus subeylindricum compressiusculum. Caput membrana circulari retroflexa. Lobus terminalis spathaeformis in margine superiore capitis proboscideum protractam includens. Os terminale in medio capitis.

- 52. Ramphogordius.** Corpus teretusculum filiforme. Lobi capitis duo terminales, superpositi, supero majore. Ostium meatus proboscideum protractilem excipientis ad basin loborum. Os . . .

- 53. Lobilabrum.** Corpus elongatum depresso. Lobi capitis duo terminales horizontaliter patentes, bilobi. Ostium meatus proboscideum protractilem excipientis inter lobos. Os . . .

Subtribus II. Rhynchocoela porocephala.

Cephaloporus unicus aut 2 vel 4 oppositi, rarius 2 juxtapositi. — Sexus discretus.

Familia XXIII. Prorhynchidea.

54. **Prorhynchus.** Corpus subcylindricum. Caput corpore continuum. Cephalopori foveaeformes marginales duo oppositi. Proboscis terminalis pugione armata. Os proprium nullum. Apertura capitis terminalis nunc oesophagi, nunc proboscidis egressni inserviens. Ocelli nulli. Aquarum dulcium incolae.

Familia XXIV. Emeidea.

55. **Emea.** Corpus lineare depresso. Caput corpore continuum. Cephalopori foveaeformes marginales utrinque duo. Proboscis terminalis pugione armata. Os et oesophagus . . . Ocelli nunc 4 nunc 6. Aquarum dulcium incolae.

Familia XXV. Typhlonemertinea. Corpus depresso v. teretiuseulum. Caput corpore continuum v. strictura discretum. Cephaloporus unus terminalis aut 2 marginales oppositi vel 4 cruciatim convergentes. Proboscis terminalis aut in capitis pagina ventrali collocatas, inermis, rarissime pugione et burseolis aciculiferis instrueta. Os ventrale infra caput situm. Ocelli nulli. Maricolae.

α) Proboscis infera.

56. **Tubulanus.** Corpus teretiuseulum. Caput strictura a corpore discretum. Cephaloporus terminalis transvérse rimaeformis. Proboscis in medio capitis paginae ventralis.

57. **Cerebratulus.** Corpus elongatum depresso v. teretiuseulum. Caput corpore continuum v. subdiscretum. Cephalopori duo longitudinales, antice convergentes v. paralleli. Proboscis in pagina ventrali capitis.

β) Proboscis terminalis.

58. **Meckelia.** Corpus elongatum depresso vel teretiuseulum. marginibus haud revolutis. Caput corpore continuum v. strictura discretum. Cephalopori duo longitudinales marginales. Proboscis terminalis.

59. **Diplopleura.** Corpus elongatum dilatatum marginibus pone caput revolutis in linea mediana dorsali vix contiguis. Caput

discretum. Cephalopori duo longitudinales marginales. Proboscis terminalis.

60. **Ophiocephalus.** Corpus elongatum supra convexum subtus planum. Caput discretum. Cephalopori quatuor longitudinales antice cruciatim convergentes. Proboscis terminalis.

Familia XXVI. Loxorrhochmidea. Corpus teretiusculum filiforme vel depressiusculum, haud raro proteum. Caput corpore continuum v. discretum. Cephalopori transversales, interdum obliqui, 2 et tunc oppositi vel juxtapositi aut 4. Proboscis terminalis plerumque pugione st bursae aciculiferis instructa. Os ventrale antrorum situm. Ocelli 2, 4 v. numerosi. Maricolae.

61. **Cephalonema.** Corpus filiforme teretiusculum. Caput discretum. Cephalopori 2 oppositi. Ocelli duo.
62. **Tetrastemma.** Corpus filiforme teretiusculum. Caput corpore continuum v. discretum. Cephalopori 2 oppositi. Ocelli 4.
63. **Ditactorrhochma.** Corpus elongatum proteum. Caput discretum. Cephalopori duo juxtapositi. Ocelli numerosi.
64. **Loxorrhochma.** Corpus filiforme depressiusculum. Caput corpore continuum. Cephalopori 4 bini oppositi. Ocelli quatuor.

Familia XXVII. Eunemertinea. Corpus depresso v. teretiusculum, haud raro proteum. Caput corpore continuum vel subdiscretum. Cephalopori duo longitudinales marginales continuo vel bipartiti. Proboscis terminalis vel in capitibus pagina ventrali, inermis vel pugione armata, aut apice capitellata, parte basilari organis urticantibus obsessa. Os ventrale subterminale vel infra caput situm. Ocelli 2, 6—12 aut numerosi varie dispositi. Maricolae, rarissime aquarum dulcium incolae.

α) Proboscis infera.

65. **Quatrefagea.** Corpus elongatum. Caput a corpore discretum. Cephalopori continui, subparalleli (?). Proboscis in pagina ventrali capitibus. Os . . . Ocelli numerosi. Maricolae.

β) Proboscis terminalis.

66. **Polyhopla.** Corpus taeniaeforme. Caput subdiscretum. Cephalopori continui, subparalleli. Proboscis terminalis, apice capitellata, parte basilari organis urticantibus obsessa. Os subterminale. Ocelli numerosi. Aquarum dulcium incolae.

67. **Nemertes.** Corpus depresso v. teretiusculum. Caput corpore continuum vel subdiscretum. Cephalopori continui, convergentes v. paralleli. Proboscis terminalis, inermis v. pugione armata. Os infra caput situm. Ocelli 2, 6—12 aut numerosi. Maricolae.
68. **Emplectonema.** Corpus longissimum filiforme proteum. Caput subdiscretum. Cephalopori bipartiti, convergentes. Proboscis terminalis, inermis? Os... Ocelli numerosi. Maricolae.
Genus inquirendum.
- 69.? **Dichilus.** Corpus depresso l. re. Caput corpore continuum, plica transversa terminali bilabiatum, labio inferiore emarginato. Proboscis... Os... Ocelli duo. Maricolae.
Genera extincta.
70. **Nemertites.** Corpus longissimum filiforme. — In formatione cambriaca.
71. **Lumbriaria.** Corpus longissimum filiforme. — In formatione calcarea lithographica.

TRIBUS I. ARHYNCHOCOELA SCHULTZE.

Vermes: Intestina Linné ex parte. — Vers planulaires Lamarck ex parte. — Apodes planaires Blainville. — Apoda trematodina Oersted ex parte. — Turbellaria rhabdocoela Ehrenberg partim.

Animaleula solitaria libera, decolora vel colorata, ut plurimia microscopica, alia aliquot lineas longa, paucissima vix semipollucaria. *Corpus* molle, parenchymatosum, totum vel passim ciliis vibrantibus obssessum, ut plurimum lineare, planum vel teretiusculum, rarius dilatatum, continuum, interdum corpuseulis bacillaribus vel organis urticantibus (vesiculis elongatis appendice filiformi) subcutaneis vel apicibus prominentibus instrunctum. *Acetabulum* nullum. *Caput* corpore continuum vel discretum, cephaloporis nullis vel rarius duobus, uno in dextro, altero in sinistro capitis latere s. marginalibus¹⁾. *Proboscis* aggressoria nulla. *Tentacula* genuina nulla, rarissime pseudo-tentacula²⁾. *Ocelli* nulli vel 1, 2, 3, 4 vel 6 simplices, rarissime 2 compositi et 4 simplices, nigri, rarissime rubri v. decolores. *Otolithi* nulli vel 1 vel 2, cum otolithotheca (s. tympano) 1 vel 2. *Os* terminale aut ventrale antrorum, retrorsum vel in medio corporis situm,

¹⁾ Cephalopori sunt organa rimae- v. foveaeformia, ntriculo instructa, incertae functionis, in Rhynchocoelis haud raro obvia.

²⁾ In genere Vorticerothi.

oesophago s. pharynge rarissime protractili, integro vel limbo lobato. *Tractus eibarius simplex coecus aut ano stipatus. Apparatus aquiferus* cum poro excretorio, rarissime apertura duplice, una exceptoria, altera excretoria ¹⁾ instructus. *Androgyna* et tunc apertura genitali unica (Monogonopora), aut sexus discreti et tunc interdum periodice agama. *Penis* chitineus v. mollis. *Organa genitalia interna* (in androgynis); mascula: utriculi duo (vasa seminalia) ductibus suis vesicula seminali communi inserta, ductu brevi ejaculatorio a vesicula seminali in organon copulationis saepe chitineum vel solummodo appendicibus chitineis insignitum excurrente; feminea: organon germinativum et organon vitelligerum, discreti, rarissime juncta ²⁾, paria, rarius imparia, utero, in quo ovula evolvuntur et testa dura teguntur, inserta, cum bursa seminali utero affixa; rarissime ³⁾: saeuli solitarii clausi ad latera intestini, quorum anteriores ovula, posteriores sperma virile continent; in illis sexus discreti, mascula: testiculus cylindricus cum vesicula seminali et pene chitineo; feminea: ovarium cum oviductu extrorsum patente. *Multiplicatio* per ovula, rarins per ovo-vivipartum ⁴⁾, haud raro per divisionem spontaneam transversalem. *Evolutio* directa. *Systema musculare* parum evolutum. *Ganglion cerebrale* duplex, fila nervea emitteus. — *Aquarum duleum*, rarius maris incolae, rarissime endoparasita.

Motus gliseens v. natatorius. *Ovula* aestiva solitaria, libera, ovula hyberna plurima, capsula libera subglobosa colorata (ootheca), pedicellata vel pedicello destituta inelusa.

Subtribus I. Arhynchocoela aproeta.

Tractus eibarius coecus. — *Androgyna*.

* *Aerostomata. Os terminale.*

Familia I. Megastomea Dies. Character generis unici simul familiae.

I. MEGASTOMUM SCHMARD.

Telostomum Schmarda, nec Oersted.

Corpus subcylindricum. *Caput* corpore continuum. *Os terminale* rimaeforme transversum amplum, oesophago subcylindrico.

¹⁾ In genere *Stylacio*.

²⁾ In genere *Macrostomo* Oersted, cuius species hujus loci generibus Turbellarum, *Spiroclyto* et *Monoto* adnumeratae sunt.

³⁾ In genere *Sidonia*.

⁴⁾ In *Vortice Warrenii* Girard.

Ocelli nulli. Otolithi nulli. Androgyna? Apertura genitalis... Anus nullus. Aquarum dulcium Americae centralis incolae.

1. **Megastomum ferrugineum SCHMARD.**

Corpus subeylindricum flavo-griseum. Os dimidia fere corporis latitudinis. Longit. 1/2"."

Ovula matura magna. Organa genitalia maseula haud observata.

Telostomum ferrugineum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 8.

Megastomum ferrugineum Schmarda l. s. e. Tab. I. 17.

Habitaculum. In aqua dulci, prope San Juan del Norte in America centrali (Schmarda).

Familia II. Proporidae Dies. *Corpus ellipticum vel teretiusculum. Caput corpore continuum. Os terminale, oesophago tubaeformi. Ocelli nulli. Otolithus unus supra capsulam, aut otolithothea una inclusus. Androgyna. Apertura genitalis retrorsum sita. Anus nullus. Aquarum subsalinarum Americae borealis vel maris Europae septentrionalis incolae.*

II. ACELIS DIESING.

Aemostomi spec. Schmarda.

Corpus teretiusculum. Caput corpore continuum. Os terminale, oesophago protractili tubaeformi margine sexlobato. Ocelli nulli. Otolithus globosus capsulae cervicali insidens. Androgyna. Penis cultriformis retrorsum situs. Anus nullus. Aquarum subsalinarum Americae borealis incolae.

Ovaria magna uvaeformia retrorsum sita.

1. **Acelis crenulata DIESING.**

Corpus flavidulum. Longit. 1/2"."

Aemostomum crenulatum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 3. Tab. I. 2.

Habitaculum. In aqua subsalsa prope Hoboken haud procul a New York (Schmarda).

III. PROPORUS O. SCHMIDT.

Gyratoris spec. Busch.

Corpus ellipticum retrorsum attenuatum. Caput corpore continuum. Os terminale, oesophago tubaeformi margine integro. Ocelli nulli. Otolithus unus otolithothea inclusus (oculus Schmidt). Androgyna. Apertura genitalis dorsalis. Anus nullus. Maricolae.

1. **Proporus Cyclops O. SCHMIDT. — Dies. Syst. Helm. I. 219.**

Habitaculum. Faeroe in sinu Thorshavensi, vere (Schmidt).

Species inquirenda.

2. **Proporus viridis R. LEUCKART.**

Corpus fere teretiusculum interdum retrorsum attenuatum, vi-
ride, corpusculis bacillaribus rubris vel violaceis prominentibus.
Longit. $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{8}$.

Gyrorator viridis Busch: Beobacht. wirbell. Seethiere 117—118. Tab.
XIV. 11—14 (eum anatom.).

Proporus? viridis Leuckart: in Troschel's Arch. 1854. II. 349.

Habitaculum. In mare adriatico prope Tergestum (Busch).
Penis (?): organum corneum imperforatum bipartitum, globulis duobus
insidens. Organa genitalia solummodo mascula observata.

Familia III. Acmostomea Schmarda. Character
generis unici simul familiae.

IV. **ACMOSTOMUM SCHMARDA.**

Corpus teretiusculum. *Caput* corpore continuum. *Os terminale*,
oesophago protractili conico margine denticulato. *Ocelli* duo. *Oto-
lithus* nullus. *Androgyna*. *Penis* flagelliformis retrorsum situs.
Anus nullus. Aquarum dulcium stagnantium Australiae incolae.

Testiculi duo fusiformes. Ovaria duo filiformia.

1. **Acmostomum denticulatum SCHMARDA.**

Corpus teretiusculum, capite rotundato, postice attenuatum,
flavo-griseum. *Ocelli* elliptici nigri. Longit. $1\frac{1}{2}''$.

Acmostomum denticulatum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 3. Tab.
I. 1, 1^a.

Habitaculum. In aqua stagnante ad Cook's River in Nova
Cambria (Schmarda).

Familia IV. Otocelidea Dies. *Corpus* teretiusculum
vel depressiusculum. *Caput* corpore continuum. *Os terminale*, oeso-
phago cylindrico. *Ocelli* duo. *Otolithus* unicus vel otolithi duo. *An-
drogyna*. *Anus* nullus. Maricolae.

V. **OTOCELIS DIESING.**

Propri specie. *O. Schmidt.*

Corpus teretiusculum ciliatum. *Caput* corpore continuum. *Os
terminale*, oesophago... *Ocelli* duo. *Otolithus* unus otolithotheca in-
clusus. *Androgyna*. *Apertura genitalis* haud proeul ab extremitate
postica. *Anus* nullus. Maricolae.

1. *Otocelis rubropunctata* DIESING.

Corpus hyalinum. *Ocelli* marginales, rubri. *Longit.* $1\frac{1}{2}''$.

Proporus rubropunctatus O. Schmidt: in Sitzungsb. d. kais. Akad. d. Wissensch. IX. (1852) 498. Tab. XLVI. 10.

Habitaclum. Prope Lesinam (O. Schmidt).

VI. SIDONIA SCHULTZE.

Corpus depressiusculum gracile. *Caput* corpore continuum. *Os* terminale, oesophago gracili cylindrico intestino oblique inserto. *Ocelli* duo. *Otolithi* duo. *Androgyna*. *Apertura genitalis* ... *Anus* nullus. Maricolae.

Organa genitalia: sacculi solitarii clausi ad latera intestini, quorum anteriores majores ovula in omni evolutionis stadio, posteriores sperma virile plus minusve perfectum continent. — Genus structura et dispositione organorum genitalium ab Arhynechoelis omnino differens, cum Rhynchoelis contra maxime congruens, valde memorabile.

1. *Sidona elegans* SCHULTZE.

Corpus album, dorso lateritio cruciato, capite rotundato. *Longit.* $2\frac{1}{4}''$, *latit.* $\frac{1}{3}''$.

Corpuseula calcarea subcutanea numerosa teretiuscula.

Sidonia elegans M. Schultze: in Verhandl. d. phys. med. Gesellsch. zu Würzburg IV. (1854) 223 (cum anatom.).

Habitaclum. Prope Tergestum haud raro Augusto (Schultze).

* * Hypostomata: *Os ventrale*, vel antrorsum, vel in medio fere corporis, vel retrorsum situm.

Familia V. *Typhloplanidea* Dies. Character generis unici simul familiae.

VII. TYPHLOPLANA HEMPRICH et EHRENBERG. Char. amplif.

Fasciolae et Planariae spec. Müller. — Derostomatis spec. Dugès et Schmarda. Opistomum O. Schmidt. — Mesostomi spec. O. Schmidt. — Anoplodium Schnieder. — Maerostomi spec. Schmarda.

Corpus depresso v. teretiusculum. *Caput* corpore continuum. *Os ventrale*, superum subterminale, antrorsum v. in medio fere corporis situm. *Ocelli* nulli. *Otolithus* nullus. *Androgyna*. *Apertura genitalis* retrorsum sita. *Anus* nullus. *Aquarum dulcium*, rarius maris incolae, rarissime endoparasita.

* Os superum subterminale vel antrorum situm.

Opistomum *O. Schmidt*. — Maerostomi, Derostomi et Strongylostomi spec.
Schmarda. — Anoplodium *Schneider*.

1. *Typhloplana pallida*.

Corpus latiusculum, albicans, transparens. *Os* superum subterminale, oesophago amphoraeformi. *Aculei* ad basin continuationis vasorum deferentium vomeriformes. *Penis* armatus tortuosus. Longit. ultra 1".

Opistomum pallidum *O. Schmidt*. — *Dies. Syst. Helm.* I. 233. — *O. Schmidt*: in *Sitzungsb. d. k. Akad.* XXV. (1857) 87. — Idem in *Denkschr. XV.* 27.

Habitaculum. Prope Axien ad Albim: in paludosis, Martio et Aprili (*O. Schmidt*).

2. *Typhloplana Schultzeana* DIESING.

Corpus gracie. *Os* superum subterminale, oesophago amphoraeformi. *Aculei* ad basin continuationis vasorum deferentium haud vomeriformes. *Penis* armatus tortuosus. Longit. $1\frac{1}{2}''$ — 2", latitudo $\frac{1}{3}''$.

Opistomum pallidum *Schmidt*. — *M. Schultze*: *Beitr. Turbell.* I. 40, 74 et 75 (cum descript.). Tab. III. 1 (animal.). Tab. I. 13, 14, 26, 39. Tab. III. 2—3 (anatom.). — Idem in *V. Carus*: *Icon. Zootom.* Tab. VIII. 17.

Opistomum pallidum *M. Schultze* neque *Schmidt*. — *O. Schmidt*: in *Sitzungsb. d. kais. Akad.* XXV. 27. — Idem in *Denkschr. XV.* 27.

Habitaculum. In fossa pratensi, Decembri et per totam hyemem sub glacie, animaleula organis genitalibus imperfectis (sub calore cubiculi mox evolutis); Martio usque ad Aprilem animaleula organis genitalibus instructa, Gryphiae (*Schultze*); Majo organis genitalibus evolutis prope Cracoviam (*O. Schmidt*).

3. *Typhloplana pellucida*.

Corpus depressiusculum utrinque attenuatum decolor et pellucidum. *Os* subterminale circulare, oesophago amphoraeformi. *Penis* tubulosus apiculo longo setiformi terminali, retrorsum situs. Longit. 1", latit. $\frac{1}{3}''$.

Vortex coecus *Oersted*. — *Dies. Syst. Helm.* I. 283.

Vortex pellucidus *Schultze*: *Beitr. Turbellar.* 49 et 96. Tab. IV. 5 (animal.).

Habitaculum. In littoribus Daniae (*Oersted*). In mare baltico ad algas, Septembri Gryphiae, rarissime (*Schultze*).

4. *Typhloplana ceylonica.*

Corpus taeniaeforme pallide griseum. *Os* subterminale rimae-forme. Longit. $\frac{2}{3}''$.

In medio corporis organum tubulosum postice apertura circulari patente.

(An vas aquiferum? Schmarda.)

Macrostomum ceylanicum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 8. Tab. I. 16.

Habitaculum. Ad oras Ceyloniae (Schmarda).

5. *Typhloplana parasita.*

Corpus planum ellipticum. *Os* antrorum situm, oesophago . . .
Penis tubulus mollis inermis. Longit. 1—2''.

Tractus eibarius antrorum regulariter sinuatus. Bursa seminalis. Ovum unicum in singulo individuo.

Anoplodium parasita Schneider: in Müller's Arch. 1858. 324. Tab. XII. 1—4 (cum anatom.). — Idem ibid. 1861. 183.

Habitaculum. *Holothuria tubulosa*: in cavo corporis (Schneider).

6. *Typhloplana elongata.*

Corpus elongatum depresso retrorsum attenuatum rufo-griseum. *Os* antrorum situm ellipticem, oesophago doliformi. Longit. 1''.

Derostomum elongatum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 7. Tab. I. 9.

Habitaculum. In aqua subsalsa paludosa, New Orleans in America septentrionali (Schmarda).

7. *Typhloplana coeca.*

Derostoma coecum Oersted. — Dies. Syst. Helm. I. 283.

Habitaculum. In fossis, Hafniae (Oersted).

• • Os in medio fere corporis situm.

Typhloplana H. et E.

8. *Typhloplana variabilis* OERSTED. — Dies. Syst. Helm. I. 231.

Habitaculum. In Daniae pratis inundatis (Müller, Fabricius et Oersted, — in Gallia: Dugès).

9. *Typhloplana viridata* EHRENBURG.

Akaleph. d. roth. Meeres 66.

Typhloplana viridata O. Schmidt. — Dies. Syst. Helm. I. 232. — Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 9.

Mesostomum viridatum Schultz: Beitr. Turbellar. I. 53.

Habitaculo adde: In aqua dulci prope Auckland in Nova Zelandia (Schmarda).

10. *Typhloplana lapponica* O. SCHMIDT.

Mesostomum (*Typhloplana*) *lapponicum* O. Schmidt: in Sitzungsb. d. kais. Akad. IX. (1852) 562. Tab. XLVII. 16. — Idem ibid. XXV. (1857) 87. — Idem in Denkschr. XV. (1858) 36.

Habitaculum. In Lapponia, in palude aquae dulcis prope Muonioniska; inter Torneo et Haparanda et prope Cracoviam haud raro (O. Schmidt).

Specimina Cracoviensia os paulum ante medium, specimina *lapponica* exacte in corporis medio exhibent.

11. *Typhloplana gracilis* SCHMARDA.

Corpus subcylindricum flavidulum. *Os* in medio corporis situm. *Penis* curvatus. Longit. $1\frac{1}{2}''$.

Typhloplana gracilis Schmarda: Nene wirbell. Th. I. 1. 9. Tab. I. 19.

Habitaculum. In aqua dulei prope Cali in valle Cauca in Nova Granada (Schmarda).

12. *Typhloplana hirudo*.

Mesostomum (*Typhloplana*) *Hirudo* O. Schmidt: in Sitzungsb. d. kais. Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 35 et 46. Tab. III. 9, 10, 11.

Habitaculum. Prope Cracoviam (O. Schmidt).

Generi *Typhloplanae* fortasse adnumeranda:

***Convoluta anotica* SCHMARDA.**

Os semilunare in quarta corporis parte. Longit. $1\frac{1}{2}''$.

Convoluta anotica Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 8. Tab. I. 18.

Habitaculum. In aqua stagnante prope Peili-Aar et prope Badulla in Ceylonia (Schmarda).

Familia VI. *Otophora* Dies. *Corpus* planum vel teretiuseulum. *Caput* corpore continuum. *Os ventrale*, vel antrorsum vel in medio corporis vel retrorsum situm, oesophago cylindrico, conico v. amphoraeformi. *Ocelli nulli*. *Otolithus* unus prominentiis duabus v. nullis, otolithotheca inclusus v. duo otolithothecis duabus inclusi. *Androgynia*. *Apertura genitalis* . . . *Anus nullus*. *Aquarum dulcium* vel maris incolae.

VIII. MONOTUS DIESING.

Monocelis Auctorum. — *Convoluta Oersted*. — *Monostomi spec.* *Schultze*. — *Mesopharyngis spec.* *Schmarda*.

Corpus planum v. teretiuseulum, utroque margine involutum vel marginibus haud involutum, extremitate caudali interdum in discum

dilatabili. *Caput* corpore continuum. *Os ventrale* antrorum vel in vel retro medium corporis situm, oesophago cylindrico v. amphoraeformi. *Ocelli* nulli. *Otolithus* unus prominentiis duabus vel nullis, otolitotheca inclusus. *Androgyna*. *Penis* retrorum situs. *Anus* nullus. *Maricola* vel aquarum dulcium incolae.

* *Os* antrorum situm. *Corpus* utroque margine longitudinaliter involutum.
Convoluta Oersted.

1. *Monotus paradoxus*.

Convoluta paradoxa Oersted. — *Dies. Syst. Helm.* I. 218. — *O. Schmidt*: in *Sitzungsb. d. kais. Akad.* IX. (1852) 492. Tab. XLIV. 1. — *Gosse*: in *Ann. nat. hist.* 2. ser. XVI. (1855) 312. — *Leuckart*: in *Troschel's Arch.* 1859. II. 183.

Planaria haustum Dalyell: *Powers of the Creator* II. (1853) 106. Tab. XIV. 36—38.

Habitaculo adde: Prope Bergen in Norwegia (*O. Schmidt*).
— Ad littora Scotiae (Dalyell).

2. *Monotus Johnstoni*.

Convoluta Johnstoni Diesing: *Syst. Helm.* I. 219.

Habitaculum. In sinu Berwickensi, inter Confervas (Johnston).

3. *Monotus Diesingii*.

Convoluta Diesingii *O. Schmidt*: in *Sitzungsb. d. kais. Akad.* IX. 493. Tab. XLIV. 2.

Habitaculum. Ad insulam Lesinam (*O. Schmidt*).

4. *Monotus Schultzii*.

Convoluta Schultzii *O. Schmidt*: in *Sitzungsb. d. kais. Akad.* IX. 493. Tab. XLIV. 3. — *M. Schultze*: in *Würzburg. phys. med. Gesellsch.* IV. (1854) 223 et 224 (cum anatom.).

Habitaculum. Ad insulam Lesinam (*O. Schmidt*). Septembri, Anconae (*M. Schultze*).

5. *Monotus albicinctus*.

Corpus planum oblongum ovatum, antice rotundatum, retrorum acuminatum, fasciis duabus transversalibus dorsalibus albis. Longit.

Convoluta albicineta *M. Schultze*: in *Troschel's Arch.* 1849. I. 281.

Habitaculum. Ad Batrachospermum in littore orae orientalis insulae Rugiae (*M. Schultze*).

** Os in medio corporis situm. Corpus marginibus haud involutum.
Mesopharynx *Schmarda* partim.

6. *Monotus mesopharynx* DIESING.

Corpus planum oblongum retrorsum attenuatum, rufo-griseum.
Os in medio corporis situm, oesophago cylindrico. *Otolithus* prominentiis duabus lenticularibus. *Penis* retrorsum situs, sagittaeformis.
Longit. $1\frac{1}{3}''$.

Ganglion cerebrale antrorum emittit ramulum crassum apice ureciformem
otolithum excipientem. — Ovula obscure rubra.

Mesopharynx *otophorus* *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 4. Tab. I.
10. 11.

Habitaculum. In aqua dulci stagnante prope Stellenbosch ad
caput bonae spei (*Schmarda*).

*** Os retro medium corporis situm. Corpus marginibus haud involutum.
Monocelis *Auctor*.

7. *Monotus unipunctatus* DIESING.

Otolithus prominentiis duabus. Penis pyramidatus armatus.

Monocelis *unipunctata* *Oersted*. — *Dies.* Syst. Helm. I. 183. — *M.*
Schultze: Beitr. Turbell. I. 38 et 75. Tab. II. 8—10 (anatom.).

Habitaculo adde: Sub superficie aquae ad littus maris baltici
(*Schultze*).

8. *Monotus rutilans*.

Monocelis *rutilans* *Hempr.* et *Ehrenb.* — *Dies.* Syst. Helm. I. 185.

Habitaculum. Ad Fucos maris baltici (*Müller*).

9. *Monotus hyalinus*.

Corpus ovale postice rotundatum, hyalinum. *Caput* rotundatum.
Longit. $2\frac{1}{2}''$, latit. $1\frac{1}{2}''$.

Embryo breve post exclusionem subglobosus ciliis vibrantibus obsitus, ex-
eavatione circulari.

Monocelis *hyalina* *Beneden*: Recherch. Faun. litt. Belgique 40 et 56.
Tab. VII. 5—9 (et de evolut. embryonis).

Habitaculum. Ad littora Belgiae (*Beneden*).

10. *Monotus lacteus* DIESING.

Corpus sublineare antrorum attenuatum, extremitate postica
interdum in discum dilatabili, laeteum. *Os* retro medium corporis
situm, oesophago amphoraeformi limbo crenulato. *Otolithus* globo-
sus in otolithotheca globosa. Longit. . . .

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. Tab. D. (Aporocephala) 1—11 (et fig. anatom.).

Habitaculum. In mari boreali (*Gaimard*).

Species inquirendae.

11. **Monotus glaucus.**

Monocelis glauca Diesing: Syst. Helm. I. 186.

Habitaculum. In aquis Daniae (*Müller*).

12. **Monotus subulatus.**

Monocelis subulata Diesing: Syst. Helm. I. 186.

Habitaculum. Inter Convervas marinas et in fundo limoso cavernarum rupium aquam sub aestu refinentium, in Groenlandia copiose (*Fabricius*).

13. **Monotus excavatus.**

Monocelis excavata Diesing: Syst. Helm. I. 187.

Macrostomum auritum M. Schultze: Beitr. Turbell. 58 et 77. Tab. V. 4 (animal.).

Habitaculo adde: Ad littus maris baltici Gryphiae aestate et autumno (*Schultze*).

IX. DIOTIS SCHMARDIA.

Corpus planum oblongum. *Caput* corpore continuum. *Os ventrale* retrorsum situm, oesophago conico. *Ocelli* nulli. *Otolithi* duo, singulo otolithotheca propria inclusa. *Androgyna*. *Penis*... *Anus* nullus. Aquarum dulcium Americae aequinoctialis incolae.

1. **Diotis grisea SCHMARDIA.**

Corpus oblongum ovale depresso griseum. Longit. $1\frac{1}{2}''$.

Diotis grisea Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 5. Tab. I. 14.

Habitaculum In aqua dulci, San Juan del Norte in America centrali (*Schmarda*).

Familia VII. Vorticinea Hempr. et Ehrenb. Charact. amplif. *Corpus* planum vel teretiuseulum. *Caput* corpore continuum, haud cristatum v. ciliis rigidis cristatum. *Os ventrale*, antrosum, in medio corporis v. retrorsum situm, oesophago cylindrico, amphoraeformi, subgloboso, infundibuliformi v. panduraeformi. *Ocelli* 2 v. 4, rarissime 3. *Otolithi* nulli. *Androgyna*. Apertura genitalis retrorsum sita. Ovipara, rarissime ovovivipara. *Anus* nullus. Aquarum dulcium vel maris incolae.

† Ocelli duo.

X. TURBELLA HEMPRICH et EHRENBERG. Char. amplificato.

Planaria Fabricius. — *Derostoma Dugès* partim. — *Mesostomi* spec. *Dugès*. — *Macrostoma Oersted.* — *Strongylostoma Oersted.* — *Orthostomum O. Schmidt* nec *Hempr. et Ehrenb.* — *Schizostomum Schmidt.* — *Mesopharyngis* spec. *Schmarda.* — *Chonostomum Schmarda.* — *Catesthia Leidy.*

Corpus teretiusculum v. depresso. *Caput* corpore continuum. *Os ventrale* superum, rimaeforme, longitudinale vel transversum, vel subellipticum, v. in medio fere corporis situm circulare, v. posticum subterminale, oesophago cylindrico, amphoraeformi vel infundibuliformi, protractili v. haud protractili. *Ocelli* duo antici. *Otolithus* nullus. *Androgyna.* *Anus* nullus. *Aquarium* dulcium, rarius maris incolae.

Conspectus dispositionis specierum.

* *Os superum, rimaeforme, subellipticum v. circulare* sp. 1—23.

** *Os in medio vel paulum supra vel retro corporis medium situm* sp. 26—46.

*** *Os subterminale posticum* sp. 47.

Species inquirendae: 48—57.

* *Os superum, rimaeforme, subellipticum v. circulare.*

Turbella Hempr. et Ehrenb. — *Derostoma Dugès* partim. — *Macrostoma Oersted.* — *Strongylostomi et Vorticis* spec. *Schmarda.*

1. *Turbella platyura HEMPRICH et EHRENBERG.* — *Dies.* Syst. Helm. I. 223.

Habitaculum *Monspessulanum* (*Dugès*). — *Berolini* (*Ehrenberg*).

2. *Turbella appendiculata DIESING:* Syst. Helm. I. 224 adde.

Macrostomum Hystrix Oerst. — *Schultze:* Beitr. Turbell. I. 56, 73 et 77. Tab. V. 3 (animal.). Tab. I. 15 (anatom.).

Habitaculo adde: Prope littus in profunditate aliquot pedum in mare baltico ab initio aestatis usque ad autumnum organis genitalibus evolntis (*Schultze*).

Sed. cl. *Schultze* cum specie subsequente identica.

3. *Turbella Hystrix DIESING:* Syst. Helm. I. 224 adde.

Macrostomum Hystrix Oersted. — *Schultze:* Beitr. Turbellar. I. e. — *O. Schmidt:* in Sitzungsber. d. kais. Akad. XXV. (1857) 87 et in Denkschr. d. kais. Akad. XV. 36.

Habitaculo adde: Prope Craeviam (*Schmidt*).

4. **Turbella pisciculus HEMPRICH et EHRENCBERG.** — Dies. Syst. Helm. I. 224.

Habitaculum. Berolini (Ehrenberg).

5. **Turbella Squalus EHRENCBERG:**

Akaleph. d. rothen Meeres 66.

Turbella Squalus Diesing: Syst. Helm. I. 224.

Habitaculum. Monspessulani, in paludosis (Dugès).

6. **Turbella lunulata HEMPRICH et EHRENCBERG.** — Dies. Syst. Helm. I. 225.

Habitaculum. Berolini (Ehrenberg).

7. **Turbella selenops EHRENCBERG:**

Akaleph. d. rothen Meeres 66.

Turbella selenops Diesing: Syst. Helm. I. 225.

Habitaculum. Monspessulani, in paludosis (Dugès).

8. **Turbellaria unipunctata DIESING:** Syst. Helm. I. 225 adde.

Derostomum Schmidtianum Schultze: Beitr. Turbellar. I. 50, 73 et 76.

Tab. IV. 6 (animal.). Tab. I. 7, 8, 38. Tab. IV. 7—9 (anatom.).

? Planaria fodinae Dalyell: Powers of the Creator II. 110. Tab. XV. 7—12.

Derostomum unipunctatum Oersted? — Lcuckart: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

Habitaculo adde: In fossis et piscinis, Januario — Martio organis genitalibus minus evolutis, Gryphiae (Schultze). — Ad littora Scotiae (Dalyell).

Secundum cl. Schultze cum specie subsequente identica.

9. **Turbella Schmidtiana DIESING:** Syst. Helm. I. 225 adde:

Derostomum Schmidtianum Schultze: Beitr. Turbell. I. e.

Habitaculum. Prope Axien ad Albim in limosis, Junio (Schmidt).

10. **Turbella gibba DIESING:** Syst. Helm. I. 226.

Habitaculum. Hafniae (Fabricius), ad Hofmansgave (Oersted).

11. **Turbella viridis.**

Corpus subcylindricum, capite rotundato, extremitate postica acuminata, viride tinctum. *Os* subterminale circulare, oesophago amphoraeformi. *Ocelli* ovales, nigri. Longit. 1— $1\frac{1}{2}$ "", latit. $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ "".

Vortex viridis Schultze: Beitr. Turbell. I. 47, 73—74. Tab. III. 4 (animal.). Tab. I. 1, 2, 2^a, 6^a, 17, 30, 35, 37 et Tab. III. 5 (anatom.). — O. Schmidt: in Sitzungsb. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 22.

? *Hypostomum viride* Schmidt. — *Dies. Syst. Helm.* I. 229. — *Leuckart*: in *Troschel's Arch.* 1854. II. 348 (de identitate cum *Pl. Helluone*; cfr. *Turbellae sp. inquirendas* Nr. 4. — *Leydig*: in *Müller's Arch.* 1857. 415. — *Leuckart*: in *Troschel's Arch.* 1858. II. 89.

Habitaculum. In pratis inundatis Decembri usque ad finem Martii organis genitalibus haud evolutis, haud raro decoloria; postea versus aestatem organis genitalibus instructa et rarissime decoloria, prope Gryphiam (Schultze) — Axien ad Albim in Borussia, Martio et Aprili in lacubus prope Cracoviam (Schmidt).

12. *Turbella scoparia*.

Vortex scoparius O. Schmidt: in *Sitzungsb. d. kais. Akad.* XXV. 87 et in *Denkschr.* XV. 22 et 46. Tab. I. 1—4 (cum anatom.).

Habitaculum. In piscino prope Cracoviam copiose cum *T. viridi* (O. Schmidt).

13. *Turbella baltica* SCHULTZE.

Corpus subcylindricum, capite obtusato, extremitate postica acuminata, laete brunneum. *Os* subternitale subcirculare, oesophago amphoraeformi. *Ocelli* ovales vel reniformes, nigri. *Penis* corneus subcylindricus uncinulo terminali, retrorsum situs. Longit. $\frac{1}{2}$ — $\frac{2}{3}$ "", latit. $\frac{1}{8}$ ".

Vortex balticus Schultze: *Beitr. Turbellar.* I. 48, 74 et 76. Tab. IV. 1 (animal.). Tab. I. 28b. Tab. IV. 2—4 (anatom.). — *Van Beneden*: *Recherch. Faun. litt. Belgique* 34. Tab. V. 10—12 (ovula).

Habitaculum. In mare baltico prope Gryphiam frequenter animalecula organis genitalibus evolutis et simul juvenilia ab Aprili usque ad autumnum; animalecula solum juvenilia Martio (Schultze).

In uno ovulo embryones duo.

14. *Turbella notops*.

Corpus subfusiforme postice attenuatum, albidum. *Os* antrorsum situm. *Ocelli* nigri rotundati. Longit. ad 2".

Derostoma notops Dugès: in *Annal. des sc. nat.* XV. 141. Tab. IV. 2. *Turbella?* *Phaenocora?* Ehrenberg: *Akaleph. des rothen Meeres* 66. *Gyrautor hermaphroditus* (partim) Diesing: *Syst. Helm.* I. 227.

Habitaculum. Monspessulanum (Dugès).

15. *Turbella galiziana*.

Derostomum galizianum O. Schmidt: in *Sitzungsb. d. kais. Akad.* XXV. I. (1857) 87 et in *Denkschr.* XV. (1858) 26 (et de organ. genital.). Tab. III. 1.

Habitaculum. Prope Cracoviam saepe cum Vortice viridi et scopario (O. Schmidt).

16. *Turbella reticulata*.

Vortex reticulatus O. Schmidt: in Sitzungsb. d. kais. Akad. IX. (1852) 496. Tab. XLV. 7.

Vortex reticulatus? Idem ibid. XXIII. (1857) 353. Tab. II. 4.

Habitaculum. Prope Lesinam et prope Neapolin (Schmidt).

17. *Turbella leucocelis*.

Corpus subcylindricum, pallide griseum. *Os* antrorum situm rimaeforme, oesophago doliformi. *Ocelli* circulares albescentes. Longit $1\frac{1}{4}''$.

Derostomum leucoelis Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 6. Tab. I. 7.

Habitaculum. In aqua dulci prope San Juan del Norte in America centrali (Schmarda).

18. *Turbella truncata*.

Corpus subcylindricum, retrorsum depressiusculum, antice truncatum, lateritium. *Os* antrorum situm, rimaeforme, oesophago amphorae- s. doliformi. *Ocelli* pyriformes nigri. *Penis* hamatus in basi semilunari, retrorsum situs. Longit. $1\frac{1}{2}''$.

Derostomum truncatum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 6. Tab. I. 8.

Habitaculum. In aqua stagnante cum Stentore nigro prope Illawara, in Nova Cambria (Schmarda).

19. *Turbella siphonophora*.

Orthostomum siphonophorum O. Schmidt: in Sitzungsb. d. kais. Akad. IX. 500. Tab. XLVII. 14.

Macrostomum siphonophorum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 8 (nota).

Habitaculum. Prope Lesinam (O. Schmidt).

20. *Turbella andicola* (Schmarda).

Corpus planum oblongum, antice truncatum, postice latum, flavo-griseum. *Os* antrorum situm circulare. *Ocelli* in fronte remoti nigri. *Penis* curvatus, aculeis retrorsum directis utrinque duobus brevibus. Longit. $\frac{3}{4}''$.

Strongylostomum andicola Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 9. Tab. II. 20.

Habitaculum. In aqua dulci stagnante ad pedem montis Pichincha in republica Ecuador (Schmarda).

21. *Turbella metopoglena.*

Corpus planiusculum oblongum, flavo-griseum. *Os* in primo corporis triente. *Ocelli* frontales nigri. *Penis* curvatus aculeis retrorsum directis utrinque duobus longioribus. Longit. $1\frac{1}{4}''$.

Ovula matura ochracea, testa dura chitinacea.

Strongylostomum metopoglenum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 9.
Tab. II. 21 et 21^a.

Habitaculum. In aqua stagnante prope Sidney in Australia (Schmarda).

22. *Turbella sphaeropharynx.*

Corpus planum, oblongo ovale, rufo-griseum, tractu cibario brunneo transparente. *Os* circinare antrorsum situm, oesophago globoso. *Ocelli* elliptici nigri. Longit. 1''.

Vortex sphaeropharynx Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 5. Tab. I. 3.

Habitaculum. In aqua stagnante prope Cali in valle Cauca, Novae Granadae (Schmarda).

23. *Turbella caudata.*

Corpus cylindricum postice in formam caudae attenuatum, rufo-griseum. *Os* antrorsum situm, oesophago ovali. *Ocelli* sphaericci nigri. *Penis* subuliformis, basi incrassatus, scutello insidente. Longit. $1\frac{1}{2}''$.

Ganglion cerebrale distinctum, fila nervea 5 emittens, quorum duo versus oculos excurrunt. *Os* ciliis vibrantibus magnis obsessum.

Vortex caudatus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 5. Tab. I. 4.

Habitaculum. In fonte prope Popayan Novae Granadae (Schmarda).

24. *Turbella trigonoglena.*

Corpus subcylindricum, medio parum dilatatum, retrorsum attenuatum. *Os* antrorsum situm, oesophago ovali. *Ocelli* triangulares nigri. *Penis* longe subulatus. Longit. $1\frac{1}{2}''$.

Testiculi duo elongati. *Vesicula seminalis* globosa. *Ovaria* duo longa utricleiformia.

Vortex trigonoglena Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 6. Tab. I. 5.

Habitaculum. In aqua stagnante prope Bathurst in Nova Cambria (Schmarda).

25. *Turbella Conus.*

Corpus conicum. *Os* antrorsum situm, oesophago doliformi margine denticulato. *Ocelli* reniformes nigri. Longit. $1\frac{1}{4}''$.

Intestinum conicum.

Vortex conus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 6. Tab. I. 6.

Habitaculum. In aquis stagnantibus sylvarum, San Juan del Norte, in America centrali (*Schmarda*).

** Os in medio vel paulum supra vel retro corporis medium situm.

Mesostomum Dugès. — *Strongylistema Oersted*. — *Mesopharyngis* spec. et *Chonostomum Schmarda*.

26. *Turbella fusiformis*.

Derostoma (*Mesostoma*) fusiforme *Dugès*. — *Ehrenberg*: Akaleph. des rothen Meeres 66.

Mesostomum fusiforme Dugès. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 222.

Strongylistema assimile Oersted. — *Schultze*: Beitr. Turbellar. 53.

Habitaculum. In aquis stagnantibus Galliae (*Dugès*); — in Dania (*Oersted*).

27. *Turbella radiata*.

Mesostomum radiatum Diesing: Syst. Helm. I. 222.

Strongylistema radiatum Schultze: Beitr. Turbellar. 53.

Habitaculum. In Daniae aquis paludosis et piscinis (Müller et Oersted).

28. *Turbella rostrata*.

Derostoma (*Mesostoma*) rostratum *Dugès*. — *Ehrenberg*: Akaleph. des rothen Meeres 66.

Mesostomum rostratum Dugès. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 220. — *Schultze*: Beitr. Turbell. I. 73—74. Tab. I. 10—12, 23 (anatom. et de corp. bacill.). — *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 10.

Habitaculo adde: Prope Badulla in Ceylonia (*Schmarda*).

29. *Turbella Ehrenbergii*.

Os in ealyeem s. receptaculum vasorum aquiferorum excurrentes.

Planaria tetragona var. *Ehrenberg*: Akaleph. d. roth. Meeres 66.

Mesostomum Ehrenbergii *Oersted*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 220. — *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1852. I. 234 (anatom.).

Mesostomum Ehrenbergii *O. Schmidt*: in Sitzungsb. d. kais. Akad. XXV. 87, 88 et in Denkschr. XV. 32 et 46. Tab. III. 34 (anatom. cum notit. biograph.).

Habitaculo adde: Prope Cracoviam frequenter (*O. Schmidt*).

30. *Turbella Lingua*.

Mesostomum Lingua Schmidt. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 221.

Habitaculum. Prope Axien ad Albim, Aprili et Junio (*O. Schmidt*).

31. *Turbella personata*.

Mesostomum personatum *Schmidt*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 221. — *O. Schmidt*: in Sitzungsb. d. kais. Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 81. Tab. III. 2.

Habitaculo adde: Prope Cracoviam frequenter (*O. Schmidt*).

32. *Turbella pusilla*.

Mesostomum pusillum *Schmidt*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 221.

Habitaculum. Prope Axien ad Albim, Majo (*Schmidt*).

33. *Turbella tetragona*.

Mesostomum tetragonum *Schmidt*. — *Dies*. Syst. Helm. I. 222. — *M. Schultze*: Beitr. Turbell. I. 73—74. Tab. I. 4—6, 18—20, 24 a—d, 25, 29, 31—33, 34 (anatom.).

Habitaculo adde: Gryphiae (*Schultze*).

34. *Turbella Craci*.

Mesostomum Craci *O. Schmidt*: in Sitzungsb. d. kais. Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 27—29 et 46. Tab. II. 1—5.

Habitaculum. Prope Cracoviam (*Schmidt*).

35. *Turbella lenticulata*.

Mesostomum lenticulatum *O. Schmidt*: in Sitzungsb. d. kais. Akad. IX. (1852) 497. Tab. XLVI. 9.

Habitaculum. Färö in portu Thorshavn (*Schmidt*).

36. *Turbella producta*.

Schizostomum productum *Schmidt*. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 226.

Mesostomum productum *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1854. II. 349.

— *O. Schmidt*: in Sitzungsb. d. kais. Akad. XXV. 88 et in Denkschr. XV. 34.

Habitaculum. Prope Axien ad Albim, in lacunis pluvialibus gregarie, Majo et Junio (*Schmidt*).

37. *Turbella fallax*.

Mesostomum fallax *O. Schmidt*: in Denkschr. d. kais. Akad. XV. 34. Tab. III. 6—7.

Habitaculum. Prope Cracoviam fine Maji et initio Junii frequenter (*O. Schmidt*).

38. *Turbella cyathus*.

Mesostomum cyathus *O. Schmidt*: in Sitzungsb. d. kais. Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 29. Tab. II. 6. 7 (anatom.).

Habitaculum. Prope Cracoviam variis locis, frequens, nec non prope Gratiam (O. Schmidt).

39. *Turbella Wandaee.*

Mesostomum Wandaee O. Schmidt: in Sitzungsb. d. kais. Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 33 et 46. Tab. II. 8—9. Tab. III. 5.

Habitaculum. In paludibus prope Cracoviam Aprili raro, fine Maji frequenter (O. Schmidt).

40. *Turbella bacillifera* DIESING.

Corpus planum oblongum, capite truncato, extremitate postica rotundatum, corpusculis bacillaribus retrorsum prominentibus munitum, flavidum. *Os* in medio fere corporis. *Ocelli* elliptici nigri. Longit. 1''.

Mesostomum hystrix Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 10. Tab. II. 23.

Habitaculum. In aqua dulci stagnante prope Pisino in Istria (Schmarda).

41. *Turbella diglena.*

Corpus subcylindricum depressiusculum, capite rotundato, extremitate postica sensim attenuatum, cyaneo-griseum. *Os* in medio corporis, oesophago cylindrico protractili. *Ocelli* nigri. *Penis* tricuspidatus. Longit. 3/4'''.

Mesopharynx diglena Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 4. Tab. I. 12.

Habitaculum. In aqua dulci stagnante prope Sidney et Paramatta in Nova Cambria (Schmarda).

42. *Turbella crenulata.*

Corpus subcylindricum retrorsum parum attenuatum. *Os* in medio corporis situm, oesophago infundibuliformi, margine crenulato, protractili. *Ocelli* purpurei. *Penis* cirriformis. Longit. 1'''.

Chonostomum crenulatum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 4. Tab. I. 13 et 13^a.

Habitaculum. In aqua dulci stagnante pope Auckland in Nova Zealandia (Schmarda).

43. *Turbella ovoidea.*

Mesostomum ovoideum O. Schmidt: in Sitzungsb. d. kais. Akad. IX. 497. Tab. XLV. 8.

Habitaculum. Prope Lesinam (O. Schmidt).

44. *Turbella Solea.*

Mesostomum Solea O. Schmidt ibid. XXIII. 354 et 365. Tab. II. 5.

Habitaculum. In mare prope Neapolim (O. Schmidt).

45. *Turbella truneula.*

Mesostomum truneulum O. Schmidt: in Sitzungsb. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 35 et 46. Tab. III. 8

Habitaculum. Prope Cracoviam, rarissime (O. Schmidt).

46. *Turbella nigrovenosa* DIESING.

Capus elongatum planum, capite obtuso, extremitate postica acuminata, clare brunneum, nigrovenosum. *Os* parum retro medium corporis situm. *Ocelli* reniformes nigri. *Penis* longissimus tortuosus. *Apertura genitalis* retrorsum sita. Longit. 1'', latit. $\frac{1}{4}$ ''.

Mesostomum marmoratum M. Schultze: Beitr. Turbell. I. 54. Tab. V. 2.

2 α , 2 β . — Van Beneden: Recherch. Faun. litt. Belgique 41.

Habitaculum. Ad algas marinas raro, Gryphiae; animaleula organis genitalibus evolutis sed numquam cum ovis ab Aprili per totum aestatem (Schultze), fine Maji, vulgaris, Ostendae (Beneden).

*** Os subterminale posticum.

Catesthia Leidy.

47. *Turbella stellato-maculata* LEIDY.

Corpus subcylindricum capite et extremitate postica rotundatis, supra maculis stellato-ramosis nigris versus margines evanescentibus dense et regulariter, antrorsum maculis tribus cum ocellis alternantibus notatum, subtus albidum transparens. *Os* subterminale posticum, oesophago amphoraeformi. *Ocelli* globosi nigri. Longit. 3—8''. latit. $\frac{1}{4}$ —1''.

Animaleula voraeissima; specimina longitudinis 8'' ore suo valde dilatati Planarium maculatum 6'' longam deglutire cl. Leidy testat.

Catesthia stellato-maculata Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851) 290.

Habitaculum. Sub axis in fluviis Delaware et Schuylkill (Leidy).

Species inquirendae:

48. *Turbella assimilis* DIESING: Syst. Helm. I. 226.

49. *Turbella caudata.*

Corpus oblongum, capite truncato, extremitate postica in caudam attenuata, griseo-flavescens. *Os...* *Ocelli* lunati vel subro-

tundi. *Penis ovalis in appendicem styliformem antice uncinatam attenuatus. Longit. 3'''.*

Vortex caudatus Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidssk. I. (1844—1845), 416.

Habitaculum. Prope Dröbak inter algas (Oersted).

50. **Turbella strigata.**

Mesostomum strigatum Oersted. — *Dies.* Syst. Helm. I. 222.

51. **Turbella bistrigata.**

Mesostomum bistrigatum Oersted. — *Dies.* Syst. Helm. I. 223.

52. **Turbella? stagni.**

Planaria stagni Dalyell: Powers of the Creator II. 118. Tab. XVI. 30.

Mesostomum? Leuckart: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

Habitaculum. In Scotia (Dalyell).

53. **Turbella Planaria.**

Distigma¹⁾ Planaria Hempr. et Ehr. — *Diesing:* Syst. Helm. I. 187.

54. **Turbella Proteus.**

Distigma Proteus Hempr. et Ehr. — *Dies.* Syst. Helm. I. 187 et 648. — Bailey in Smithson. Contrib. II. 45.

Habitaculo adde: Salem in Massachusetts (Cole).

55. **Turbella viridis.**

Distigma viride Hempr. et Ehr. — *Dies.* Syst. Helm. I. 188 et 648.

56. **Turbella Helluo.**

Distigma? Helluo Diesing: Syst. Helm. I. 188.

Vortex viridis Schultze: Beitr. Turbell. 47 (solum in nota).

Planaria graminea Dalyell: Powers of the Creator II. 119—121.

Mesostomum viridatum? Leuckart: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

Habitaculo adde: In Scotia (Dalyell).

57. **Turbella tenax.**

Distigma? tenax Hempr. et Ehr. — *Diesing:* Syst. Helm. I. 188 et 648.

XI. SPIROCLYTUS *O. SCHMIDT.*

Macrostomi et Gonioecarenae spec. Schmarda.

Corpus gracile ciliatum. Caput corpore continuum, ciliis rigidis longis eristatum. Os ventrale circulare vel rimaeforme, antrorum

¹⁾ Cfr. Stimpson Prodr. I. 1 (de translatione ad Rhabdocoela).

situm, oesophago subgloboso. *Ocelli* duo ante os. *Otolithus* nullus. *Androgyna*. *Penis* corneus bispiralis apiculo recto, retrorsum situs. *Anus* nullus. Maricolae.

1. Spiroelytus Nisus O. SCHMIDT:

in Sitzungsb. d. kais. Akad. XXIII. (1857) 356 et 365. Tab. III. 8 (cum anatom.).

Habitaculum. Neapoli (O. Schmidt).

2. Spiroelytus setosus.

Corpus cylindricum ciliis vibrantibus et rigidis, extremitate postica corporis lanceolata, flavo-griseum. *Caput* rotundatum setis 4 symmetrice dispositis. *Os* rimaeforme, oesophago... *Ocelli* circulares nigri. Longit. 1".

Superficies corporis corpusculis bacillaribus solitariis, binis v. ternis prominentibus exasperatum.

Macrostomum setosum Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 7. Tab. I. 15, 15 a.

Habitaculum. In aqua stagnante vallis Cauca prope Popayan (Schmarda).

Species inquirenda:

3. Spiroelytus capitatus.

Corpus oblongum, postice acuminatum, marginibus undulatis, subpellucidum flavescens. *Caput* a corpore discretum trigonum, ciliis longis obsitum. *Ocelli* lunati. *Os*... Longit. $\frac{3}{4}$ ".

Vortex capitata Oersted: Entw. syst. Einth. Plattw. 65, fig. 7.

Goniocarena capitata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 14.

Habitaculum. In profunditate 6 orgyiarum in fretu Öresund semel repertum (Oersted).

†† *Ocelli* tres.

XII. TRICELIS QUATREFAGES.

Mesostomi spec. Schultze.

Corpus planum dilatatum. *Caput* corpore continuum. *Os* ventrale, retro medium corporis situm, oesophago subgloboso. *Ocelli* tres anterius siti transverse uniserialis. *Androgyna*. *Apertura* genitalis... *Anus* nullus. Maricolae v. aquarum dulcium incolae.

1. Tricelis fasciata QUATREFAGES. — Dies. Syst. Helm. I. 189.

Habitaculum. Milazo in Sicilia inter lapides maris (Quatrefages).

2. **Tricelis quadripunctata** DIESING: Syst. Helm. I. 190.

Habitaculum. Inter *Ulvam Linzam*, Hafniae (Fabricius).

3. **Tricelis obtusa**.

Corpus planum, capite et extremitate postica obtusis, album. *Ocelli* subfrontales. *Os* retro corporis medium situm, oesophago subgloboso? Longit. 1— $1\frac{1}{2}$ "", latit. $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ "".

Mesostomum obtusum SCHULTZE: Beitr. Turbell. 54. Tab. V. 1.

Habitaculum. In fossa, Julio, specimina duo, prope Gryphiam (Schultze).

+++ Ocelli 4.

XIII. VORTEX HEMPRICH et EHRENBERG. Charactere amplifie.

Planaria Müller. — Vertex Hempr. et Ehrenb. — Tetracelis Hempr. et Ehr. — Prostoma Leidy. — Pseudostomum, Hypostomum et Trigonostomum O. Schmidt. — Telostomum et Cylindrostomum Oersted. — Allostoma Beneden.

Corpus teretiusculum v. depresso. *Caput* corpore continuum. *Os* ventrale, superum subterminale, v. antrorum v. in medio fere corporis v. retrorsum situm, oesophago amphoraeformi, subgloboso vel cylindrico, protractili v. haud protractili. *Ocelli* quatuor in quadrangulum dispositi, interdum bini lineola curva nigra longitudinaliter juncti, quasi semilunati. *Androgynia*. *Apertura* genitalis retrorsum sita. *Anus* nullus. Aquarum dulcium aut maris incolae.

* *Os* antrorum situm, imo subterminale.

Vortex Hempr. et Ehrenb.

1. **Vortex truncatus** HEMPRICH et EHRENBERG. — Dies. Syst. Helm. I. 229. adde:

Schmarda: in Denkschr. d. kais. Akad. VII. 7. — O. Schmidt: in Sitzungsb. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 22.

Planaria cuneus DALYELL: Powers of the Creator II. 121. Tab. XV. 15. 16. Vortex truncatus? Leuckart: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

Habitaculo adde: In aqua stagnante, Februario prope Alexandriam (Schmarda) — in Scotia (Dalyell) — prope Cracoviam (O. Schmidt).

2. **Vortex pictus** O. SCHMIDT. — Dies. Syst. Helm. I. 230. adde:

O. Schmidt: in Sitzungsb. d. kais. Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 24 et 46. Tab. I. 5—9 (anatom. et physiol.).

Habitaculo adde: Prope Cracoviam (O. Schmidt).

3. **Vortex corouarius O. SCHMIDT:**

in Sitzungsbl. d. kais. Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 26 et 46. Tab. I. 10—11 (de organ. genital.).

Habitaculum. Prope Cracoviam, raro (O. Schmidt).

4. **Vortex Benedeni O. SCHMIDT:**

in Sitzungsbl. d. kais. Akad. IX. 496. Tab. XLV. 6.

Habitaculum. Prope Lesinam (O. Schmidt).

5. **Vortex penicillatus O. SCHMIDT:**

in Sitzungsbl. d. kais. Akad. XXIII. 352. Tab. I. 3.

Habitaculum. Prope Lesinam (O. Schmidt).

6. **Vortex Girardi O. SCHMIDT:**

in Sitzungsbl. d. kais. Akad. I. c. 351. Tab. I. 2.

Habitaculum. Neapoli prope St. Luciam (O. Schmidt).

7. **Vortex ferrugineus SCHMARDA:**

in Denkschr. d. kais. Akad. VII. 16, 26 et 28. Tab. V. 2.

Habitaculum. In lacu subsalso prope El-Kab in Egypto, Martio (Schmarda).

** Os in medio fere corporis.

Cylindrostomum Oersted. — Pseudostomum O. Schmidt.

8. **Vortex quadrioculatus FREY et LEUCKART. — Dies. Syst. Helm.**

I. 130. adde:

Pseudostomum Feroense O. Schmidt. — Diesing: Syst. Helm. I. 236. —

Van Beneden: Recherch. Faun. litt. Belgique 41.

Pseudostomum quadrioculatum Leuckart: in Götting. gel. Anzeig. 1851. 1940 et in Troschel's Arch. 1854. II. 348.

Habitaculo adde: Faeroe in sinu Thorshavensi, vere (O. Schmidt) ad superficiem Ostrearum ad littora Belgiae (Beneden).

9. **Vortex caudatus.**

Corpus oblongo-ovale, cauda minuta acuminata terminatum, grisescens, medio nigrescens. Os in medio corporis situm, oesophago cylindrico. Ocelli posteriores magis inter se remoti quam anteriores. Longit. 1''.

Cylindrostoma caudatum Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidssk. I. 1844—1845. 416.

Habitaculum. Inter algas prope Dröbak haud procul a Christiania (Oersted).

10. Vortex dubius.

Corpus oblongum, capite obtuso, postice in caudam attenuatum, subhyalinum, medio grisescens. *Os* in medio corporis situm, oesophago cylindrico. *Ocelli* posteriores magis inter se remoti quam anteriores. Longit....

Cylindrostomum dubium Oersted l. s. c. 417.

Habitaculum. Prope Dröbak (Oersted).

11. Vortex mutabilis.

Planaria mutabilis Eichwald. — Dies. Syst. Helm. I. 649.

Habitaculum. In aquis stagnantibus prope Kaugern, Julio (Eichwald).

*** Os retrorsum situm.

Allostoma Beneden. — Telostoma Oersted. — Tetracelis spec. Diesing.

12. Vortex pallidus.

Corpus proteum. *Os* transversale, retrorsum situm, oesophago subgloboso retrorsum directo. *Ocelli* quatuor in quadrangulum dispositi. *Apertura* genitalis retro os sita. Longit. 1—1½".

In capite statu expanso soveolae (cephalopori?) duae. — Filamenta spiralia vesicentis ovalibus inclusa antrorsum prope ganglia cerebralia sita, incertae functionis. Vas aquiferum in postica corporis parte poro excretorio terminali. Organum vitelligenum? Ovaria duo ad latera oesophagi symmetrice disposita. Testiculi duo in vicinis ovariorum. Vesicula seminalis. Spermatozoidea spiralia. Ovula ovalia, pedicellata. — Embryo breve post exclusionem saciformis, ovalis, ciliatus, coecus, ocellis sub evolutionis progressu apparentibus primum 2, lente cristallina instructis.

Allostoma pallida Van Beneden: Recherch. Faun. litt. Belgique 34—39 et 55. Tab. VI. 1—21 (et de evolut. et anatom.).

Habitaculum. Ad saxa in aqua marina ad littora Belgiae copiose (Beneden).

13. Vortex Mytili.

Corpus depresso, ovale, ferrugineum. *Os* subterminale posticum. *Ocelli* nigri, gemini, antici minores. Longit. 1½".

Planaria tubulosa Fabrieius? in Kongl. Danske Vidensk. Selsk. Skr. II. 32. Tab. III. T. 1—2.

Telostoma Mytili Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. IV. 555. — Idem: Entw. einer system. Einth. d. Plattw. 59.

Tetracelis Mytili Diesing: Syst. Helm. I. 190.

Habitaculum. *Mytilus edulis*: ad branchias (Oersted).

Species inquirendae:

14. Vortex marginatus DIESING: Syst. Helm. I. 230.

15. Vortex emarginatus DIESING: Syst. Helm. I. 231.

16. Vortex cruciatus DIESING: Syst. Helm. I. 231.

17. Vortex Warrenii GIRARD.

Corpus elongatum sublineare, rufo-brunneum, capite et extremitate postica rotundatis. *Os...* *Ocelli...* Longit....

Vortex Warrenii Girard: Proceed. Bost. Soc. nat. hist. III. 264 et 363.

Habitaculum. Ad littus, Boston Harbour, haud vulgaris (Girard).

Species vivipara; juvencula ocellis destituta.

18. Vortex variegatus LEUCKART.

Corpus flavum, fasciis transversalibus duabus nigris, priore retro oculos sita.

Planaria variegata Dalyell: Powers of the Creator II. 115. Tab. XVI. 20.

Planaria (Vortex) variegata Leuckart: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

19. Vortex chlorostictus.

Mesostomum? chlorostictum O. Schmidt: in Sitzungsb. d. kais. Akad. XXII. 354 et 365. Tab. II. 5.

Habitaculum. Prope Neapolim (O. Schmidt).

20. Vortex marmoratus.

Tetracelis marmorata Hempr. et Ehrenb. — Dies. Syst. Helm. I. 190.

21. Vortex fontanus.

Tetracelis fontana Diesing: Syst. Helm. I. 191.

XIV. TRIGONOSTOMUM O. SCHMIDT.

Spiroelyti spec. Schmidt.

Corpus gracile, ciliatum. *Caput* corpore continuum, ciliis rigidis longis, cristatum. *Os* ventrale, trifissum, autrorsum situm, oesophago elliptico medio constricto s. panduraeformi. *Ocelli* 4 retro os. *Androgyna?* *Penis* corneus trispiralis apiculo recto, retrorsum situs. *Anus* nullus? Maricolae.

1. Trigonostomum setigerum O. SCHMIDT:

in Sitzungsb. d. kais. Akad. IX. 500. Tab. XLVII. 13.

Spiroelytus Euryalus O. Schmidt ibid. XXIII. 356—358.

Habitaculum. Prope Lesiram (O. Schmidt).

Familia VIII. Vorticidae. *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XV. VORTICEROS *O. SCHMIDT.*

Corpus gracile. *Caput* a corpore subdiscretum, pseudotentaculis duobus frontalibus. *Os ventrale*, antrorsum pone ocellos situm, subcirculare, oesophago subgloboso. *Ocelli* duo. *Otolithus* nullus. *Androgyna?* *Anus* nullus? Maricolae.

1. *Vorticeros pulchellum O. SCHMIDT.*

in Sitzungsb. d. kais. Akad. IX. 499. Tab. XLVI. 11.

Habitaculum. Prope Lesinam (O. Schmidt).

Familia IX. Celidotidae. *Dies.* *Corpus* teretiuseculum vel depressiuseculum. *Caput* corpore continuum v. strictura discretum. *Os ventrale*, antrorsum, in vel infra medium corporis situm, oesophago cylindrico. *Ocelli* 1 vel 2. *Otolithus* unus prominentiis duabus vel nullis, otolithotheca inclusus. *Androgyna*. *Apertura genitalis* retrorsum sita. *Anus* nullus. Maricolae.

† *Ocellus unicus.*

XVI. MONOPS DIESING.

Monocelis *Schultze* nec *Hempr.* et *Ehrenb.*

Corpus teretiuseculum, extremitate postica interdum in discum dilatabili. *Caput* corpore continuum vel strictura discretum. *Os* infra medium vel in medio corporis situm, oesophago cylindrico. *Otolithus* unus globosus prominentiis nullis vel 2, otolithotheca inclusus. *Androgyna*. *Penis* retrorsum situs. *Apertura genitalis* feminea... *Ocellus* otolitho antepositus. *Anus* nullus. Maricolae.

* *Os* infra medium corporis situm.

1. *Monops lineatus.*

Otolithus prominentiis duabus.

Monocelis lineata *Oersted.* — *Dies.* *Syst. Helm.* I. 185. — *Schultze:* *Beitr. Turbell.* I. 39 et 75. Tab. II. 12 (anatom.).

Habitaculo adde: *Gryphiae*, aestate organis genitalibus evolutis (*Schultze*).

2. *Monops agilis.*

Corpus antrorsum attenuatum, postice obtusum, hyalinum, brunneo-tinctum. *Otolithus* prominentiis duabus. *Ocellus* magnus

semilunaris nigrobrunneus otolitho antepositus. Penis papillaeformis, mollis. Longit. 1—1½'', latit. ¼''.

Species haec corpore postico in formam acetabuli membranacei dilatato Hirudinum more sese affigit (*Van Beneden*).

Monocelis agilis Schultze: Beitr. Turbellar. I. 37 et 75. Tab. II. 1 (animal.). Tab. II. 2—7 (anatom.). — *Van Beneden*: Recherch. Faune litt. Belgique 39—40 et 56. Tab. VII. 1—4.

Habitaculum. Ad superficiem algarum, vere usque ad autumnum, copiose, *Gryphiae* (*M. Schultze*); ad littora Belgiae, abunde (*Beneden*).

3. *Monops fuscus*.

Otolithus prominentiis duabus.

Monocelis fusa Oersted. — *Dies. Syst. Helm.* I. 186. — *M. Schultze*: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. IV. (1852) 184.

Habitaculo adde: Prope Cuxhaven, Martio (*M. Schultze*).

4. *Monops umbrinus* DIESING.

Corpus antrorum attenuatum, extremitate caudali in discum dilatabili, umbrinum, haud raro albo-variegatum. *Os* retro corporis medium, oesophago subcylindrico. *Otolithus* prominentiis nullis. *Ocellus* brunneus, transverse sublinearis, otolitho antepositus. *Penis* subulatus. *Longit.* . . .

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. Tab. D. (Aporocephala) 12—18.

Habitaculum. In mari boreali (*Gaimard*).

5. *Monops elegans* DIESING.

Corpus sublineare, extremitate postica in discum dilatabili, hyalinum, tractu cibario transparente. *Os* retro medium corporis, oesophago subcylindrico. *Otolithus* prominentiis duabus. *Ocellus* brunneus, transverse sublinearis, otolitho antepositus. *Longit.* . . .

Corpuseula bacillaria dorsalia passim prominentia.

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. Tab. F. (Apococephala) 1—15 (cum fig. anatom.).

Habitaculum. In mari boreali (*Gaimard*).

6. *Monops obesus* DIESING.

Corpus crassum utrinque attenuatum, extremitate caudali in discum dilatabili, flavo-brunneum. *Os* retro corporis medium, oesophago subcylindrico medio incrassato. *Otolithus* prominentiis nullis.

Ocellus rufo-brunneus, transverse sublinearis, otolitho antepositus.
Penis subulatus. Longit....

Corpuseula bacillaria dorsalia versus extremitatem caudalem prominula.

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. Tab. F. (Apococephala)
 16—39? (cum fig. anatomi.).

Habitaculum. In mari boreali (Gaimard).

7. **Monops nigroflavus** DIESING.

Corpus gracile antrorsum attenuatum, extremitate postica in discum dilatabili, nigrum flavo-limbatum. *Os* retro corporis medium, oesophago subcylindrico. *Otolithus* prominentiis nullis. *Ocellus* transverse sublinearis, otolitho antepositus. *Penis* subulatus. Longit....

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. Tab. D. (Aporocephala)
 19—26?

Habitaculum. In mari boreali (Gaimard).

• • Os in medio corporis situm.

8. **Monops assimilis.**

Corpus lineare, retrorsum in caudam depressam dilatum, fusco-grisescens, pone otolithum rubescens. *Caput* a corpore strictura discretum. *Os* in medio corporis situm. *Ocellus* otolitho antepositus. *Penis* globosus apice subulatus. Longit....

Monocelis assimilis Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. 1844—
 1845. 416.

Habitaculum. Inter algas prope Dröbak (Oersted).

Species incertae sedis:

9. **Monops agilis.**

Corpus elongatum ellipticum, capite et extremitate postica subacute, nigrum vel fuliginosum. *Ocellus* (?) brunneus. Longit. 1", latit. $1/8$ ".

Monocelis agilis Leidy: in Journ. Acad. Philad. 2. ser. III. (1855) 11.

Habitaculum. Ad *Mytilum edulem*, Augusto, Point Judith, Rhode Island (Leidy).

Adhuc incertum num huic generi, num Monoto haec species adnumeranda sit.

10. **Monops spatulicaudus** GIRARD ¹⁾.

Monocelis spatulicauda Girard: in Keller et Tiedemann's Nord-Amer. Monatsber. II. 1851. 1.

Habitaculum. Bostoniae (Girard?).

¹⁾ Operibus in quibus descriptiones specierum n. 10 et 11 continentur, mihi non visis, diagnoses earum subjungere nequeo.

11. **Monops Flustrae.**

Planaria flustrae *Dalyell*: Powers of the Creator II. 118. Tab. XVI. 32.

Monocelis sp. *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1859. II. 183.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

†† Ocelli duo.

XVII. **CELIDOTIS DIESING.**

Monocelis *O.* *Schmidt* et *Leydig*. — *Schizoprora* *O.* *Schmidt*.

Corpus gracile. *Caput* corpore continuum. *Os* ventrale superum, subterminale, longitudinaliter rimaeforme vel infra medium corporis situm, oesophago subcylindrico vel fusiformi, exsertili. *Ocelli* duo. *Otolithus* unus retro ocellos, prominentiis nullis vel duabus, otolithothea inclusus. *Androgyna*. *Apertura genitalis* retrorsum sita. *Anus* nullus. Maricolae.

1. **Celidotis venenosa** *DIESING*.

Os superum subterminale longitudinaliter rimaeforme, oesophago... *Otolithus* prominentiis nullis. *Organa urticationis* cutanea: vesiculae elongatae, appendice filiformi.

Schizoprora venenosa *O.* *Schmidt*: in Sitzungsb. d. kais. Akad. IX. 501. Tab. XLVII. 15.

Habitaculum. Prope Lesinam (*O. Schmidt*).

2. **Celidotis Anguilla** *DIESING*.

Os infra medium corporis situm, oesophago fusiformi. *Otolithus* prominentiis nullis.

Monocelis Anguilla *O.* *Schmidt*: in Sitzungsb. d. kais. Akad. XXIII. 358 et 363. Tab. IV. 9.

Habitaculum. St. Lucia, prope Neapolim (*O. Schmidt*).

3. **Celidotis bipunctata**.

Corpus gracile, album. *Caput* attenuatum. *Os* infra corporis medium situm, oesophago subcylindrico. *Ocelli* rubro brunnei, lente destituti. *Otolithus* prominentiis duabus. *Apertura genitalis* retrorsum sita. *Longit.* vix 2".

Monocelis bipunctata *Leydig*: in Müller's Arch. 1854. 288. Tab. XI. 3.

Habitaculum. Inter algas marinas, Genuae (*Leydig*).

Subtribus II. *Arhynchocoela proctucha*.

Tractus cibarius ano stipatus. — *Sexus* discretus, interdum perio-
dice agama.

* *Aerostomata*: *Os terminale*.

Familia X. Orthostomea. *Dies*. Character generis
unici simul familiae.

XVIII. ORTHOSTOMUM HEMPRICH et EHRENCBERG.

Corpus elongatum teretiusculum proteum, ciliis vibrantibus munitum. *Caput* corpore continuum. *Os terminale*, oesophago subcylindrico. *Ocelli* nulli. *Otolithus* nullus. *Sexus* discretus. *Aperitura genitalis*... *Anus posticus terminalis*. Aquarum dulcium incolae.

1. **Orthostomum pellucidum HEMPRICH et EHRENCBERG.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 237 adde:

Schmarda: in Denkschr. d. kais. Akad. VII. 5.

Habitaculo adde: In aqua stagnante, Januario, prope Alexandriam (*Schmarda*).

Familia XI. Anorthidea *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XIX. ANORTHA LEIDY.

Anarhtra Leuckart.

Corpus compressiusculum. *Os terminale*, oesophago... *Ocelli* nulli. *Otolithus* unus, otolithotheca inclusus. *Sexus*... *Anus posticus terminalis*. Aquarum dulcium Americae borealis incolae.

1. **Anortha gracilis LEIDY.**

Corpus panduraeforme, album, opalizans. Longit. totalis animale. sub partitione $\frac{1}{2}$ — $2''$.

Multiplicatio divisione spontanea transversali operata.

Anortha gracilis Leidy: in Proceed. Aead. Philad. V. 1851. 124.

Anarhtra gracilis Leuckart: in Troschel's Arch. 1854. II. 350.

Habitaculum. In paludosis prope Philadelphiam: motu glissens, corpore verticaliter erecto quiescens.

Familia XII. Disorea *Dies.* Character generis unici simul familiae.

XX. DISORUS HEMPRICH et EHRENCBERG.

Corpus teretiusculum, obsolete annulatum, proteum. *Caput* corpore continuum. *Os terminale*, oesophago... *Ocelli* sex cervicales binternati. *Otolithus* nullus. *Sexus*... *Anus posticus terminalis*. Maricola.

1. **Disorus viridis HEMPRICH et EHRENCBERG.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 237.

Habitaculum. Inter Corallia maris rubri prope Tor (Hemprich et Ehrenberg).

** Hypostomata: Os ventrale, antrorsum situm, imo subterminale.

Familia XIII. Anotocelidea Dies. Corpus teretusculum vel planum. Caput corpore continuum. Cephalopori nulli aut duo marginales. Os ventrale, antrorsum situm, oesophago subcylindrico angusto. Ocelli nulli. Otolithus nullus. Sexus... Anus ventralis ante caudae apicem. Aquarum dulcium incolae.

Subfamilia I. Anotocelidea aporocephala.

XXI. TYPHLOMICROSTOMUM DIES.

Strongylostomi spec. Schmarda.

Corpus planum oblongum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* nulli. *Os* ventrale, antrorsum situm, oesophago... *Ocelli* et *otolithi* nulli. *Sexus* et *anus*... *Aquarum* dulcium incolae.

1. Typhlomicrostomum coerulescens DIESING.

Corpus planum oblongum, antice truncatum, coerulescens. *Os* ellipticum. Longit. ad $\frac{1}{3}$ ''.

Organa genitalia nulla observata; animalecula plurima in partitione spontanea transversali versantia.

Strongylostomum coerulescens Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 10.
Tab. II. 22.

Habitaculum. In aqua dulci stagnante prope Kingston in Jamaica (Schmarda).

Genus, characteribus nonnullis gravioris momenti ignotis, adhuc anceps.

Subfamilia II. Anotocelidea porocephala.

XXII. ANOTOCELIS DIESING.

Stenostomi spec. O. Schmidt. — Mierostomi spec. Leidy.

Corpus teretusculum gracile. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* duo marginales. *Os* ventrale, antrorsum situm, oesophago subcylindrico longo, angusto vel amphoraeformi. *Ocelli* et *otolithi* nulli. *Organa genitalia*... *Anus* ventralis supra caudae apicem. Aquarum dulcium Europae et Americae borealis incolae.

* Tractus intestinalis in oesophagum subcylindricum angustum productus.

1. Anotocelis unicolor DIESING.

Multiplicatio ovulorum? ac partitionis spontaneae transversalis opera.

Derostoma leucops Dugès? in Annal. des se. nat. XV. 141. Tab. IV. 4. —
Hempf. et Ehrenb.: Symb. Phys. Turbell. Nr. 9, nota 2. Nr. 17, nota 1.

Stonostomum unicolor Schmidt: Die rhabdocoelen Strudelwürmer 60.
Tab. VI. 19.

Mierostomum (Stenostomum) aehroophthalmum partim Diesing: Syst. Helm. I. 235.

Mierostomum (Stenostomum) unicolor Diesing: Syst. Helm. I. 235.

Habitaculum. Axien ad Albim, Majo et Junio, haud raro (Schmidt).

** Traetus intestinalis supra os productus apice clausus, oesophago amphoraeformi.

2. *Anotocelis philadelphica*.

Corpus lineare, retrorsum parum attenuatum, postice obtuse rotundatum, transparens, decolor. *Caput* conicum, papilla ovali terminali. *Cephalopori* hemisphaerici ad basin capitis. *Os* antrorsum situm, ovale, oesophago amphoraeformi. Longit. $1/3''$.

Multiplicatio divisionis spontaneae transversalis opera; segmentis binis.

Mierostomum (Eustomum) Philadelphicum Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. 350.

Habitaculum. In paludibus et piscinis prope Philadelphiam (Leidy).

3. *Anotocelis variabilis*.

Corpus lineare latum, capite et extremitate postica obtuse rotundatis, decolor. *Cephalopori* longitudinaliter ovales, laterales. *Os* antrorsum situm, oesophago amphoraeformi. Longit. ad $1/2''$.

Multiplicatio divisionis spontaneae transversalis opera; segmentis binis.

Mierostomum (Eustomum) variabile Leidy l. e. 350.

Habitaculum. Cum praecedente (Leidy).

4. *Anotocelis caudata*.

Corpus lineare angustum, capite obtuse rotundato, extremitate postica in caudam angustam obtusam elevatam producta. *Cephalopori*... *Os* antrorsum situm, oesophago amphoraeformi. Longit. $3/4 - 1 \frac{1}{4}''$.

Multiplicatio partitionis spontaneae transversalis opera; segmentis binis.

Mierostomum (Eustomum) caudatum Leidy l. e. 350.

Habitaculum. Cum praecedentibus (Leidy).

Species inquirendae:

5. *Anotocelis Coluber*.

Corpus gracile, tortuosum, album. *Cephalopori*... *Os* antrorum situm, transversale rimaeforme, oesophago utriculiformi. Longit. 3'''.

Stenostomum *Coluber* Leydig: in Müller's Arch. 1854. 284. Tab. XI. 1.

Habitaculum. In palude prope Moenum, Novembri (Leydig).

6. *Anotocelis flavicans*.

Derostoma flavicans Hempr. et Ehrenb. — Diesing: Syst. Helm. I. 283.

Habitaculum. Berolini (Ehrenberg).

7. *Anotocelis linearis*.

Corpus lineare, decies longius quam latum, albidum. Longit. ad 3/4'''.

Derostoma lineare Dugès: in Annal. des sc. nat. XV. 141. Tab. IV. 3. —

Ehrenberg: Akaliph. d. rothen Meeres 66.

Microstomum lineare? Diesing: Syst. Helm. I. 234.

Habitaculum. Monspessulanus (Dugès).

Familia XIV. Stenostomea. *Corpus* teretiusculum vel planum. *Caput* corpore continuum vel a corpore discretum. *Cephalopori* nulli aut duo marginales. *Os ventrale*, antrorum situm, oesophago subcylindrico, angusto vel crasso, medio angustato. *Ocelli* nulli. *Otolithi* 1 vel 2. *Sexus*... *Anus ventralis* ante caudae apicem. *Aquarum dulcium* incolae.

Subfamilia I. *Stenostomea aporocephala*.

XXIII. CATENULA DUGÈS.

Derostomatis spec. Leydig.

Corpus subcylindricum vel depresso. *Caput* a corpore discretum. *Cephalopori* nulli. *Os ventrale*, subtriangulare, antrorum situm, oesophago subcylindrico, crasso, medio angustato. *Ocelli* nulli. *Otolithus* globosus, otolithotheca inclusus. *Sexus*... *Anus*... *Aquarum dulcium* utriusque hemisphaerae incolae.

Oesophagus subcylindricus medio angustatus, ciliis vibrantibus obsessus; intestinum utriculiforme haud ciliatum, ano.... Systema vasorum aquiferorum. Organa genitalia nulla. — Multiplicatio partitione spontanea transversali (Leydig).

1. Catenula Lemnae DUGÈS. — *Dies. Syst. Helm. I.* 284 adde:

Derostomum Catenula Leydig: in Müller's Arch. 1854. 285. Tab. XI. 2.

Habitaculo adde: In fossula ad Moenum, copiose, Augusto (Leydig).

2. Catenula quaterna SCHMARD.

Corpus oblongo-ovale, capite latius, flavidum. Longit. $1\frac{1}{4}$ ''.

Organa genitalia nulla. Individua (segmenta) semper quaternatim juncta. Vasa aquifera duo longitudinalia.

Catenula quaterna Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 12. Tab. II. 27. 28.

Habitaculum. In aqua dulci stagnante prope Stellenbosch ad promontorium bonae spei (Schmarda).

Species inquirenda:

3. Catenula bina SCHMARD.

Corpus teretiusculum gracile laete ochraceum. *Caput* corporis latitudine. Longit. vix $1\frac{1}{2}$ ''.

Otolithus nullus. Nec vasa aquifera, nec organa genitalia observata. Individua (segmenta) semper per paria juncta.

Catenula bina Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 12. Tab. II. 29.

Habitaculum. In aqua dulci stagnante prope Bathurst in Nova Cambria (Schmarda).

Subfamilia II. Stenostomea porocephala.

XXIV. STENOSTOMUM o. SCHMIDT.

Corpus teretiusculum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* duo marginales. *Os* ventrale, antrorum situm, oesophago subcylindrico longo angusto. *Ocelli* nulli. *Otolithi* duo ante vel retro os siti. *Sexus* discretus. *Anus* ventralis ante caudae apicem. *Aquarium* dulcium incolae.

Multiplicatio ovorum simulque partitionis spontaneae transversalis opera.

1. Stenostomum leucops O. SCHMIDT.

Microstomum (*Stenostomum*) aehroophthalmum *Dies.*: *Syst. Helm. I.* 235.

Microstomum (*Eumierostomum*) *leucops* *Oersted?* — *Diesing*: *Syst. Helm. I.* 234.

Stenostomum leucops *O. Schmidt*. — *Schultze*: in Troschel's Arch. 1849.

I. 281 et 285 (de sexu discreto). — *Leuckart* ibid. 1854. II. 343 (de vasis aquiferis et de cephaloporis vibrantibus) et 350 (de otolithis). — *O. Schmidt*: in Sitzber. d. k. Akad. XXV. 87 et in Denksehr. XV. 36.

Habitaculo adde: Gryphiae, aestate statu agamo, autumno individuum femineum evolutum (Schultze). — Prope Cracoviam (O. Schmidt).

2. Stenostomum torneense O. SCHMIDT.

in Sitzungsb. d. kais. Akad. IX. 502. Tab. XLVII. 17.

Habitaculum. Inter Torneo et Haparanda in Lapponia (O. Schmidt).

Familia XV. Microstomea Oersted. Corpus teretiusculum v. depresso. Caput corpore continuum. Cephalopori nulli aut duo marginales. Os ventrale antrorum situm vel superum subterminale, circulare vel transversum, rimaeforme, oesophago... Ocelli duo simplices vel 6, quorum 2 compositi, 4 simplices. Otolithus nullus. Sexus discretus. Apertura genitalis retrorsum sita. Anus ventralis ante caudae apicem. Aquarum dulcium v. maris incolae.

Subfamilia I. Microstomea aporocephala.

XXV. STYLACIUM CORDA.

Corpus elongatum depresso. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* nulli. *Os ventrale* superum subterminale circulare ciliarum vibrantium coronula simplici cinctum, oesophago clavaeformi. *Ocellorum* paria tria, par primum ocellulis sex, septimum centrale cingentibus compositum, ocelli paris secundi et tertii simplices, globosi. *Otolithus* nullus. *Apparatus aquiferus* apertura dupli, una receptoria, altera excretoria instructus. *Sexus* discretus. *Anus* ventralis subterminalis. Aquarum dulcium incolae.

Tractus intestinalis amplus rectus. Organon hippocrepiforme transparens subcutaneum, os eingens, utraque extremitate globulo terminatum, ignotae functionis. Apparatus aquiferus (app. respiratorius Corda): utriculus summe contractilis extremitate anteriore organo infundibuliformi intus villis et ciliis vibrantibus instructo; posteriore tubulo cum poro excretorio circulari, dorsali extusque patentí extremitate stipatus, aquam rhytmie recipiens. Ovarium vesiculaeforme et ovulum in posteriore corporis parte. Multiplicatio praeter ovula per partitionem spontaneam transversalem.

1. Stylium isabellinum CORDA.

Corpus extremitate postica acuminata, isabellinum, agile, gelatinosum. *Caput* rotundatum. *Ocelli* paris primi antici maxime ab invicem remoti, paris tertii quam maxime sibi approximati, ocelli paris secundi illis tertii multo majores; omnes juventute purpurei, demum decolorantes. Longit. fem. $\frac{1}{10}$ ".

Stylacium isabellinum A. C. Corda: in Weitenweber's Beitr. zur gesammat. Natur- u. Heilwissensch. Prag. IV. 1840. 71—78. Tab. VI.

Habitaculum. Ad folia submersa praezerosum putrescentia *Alismae Pluntaginis et Potamogetonum*, Lieben prope Pragam (Corda).

XXVI. DINOPHILUS O. SCHMIDT. Charactere reformato.

Vorticis spec. Frey et Leuckart. — *Gyratoris* spec. Diesing. — *Prostomatis* spec. Maiiland. — *Plagiostomum* O. Schmidt.

Corpus elongatum teretiusculum vel proteum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* nulli. *Os ventrale*, antrorsum situm transversum, rimaeforme, oesophago... *Ocelli* duo reniformes vel circulares. *Otolithus* nullus. *Sexus* discretus. *Apertura genitalis* retrorsum sita. *Anus* ventralis subterminalis. Maricolae.

Character genericus secundum descriptiones el. virorum Frey et Leuckart et Van Beneden reformatus.

1. *Dinophilus vorticoides* O. SCHMIDT.

Corpus proteum, lateritium vel aurantiacum. *Os* oesophago clavaeformi. *Ocelli* reniformes. Longit. $\frac{3}{4}$ —1".

Testiculi duo ovales retrorsum ad latera intestini siti, spermatozoideis repleti. Ovaria: bursae duae vel plures retrorsum ad latera intestini sitae, in quibus ovula formantur.

Dinophilus vorticoides O. Schmidt. — Diesing: Syst. Helm. I. 235. — Schultze: in Troschel's Arch. 1849. I. 290. — Van Beneden: in Bullet. Acad. Belgique XVIII. I. 15—23 (et anatom.) cum tab. — Quatrefages ibid. 368. — Leuckart: in Troschel's Arch. 1854. II. 351. — Beneden: Recherch. Faun. litt. Belgique 29. Tab. V. 13—18 (de evolut.).

Habitaculo adde: Martio et Aprili Ostendae (Beneden).

2. *Dinophilus gyrocallatus* O. SCHMIDT:

in Sitzungsb. d. kais. Akad. XXIII. II. (1857) 348—351 et 364. Tab. I. 1, 1^a, 1^b. (cum anatom.).

Habitaculum. S. Luciae, prope Neapolin (O. Schmidt).

3. *Dinophilus borealis* DIESING.

Corpus subcylindricum v. fusiforme, extremitate postica acuminata, album, vittis tribus latis transversalibus rubris v. brunnecentibus. *Ocelli* circulares in adultis nigri. Longit. ad 1".

Ovula in capsulis pyriformibus, filamentis quibus ovula *Homari* inter se junguntur, vel *Homari* appendicibus abdominalibus adhaerentibus; de praesentia ani et de sexu discreto confer Van Beneden l. i. e.

Zeeslak *Slabber* Natuurk. Verlust. bl. 62. Tab. VIII. 2.

Vortex vittata Frey et Leuckart: Beitr. zur Kenntniss wirbell. Th. 149.

Leuckart: in Troschel's Arch. 1854. II. 348. — Van Beneden: Recherch. Faun. litt. Belgique 30—33. Tab. 1—9 (cum anatom.).

Gyrator vittatus Diesing: Syst. Helm. I. 228.

Prostoma vittatum Maitland: Faun. Belg. sept. I. 183.

Plagiostomum boreale O. Schmidt: in Sitzungsb. d. kais. Akad. IX. 499. Tab. XLVI. 12.

Habitatulum. In Belgia (Slabber). — Ad littora Helgolandiae inter *Fucos*, *vulgaris* (Frey et Leuckart). — Färö, insula Loppen in Norvegia boreali (O. Schmidt); inter *Sertularias* et *Fucos* haud raro, Ostendae, cum ovulis maturis Majo (Beneden).

Subfamilia II. Microstomea porocephala.

XXVII. MICROSTOMUM OERSTED.

Fasciola et *Planaria* Müller. — *Derostoma* Dugès part.

Corpus elongatum teretiusculum ciliatum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* duo, marginales. *Os ventrale*, antrorum situm, circulare. *Ocelli* duo. *Otolithus* nullus. *Sexus* discretus, periodice agama. *Apertura genitalis* retrorsum sita. *Anus* ventralis ante caudae apicem. Aquarum dulcium et maris incolae.

1. Microstomum lineare OERSTED.

Organa genitalia feminea: Ovarium cum oviductu extrorsum patente; organa genitalia mascula: Testiculus cylindricus cum vesicula seminali et pene chitincō tortuoso apice curvato. Spermatozoidea in testiculo evoluta in que vesicula seminali immobilia, moniliformia utraque extremitate attenuata. — Animaleula periodice (vere et aestate) agama et periodice (autumno) organis genitalibus discretis instructa. Propagatio per ovula vel per partitionem spontaneam transversalem ita, ut pars posterior animaleuli materni, organa genitalia includens, strictura separetur et in parte anteriore animaleuli materni organa genitalia nova, interdum sexus oppositi, orientur. Sie in uno individuo interdum sexus uterque alternat (M. Schultze).

Microstomum (*Eumicrostomum*) *lineare* Oersted. — Diesing: Syst. Helm. I. 234.

Microstomum lineare Oersted. — M. Schultze: in Troschel's Arch.

1849. I. 280—292. Tab. VI. (de modo propagationis, anatomi. etc.).

— Idem Beitr. Turbell. 15 (de organ. urycat.). — Leuckart: in Götting. gel. Anzeig. 1851. 929. — O. Schmidt: in Sitzungsb. der kais. Akad. XXV. 87 et in Denkschr. XV. 36.

Habitaculo adde: Ad *Charam* et *Batrachospermum* in mare baltico et in aquis dulcibus prope Gryphiam (Schultze). Prope Cracoviam (O. Schmidt).

Species inquirenda.

2. ***Microstomum littorale OERSTED.***

Corpus oblongum lineare, capite et extremitate postica aequaliter obtusis, fuscum. Os apertura longitudinali. Ocelli in margine laterali, ab apice corporis quinta ejus parte remoti. Longit. 2''.

Multiplicatio per partitionem spontaneam transversalem.

Microstoma littorale Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. 1844—1845. 417.

Habitaculum. Prope Dröbak haud procul a littore (Oersted).

Genus situ oris ignoto adhuc dubium num Aerostomatibus v. Hypostomatibus adnumerandum:

XXVIII. ***APHANOSTOMUM OERSTED.***

Corpus oblongum. Os . . . Ocellus (otolithus?) unicus hyalinus in medio corpore anteriore. Sexus . . . Anus . . . Maricolae.

1. ***Aphanostomum griseum OERSTED.***

Corpus oblongum, antice obtusum, posteriora versus sensim angustius, grisescens vel flavescens. Longit. 1''.

Aphanostoma griseum Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. I. 1844—1845. 417.

Habitaculum. Ad littus prope Dröbak (Oersted).

2. ***Aphanostomum virescens OERSTED.***

Corpus oblongum utrinque ferme aequaliter obtusum, virescens, maenlis duabus brunneis in margine anteriore lateral. Longit. . . .

Aphanostoma virescens Oersted l. e. 417.

Habitaculum. Ibidem (Oersted).

3. ***Aphanostomum diversicolor OERSTED.***

Corpus oblongum, antice obtusum, flavescens, medio latius, cyanum, postice subacuminatum, fuscum. Longit. 1''.

Aphanostoma diversicolor Oersted l. e. 417.

Habitaculum. Ibidem (Oersted).

4. ***Aphanostomum latum OERSTED.***

Corpus oblongum utrinque aequaliter dilatum, rotundatum, medio angustius, grisescens. Longit. 1''.

Aphanostoma latum Oersted l. e. 417.

Habitaculum. Ibidem (Oersted).

TRIBUS II. RHYNCHOCOELA SCHULTZE.

Teretularia Blainville. — *Turbellaria rhabdocoela Ehrenberg.* — *Apoda nemertina Oersted.*

Animalia solitaria libera, rarius tubicola, coeca v. ocellata, pollicaria imo pedalia, rarius microscopica. *Corpus* molle parenchymatosum v. parenchymatoso-cavernosum, lineare, planum v. teretiuseculum, multo longius quam latum, saepissime ciliis vibrantibus munitum, interdum summe contractile, tum ut plurimum sponte transverse fragile, exappendiculatum, rarissime appendiculo caudali. *Acetabulum* proprium nullum, rarissime discus acetabuliformis basilaris. *Caput* corpore continuum v. discretum, cephaloporis nullis aut unico terminali aut 2 v. 4, i. e. uno vel binis in capitis latere dextro et sinistro s. marginalibus, rarius duobus in capitis pagina infera juxtapositis instructum, integrum vel lobatum¹⁾. *Proboscis* aggressoria (*agonorhynchus*) aut terminalis et tunc vel ex medio capitis vel rarius ex ejus margine protractilis²⁾, aut infera s. ex pagina infera capitis³⁾ protractilis, sub quiete retracta, inermis vel pugione armata, musculo retractorio basilari cum tractu cibario juneta. *Ocelli* nulli v. 2, 4, 6 v. plurimi. *Os ventrale*, antrorum situm, oesophago integro. *Tractus cibarius* simplex ano stipatus. *Hepar* longum cum intestino parallelum, uno latere tractu cibario altero ligamentorum ope parieti interno corporis adhaerens, cellulis hepaticis expletum⁴⁾. *Systema circulationis* liquore limpido rarius rubro repletum, vasa longitudinalia parietibus contractilibus absque ciliis vibrantibus munita, ad ganglia cerebralia excurrentia. *Vasa aquifera* s. *excretoria* introitu ciliata ad cephaloporus excurrentia.

Cor nullum vel corda duo⁵⁾. *Androgyna* et tunc apertura genitali in posteriore corporis parte, et pene plerumque chitineo, aut sexus discreti et tunc organis genitalibus externis propriis nullis; mas a femina habitu externo non differt, solummodo brevior. *Organa genitalia interna* (in androgynis); mascula: testiculus, vesicula seminalis, et vesicula altera humore granuloso repleta, cum pene communicantes; feminea: organon germinativum et organon vitelli-

¹⁾ Nec tentacula nec otolithi in generibus hujus tribus, quod sciam, hucusque observata.

²⁾ Polina, Cosmocephala et Stimpsonia.

³⁾ Valencinia, Tubulanus, Cerebratulus et Quatrefagea.

⁴⁾ Beneden Rech. Faune Belg. 43.

⁵⁾ Cf. Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 43 (Nemertes polyhoplæ).

genum discreta, et bursa seminalis (in illis sexus discreti); tam mascula quam feminea sunt saeculi undique clausi, in pagina interna gignentes spermatozoidea vel ovula, per poros separatos tot, quot sunt glandulae, in eavum abdominis expellenda et per dehiscentias in integumento communi extus demum delata¹⁾). *Multiplicatio* per ovula vel per oovivipartum, quod in animaleulis sexus discreti, foecundationem ovulorum intra saeculum maternum aut saltem intra eavum corporis materni absolute exigeret, et spermatozoideorum introitum in corpus maternum supponere suaderet; nec non per segmenta transverse fissilia? *Evolutio* directa, rarius per metamorphosin. Strata muscularia subcutanea duo, externum e fibris circularibus, internum e fibris longitudinalibus contextum, cum integumento communi arcta juncta. *Ganglia* duo, commissura una aut duabus juneta, ante os sita, rubra, fila nervea antrosum et retrorsum praesertim ad ocellos emitentia. — Maris rarius aquarum dulcium incolae, maricola rarissime parasita.

Corpus in nonnullis mucum copiosum excernit. — *Motus* gliscens vel natorius. — Animaleula proboscidem retractam sub stimulatione corporis haud raro protrahunt. — *Ovula* exelusa vagina communi excepta.

Subtribus I. Rhynchocoela aporocephala.

Cephalopori nulli, Audrogyna vel sexus discreti.

* Holocephala. Caput haud lobatum.

Familia XVI. Rhynchoscolecidea. Dies. Character generis unici simul familiae.

XXIX. RHYNCHOSCOLEX LEIDY.

Rhynehoproboli spec. Schmarda.

Corpus teretiusculum exappendiculatum. *Caput* corpore continuum haud lobatum. *Proboscis* terminalis, protractilis pugione nullo. *Os ventrale* antrosum v. in medio corporis situm, oesophago subgloboso. *Ocelli* nulli. *Audrogyna*. *Penis*.... *Anus* terminalis posticus. Aquarum dulcium et subsalsarum Americae borealis incolae. — Formae minores imo microscopicae.

¹⁾ De peculiari modo propagationis Malacobdellae, haud absimili confer genus hoc in Sitzungsb. d. k. Akad. XXXIII. (1858). 491.

1. Rhynchoscolex simplex LEIDY.

Corpus subcylindricum ciliatum transverse striatum opacum, flavo-albidum. *Proboscis* clavata. *Os* antrorsum situm, oesophago... *Anus* posticus terminalis. Longit. 2—3", latit. $\frac{1}{6}$ ".

Rhynchoscolex simplex Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851) 124.

Habitaculum. Inter conservas in fundo rivulorum prope Philadelphia (Leidy).

2. Rhynchoscolex papillosus DIESING.

Corpus teretiusculum retrorsum attenuatum, pallide cinereum. *Proboscis* papillosa. *Os* in medio corporis situm, oesophago subgloboso crenato-plicato. Longit. $\frac{1}{4}$ ".

Rhynehoprobolus papillosus Schmarda: Neue wirbell. Thiere. I. 1. 11. Tab. II. 25.

Habitaculum. In aqua subsalsa, Hoboken prope New-York (Schmarda).

Familia XVII. Gyratricinea. Hempr. et Ehrenb.

(Charactere restricto). *Corpus* teretiusculum vel oblongum ovale, ciliatum, exappendiculatum. *Caput* corpore continuum haud lobatum. *Proboscis* terminalis protractilis, pugione nullo. *Os* ventrale antrorsum vel in medio corporis situm, oesophago subgloboso vel doliformi. *Ocelli* 2, 4 vel 6. *Androgyna*, apertura genitali retrorsum sita, pene chitineo. *Anus* terminalis posticus. — *Maricolae*, rarius aquarum dulcium incolae. — Formae minores imo microscopicae.

XXX. GYRATOR EHRENBERG. Charactere emendato.

Gyraatrix Ehrenberg. — *Prostoma Auctor*. — *Rhynehoproboli spec. Schmarda*.

Corpus subcylindricum ciliis vibrantibus. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* terminalis, protractilis (directe retractilis, parte anteriore intus papillis obsita, posteriore musculosa). *Os* ventrale in medio fere corporis situm, oesophago subgloboso. *Ocelli* duo cervicales. *Androgyna*. *Penis* chitineus retrorsum situs. *Anus* terminalis posticus. — *Aquarum* dulcium vel maris incolae.

Penis in speciebus aquarum dulcium (1. et 2.), suffulero instructus, quo in maricolis caret. Forma penis in speciebus diversis diversa.

1. *Gyrator hermaphroditus* EHRENBURG.

Corpus oblongo-lineare antrorsum attenuatum, pellucidum, flavescens. *Proboscis* subconica. *Ocelli* nigri. *Penis* posticus subuliformis, suffulero linearis annulo terminali instructo, cum hoc chitineus. Longit. 1''.

Gyrator hermaphroditus Ehrenb. — Diesing: Syst. Helm. I. 227 (excl. syn. Dugès).

Prostomium lineare Oersted. — Schultze: Beitr. 73 et 74. Tab. I. 9, 27, 40 (anatom.). — Idem in V. Carus Icon. Zoot. Tab. VIII. 16 (cum anatom.). — Leuckart: in Zusätze zu van der Hoeven's Handb. der Zool. 1856, 111 (de proboscide).

Habitaculo adde: Prope Gryphiam (Schultze).

2. *Gyrator furiosus*.

Prostomium furiosum O. Schmidt: in Sitzungsb. d. k. Ak. XXV. (1857) 87, 88 et in Denkschr. XV. 38 et 46. Tab. III. 12, 13.

Habitaculum. Prope Cracoviam (O. Schmidt).

3. *Gyrator Botterii*.

Prostomium Botterii O. Schmidt: in Sitzungsb. d. k. Ak. IX. (1852) 494. Tab. XLIV. 4.

Habitaculum. Prope Lesinam (O. Schmidt).

4. *Gyrator immundus*.

Prostomium immundum O. Schmidt: in Sitzungsb. XXIII. II. (1857) 355 et 363. Tab. III. 7.

Habitaculum. S. Luciae prope Neapolim (O. Schmidt).

5. *Gyrator Steenstrupii*.

Prostomium eroeum Oerst.? — O. Schmidt: Neue Beitr. 16. Tab. I. 4 (organ. genital.).

Prostomium Steenstrupii O. Schmidt: in Sitzungsb. IX. 494. Tab. XLV. 5.

Habitaculum. In portu Thorshavn in Stromö, insularum Faeröensium (O. Schmidt).

6. *Gyrator erythrophthalmus*.

Corpus teretiusculum flavo-griseum. *Proboscis* subcylindrica. *Os oesophago* plicato. *Ocelli* rubri. *Penis* retrorsum situs subuliformis. Longit. 1/4''.

Rhynchoprobolus erythrophthalmus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. I. 11. Tab. II. 26.

Habitaculum. In aqua stagnante prope Stellenbosch ad promontorium bonae spei (Schmarda).

Species inquirendae:

7. **Gyrator croceus** DIESING. — Syst. Helm. I. 228. ♂
8. **Gyrator suboviformis** DIESING. — Syst. Helm. I. 227. ♀
9. **Gyrator littoralis** DIESING. — Syst. Helm. I. 228.
10. **Gyrator leucophraeus** DIESING. — Syst. Helm. I. 228. ♂

XXXI. RHYNCHOPROBOLUS SCHMARDA. Charact. restricto.

Corpus oblongo-ovale, ciliatum. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* terminalis protractilis. *Os ventrale* antrorum situm, oesophago doliiformi. *Ocelli* 4. *Androgyna*... *Penis* retrorsum situs. *Anus*... *Aquarum dulcium Indiae occidentalis* incolae.

1. Rhynchoprobolus tetrophthalmus SCHMARDA.

Corpus oblongo-ovale, flavo-griseum. *Proboscis* fusiformis, brevis, graeilis. *Ocelli* duo frontales nigri, et duo cervicales fere decolores. *Penis* globosus tricuspidatus. *Lougit.* ultra $\frac{1}{3}$ ".

Rhynchoprobolus tetrophthalmus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 4. 10.
Tab. II. 24 et 24^a.

Habitaculum. In aqua dulci in Jamaica (Schmarda).

XXXII. PROSTOMUM DUGÈS nee OERSTED. Charact. emend.

Corpus teretiusculum ciliis vibrantibus. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* terminalis, protractilis. *Os*... *Ocelli* 6 antrorum siti, bini postpositi paralleli. *Androgyna*?... *Penis*... *Anus* terminalis posticus. — *Aquarum dulcium Europae temperatae* incolae.

1. Prostomum clepsinoideum DUGÈS. — Dies. Syst. Helm. I. 236.
— Schultze Beitr. Turbell. I. 61.

Habitaculum. Monspessulanus, sub lapidibus rivulorum (Dugès).

Familia XVIII. Borlasiea. Dies. Corpus teretiusculum vel depressiusculum, exappendiculatum, disco acetabuliformi caudali nullo, rarissime uno. Caput corpore continuum vel discretum, haud lobatum. Proboscis terminalis aut infera, protractilis. Os ventrale subterminale v. antrorum situm. Ocelli nulli. Sexus discretus. Anus terminalis posticus. — Marieolae utriusque hemisphaerae. Formae majores saepe pedales, imo longitudinem orgyiae excedentes.

Juvencula Borlasiae unicoloris Johnst. ocellis duobus. adulta ocellis nullis instructa.

α. Proboscis terminalis.

XXXIII. BORLASIA OKEN et OERSTED. Charact. reformato.

Planariae spec. *Johnston*. — *Nemertis* spec. *Hempelich et Ehrenberg*. — *Polia?*
Delle Chiaje. — *Astemma*, *Cephalothrix* et *Amphiporus Oersted*.

Corpus longum teretiusculum vel depresso, valde contractile, haud raro sponte transverse fissile (fragile), disco caudali nullo. *Caput* corpore continuum v. discretum, sulcis lateralibus nullis. *Proboscis* terminalis, protractilis. *Os* ventrale subterminale anticum, interdum acetabuliforme. *Ocelli* nulli. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. Maricolae utriusque hemisphaerae.

Caput corpore continuum.

1. *Borlasia nigrofusca OERSTED*. — *Dies. Syst. Helm.* I. 239.

Habitaculum. Sinus Suezensis maris rubri, sub lapidibus (*Hempelich et Ehrenberg*).

2. *Borlasia viridis GRUBE*. — *Dies. Syst. Helm.* I. 239.

Habitaculum. Prope Cataneam et Neapolim, inter Algas (*Grube*).

3. *Borlasia bilineata SCHMARD*A.

Corpus longissimum depresso ex albo coerulescens, supra lineis duabus brunneis longitudinalibus parallelis. *Caput* corpore continuum, ovatum. *Os* subterminale subcirculare. Longit. 10'', latit. $1\frac{1}{2}''$.

Borlasia bilineata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 40. Tab. IX. 84.

Habitaculum. In mare Antillarum ad oram meridionalem Jamaicae (*Schmarda*).

4. *Borlasia Dröbachensis*.

Corpus badio-nigrescens, antice album. *Caput* corpore continuum. *Os* dupla corporis latitudine ab apice remotum. Longit. 3—4''.

Astemma Dröbachense Oersted: in Kroyer's Naturh. Tidsskr. I. (1844—1845) 418.

Habitaculum. Prope Dröbak in Norvegia (Oersted).

5. **Borlasia longa DIESING.**

Corpus teretiusculum lineare, antice acutiusculum, coeruleo-griseum. *Caput* corpore continuum. *Os* haud procul ab extremitate antica. Longit. $3\frac{1}{2}''$, latit. $1\frac{1}{4}''$.

Borlasia longa Diesing: Syst. Helm. I. 241.

Habitaculum. Ad littora prope Skagen (Oersted).

6. **Borlasia rufifrons JOHNSTON.**

Corpus teretiusculum lineare, flavescens. *Caput* corpore continuum, rotundatum, fuscum. *Os* antrorsum situm. Longit. 2'', latit. $\frac{1}{2}'''$.

Borlasia rufifrons Johnston. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 241.

Astemma rufifrons Oersted. — De region. marinis 79.

Habitaculum. In sinu Berwickensi (Johnston). — In regione argillacea s. *Buccinoideorum*, aestate in fretu Öresund (Oersted).

7. **Borlasia Neesii.**

Amphiporus Neesii Oersted. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 245. — *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1849. I. 149—152.

Habitaculum. Ad insulas Faröenses (Nees), ad littus austro-occidentale Islandiae (Bergmann).

8. **Borlasia groenlandica.**

Amphiporus groenlandicus Oersted. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 245.

Habitaculum. Ad littora Groenlandiae.

9. **Borlasia sanguinea.**

Corpus depresso antrorsum increscens retrorsum attenuatum, sanguineo-rubrum. *Caput* corpore continuum, acuminatum. *Os* valde elongatum. Longit. . . .

Amphiporus sanguineus Girard: in Proceed. Acad. Philad. VI. 366.

Habitaculum. Ad oras Carolinae meridionalis (Girard).

Caput a corpore discretum.

10. **Borlasia Hemprichii OERSTED**. — *Dies.* Syst. Helm. I. 240.

Habitaculum. Prope Scherm et Scheech in sinu maris rubri sinaitico. Pinnam vetustam inhabitabat (Ehrenberg).

11. **Borlasia tricuspidata QUOY et GAIMARD**. — *Dies.* Syst. Helm. I. 240.

Habitaculum. Ad insulam Guam (Quoy et Gaimard).

Situs oris in speciebus subsequentibus ignotus.

12. **Borlasia coerulescens** DIESING: Syst. Helm. I. 241.
Habitaculum. Prope Neapolino inter tophos (Delle Chiaje).
13. **Borlasia Cephalothrix** DIESING: Syst. Helm. I. 241.
Habitaculum. Ad littora Hafniae (Oersted).
14. **Borlasia filiformis** JOHNSTON. — *Dies.* Syst. Helm. I. 242.
Habitaculum. Ad littora Britanniae, in limo inter lapides (Johnston).
15. **Borlasia flaccida** JOHNSTON. — *Dies.* Syst. Helm. I. 242.
Habitaculum. Sinus Berwickeensis, e profundo maris cum rete piscatorum allata (Johnston).
16. **Borlasia linearis** DIESING: Syst. Helm. I. 242.
Habitaculum. Ad littora Daniae (Rathke).
17. **Borlasia unicolor** JOHNSTON. — *Dies.* Syst. Helm. I. 242.
Habitaculum. Inter radices *Laminariarum* in Britannia haud raro (Johnston).
18. **Borlasia trilineata** SCHMARDIA.
Corpus depressiusculum proteum, supra brunneens, lineis parallelis tribus, mediana nigra, externis laete rubris. *Caput* corpore continuum. Longit. ultra 5", latit. intumescentiarum periodiarum ad 1".
Borlasia trilineata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 40. Tab. IX. 85.
Habitaculum. Sub axis maritimis ad promontorium bonae spei (Schmarda).
19. **Borlasia unilineata** SCHMARDIA.
Corpus teretiusculum rufescens, linea media brunnea, marginibus flavis. *Caput* corpore continuum. Longit. ad 4", latit. ad $1\frac{1}{2}$ ".
Borlasia (?) unilineata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 41. Tab. IX. 88.
Habitaculum. In oceano pacifico, in arena sinus Paita ad oras Peruviae (Schmarda).
20. **Borlasia cardiocephala** SCHMARDIA.
Corpus depresso-vix proteum, testaceo-rubrum. *Caput* cor-diforme. Longit. fere $5\frac{1}{2}$ ", latit. $2\frac{1}{2}$ ".

Borlasia cardiocephala Schmarda: Neue wirbellose Thiere I. 1. 41.
Tab. IX. 87.

Habitaculum. In oceano pacifico in arena prope Viña del Mar ad oram Chilensem (Schmarda).

21. *Borlasia dorycephala SCHMARDA*.

Corpus teretiusculum proteum nigrum. *Caput* lanceolatum.
Longit. ultra $4\frac{1}{2}$ ", latit. $\frac{1}{2}$ — $3\frac{1}{2}$ ".

Borlasia dorycephala Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 40. Tab. IX. 86.

Habitaculum. In limo, ad promontorium bonae spei (Schmarda).

22. *Borlasia Kurtzii GIRARD*.

Corpus subcylindricum depressiusculum, brunneo-rufum, subtus pallidius. *Caput* discretum rotundatum, retractum ellipticum, protractum conicum. Longit. 3—4".

Borlasia Kurtzii Girard: in Proceed. Acad. Philad. VI. 366.

Habitaculum. Ad littus Carolinae meridionalis (Stimpson).

XXXIV. TAENIOSOMA STIMPSON.

Borlasiae spec. Quoy et Gaimard.

Corpus longissimum, lineare depresso, disco caudali nullo. *Caput* vix discretum suleo indistincto (rima obsoleta v. linea impressa decolore) longitudinali in utroque margine. *Proboscis* terminalis protractilis. *Os* ventrale antrorum situm. *Ocelli* nulli. *Sexus* et *anus* . . . Marium orientalium incolae.

1. *Taeniosoma quinquelineatum STIMPSON*.

Borlasia quinquelineata Quoy et Gaimard. — Diesing: Syst. Helm. I. 240.
Taeniosoma quinquelineatum Stimpson: Prodr. II. 18.

Habitaculum. Ad portum Dorey in Nova Guinea et ad Novam Hiberniam, nec non et aliis locis Oceani pacifici (Quoy et Gaimard).

2. *Taeniosoma septemlineatum STIMPSON*.

Corpus depresso retrorsum complanatum subangustatum, supra album, lineis longitudinalibus antice septem, postice quinque ornatum; subtus bilineatum. *Caput* lineis supra tribus (interdum quinque) subtus duabus notatum. Longit. 2—3', latit. ultra 4".

Taeniosoma septemlineatum Stimpson: Prodr. II. 18.

Habitaculum. Sublittorale, ad insulas freti „Gaspar“ (Stimpson).

3. *Taeniosoma aequale STIMPSON.*

Corpus lineare subobesum, coeruleo-album, lineis purpureo-nigris supra quinque (tribus vel quatuor in capite), subtus duabus ornatum; lineis omnibus versus corporis extremitates confluentibus. *Caput* continuum antice rotundatum. *Os* parvum minus antrorum situm. Longit. 2', latit. vix 4".

Taeniosoma aequale Stimpson: Prodr. II. 18.

Habitaculum. Littorale sub lapidibus, in sinu insulae „Ousima“ (Stimpson).

XXXV. BASEODISCUS DIESING.

Poliae spec. *Delle Chiaje*. — *Borlasiae (?) spec. Oersted.*

Corpus longum teretiusculum, extremitate caudali in discum acetabuliformem explanata. *Caput* a corpore diseretur. *Proboscis* terminalis, protractilis. *Os* ventrale retro caput situm. *Ocelli* nulli. *Sexus* . . . *Anus* in centro disci caudalis? Maricolae hemisphaerae borealis.

1. *Baseodiscus delineatus DIESING:* Syst. Helm. I. 243.

Habitaculum. Prope Neapolim (*Delle Chiaje*) — Panormi (Grube).

β. Proboscis infera.

XXXVI. VALENCINIA QUATREFAGES. Charact. reform.

Borlasiae spec. Quoy et Gaimard.

Corpus longum, teretiusculum v. depresso. *Caput* a corpore strictura discretum. *Proboscis* ex apertura in medio capitinis paginae ventralis sita protractilis. *Os* ventrale infra ostium meatus proboscideum protractilem excipientis. *Ocelli* nulli. *Sexus* discretus. *Anus* . . Maricolae utriusque hemisphaerae. — Tubicolae.

Proboscis pugione nullo instructa (Quatrefages).

1. *Valencinia splendida QUATREFAGES.* — *Dies.* Syst. Helm. I. 243.

Habitaculum. Ad insulam Bréhat raro (Quatrefages).

2. *Valencinia ornata QUATREFAGES.* — *Dies.* Syst. Helm. I. 244. adde :

Joh. Müller: in ejus Arch. 1854. 83. — *Grube:* Ausflug nach Triest und dem Quarnero. 1861. 129.

Valencinia elegans Grube: l. c. 35.

Habitaculo adde: In limo maris adriatici Muggiae (Joh. Müller) — in mare adriatico (Grube).

Confer Tubulanum elegantem hujus loci.

3. **Valencinia longirostris QUATREFAGES.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 244.

Habitaculum. Ad insulam Chausey et Bréhat (Quatrefages).

4. **Valencinia striata DIESING:** Syst. Helm. I. 244.

Habitaculum. Ad insulam Guam, Agagua et Humata oceani pacifici (Quoy et Gaimard).

5. **Valencinia elegans STIMPSON.**

Corpus gracile, fere lineare, supra convexum purpureo-fuscum, trilineatum; lineis albis, mediana autice in fronte, lateralibus post cervicem incipientibus; et fasciis transversis albis ad 16 annulatum. *Caput* breve, paulo latius quam corpus, truncaleum, fronte in medio sinuata, lateribus rotundatis, fascia postfrontali pallide fusca. Longit. 3'', latit. ultra 1''.

Valencinia annulata Stimpson (nee *Quatrefages*): in Proceed. Acad. Philad. VII. 380.

Valencinia elegans Stimpson: Prodr. II. 19.

Habitaculum. Inter algas in fundo arenoso profunditate 12 orgyarum prope promontorium bonae spei (Stimpson).

Tubulum membranaceum format.

Species inquirenda:

6. **Valencinia annulata QUATREFAGES.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 244.

Habitaculum. Ad littora Britanniae inter conchas Cyprinae vulgaris Sow.; tubicola.

Familia XIX. Ommatophora. *Dies.* Corpus teretiusculum vel depressiusculum exappendiculatum. Caput corpore continuum vel discretum haud lobatum. Proboscis terminalis, protractilis, pugione et burseolis aciculiferis instructa. Os ventrale antrorum vel in medio fere corporis situm. Ocelli 2, 6 vel plurimi. Sexus discretus. Anus terminalis posticus. Maricolae. Formae mediocres.

XXXVII. CEPHALOTRIX OERSTED.

Tetrasteimma Oersted ex parte. — *Poliae specie. Quatrefages et Van Beneden.*

Corpus teretiusculum vel depressiusculum, liberum vel tubulo inclusum. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* terminalis, protractilis, pugione et burseolis aciculiferis instructa. *Os ventrale* antrosum vel in medio fere corporis situm. *Ocelli* duo. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. — *Maricolae.* — *Formae longitudinis medioris (5''—3'').*

Proboscis armata cum burseolis solummodo in specie 2. certissima.

1. *Cephalotrix Oerstedii* DIESING: Syst. Helm. I. 246. adde:

Cephalothrix bioeulata Oersted. De region. marinis 79.

Habitaculum. In regione argillacea s. *Buccinoideorum* aestate in fretu Öresund (Oersted).

2. *Cephalotrix involuta* DIESING.

Corpus subcylindricum flavidum vel roseum, tubulo inclusum. *Proboscis* brevis, antice dilatata, per intussusceptionem retractilis, pugione subuliformi et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Os* in medio fere corporis. *Ocelli* circulares. Longit. maris 5'', fem. 9—14''.

Оvula in vagina hyalina et glabra deposita. — Embryo ovulo exclusus flagello frontali interdum et caudali instructus; postea eutem vibrantem exuit. — Individua 2—3 sexus diversi in uno tubulo squamato firmo inclusa.

Polia involuta Van Beneden: Faune litt. Belgique. 18. Tab. III (de evoluzione et de foecundatione).

Habitaculum. In tubulis appendicibus subabdominalibus *Canceris maenadis* affixis, in Belgia (Beneden).

Species inquirendae:

3. *Cephalothrix Filum* DIESING: Syst. Helm. I. 246.4. *Cephalothrix Kroyeri* DIESING: Syst. Helm. I. 246.

XXXVIII. OMMATOPLEA HEMPR. et EHRENB.

Fasciola et *Planaria Müller.* — *Polia Delle Chiaje.* — *Nemertes* et *Prostoma Johnston.* — *Amphiporus Hemprich et Ehrenberg*, nec *Oersted.* — *Polystemmatis* spee. *Oersted.*

Corpus teretiusculum vel depressiusculum. *Caput* corpore continuum v. discretum. *Proboscis* terminalis, protractilis, pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Os ventrale* subterminale antieum.

Ocelli sex vel plurimi varie dispositi. *Sexus . . . Anus terminalis posticus.* Maricolae. — Formae medioeres pollicares et majores pedales.

Situs proboscidis, oris et praesentia pugionis et burseolarum nec non in omnibus speciebus exacte indicati; in specie 5 pugiones tres observati.

* *Ocelli sex.*

1. **Ommatoplea peronea** DIESING: Syst. Helm. I. 248.

Habitaculum. Ad insulam Bréhat (Quatre fages).

** *Ocelli plurimi longitudinaliter dispositi.*

2. **Ommatoplea Polii** DIESING: Syst. Helm. I. 249. adde:

Polia oculata Verany: Catalogo degli animali marini. 1846. 9.

Habitaculum. Prope Neapolim (Delle Chiaje) in sinu Genuensi et Nicaeensi (Verany).

3. **Ommatoplea punctata** DIESING: Syst. Helm. I. 249.

Habitaculum. Prope Neapolim (Delle Chiaje).

4. **Ommatoplea balmea** DIESING: Syst. Helm. I. 249.

Habitaculum. Ad insulam Bréhat, communis (Quatre fages).

5. **Ommatoplea heterophthalma** SCHMARDIA.

Corpus depresso taeniaeforme, supra rubrum linea mediana alba, subtus pallide rubrum. *Caput* indistinetum acuminatum. *Proboscis* terminalis organis urticantibus tota sua longitudine obsessa, pugionibus tribus longe lanceolatis. *Os . . . Ocelli* in parte aeuminata capitidis duo, subsequentes septem in lineam longitudinalem dispositi, et tres ultimi in triangulum dispositi. Longit. $2\frac{1}{2}$ ", latit. 2".

Ommatoplea heterophthalma Schmarda: Neue wirbell. Thiere. I. 1. 41. Tab. X. 90 et 90^b.

Habitaculum. In oceano pacifico sub saxis prope Auckland in Nova Zelandia (Schmarda).

6. **Ommatoplea gracilis** DIESING: Syst. Helm. I. 250.

Habitaculum. Sub lapidibus in sinu Berwickensi (Johnston).

7. **Ommatoplea albicans** DIESING: Syst. Helm. I. 250.

Habitaculum. Inter Corallia maris rubri prope Tor (Hemprich et Ehrenberg).

8. Ommatoplea Stimpsoni GIRARD.

Corpus compressiusculum, supra convexum subtus planum, retrorsum attenuatum, supra brunneum. *Caput* a corpore strictura discretum acuminatum, marginibus antieis, fascia transversali media, arenata et macula utrinque subtriangulari basilari albis. *Proboscis* terminalis. *Os . . . Ocelli* biseriati submarginales antrorum convergentes. Longit. 6—10" et ultra, latit. corp. expansi $1\frac{1}{4}''$, contracti ad 6".

Ommatoplea Stimpsoni Girard: in Smithson. Contrib. VI. 28. Tab. II. 18.

Habitaculum. Sub axis, frequenter, Grand Manan (Stimpson).

9. Ommatoplea ophiocephala SCHMARD.

Corpus longissimum depressiusculum, proteum, obscure flavum. *Caput* lanceolatum. *Proboscis* terminalis. *Os* exiguum ovale, in fine primae capitis sextae partis. *Ocelli* octo in lineas duas longitudinales arcuatas dispositi. Longit. fere tripedalis, latit. ad 5".

Ommatoplea ophiocephala Schmarda: Neue wirbell. Thiere. I. 1. 41. Tab. X. 89.

Habitaculum. Sub axis et in arena in sinn tabulari promontarii bonae spei, frequenter (Schmarda).

Mucum copiose excernit.

10. Ommatoplea taeniata HEMPRICH et EHRENBURG. — Dies. Syst. Helm. I. 250.

Habitaculum. Inter Corallia maris rubri prope Tor (Hemprich et Ehrenberg).

11. Ommatoplea bembix DIESING: Syst. Helm. I. 251.

Habitaculum. Ad littora Siciliae inter Algas (Quatreffages).

12. Ommatoplea rosea DIESING: Syst. Helm. I. 251. adde:

Polystemma roseum Oersted: De Region. marin. 80.

Habitaculum. In sinu Drobachiensi (Müller). — In regione argillacea 5, Baccinoideorum aestate, in fretu Öresund (Oersted) — ad Bristoliam (Johnston).

13. Ommatoplea Grubei DIESING: Syst. Helm. I. 251.

Habitaculum. Ad Panormum (Grube).

14. Ommatoplea alba DIESING: Syst. Helm. I. 252.

Habitaculum. Littora Angliae ad Carrickfergus (Hyndman).

*** Ocelli plurimi in acervum unum vel plures consociati.

15. Ommatoplea pulchra DIESING: Syst. Helm. I. 252.

Habitaculum. Littus Berwickense, inter Corallineas et in testaceis vacuis, frequens (Johnston).

16. Ommatoplea berea DIESING: Syst. Helm. I. 252.

Habitaculum. Ad insulam Bréhat inter lapides (Quatrefages).

17. Ommatoplea mutabilis DIESING: Syst. Helm. I. 252.

Habitaculum. Prope St. Vaast (Quatrefages).

18. Ommatoplea glauca DIESING: Syst. Helm. I. 253.

Habitaculum. Prope St. Vaast, rarius (Quatrefages).

19. Ommatoplea violacea DIESING: Syst. Helm. I. 253.

Habitaculum. Prope St. Vaast, raro (Quatrefages).

**** Ocelli in series plures angulum retrorsum patentem formantes dispositi.

20. Ommatoplea glauca DIESING.

Corpus depresso, supra glauenum, subtus album. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* vaginata. *Ocelli* numerosi in series plures dispositi, angulum retrorsum patentem formantes. Longit. 1".

Nemertes glaeus Kölliker: in Verhandl. d. schweiz. naturf. Gesellsch. zu Chur im Juli 1844. Chur 1845. 89. — *Siebold:* in Troschel's Arch. 1850. II. 382.

Habitaculum. Neapoli (Kölliker).

Species inquirendae:

21. Ommatoplea pellucida DIESING: Syst. Helm. I. 253 adde:

Polystemma pellucidum Oersted: De region. marin. 80.

Habitaculum. In regione argillacea s. *Buccinoideorum* aestate, prope Hellebaek in fretu Öresund (Oersted).

22. Ommatoplea rubra DIESING l. c. 253.**23. Ommatoplea armata DIESING l. c. 253. adde:**

Prostoma? Ommatoplea? Ehrenberg: Akaleph. des rothen Meeres 66.

Familia XX. Micruraea. Hemprich et Ehrenberg.

Corpus depressiusculum vel teretiuseculum, obsolete annulatum, extremitate caudali appendiculata. *Caput* corpore continuum vel diseretum, haud lobatum. *Proboscis* terminalis protractilis. *Os ventrale* antrorum situm, oesophago . . . *Ocelli* numerosi. *Sexus* discretus. *Anus* in extrema corporis parte postica sub processu caudali. *Mariolae*. Formae mediocres, pollicares.

Evolutio in uno saltem genere per metamorphosin.

XXXIX. MICRURA HEMPRICH et EHRENBERG.

Nemertis spec. *Oersted*. — *Gordii* spec. *Dalyell*.

Corpus depresso-lineare, proteum, obsolete annulatum, processu caudali terminali filiformi. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* terminalis e plica transversa protractilis. *Os ventrale* infra caput. *Ocelli* frontales 10 serie longitudinali duplii dispositi. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis sub processu caudali. Evolutio per metamorphosin. *Mariolae*, hemisphaerae borealis.

Animaleulum juvenile stadio Alardi cephaloporis duobus instructum. — Quodsi plica transversalis, a cel. *Ehrenberg* in animali adulto observata, e symphysi cephalopororum duorum coalesceentium oriretur, tunc genus hoc ad *Rhynchocoela* porocephala esset referendum.

1. Mierura fasciolata HEMPR. et EHRENBERG.

Corpus supra nigro-fuseum, capite ventre et cauda fasciis transversis angustis 13 albis, appendiculo caudali parvo albo. *Os* rimaeforme longitudinale. *Ocelli* frontales longitudinaliter biseriati, seriebus curviuseulis parallelis antice convergentibus, una quaque ocellis 5 efformata, quorum binis anticis linea rubella junctis. Longit. 16'', latit. $\frac{1}{2}''$.

Mierura fasciolata *Hemprich et Ehrenberg*. — *Dies. Syst. Helm.* I. 261. —

J. Müller: in ejus *Arch.* 1858. 298.

Gordius fasciatus spinifer. — *Dalyell*: *Powers of the Creator* II. 80. Tab. XI.

6 — 9.

Status laruae: *Stadium primum s. progressionis*: *Corpus* subquadrangulare, planum, lobis duobus lateralibus, squamulis imbricatim tectum, marginibus ciliis vibrantibus obssessum; erista centrali longa e filis gracilibus composita, vibrante, nodulo insidente. *Os inferum* subcentrale parietibus tractus in corporis cavum duecentis ciliatis. *Stadium secundum s. aenes*: *Corpus* lobis lateralibus introflexis fornicateum, his sensim inerecentibus, lobo anteriore et posteriore valde productis, limbo ciliato, erista persistente, squamulis evanescientibus. *Os inferum* subcentrale ventriculo subgloboso. Longit. larvae $\frac{1}{2}''$ vermiculum

includit; vermiculus inclusus, limbo oris cum Pilidii apertura ventrali connatus, parietem cauda sua penetrat; residua Pilidii vermiculi liberis oris limbo adhaerent. Incertum an haec residua sponte decidua vel devorata evanescent¹⁾.

Pilidium gyrans J. Müller in Müller's Arch. 1847. 159. Tab. VII. 1—4. —

Busch: Untersuchungen 107—110. Tab. XVI. 1—8. (evolut.). — *Krohn*: in litt. ad cel. Müller: 19. Nov. 1851 apud cel. Müller l. i. c. 1854, de fibris muscularibus. — *J. Müller*: Über d. allgem. Plan in d. Entwickl. d. Echinoderm. Abhandl. Berl. Akad. 1852. Berl. 1853. 59. — *Gegenbauer*: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. V. 345. — *J. Müller*: in ejus Arch. 1854. 73—83. Tab. IV. 3—8 (de Alardo caudato in Pilidio inclusu). — *Krohn*: in Müller's Arch. 1858. 289—293.

Pilidium gyrans? *Gegenbauer*: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. V. 345 (de animaleulo in Pilidio inclusu).

Status vermiculi exclusi: Corpus ovale, ciliatum, obscure brunneum, appendiculo caudali e segmentis tribus composito, aculeo terminali armato. Caput corpore continuum, foveolis marginalibus duabus (cephaloporis) oppositis cum duetibus lagenaformibus coecis, intus ciliis vibrantibus instructis. Proboscis terminalis. Os ventrale subcentrale. Ocelli nunc nulli, nunc solummodo duo evoluti. Anus . . . Longit. $\frac{1}{4}$ — $\frac{2}{5}$ '''.

Alardus caudatus *Busch*: Beobacht. 111 et 134. Tab. XI. 8. — *J. Müller*: in ejus Arch. 1854. 79—83. Tab. IV. 2—4. — *Krohn*: in Müller's Arch. 1858. 289—293.

¹⁾ Exactam descriptionem evolutionis embryonis incerti generis in Pilidio orti, dederunt cl. viri Leuckart et Pagenstecher: in Müller's Arch. 1858. 569—588. Taf. XIX.:

Statu larva: Os inferum subcentrale infundibuliforme, oesophago brevi et ventriculo globoso; reliqui characteres illis Pilidii gyrrantis similes. Evolutio vermiculi inter Pilidium: Vermiculus in peripheria infundibili oris evoluitur, mox extremitate posteriore, dein et anteriore ventrienum supercrescit, ita ut demum organa digestoria Pilidii a vermiculo penitus includantur.

Statu Alardi: Corpus ovale flavo-brunneum, appendiculo nullo. Caput foveolis utrinque duabus (cephaloporis) ciliatis binis in vas aquiferum ducentibus et sulco longitudinali ciliato utrinque ante foveolas. Proboscis inermis. Os in medio fere corporis. Ocelli duo. Anus . . . Longit. ultra $\frac{1}{4}$ '''.

Habitaculum. Ad Helgolandiam (Leuckart et Pagenstecher).

Status perfectus secundum cl. *Leuck*. et *Pagenstecher* fortasse *Borlasia rubra* nova spec.

Praesentia quatuor cephalopororum in stadio penultimo evolutionis vermiculi characteri generico tam *Borlasiae* quam *Micruriae*, repugnat, et fortasse speciem *Loxorrhachmatis* supponere suaderet.

Altera forma Pilidii ab iisdem scrutatoribus descripta est:

Pilidium auriculatum LEUCKART et PAGENSTECHER.

Corpus campanulatum lobis lateralibus duobus brevibus angustis auriculaeformibus, parum inflexis, crista centrali terminali e filis brevibus paucis composita, hyalinum, tota superficie et margine ciliatum. Longit. $\frac{1}{2}$ '''.

Pilidium auriculatum Leuckart et Pagenstecher: in Müller's Arch. 1858. 371. Tab. XIX. 1.

Habitaculum. Helgolandiae, raro (Leuck. et Pagenst.).

Habitaculum. *Statu larva:* In mare germanico prope Helgolandiam gregarie natantia (J. Müller), Tergesti (J. et M. Müller et Busch), hieme Messinae (Gegenbauer), Aprili prope Neapolim (Krohn).

Statu Alardi: Tergesti gregarie (Busch et J. et M. Müller).

Statu perfecto: In concharum superficie scabra, Februario, Tergesti (Ehrenberg). Ad littora Scotiae (Dalyell).

Species minus bene cognitae:

2. *Mierura filaris* Joh. MÜLLER.

Planaria filaris O. F. Müller: Zool. Dan. Tab. LXVIII. 18—20.

Nemertes pusilla Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. IV. 378. (partim) et Entwurf einer system. Einth. d. Platiw. 90 (partim). — *Dies.* Syst. Helm. I. 271 (partim).

Gordius fragilis spinifer Dalyell: Powers of the Creator II. 79. Tab. XI. 5.

Mierura filaris J. Müller in ejus Arch. 1858. 300.

Habitaculum. In Dania (Müller), ad oras Scotiae (Dalyell).

3. *Mierura viridis* J. MÜLLER.

Gordius viridis spinifer Dalyell l. c. II. 78. Tab. XI. 1.

Mierura viridis J. Müller in ejus Arch. 1858. 300.

Habitaculum. Ad oras Scotiae (Dalyell).

4. *Mierura purpurea* J. MÜLLER.

Gordius purpureus spinifer Dalyell l. c. II. 78. Tab. XI. 2—4.

Mierura purpurea J. Müller in ejus Arch. 1858. 300.

Habitaculum. Ad oras Scotiae (Dalyell).

XL. POLYSTEMMA HEMPRICH et EHRENBURG. Charact. modif.

Corpus teretiusculum vel depressiusculum obsolete annulatum, (feminae) postice in processum ellipticum ovigerum dilatatum. *Caput* diseretum. *Proboscis* terminalis. *Os ventrale* antrorsum situm. *Ocelli* plurimi serie duplici antrorsum reflexa longitudinali. *Sexus* diseretus. *Anus* ventralis subterminalis sub apice caudali reflexo. — *Maricola* hemisphaerae borealis.

Cauda saepius non dilatata Stimpson. Fortasse individua exappendiculata maseula.

**1. Polystemma adriaticum HEMPR. et EHRENB. — Dies. Syst. Helm.
I. 254.**

Habitaculum. In mare adriatico, specimen unicum lectum, Februario (Ehrenberg).

Species inquirenda.

2. Polystemma sinuosum STIMPSON.

Corpus gracile depressiusculum, album, interdum carneo-tinctum. *Caput* subelongatum *Ocelli* magnitudine variables: duo in capitis parte posteriore; plurimi sparsi in parte anteriore in acervos quatuor irregulariter aggregati, posteriores minores. Longit. 14'', latit. 1''.

Polystemma sinuosum Stimpson: Prodr. II. 20.

Habitaculum. Inter couchas vacuas e profunditate 10 orgyiarum in portu Hongkong (Stimpson).

An hujus generis?

3. Polystemma pusillum OERSTED.

Corpus oblongum postice acutiusculum carneum. *Caput* subreniforme duplo latius quam longum. Longit. 7''.

Polystemma pusillum Oersted: in Kroyer's Naturh. Tidssk. I. (1844—1845) 418.

Habitaculum. Prope Dröbak in Norvegia (Oersted).

Situs oris in generibus subsequentibus Holocephalorum ignotus. Corpus exappendiculatum. Maricolae.

† Proboscis terminalis e medio capitis protractilis.

Ocelli nulli.

XLI. ACROSTOMUM GRUBE. Charact. reform.

Poliae spec. Leuckart.

Corpus elongatum depresso. *Caput* corpore continuum vel sulco circulari discretum. *Proboscis* terminalis protractilis. *Os* *Ocelli* nulli. *Sexus* *Anus* terminalis posticus. Maricolae.

1. Acrostomum Stannii GRUBE. — Dies. Syst. Helm. I. 246.

Habitaculum. In mare mediterraneo prope Neapolim (Grube).

2. *Aerostomum canescens.*

Corpus depressiusculum aequale, postice rotundatum, canescens.
Caput corpore continuum rotundatum. Longit. 5'', latit. 3/4''.

Polia canescens Leuckart: in Troschel's Arch. 1849. I. 154.

Habitaculum. Ad littus austro-occidentale Islandiae (Bergmann).

Ocelli 2.

XLI. DIPLOMMA STIMPSON. Charact. modifie.

Dicelis et Naredae species *Stimpson.*

Corpus depressiusculum. *Caput* corpore continuum vel discretum, fronte emarginatum. *Proboscis* terminalis, protractilis. *Os . . . Ocelli* duo bilobi vel circulares. *Sexus* et *anus . . . Marium orientalium* incolae.

1. *Diplomma serpentina STIMPSON.*

Corpus elongatum gracile, fere lineare, antrorsum vix attenuatum, supra pallide rubrum, linea mediana brunnea. *Caput* discretum subovatum sinu aperturæ proboscidis magno. *Ocelli* magni bilobati, remoti, retrorsum convergentes. Longit. 3'', latit. 1/3''.

Cerebella cervicalia, valde remota, rosea. Cavum intestinale angustius; eava genitalia ampla.

Nareda serpentina *Stimpson:* Proceed. Acad. Philad. VII. 338.

Diplomma serpentina *Stimpson:* Prodr. II. 20.

Habitaculum. Sub lapidibus in locis arenoso-limosis ad littora insulae Loo Choo (*Stimpson*).

2. *Diplomma rubra DIESING.*

Corpus lineare, depressiusculum, utrinque obtusum rubrum v. purpureum. *Caput* corpore continuum v. subdiscretum. *Ocelli* parvi simplices circulares subterminales. Longit. 1 1/2'', latit. . . .

Dicelis rubra *Stimpson:* Prodr. II. 20.

Habitaculum. Inter *Balanos* et *Spongias* saxatiles e profunditate 12 orgyarum prope insulam „Tanega“ Japoniae australis (*Stimpson*).

XLIII. NAREDA GIRARD.

Corpus subcylindricum. *Caput* a corpore discretum triangulare. *Proboscis* . . . *Os* . . . *Ocelli* duo. *Sexus* et *anus* . . . *Oceani atlantici* incolae.

1. *Nareda superba* GIRARD.

Corpus retrorsum attenuatum, supra pallide rubrum, fascia transversa alba cervicali, subtus album. *Caput* anguste albo-marginalatum. *Ocelli* circulares in cervicis fascia transversali. *Longit.* 1—2".

Nareda superba Girard. — Stimpson: in Smithson. Contrib. VI. (1854) 28. Tab. II. 17.

Habitaculum. Hake Bay, Grand Manan e profunditate 35 orgyiaram (Stimpson).

Ocelli 4.

XLIV. OERSTEDIA QUATREFAGES. Charact. reform.

Poliae spec. *Quatrefages*.

Corpus teretiusculum vel depresso-sculum liberum vel tubulo inclusum. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* terminalis protractilis pugione et burseolis acieuliferis duabus instructa. *Os* . . . *Ocelli* quatuor in quadrangulum dispositi. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. Maricolae.

1. *Oerstedia maculata* QUATREFAGES. — *Dies.* Syst. Helm. I. 247.

Habitaculum. In Sicilia inter radices plautarum marinorum (Quatrefages).

2. *Oerstedia tubicola* QUATREFAGES. — *Dies.* Syst. Helm. I. 247.

Habitaculum. Ad littora Siciliae, in tubulo pellucido (Quatrefages).

Species inquirendae:

3. *Oerstedia Baculus* DIESING: Syst. Helm. I. 247.4. *Oerstedia armata* DIESING: Syst. Helm. I. 248.5. *Oerstedia pulchella* DIESING: Syst. Helm. I. 248.

Ocelli plurimi.

XLV. HEMICYCLIA HEMPRICH et EHRENBURG. Charact. reform.

Nemertes Oersted.

Corpus teretiusculum filiforme, proteum. *Caput* corpore continuum plica transversa terminali ¹⁾. *Proboscis* terminalis, protractilis centralis. *Os Ocelli* plurimi in serie frontali transversa semicirculari simplici. *Sexus Anus* terminalis posticus. — Maricolaee.

1. *Hemicyclia albicans* HEMPR. et EHRENB. — *Dies. Syst. Helm.*
I. 262.

Habitaculum. Prope Tor inter Corallia (Hemprich et Ehrenberg).

XLVI. TATSNOSKIA STIMPSON.

Corpus depresso. *Caput* subdiscretum. *Proboscis* terminalis centralis ex apertura cruciata protractilis ²⁾. *Os Ocelli* plurimi in acervos duos lineares, aggregati. *Sexus* et *anus Marium* orientalium incolae.

In honorem cl. Tatsnoskii, viri Japonensis eruditii et nobilis.

1. *Tatsnoskia depressa* STIMPSON.

Corpus supra cinnabarinum, lateribus obscurioribus. *Caput* parvum, obtusum, fronte emarginatum. *Ocelli* fusci, posteriores sensim maiores, sex in utroque acervo, acervi antici convergentes. Longit. ultra 1'', latit. 2''.

Tatsnoskia depressa Stimpson: Prodr. II. 24.

Habitaculum. In fundo arenoso e profunditate 6—10 orgyarum, in portu „Hakodadi“ insulae Jesso (Stimpson).

¹⁾ An cephalopororum duorum subhorizontalium symphysi orta?

²⁾ Apertura cruciata, proboscidis egressui inserviens, fortasse ex convergentia cephalopororum quatuor sub angulo recto orta. Num res ita se habet nec ne, examen a cl. auctore denuo institendum docebit. Dummmodo confirmaretur commota mea opinio, genus hoc ad finem familie Eunemertineorum esset collocandum.

† † Proboscis terminalis e margine capitis protractilis.

XLVII. POLINA STIMPSON¹⁾.

Poliae spec. *Stimpson*.

Corpus valde contractile depressiusculum. *Caput* discretum vel subdiscretum. *Proboscis* terminalis laevis, ex apertura in margine frontali inferiore sita protractilis. *Os . . . Ocelli* plurimi in acervos quatuor aggregati. *Sexus* et *anus . . . Oceani* indici et atlantici incolae.

1. Polina rhomboidalis STIMPSON.

Corpus depressiusculum, antrorsum latius, pallide rubrum, fasciis duabus longitudinalibus inconspicuis. *Caput* parvum, subdiscretum, breve, antice rotundatum. *Ocelli* quatuor in singulo acervo, in rhombum dispositi; acervi posteriores minores maculis obscurioribus impositi. Longit. 1", latit. vix $\frac{1}{2}''$.

Polia rhomboidalis Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 390.

Polina rhomboidalis Stimpson: Prodr. II. 21.

Habitaculum. Littoralis sub lapidibus in portu Jacksoni Australiae (Stimpson).

2. Polina grisea STIMPSON.

Corpus longum depressiusculum, sub extensione subcylindricum, pallide griseum. *Caput* discretum, ovatum v. subcordatum, corpore angustius, antice acutum. *Ocellorum* acervi anteriores majores, elongati, in parte anteriore laterali capitis submarginaliter dispositi, ocellis in utroque acervo decem; acervi posteriores cervicales parvi lineares, ocellis in utroque quatuor. Longit. ad 1", latit. $\frac{1}{2}''$.

Polia grisea Stimpson: Proceed. Aead. Philad. VII. 390.

Polina grisea Stimpson: Prodr. II. 21.

Habitaculum. Sublittoralis inter *Ulvas* in locis Emesis, in portu Virginiano „Norfolk“ (Stimpson).

3. Polina cervicalis STIMPSON.

Corpus gracile cervice angustatum, supra salmoneo-rubrum. *Caput* discretum late rhomboidale, antice obtusum et emarginatum. *Ocelli* minimi, in acervos quatuor confluentes aggregati; anteriores

¹⁾ Animalcula a cl. Gaimard in Voyage en Scandinavie etc. Zool. Tab. C. 23—29 depicta fortasse huic generi proxima.

elongati laterales; posteriores rotundati sublaterales. Longit. 3", latit. ultra 1".

Polina cervicalis Stimpson: Prodr. II. 21.

Habitaculum. Littoralis inter lapides in portu Simoda, Japoniae (Stimpson).

XLVIII. COSMOCEPHALA STIMPSON.

Corpus depresso, minus contractile. *Caput* corpore continuum vel subdiscretum, pictum, utrinque pseudorimis inconspicuis (lineis impressis decoloribus) cervicalibus instructum. *Proboscis* laevis ex apertura in margine frontali inferiore sita protractilis. *Os* . . . *Ocelli* plurimi, minus conspicui, utplurimum in margine capitis antico-laterali dispositi. *Sexus* et *anus* . . . Marium orientalium incolae.

1. *Cosmocephala Beringiana STIMPSON.*

Corpus elongatum depresso, cervicalibus inferioribus, una transversa utrinque sita, in medio vix confluentibus, supra cervinum, subtus pallide aurantiacum. *Caput* vix subdiscretum, breve, corpore angustius, antice rotundatum et emarginatum, infra pseudorima longitudinali mediana cervinum, maculis angularibus albis in fronte et lateribus; fascia pone cervicem transversa angusta, alba, retrorsum convexa. *Ocelli* numerosi, utrinque in acervos duos dense aggregati. Longit. 3", latit. ultra 2".

Cosmocephala Beringiana Stimpson: Prodr. II. 21.

Habitaculum. E fondo sabuloso profunditalis 5 orgyiarum, in freto Beringiano (Stimpson).

2. *Cosmocephala Japonica STIMPSON.*

Corpus subelongatum, postice obtusum, subaequale, cervice utrinque pseudorima obliqua antrorum curvata notatum, supra brunneum subtus album. *Caput* breve subdiscretum, fronte rotundatum, ad aperturam profunde fissum, brunneum, linea mediana et maculis in fronte minutis irregularibus decoloribus nec non fronte et maculis cervicalibus triangularibus albis pictum. *Ocelli* magni, in capitib; marginibus antieis lateralibus, utrinque 10—15. Longit. 4", latit. ultra 2".

Cosmocephala Japonica Stimpson: Prodr. II. 22.

Habitaculum. Littoralis in rupium fissuris et sub lapidibus in portu Simoda in Japonia (Stimpson).

** Lobocephala: Caput lobatum.

Familia XXI. Hypoloba Dies. Corpus depresso vel planum. Caput discretum subtus rima longitudinali v. marginibus longitudinalibus inflexis bilobum, cavum v. solidum. Proboscis et os . . . Ocelli nulli. Sexus et anus . . . Maricolae hemisphaerae australis.

XLIX. COLPOCEPHALUS DIESING. Charact. emend.

Borlasiae spec. Quoy et Gaimard. — Tetrastemmatis sp.? Oersted.

Corpus depresso lineare. *Caput* discretum subovatum, subtus rima longitudinali bilobum, cavum, supra apice emarginatum. *Proboscis* . . . *Os* . . . *Ocelli* nulli. *Sexus* et *anus* . . . Marium orientalium incolae.

1. *Colpocephalus quadripunctatus* DIESING: Syst. Helm. I. 255.

Habita eulum. In *Anatifa* maris Amboineensis (Quoy et Gaimard).

L. CHLAMYDOCEPHALUS DIESING. Charact. emend.

Borlasiae spec. Quoy et Gaimard.

Corpus elongatum planum. *Caput* discretum cordatum depresso, subtus marginibus longitudinalibus inflexis bilobum, solidum. *Proboscis* . . . *Os* . . . *Ocelli* nulli. *Sexus* et *anus* . . . Maricolae, hemisphaerae meridionalis incolae.

1. *Chlamydocephalus Gaimardi* DIESING: Syst. Helm. I. 255.

Habita eulum. In sinu insulae Novae Zeelandiae (Quoy et Gaimard).

Familia XXII. Aceroloba Dies. Corpus proteum, teretiusculum vel subcylindricum compressiusculum vel depresso. Caput corpore continuum unilobum aut bilobum, lobis terminalibus. Proboscis terminalis e capitis margine superiore protractilis. Os terminale in medio capitis. Ocelli nulli. Sexus . . . Anus terminalis posticus. — Maricolae hemisphaerae borealis.

LI. STIMPSONIA GIRARD.

Corpus subcylindricum compressiusculum. *Caput* corpore continuum, membrana circulari laevi retroflexa cinctum, margine cephalico superiore in lobum terminalem spathaformem producto. *Proboscis*

protracta spatha inclusa. *Os terminale* in medio capitis. *Ocelli nulli.* *Sexus et annus . . . Maricolae Americae septentrionalis.*

Lobus cephalicus organon adhaesionis.

1. *Stimpsonia aurantiaca* GIRARD.

Corpus compressiusculum purpuraseens vel virescens, fasciis transversalibus irregularibus numerosis, laete aureis. *Lobus cephalicus* ovato-lanceolatus margine undulatus, interdum marginibus basilaribus inflexis. *Os amplum* circulare. *Longit. ad 6", latit. ad 3".*

Stimpsonia aurantiaca Girard: in Proceed. Acad. Philad. VI. 363. —

R. Leuckart: in Troschel's Arch. 1854. II. 354.

Habitaculum. In arenae cavis verticalibus Fort Johnston in Carolina meridionali (Girard).

LII. RAMPHOGORDIUS RATHKE. Charact. reform.

Corpus teretiusculum filiforme. *Caput* corpore continuum, lobis duobus terminalibus superpositis, supero majore, rostrum simulantes. *Ostium meatus* proboscidem protractilem excipientis ad hasin loborum collocatum. *Os . . . Ocelli nulli.* *Sexus . . . Anus terminalis* posticus. Maricolae Europae septentrionalis.

Apertura ad basin loborum sita, ex analogia cum genere praecedente, proboscidis exitui potius inservire, quam oris aperturam in mentem el. auctoris sistere videtur, quod simul de genere subsequente valeret.

1. *Rhamphogordius lacteus* RATHKE. — Dies. Syst. Helm. I. 256.

Habitaculum. In Norvegia prope Molde (Rathke).

LIII. LOBILABRUM BLAINVILLE. Charact. reform.

Corpus elongatum depresso utrinque dilatatum, proteum. *Caput* corpore continuum lobis duobus terminalibus horizontaliter patentibus, bilobis. *Ostium meatus* proboscidem protractilem excipientis amplum inter lobos. *Os . . . Ocelli nulli.* *Sexus . . . Anus terminalis* posticus. Maricolae Europae temperatae.

1. *Lobilabrum ostrearium* BLAINVILLE. — Dies. Syst. Helm. I. 256.

Habitaculum. In tubulo ex arena conflato, ad superficiem testae *Ostreae edulis*, in canale La Manche (Blainville).

Subtribus II. Rhynchoccela porocephala.

Cephaloporus unicus aut 2 v. 4 oppositi, rarius 2 juxtapositi¹⁾. — *Sexus* discretus.

Familia XXIII. Prorhynchidea. *Dies.* Character generis unici simul familiae.

LIV. PRORHYNCHUS SCHULTZE.

Corpus subcylindricum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* foveaeformes marginales duo oppositi. *Proboscis* terminalis, centralis protractilis, pugione armata. *Os proprium* nullum. *Oesophagus* extensilis cylindricus. *Apertura* capitis terminalis nunc oesophagi nunc proboscidis egressui inserviens. *Ocelli* nulli. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. — Aquarum dulcium Europae incolae. — Formae minores, aliquot lineas longae.

1. Prorhynchus stagnalis SCHULTZE.

Corpus subcylindricum antrorum parum attenuatum, album. *Cephalopori* reniformes, ciliati. *Proboscis* directe retractilis, brevis, pugione terminali, sagittato, aperturae proboscidis approximato armata. *Oesophagus* margine crenulata. Longit. fem. $1\frac{1}{2}$ — 2'', latit. $\frac{1}{6}$ ''.

Notitiae anatomicae. Pugio proboscidis capsula subcylindrica antice perforata inclusus. Vesica liquorem venenosum continens cum pugione canalis ope juneta in musculosa posteriore proboscidis parte. — Ovarium utriculiforme retrorum situm. Apertura genitalis nulla observata. — Vasa aquifera ramosa haud contraetilia intus vibrantia in anteriore corporis parte visa. — Ganglia cerebralia duo commissura una juneta, singulum filum nerveum ad cephaloporum et alterum retrorum emittens.

Prorhynchus stagnalis Schultze: Beitr. Turbell. 60—62. Tab. VI. 1.

Habitaculum. In piscino turfoso prope Gryphiam initio Aprili individua juvenilia agama, fine Aprilis et Augusto individua feminea organis genitalibus instructa (Schultze).

2. Prorhynchus fluviatilis LEYDIG.

Corpus antrorum parum angustatum, album. *Proboscis* brevis, pugione bicruri. Longit. . . .

Prorhynchus fluviatilis Leydig: in Müller's Archiv. 1854. 290. Tab. XI. 7.

Habitaculum. Sub axis fluvii Moeui, Novembri (Leydig).

¹⁾ Ditaectorrhochma.

Familia XXIV. Emeidea Dies. Character generis
unici simul familiae.

LV. EMEA LEIDY.

Corpus lineare depresso. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* foveaeformes marginales utrinque duo. *Proboscis* terminalis excentrica, protractilis, pugione armata. *Os et oesophagus* *Ocelli* nunc 4 nunc 6. *Sexus* discretus. *Anus* *Aquarum dulcium Americae borealis* incolae. Formae minores, aliquot lineas longae.

1. Emea rubra LEIDY.

Corpus irregulariter contractile postice rotundatum, rufescens vel flavescenti-carneum. *Caput* rotundatum. *Cephalopori* circulares. *Proboscis* per intus susceptionem retractilis, longa, tortuosa, villosa, pugione subulato, et aciculis auxiliaribus utrinque 4 burseola inclusis armata. *Ocelli* nunc 4 nunc 6; utrinque 2 vel 3 in serie longitudinali postpositi, interdum irregulares, nigri. Longit. feminae 1—6 imo 10'', latit. $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{5}$ imo $\frac{1}{3}'''$.

Emea rubra Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. 125 et 288.

Habitaculum. In paludosis prope Philadelphiam; individua feminea maxima saepe ovulis evolutis parentia, aliaque 1—3 lineas longa ovulis magnis flavis 3—18 praedita interdum observavit Leidy.

Var. a. *Corpus* album. Longit. 2'', latit. $\frac{1}{6}'''$.

Emea rubra var. a Leidy I. s. c.

Habitaculum. Sub axis in rivulo Schuylkill (Leidy).

Species inquirendae.

2. Emea Dugesii LEIDY.

Polia Dugesii Quatrefages: Rech. Anatom. et Zool. II. 211.

Emea Dugesii Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. 288.

3. Emea lumbriooides.

Tetrastemma lumbriooides Ehrenberg: Akaleph. des rothen Meeres 66.

— *Diesing*: Syst. Helm. I. 259. — *Schultze*: Turbell. I. 61.

Habitaculo adde: Berolini (Müller).

A cl. Müller proboscis et burseolae aciculiferae observatae.

Familia XXV. Typhlonemertinea Dies. Corpus depresso vel teretiuseulum. Caput corpore continuum vel strictura discretum. Cephaloporus unus terminalis aut 2 marginales oppositi vel 4 cruciatim convergentes. Proboscis terminalis aut in capitibus pagina ventrali collocatus, protractilis, ineris, rarissime pugione et burseolis aciculiferis instructa. Os ventrale infra caput situm, ut plurimum acetabuliforme, oesophago . . . Ocelli nulli. Sexus discretus. Anus terminalis posticus. Maricolae. Formae maiores saepe longissimae.

ꝝ Proboscis infera.

LVI. TUBULANUS RENIER. Charact. reform.

Nemertis spec. *Oersted*. — *Gordii* spec. *Delle Chiaje*? — *Cerebratuli* et *Siphonenteronis* spec. *Renier*. — *Valenciniae* spec.? *Meneghini*.

Corpus elongatum teretiuseulum. *Caput* strictura a corpore discretum. *Cephaloporus* terminalis transverse rimaformis. *Proboscis* in medio capitibus paginae ventralis ex apertura longitudinali protractilis. *Os* ventrale retro caput situm. *Ocelli* nulli. *Sexus* . . . *Anus* terminalis posticus. — Maricolae.

An apertura terminalis revera cephaloporus sit, adhuc incertum, et inde character genericus nequaquam satis bene stabilitus.

1. *Tubulanus polymorphus* RENIER.

Corpus retrorsum parum attenuatum, variabile, castaneo-brunneum. *Caput* hemisphericum. *Proboscis* ex apertura linearis protractilis (?). *Os* longitudinale labiis lateralibus elevatis, albis. Longit. ad 11'', latit. ad 3''; longit. capit. 3''; longit. oris 2''. Renier. — Specimen spiritu vini servatum 3—4" longum, ad 2'' latum.

Tubulanus polymorphus Renier: in Collect. Mus. Caes. — Idem Prosp. della cl. dei Vermi p. XX. 1804. — Idem Tavole alla classif. VI. (Vermi) 1807. — Idem Elem. di Zool. Ill. fase. I. Tab. XII. 1828. — Blainville: in Diet. se. nat. LVII. 573. Atlas. — Aporoceph. Tab. XXXVIII. 3 (mediocris). — Meneghini: in Renier Osserv. postume 57—66 et 120. Tab. XI. — Diesing: Syst. Helm. I. 262 (exel. diagnosi).

Habitaculum. In mare adriatico (Renier).

2. *Tubulanus elegans* RENIER.

Corpus depresso vel teretiuseulum retrorsum parum attenuatum haud variabile intense castaneo-brunneum, linea longitudinali dorsali et ven-

trali alba et transversalibus numerosis pictum. *Caput* ellipsoideum. *Apertura* proboscidis exitui inserviens fissuraeformis, obsoleta. *Os* subquadrangulare. Longit. ad 6", latit. ad 2", Renier; specimen spiritu vini servatum 2½" longum, ad 1½" latum.

Cerebratolo erociechiatu Renier: Comp. Elem. di Zool. MSS. 596.

Siphonentero elegante Renier: Elem. di Zool. III. fasc. I. Tab. XII. 1828.

Tubulanus elegans Renier: in Collect. Mus. Caes. — *Blainville*: in Diet. des sc. nat. LVII. 374. Atlas. — Aporoceph. fig. IV. (satis bona except. fissura). — Diesing: Syst. Helm. I. 262 (exel. diagnosis).

Siphonenteron elegans Meneghini: in Renier Osserv. postume 63.

Habitaculum. In mare adriatico (Renier).

Cl. Meneghini Valenciniam ornatam Quatrefages ad hanc speciem non sine dubio retulit.

Species inquirendae:

3. *Tubulanus pusillus* DIESING: Syst. Helm. I. 263.

4. *Tubulanus defractus* RENIER.

Corpus cinereum.

Tabulano disrompentesi Renier: Elem. di Zool. III. fasc. I. Tab. XII. 1828.

Tabulanus defractus Meneghini: in Renier Osserv. post. 63.

Habitaculum. In mare adriatico (Renier).

LVII. CEREBRATULUS RENIER.

Meckeliae spec. Auctor. — *Siphonenteron* Renier. — *Renieria* Girard.

Corpus elongatum depresso vel teretiusculum, haud raro sponte transverse fissile. *Caput* corpore continuum v. subdiscretum. *Cephalopori* duo longitudinales marginales antice convergentes vel paralleli. *Proboscis* in pagina ventrali capitis ex apertura rimaeformi vel circulari protractilis, inermis vel organis urticationis obsessa. *Os* ventrale infra caput vel in capitibus pagina inferiore situm. *Ocelli* nulli. *Sexus* *Anus* terminalis posticus. — Maricolae utriusque hemisphaerae.

1. *Cerebratus marginatus* RENIER.

Corpus antrorum subcylindricum, retrorsum planum taeniaeforme, postice truncatum, fissile, marginibus crassis sulco longitudinali medio percursis, cinerascenti, marginibus albis coerulecenti-

limbatis. *Caput* corpore continuum depresso-eonicum. *Cephalopori* ampli. *Proboscis* ex apertura subterminali $2\frac{1}{2}''$ ante os sita protractilis. *Os* amplum in medio capitis paginae inferioris situm, longitudinale, 4—5 lineas longum, labiis rotundatis rugosis. Longit. 8" diametr. corp. ad capit. basin 4—5", latit. retrors. 9"—1", erassis. $\frac{1}{2}$ —3".

Cerebratulus marginatus Renier: Prospetto della classe dei Vermi 1804.

XXI. — Idem Tav. di classif. 1807. VI. — Idem Elem. di Zoolog.

III. 1. Tab. XII. 1828. — Meneghini: in Renier Osserv. post. 60—64 (cum anatom.).

Marginato murino Renier: Comp. elem. di Zool. misc. §. 98—100.

Cerebratulus bilineatus Blainv., nec Renier: in Diet. des sc. nat. LVII. 574. Atlas. — Aporoceph. f. 2 et 2^a.

Meckelia somatotomus Diesing (nec Leuckart): Syst. Helm. I. 263 (partim). — J. Müller: in ejus Arch. 1854. 83 remedium contra dilapsum spontaneum vermium.

Habitaculum. In mare adriatico (Renier). Tergesti (Joh. Müller).

Num *Cerebratulus marginatus* a cl. Oersted in freto prope Hveen repertus; (efr. Kroyer's Naturhist. Tidsskr. IV et 180 et Oersted: De region. marin. 80 et Entw. einer system. Einth. d. Plattiw. 94) revera ad hanc speciem pertineat nec ne, in dubium relinquo.

2. *Cerebratulus bilineatus* RENIER.

Corpus depresso variabile, fissile, intense cinnamomeum, lineis duabus albis parallelis longitudine corporis. *Cephalopori* brevissimi convergentes. *Proboscidis* egressus *Os* exiguum ovale. Longit. ultra 2', latit. max. $\frac{1}{2}$ ".

Cerebratulus bilineatus Renier: Prospetto della class. dei Vermi 1804. p. XXI. — Idem Tav. di classif. 1807. VI. — Blainville: Dict. des sc. nat. LVII. 1828. 574 (ex descript. nec figura).

Siphonentero bilineato Renier: Elem. di Zoolog. III. 1. Tab. XII. 1828.

Cerebratulus bilineatus Delle Chiaje? Men. sugli anim. s. vert. IV. 204. Tab. LXII. 9.

Ophiocephalus bilineatus Delle Chiaje? Deser. e notom. degli anim. invert. 1841. III. 127. V. 111. Tab. CVI. 9.

Meckelia bilineata Diesing: Syst. Helm. I. 264.

Siphonenteron bilineatum Meneghini: in Renier Osserv. post. 64.

Habitaculum. In mare adriatico (Renier).

3. *Cerebratulus acutus* NARDO.

Corpus depresso utrinque attenuatum, medio et parte posteriore magis complanatum, marginibus acutis, lacteum, rufescens, sub-

pellucidum. *Caput* discretum ellipsoideum, antice trunatum. *Cephalopori* breves angusti. *Proboscis* ex apertura subterminali rimaeformi longitudinali protractilis. *Os* anguste ellipticum. Longit. ad 10", latit. ad 5"; longit. capit. ultra 1", latit. 1".

Cerebratulus marginatus Baer nec *Renier*: in Journ. de St. Petersbourg 1847. April.

Cerebratulus acutus Nardo apud *Meneghini*: in *Renier Osserv. post.* 65.

Habitaculum. In limo in lagunis Venetis (*Nardo*) — prope Tergestum (*Baer*).

Animaleulum agile nonnumquam natans.

4. *Cerebratulus ruber.*

Corpus subcylindricum depressiuseulum, lateritium, subtus pallidius. *Caput* corpore continuum conicum, subtriangulare. *Cephalopori* marginales. *Proboscis* ex apertura angusta elongata, haud proeul ab apice anteriore sita, protractilis. *Os*.... Longit. 4—5".

Renieria rubra Girard: in Proceed. Acad. Philad. VI. (1854) 366.

Habitaculum. In arenosis et limosis prope Fort Johnston, Charleston Harbor (*Girard*).

5. *Cerebratulus macrostomus.*

Corpus depressiuseulum viride-coeruleum. *Caput* attenuatum. *Cephalopori* subterminales breves apice convergentes. *Proboscis* ex apertura circulari ante os sita protractilis organis urticantibus obsessa, apice acetabuliformis, eminentiis 4 organa urticantia longa foventibus. *Os* oblongo-ovale, longitudinale, amplum, ad basin capitis. Longit. ad 7 $\frac{3}{4}$ ", latit. 4".

Meckelia macrostoma Schmarda: Neue wirbell. Th. I. XIV et 42. Tab. XI. 92.

Habitaculum. In oceano pacifico, Auckland in Nova Zelania (*Schmarda*).

Fortasse hujus generis:

6. *Cerebratulus? urticans.*

Corpus depresso retrorsum attenuatum, fissile, carneum vel rufo-brunneum. *Cephalopori* rimaeformes paralleli (?). *Proboscis* organis urticantibus insignibus et simul corpuseulis baeillaribus multo minoribus inter parietes praedita. Longit.

Meckeliae spec. Max Müller: Observ. anat. de verm. quibusd. marit. 1852. 28. Tab. III. 13.

Meckelia (Cnidon) urticans Joh. Müller in ejus Arch. 1854. 84.

Habitaculum. In mare adriatico prope Tergestum (Joh. Müller).

Armatura proboscidis similis illi *C. maerostomi Schmarda*.

β) Proboscis terminalis.

LVIII. MECKELIA LEUCKART.

Ascaris, *Fasciolae* et *Planariae* spec. *Müller*. — *Borlasiae* spec. *Oken*. — *Gordius Montagu*. — *Linneus Sowerby*. — *Carinella Johnston*. — *Nemertes Hemprich et Ehrenberg*. — *Ophiocephalus Quoy et Gaimard*. — *Polia Delle Chiaje*. — *Serpentaria Goodsir*. — *Leodes Girard*. — *Cerebratulus Stimpson nec Renier*.

Corpus elongatum depresso v. teretiusculum, haud raro sponte transverse fissile. *Caput* corpore continuum vel strictura discretum. *Cephalopori* duo longitudinales marginales. *Proboscis* terminalis protractilis inermis, rarissime pugione et burseolis aciculiferis instruta. *Os ventrale* infra caput, ut plurimum acetabuliforme. *Ocelli* nulli. *Sexus* et *anus* . . . Maricolae, utriusque hemisphaerae.

Ex observationibus a el. viris *Stimpson* et *Schmarda* in animalibus vivis institutis patet, proboscidem in speciebus suis descriptis (excepta *Meckelia macrostoma* *Schmarda*) ex apertura terminali esse protractilem; hinc genus hoc a praecedente eo modo differt quam *Borlasia* a *Valencinia*.

Situ proboscidis in omnibus speciebus hujus generis rite cognito, nonnullae earum fortasse generi praecedenti adnumerandae erunt. — Principium firmum in distributione specierum frustra quaesivi et hinc colores in dispositione Meckeliarum praedilexi.

Conspectus dispositionis specierum.

- * *Corpus* supra album, cinereum vel cinereo-fuseum sp. 1—7.
- ** *Corpus* supra flavum, flavidо-album, ochraceum, aurantiacum vel crecum sp. 8—15.
- *** *Corpus* supra viride, olivaceum, fusco-olivaceum v. nigro-viride sp. 16—25.
- **** *Corpus* supra atro-coeruleum sp. 26—27.
- ***** *Corpus* supra rubrum, roseum, carneum, sanguineo-rubrum, brunneum vel nigro-fuseum sp. 28—45.
- Species inquirendae: sp. 46—52.

* *Corpus* supra album, cinereum, vel cinereo-fuseum.

1. Meckelia lactea LEIDY.

Corpus lacteum, teretiusculum, expansum depresso-sculum, antrorum increscens, postice subacutum, marginibus tenuibus undulatis.

Caput depresso-isculum antice obtusum, mutabile, nunc subeonicum, nunc hastatum. *Cephalopori* $1\frac{1}{2}''$ longi. *Proboscis* . . . *Os* longitudinale ovale. Longit. corp. expansi 5—6'', latit. 3'', crassit. 1''; corp. contracti 1''. latit. 2'''; crassit. $1\frac{1}{2}''$.

Meckelia lactea Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851). 243.

Habitaculum. In limo sub lapidibus et conchis vacuis ad littora Great Egg Harbor, New Jersey (Leidy).

2. *Meckelia ingens LEIDY*:

Corpus laeve, taeniaeforme, retrorsum attenuatum. *Caput* depresso, obtusangulum. *Proboscis* . . . *Cephalopori* profundi. *Os* rimaeforme, longitudinale. Longit. unius ulnae; speciminis spiritu vini servati 15'', latit. 8'', crassit. $3\frac{1}{2}''$.

Meckelia ingens Leidy: in Journal Acad. Philad. 2. ser. III. (1855). 11.

Habitaculum. In ostreariis Beesley's Point, New Jersey (Ashmead).

3. *Meckelia albula STIMPSON*.

Corpus depresso album, retrorsum dilatatum, pallide aurantiacum. *Caput* strictura discretum, lanceolatum, apie obtuso, pallide griseum. *Cephalopori* ad cervicem usque protracti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* amplum versus finem cephalopororum. Longit. 3'', latit. 3''.

Meckelia albula Stimpson: Prodr. II. 18.

Habitaculum. In mare Siensi boreali, latit. hor. 23° , longit. orient. 115° ; in fundo arenoso profunditate 24 orgyiarum (Stimpson).

4. *Meckelia Somatotomus LEUCKART*.

Corpus depresso ligulaeforme retrorsum fissile, obscure cinereum, marginibus albo-limbatis. *Caput* corpore continuum, triangulare. *Os* amplum longitudinale bilabiatum. Longit. fragmenti unius $1\frac{1}{2}'$, alterius fere 3'.

Meckelia Somatotomus Leuckart: Breves animal. descript. 1828. 17. —

Dies. Syst. Helm. I. 263. (exel. Cerebratulo).

Nemertes Somatotomus Oersted: Entw. einer syst. Einth. d. Blattw. 92.

Habitaculum. Prope Cete (Leuckart).

Vermis hie Nemerti ligurio (Cerebratulo ligurio Quatref.) valde similis, ast ocellis a cl. *Leuckart* haud memoratis abunde diversus.

5. *Meekelia Leuckarti DIESING.*

Corpus teretiuseulum retrorsum attenuatum, sulcis annularibus regularibus, fissile, supra griseum subtus sordide flavum. *Caput* breve obtuse conicum depressiuseulum. *Cephalopori* insignes antice arcuatim confluentes. *Proboscis* ex apertura rimaeformi protractilis. *Os* amplum ovale. Longit. 1" 2", latit. antrorum ad 2".

Nemertes annellata *Leuckart*: in Troschel's Arch. 1849. I. 153.

Habitaculum. Ad littus austro-occidentale Islandiae (Bergmann).

Propter ocellos a el. auctore haud memoratos speciem hanc *Meckeliae* generi adnumeravi.

6. *Meekelia impressa.*

Corpus complanatum, in medio dilatatum, utrinque subangustum, supra griseo-fuscum, lineis impressis (vel sulcis linearibus) transversis decoloribus. *Caput* elongatum parvum subtruncatum, corpore multo angustius, carneum, pumetis fuscois prope angulos anticos laterales. *Cephalopori* ad cervicem usque producti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* ad hasin cephalopororum. Longit. fere 4", latit. ad 4".

Cerebratulus impressus *Stimpson*: Prodr. II. 16.

Habitaculum. Prope insulas freti Beringiani, in fundo limoso profunditate 20 orgyiaram (*Stimpson*).

7. *Meekelia bella.*

Corpus depresso postice subtruncatum, in medio vix dilatatum, supra cinereo-fuscum, fasciis aut lineis transversis coeruleo-albis ad decem ornatum, subtus album. *Caput* breve antice truncaatum, cinnabarinum. *Cephalopori* ad cervicem usque protracti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* . . . Longit. 9", latit. ad $\frac{3}{4}$ ".

Cerebratulus bellus *Stimpson*: Prodr. II. 17.

Habitaculum. Prope oras insulae Jesso in conchis vacuis e fundo limoso profunditate sex orgyiaram (*Stimpson*).

•• *Corpus* supra flavum, flavidio-album, ochraceum, aurantiaecum vel eroseum.

8. *Meekelia Lizziae GIRARD.*

Corpus depresso-ovalis flavidio-album. *Caput* breve rotundatum. *Cephalopori* et *proboscis* . . . *Os* ovale antice acutum. Longit. 6—8".

Meekelia Lizziae Girard: in Proceed. Acad. Philad. VI. 367.

Habitaculum. In arena prope Fort Johnston, Charleston Harbor (Girard).

9. Meckelia Pocohontas GIRARD.

Corpus longissimum depresso, marginibus acutis, flavidobrunneum, antrorum rufescens. *Caput* corpore continuum, acute conicum. *Cephalopori* antrorum convergentes. *Proboscis* ex apertura rimaeformi protractilis. *Os* elongatum angustum. Longit. ad 3'; spiritu vini contr. $1\frac{1}{2}'$.

Meckelia Pocohontas Girard: in Proceed. Aead. Philad. VI. 366.

Habitaculum. Ad oras Carolinae borealis et meridionalis (Girard).

10. Meckelia piperata STIMPSON.

Corpus longissimum gracile retrorsum vix dilatatum, supra pallide fulvum, nigro-punctatum et transverse notatum, fascia longitudinali mediana nigra antrorum interrupta; marginibus albis. *Caput* vix subdiscretum quadrangulare maculis duabus magnis nigris. *Cephalopori* longi parum convergentes. *Proboscis* ex apertura ampla protractilis. *Os* inter cephaloporus situm, parvum, transverse-ovale. Longit. 8", latit ultra 1".

Meckelia piperata Stimpson: in Proceed. Aead. Philad. VII. 381.

Lineus piperatus Stimpson: Prodr. II. 16.

Habitaculum. In portu insulae „Kikaisima“ Japoniae australis; sublittoralis inter lapios et algas (Stimpson).

11. Meckelia gracilis DIESING: Syst. Helm. I. 268.

Habitaculum. Ad littora Hiberniae (Goodsir).

12. Meckelia carmellina DIESING: Syst. Helm. I. 265.

Habitaculum. Drepani in Sicilia (Quatre fages).

13. Meckelia striata SCHMARDA.

Corpus planum flavum, lineis dorsalibus tribus, mediana obscure rubra, exterioribus rosaceis. *Caput* vix discretum sublanceolatum. *Cephalopori* paralleli, cinnabarinii. *Proboscis* ex apertura ellipsoidea protractilis. *Os* subtriangulare antice latius ad basin cephalopororum. Longit. $9\frac{1}{2}"$, latit. 2".

Meckelia striata Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 43. Tab. XI. 95.

Habitaculum. In oceano indico, ad oram orientalem Ceyloniae sub saxis (Schmarda).

14. *Meckelia aurantiaca GRUBE.*

Corpus teretiusculum haud proteum, supra aurantiacum, subtus marginibusque album. *Caput* corpore continuum, album, supra macula triangulari violacea frontali. *Proboscis* inermis. *Os...* Longit. corporis expansi $1 - 1\frac{1}{2}$ ", latit. $\frac{1}{2}$ "; longit. corp. contracti $7\frac{1}{2}$ ", latit. $\frac{1}{2}$ ".

Meckelia aurantiaca Grube: in Troschel's Arch. 1835. I. 148. Tab. VII. 1.

Habitaculum. Inter plantas marinas in limo, in sinu prope Villafranca rarius (*Grube*).

Cephaloporis nullis observatis fortasse potius *Borlasiae* quam *Meckeliae* species. — *Animaleum* agile, serpentis modo natans. — *Corpus* fragile.

15. *Meckelia vittata DIESING*: Syst. Helm. I. 266.

Habitaculum. Ad Australasiam prope Hobart-Town (Quoy et Gaimard).

*** *Corpus* supra viride, olivaceum, fuseo-olivaceum, vel nigro-viride.

16. *Meckelia albovittata STIMPSON.*

Corpus gracile, supra viride, subtus pallidius. *Caput* corpore continuum elongatum, subrectangulare, truncatum, corpore angustius, fascia transversa submedia alba, ante fasciam albo-marginatum. *Cephalopori* ultra fasciam longe producti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os...* Longit. 3", latit. ultra 1".

Meckelia albovittata Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 382.

Cerebratulus albovittatus Stimpson: Prodr. II. 17.

Habitaculum. Littoralis inter algas in rupium fissuris, ad insulam Loo Choo (Stimpson).

17. *Meckelia viridis DIESING*: Syst. Helm. I. 267 adde:

Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 43.

Habitaculum. In Australasia ad Port-Jackson, inter Fucos (Quoy et Gaimard) prope Trinkomali ad oras Ceyloniae (Schmarda).

18. *Meckelia trigocephala SCHMARDA.*

Corpus depresso-ovalis olivaceum. *Caput* discretum, triangulare. *Cephalopori* antrorum convergentes, oblongi, ampli et profundi, rosacei. *Proboscis* ex apertura terminali (?) oblonga ovali protractilis. *Os* ovale longitudinale rosaceum ad basin cephaloporum. Longit. 2", 8", latit. 2".

Meckelia trigonocephala Schmarda l. s. e. 43. Tab. XI. 94 (solum pars anterior).

Habitaculum. In oceano indico, ad oram meridionalem Ceyloniae, ad rupes Corallium (*Schmarda*).

Numne, proboscide, ut videtur, haud exakte terminali, potius generi *Cerebratulo* adnumeranda.

19. *Meckelia oleagina STIMPSON.*

Corpus supra convexum, antrorum latius, obscure olivaceum, retrorum pallide viride. *Caput* corpore continuum ejusdemque latitudinis, breve, fronte elliptice rotundata. *Cephalopori* ad cervicem usque producti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura rimaeformi verticali protractilis. *Os* amplum ad basin cephalopororum. Longit. 3'', latit. ultra 1''.

Meckelia olivacea Stimpson: Proceed. Acad. Philad. VII. 390.

Cerebratulus oleaginus Stimpson: Prodr. II. 16.

Habitaculum. Portus Simonis apud promontorium bonae spei, vulgaris in fundo arenoso, profunditate 15 orgyiaram (*Stimpson*).

20. *Meckelia olivacea RATHKE. — Dies. Syst. Helm. I. 264.*

Cephalopori albi.

Habitaculum. Prope Molde in Norvegia (*Rathke*).

21. *Meckelia Siphunculus DIESING*: Syst. Helm. I. 266.

Habitaculum. Prope Neapolin (*Delle Chiaje*).

22. *Meckelia macrorrhochma SCHMARDA.*

Corpus planiusculum fusco - olivaceum. *Caput* discretum, oblongo - lanceolatum. *Cephalopori* ad $2\frac{1}{2}''$ longi, antrorum convergentes, sanguineo - rubri. *Proboscis* ex apertura circulari protractilis. *Os* rimaeforme longitudinale fere 2'' longum, rubro - limbatum, ad basin cephalopororum. Longit. fere 4'', latit. ad $2\frac{1}{2}''$.

Var.? *capensis*. Similis praecedenti sed capite obsolete lanceolato linea mediana rubra et lineis transversalibus albis incompletis distineta.

Meckelia macrorrhochma Schmarda l. s. e. 43.

Meckelia (capensis) No. 731 b. Schmarda ibid. 43. Tab. XI. 96.

Habitaculum. In oceano pacifico ad oram Novae Zelandiae.

Var. Ad promontorium bonae spei (*Schmarda*).

23. *Meckelia ceylanica SCHMARD*A.

Corpus taeniaeforme ex viridi brunnescens. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* longi paralleli, rubescentes. *Proboscis . . . Os* circulare ad basin cephalopororum. Longit. fere 4'', latit. 2''.

Meckelia ceylanica Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 42. Tab. XI. 93.

Habitaculum. In oceano indieo ad oram orientalem Ceyloniae (Schmarda).

24. *Meckelia annulata GRUBE*.

Corpus longissimum depressiusculum retrorsum angustatum, fusco-viride, fasciis transversis albis dorso interruptis inaequaliter distantibus 30—70. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* 1½—2'' longi antrorum convergentes(?). — *Proboscis* inermis. *Os* protum, retro basiu cephalopororum. Longit. 4—15'', latit. 1⅓—6''.

Meckelia annulata Grube: Actin. Echinoderm. u. Würmer des Adriatisch u. Mittelmeeres 58. Fig. 7 et 7^a. — *Oersted*: in Kroyer's Naturh.

Tidsskr. IV. 579 in nota. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 264 (partim).

— *Grube*: in Troschel's Arch. 1855. I. 146 (cum descr. exacta).

— Idem Ausflug nach d. Quarnero 80.

Nemertes annulata Oersted: Entw. einer system. Einth. d. Plattw. 91.

Habitaculum. Prope Panormum et Neapolin, in eavis saxorum calcareorum ad littus prope Villafrancam solitarie (Grube).

25. *Meckelia Knerii DIESING*: Syst. Helm. I. 265.

Habitaculum. Prope Sebenico in Dalmatia (Kner).

**** *Corpus* supra atro-coeruleum.

26. *Meckelia atrocoerulea SCHMARD*A.

Corpus longissimum subcylindricum nigro-coeruleum, lineis transversalibus albis. *Cephalopori* oblongi breves subterminales antrorum convergentes, rubri. *Proboscis . . . Os* ovale ad basiu (?) cephalopororum. Longit. ad 19'', latit. ad 4''.

Meckelia atrocoerulea Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 42. Tab. X. 91.

Habitaculum. In oceano pacifico sub axis in arena cum limo mixta ad oram Chilensem (Schmarda).

27. *Meckelia Serpentaria DIESING*: Syst. Helm. I. 266.

Habitaculum. Ad littora Hiberniae (Goodsir).

***** *Corpus supra rubrum, roseum, carneum, sanguineo-rubrum, brunneum vel nigro-fuseum.*

28. *Meckelia rubella STIMPSON.*

Corpus postice valde dilatatum, pallide roseum. *Caput* discretum parvum, late lanceolatum. *Cephalopori* valde elongati post cervicem producti, rimaeformes. *Proboscis...* *Os* amplum, longe ellipiticum infra caput. *Longit.* 2", *latit.* 4".

Meckelia rubella Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 382.

Serpentaria rubella Stimpson: Prodr. II. 18.

Habitaculum. In portu Hong-Kong in fundo limoso, profunditate 10 orgyiaram (Stimpson).

29. *Meckelia rosea LEIDY.*

Corpus expansum subcylindricum, contractum convexiusculum, subitus planum, postice obtusum, roseum s. laete carneum, marginibus pallidioribus, subitus linea mediana obseuriore. *Caput* depressiusculum, mutabile, nunc subconicum, nunc hastatum albidum. *Proboscis...* *Os* circulare. *Longit.* 2—6".

Meckelia rosea Leidy: in Proceed. Acad. Philad. V. (1851) 244.

Habitaculum. In limo sub lapidibus et conchis vacuis ad littora Great Egg Harbor, New Jersey (Leidy).

30. *Meckelia Oerstedii.*

Corpus antrorum dilatatum retrorsum attenuatum, roseum vel brunnescens, fascia flava pulverulenta longitudine corporis. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* antrorum convergentes, retrorsum dilatati. *Proboscis* inermis. *Os* parvum mutabile, nunc circulare, nunc quincunciforme. *Longit.* ad 2", *latit.* max. 1½".

Cerebratula Oerstedii Beneden: Rech. Faune litt. Belgique 16. Tab. II. 1—4 (et anatom.).

Habitaculum. Inter saxa et ad plantas marinas in profundo maris ad oras Belgiae (Beneden).

31. *Meckelia carnea DIESING*: Syst. Helm. I. 267.

Habitaculum. In littore Daniae (Rathke).

32. *Meckelia australis STIMPSON.*

Corpus depresso crassum, marginibus acutis, carneum. *Caput* lanceolatum obtusum. *Cephalopori* breves. *Proboscis* ex apertura

minuta protractilis. *Os* amplum, antice acutum, postice bifurcatum. Longit. 6", latit. ad 4".

Meckelia australis *Stimpson*: *Prodr. II. 18.*

Habitaculum. In portu Jacksoni Australiensi, sublittoralis, in arenis lapidosis (*Stimpson*).

33. *Meckelia striolenta.*

Corpus elongatum, antrorum convexusculum, retrorsum depresso-susculum, postice attenuatum acutum, carneo-rubrum, utrinque linea marginali angusta obscurae rubra et lineis crebris angustis obscurae griseis vel nigris longitudinalibus antrorum obscurioribus, marginibus corporis trientum duorum ultimorum flavidо-griseis; subtus obscurae rubrum, antrorum maculis obscurae griseis et linea mediana alba, retrorsum maculis obscuris nullis, sed linea mediana rubra et marginibus flavidis; extremitas caudalis pallida, maculis paucis sparsis. *Caput* a corpore strictura discretum, corpore parum angustius, elongatum acutiusculum, ciuereum maculis longitudinalibus nigris. *Cephalopori* profundi. *Proboscis* ex apertura longa rimaeformi protractilis. *Os* . . . Longit. corp. expansi 6", latit. ad 3".

Leodes striolenta *Girard*: in *Proceed. Acad. Philad. VI. (1854). 366.*

Habitaculum. Sub saxis, prope Fort Johnston (*Girard*).

Animaleulum haud fodiens.

34. *Meckelia paludicola.*

Corpus depresso-susculum, utrinque obtusum, postice vix dilatatum, sanguineo-rubrum, antrorum nigricans, retrorsum pallide olivaceum. *Caput* latum quadratum antice apiculatum. *Cephalopori* ad cervicem usque protracti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* ad finem cephalopororum. Longit. $2\frac{1}{2}$ ", latit. ultra 1".

Cerebratulus paludicola *Stimpson*: *Prodr. II. 16.*

Habitaculum. Prope urbem Sinensem Canton, littoralis, in aquis subsalsis fluvii (*Stimpson*).

35. *Meckelia subacuta* *STIMPSON.*

Corpus antrorum vix depresso-susculum, carneum, retrorsum depresso-susculum subdilatatum, sanguineo-fuseum, extremitate postica rotundata. *Caput* corpore continuum, lanceolatum. *Cephalopori* rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* amplum. Longit. $3\frac{1}{2}$ ", latit. ultra 1".

Meckelia subacuta *Stimpson*: *Prodr. II. 18.*

Habitaculum. In portu Napa insulae Loo-Choo, littoralis, in limo (Stimpson).

36. Meckelia sinensis STIMPSON.

Corpus teretiusculum, retrorsum parum dilatatum, rufo-brunneum. *Caput* discretum, elongatum, antrosum angustatum truncatum, pallide fulvum, maeulis rufo-brunneis, postice confertis, antice sparsis. *Cephalopori* ad cervicem usque protracti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os . . .* Longit. $1\frac{1}{2}$ ", latit. ultra 1".

Meckelia Sinensis Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 382.

Cerebratulus Sinensis Stimpson: Prodr. II. 17.

Habitaculum. In portu Hong-Kong in fundo couchoso profunditate 10 orgyiarum (Stimpson).

37. Meckelia borealis DIESING.

Corpus elongatum proteum, nunc subeylindricum, nunc passim constrictum s. moniliforme, rufo-brunneum. *Caput* corpore continuum attenuatum. *Cephalopori* antrosum convergentes, pallide carnei. *Proboscis* pugione subulato basi globoso, manubrio subeylindrico medio constricto insidente et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Os* retro cephaloporus situm. Longit. corp. expans. (ex icono) ad $2\frac{1}{2}$ ", contract. vix 1".

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. (Aporocephala). Tab. E. 1—16 (cum fig. anatom.).

Habitaculum. In mare boreali (Gaimard).

38. Meckelia fasciata.

Corpus valde depresso, retrorsum dilatatum, antrosum subangustatum, purpureo-fuscum, lineis transversis subdistantibus albis annulatum, linea cervicali latiore. *Caput* oblongum subdiscretum fronte subtruncata albo-marginata. *Cephalopori* ad cervicem usque producti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* parvum ellipticum, ad finem cephalopororum. Longit. . . .

Cerebratulus fasciatus Stimpson: Prodr. II. 17.

Habitaculum. Apud oras insulae Jesso Japoniae borealis, in fundo arenoso-limoso profunditate 4 orgyiarum (Stimpson).

39. Meckelia cingulata STIMPSON.

Corpus teretiusculum gracile, purpureo-fuscum, albo-annulatum, annulorum angustorum distantium binorum paribus ad decem. *Caput* discretum corpore multo angustius, oblongum, antrosum subattenua-

tum truncatum, albo-marginatum, fascia transversa bilunata alba, ante medium sita. *Cephalopori* ad cervicem usque producti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* parvum ad basin capitis. Longit. 4''. latit. $1\frac{1}{4}''$.

Meckelia cingulata Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 381.

Habitaculum. Prope insulam Sinensem Hong-Kong inter lapillos, profunditate 25 orgyiarum (Stimpson).

40. Meckelia Borlasii DIESING: Syst. Helm. I. 265 adde:

Lineus longissimus Beattie: in Proceed. Zool. Soc. London 1858. 307 et in Ann. of nat. hist. 3. ser. III. (1859) 160 (de partu pulli 18'' longi et $\frac{2}{3}'''$ lati e specimine aqua marina servato).

Habitaculo adde: Ad oras Angliae, Februario (Beattie).

41. Meckelia Beattiae J. E. GRAY.

Corpus longissimum proteum, fissile. *Caput* obtusum. *Cephalopori* breves subparalleli. *Proboscis* . . . *Os* amplum longitudinale. Longit. 18—20''.

Lineus? Beattiae J. E. Gray: in Proceed. Zool. Soc. London 1857. 210.

Tab. XLVIII.

Habitaculum. Ad oram prope Montrose, Julio (Beattie).

Corpus fissile primum in partes duas, fere aequales, parte postica vero denuo in segmenta 32 per totam diem mobilia divisa; pars antica per dies duas vivens sub continua mutatione formae, quandoque segmentum ulterius dejiciens.

42. Meckelia fusea DIESING: Syst. Helm. I. 266 adde:

Cephalopori profundi marginibus prominulis, antice arcuatim confluentibus. *Proboscis* ex apertura brevi rimaeformi protractilis. *Os* longe ovale $\frac{2}{3}'''$ retro apicem anticam situm.

Nemertes fusea Leuckart: in Troschel's Arch. 1849. I. 152.

Habitaculum. In littore Norvegiae (Ström) — Grönlandiae prope Pullateriak (Fabricius); ad littus austro-occidentale Islandiae (Bergmann).

43. Meckelia Ehrenbergii DIESING: Syst. Helm. I. 267.

Habitaculum. Prope Tor Arabiae, inter Corallia serpit (Hemprich et Ehrenberg). — Panormi? (Grube).

44. Meckelia nigrofusa.

Corpus gracillimum, sublineare, retrorsum subattenuatum, depresso-isculum, supra e rubro-fusco nigricans. *Caput* corpore con-

tinuum, elongatum, fronte truncata dimidiata latitudinem occipitis metiens. *Cephalopori* ad cervicem usque protracti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os* lineare pone finem cephalopororum. Longit. $5\frac{1}{2}''$, latit. $\frac{3}{4}''$.

Cerebratulus nigrofuscus Stimpson: Prodr. II. 17.

Habitaculum. Ad insulam Ousima Japoniae australis, littoralis, inter lapillos (Stimpson).

45. *Meckelia nigra* STIMPSON.

Corpus antrorum angustum, e purpureo nigricans, retrorsum depresso et subdilatatum, pallescens. *Caput* subdiscretum, elongatum, antrorum angustum, antice truncatum, macula alba ad proboscidis aperturam. *Cephalopori* ad cervicem usque protracti, rimaeformes. *Proboscis* ex apertura minuta protractilis. *Os...* Longit. 3'', latit. vix 2''.

Meckelia nigra Stimpson: in Proceed. Acad. Philad. VII. 382.

Cerebratulus niger Stimpson: Prodr. II. 17.

Habitaculum. In portu Sinensi Hong-Kong, in fundo conchoso, profunditate 10 orgyiarum (Stimpson).

Species inquirendae:

46. *Meckelia coeca*.

Corpus linearis-depressum, retrorsum paulum angustius, cauda filiformi terminatum, supra cinereo-albescens subtus album. Longit...

Nemertes coeca Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidskr. I. 1844—1845. 419.

Habitaculum. Ad littus Norvegiae (Oersted).

47. *Meckelia depressa* DIESING: Syst. Helm. I. 269.

48. *Meckelia pallida* DIESING: Syst. Helm. I. 268.

49. *Meckelia Cerebratulus* DIESING: Syst. Helm. I. 269.

Species quidem descriptae, ast libris, in quibus fusius sunt descriptae, mihi non prostantibus, nomine solum notae.

50. *Meckelia angulata* DIESING: Syst. Helm. I. 268.

51. *Meckelia atra* GIRARD:

in Proceed. Bost. Soc. IV. (1832) 137.

52. *Meckelia fragilis* GIRARD:

in Keller u. Tiedemann's Nord-Amer. Monatsherr. für Natur- und Heilk. II. 1831. 1.

Habitaculum. Massachusetts.

LIX. DIPLOPLEURA STIMPSON.

Corpus elongatum dilatatum, marginibus pone caput revolutis, in linea dorsali mediana vix contiguis. *Caput* discretum. *Cephalopori* duo marginales longitudinales. *Proboscis* terminalis protractilis. *Os* ventrale retro caput situm. *Ocelli* nulli. *Sexus et anus...* Maris Japonici incolae.

Genus hoc a praecedente simili modo differt quam *Convoluta* a speciebus *Mesopharyngis* et *Monocelidis* cum ea in genere *Monoto* junctis.

1. *Diplopleura Japonica* STIMPSON.

Corpus gracile helvolum. *Caput* triangulare v. subcordatum. *Cephalopori* rimaeformes ad cervicem usque protracti. *Os* parvum. Longit. $1\frac{1}{2}$ ", latit. $1\frac{1}{4}$ ".

Diplopleura Japonica Stimpson: Prodr. II. 18.

Habitaculum. In sinu Kagosima, insulae Kinsiu, in Japonia, in arenis, profunditate 5 orgyiarum (Stimpson).

LX. OPHIOCEPHALUS DELLE CHIAJE.

Corpus elongatum supra convexum, subtus planum. *Caput* a corpore discretum. *Cephalopori* quatuor longitudinales antice cruciatim convergentes. *Proboscis* terminalis protractilis. *Os* ventrale retro basin capitinis situm. *Ocelli* nulli. *Sexus et anus...* Maricolae utriusque hemisphaerae.

1. *Ophiocephalus murenoides* DELLE CHIAJE. — Dies. Syst. Helm. I. 277.

Habitaculum. Prope Neapolim? (Delle Chiaje).

2. *Ophiocephalus auripunctatus* GRUBE.

Corpus teretiusculum antrorsum increscens, supra convexiusculum, subtus planiusculum rubre-purpureum, maculis aureis ornatum. *Caput* a corpore sulco annulari discretum, rotundatum. *Cephalopori* inaequales, duobus marginalibus longitudine capitinis, dorsali et ventrali multo brevioribus. *Os* circulare, clausum v. apertum, retro basin capitinis. Longit. ultra 10", latit. antrors. 3", retrors. $1\frac{1}{2}$ ".

Ophiocephalus auripunctatus Grube: in Troschel's Arch. 1855. I. 149. Tab. VII. 2 (fig. part. anter.).

Habitaculum. Prope Aztk in mare Ochotskico (Tiling).

3. *Ophiocephalus heterorrhochmus SCHMARDA.*

Corpus teretiusculum supra magis convexum, brunneo-rubrum. *Caput* subdiscretum ellipticum. *Cephalopori* rubri, inaequales duobus marginalibus longitudine capitidis, dorsali et ventrali multo brevioribus. *Os* circulare ad basin capitidis. Longit. ultra $2\frac{1}{2}$ ", latit. $1\frac{1}{2}$ ".

Ophiocephalus heterorrhochmus Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 45.

Tab. XI. 101.

Habitaculum. In oceano pacifico sub axis in arena cum lito mixta (Schmarda).

Familia XXVI. Loxorrhochidea Dies. *Corpus* teretiusculum filiforme v. depressiusculum, haud raro proteum. *Caput* corpore continuum v. discretum. *Cephalopori* transversales interdum obliqui, bini et tune oppositi v. juxtapositi, aut quatuor, binis oppositis. *Proboscis* terminalis plerumque pugione et burseolis aeiculiferis instructa. *Os* ventrale antrorum situm. *Ocelli* 2, 4 vel numerosi. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. *Maricolae*. — Formae minores et mediocres.

LXI. CEPHALONEMA STIMPSON.

Corpus teretiusculum filiforme. *Caput* strictura discretum, rhomboidale, antrorum subconicum. *Cephaloporus* transversus in utroque latere. *Proboscis* terminalis protractilis. *Os* . . . *Ocelli* duo. *Sexus* et *anus* . . . Marium orientalium incolae.

1. *Cephalonema brunneiceps STIMPSON.*

Corpus subpellucidum pallide flavo-carneum, gracile, retrorsum attenuatum. *Caput* antice obscure fuscum, postice fulvum, fascia transversa alba ante ocellos, fronte lineis tribus albis notata. *Ocelli* occipitales. Longit. 2", latit. circa $1\frac{1}{3}$ ".

Cephalonema brunneiceps Stimpson: Prodr. II. 19.

Habitaculum. Sublittorale sub lapidibus in lino portus Sicensis Hong-Kong (Stimpson).

LXII. TETRASTEMMA HEMPR. et EHRENB. Charact. reform.

Planariae spec. *Abildgaard*. — *Nemertis* spec. *Johnston* et *Diesing*. — *Prostomatis* spec. *Johnston*. — *Poliae* spec. *Quatrefages*. — *Hecate* *Girard*.

Corpus filiforme teretiusculum vel depressiusculum, proteum. *Caput* corpore continuum v. discretum. *Cephalopori* marginales duo transversales, interdum obliqui, ciliati vel nudi. *Proboscis* terminalis

haud raro e pliea transversa protractilis, pugione et burseolis aciculiferis 1—2 instructa. *Os ventrale* antrorum situm. *Ocelli* quatuor in quadrangulum dispositi. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. — *Maricolae*. — *Formae* longitudinis mediocreis, aliquot linearum vel pollicium.

Nee situs proboscidis ac oris, nee praesentia cephalopororum, nec pliea transversalis in omnibus speciebus exakte cognitae. — In *Tetraстемма obscuro*, specie ovovivipara a cl. *Schultze* sedulo examinata, proboscis pugione et burseolis aciculiferis est instructa.

1. Tetraстемма flavidum HEMPRICH et EHRENBURG. — *Dies.* Syst. Helm. I. 257.

Habitaculum. Inter Tubiporae Corallia prope Tor (Hemprich et Ehrenberg).

2. Tetraстемма varicolor OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 257.
adde:

Oersted: De region. marin. 80.

Habitaculum. Ad littora Daniae (A b i l d g a a r d); ad *Laminariam* in tubulo membranaceo hyalino angusto; in regione argillacea s. *Buccinoideorum*, aestate, in freto Öresund (*Oersted*); Helgolandiae (Frey et Leuckart); Angliae (Johnston); Galliae? (Quatrefages).

3. Tetraстемма fuscum OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 257.
adde:

Oersted: De region. marin. 80.

Habitaculum. In regione argillacea s. *Buccinoideorum* aestate Kullen in freto Öresund (*Oersted*).

4. Tetraстемма rufescens OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 258.
Habitaculum. In sinu Codano (*Oersted*).

5. Tetraстемма subpellucidum OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 258.
Habitaculum. In sinu Codano (*Oersted*).

6. Tetraстемма assimile OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 258.
Habitaculum. In arenosis freti prope Snedkersteen (*Oersted*).

7. Tetraстемма fumosum DIESING.

Corpus planum proteum, fuso-viride. *Caput* corpore continuum apice truncatum. *Cephalopori* elliptici, lati, margine elevati.

Proboscis pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Ocelli* 2 in utroque margine, brunneo-nigri. Longit. 1— $1\frac{1}{2}$ ".

Polia fumosa Quatrefages: Rech. anat. et physiol. Tab. XIV. 9—11. —

Idem Annal. des sc. nat. 3. ser. VI. 206, 207.

Nemertes fumosa Diesing: Syst. Helm. I. 269.

Habitaculum. Prope St. Vaast et ad insulam Bréhat, vulgaris (Quatrefages).

8. *Tetrastemma vermiculus* STIMPSON.

Corpus depresso-ovaliforme filiforme flavidoo-roseum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* parvi oblique transversi ciliati. *Proboscis* pugione et burseola aciculifera dextra instructa. *Ocelli* per paria dispositi. Longit. 1— $1\frac{1}{2}$ ".

Polia vermiculus Quatrefages: Rech. anat. et phys. Tab. IV. 12—15. —

Idem in Annal. des sc. nat. I. s. e. 214.

Nemertes vermiculus Diesing: Syst. Helm. I. 270.

Tetrastemma? vermiculus Stimpson: Prodr. II. 19.

Habitaculum. Ad insulam Bréhat, in rupium fissuris, minus frequens (Quatrefages).

9. *Tetrastemma humilis* STIMPSON.

Corpus planum proteum, fusco-brunneum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* longi oblique transversi. *Proboscis* pugione et burseola aciculifera dextra instructa. *Ocelli* in rectangulum dispositi. Longit. 4—5".

Polia humilis Quatrefages: Rech. anat. et phys. Tab. XI. 5 (Spermatozoid.).

XIV. 7 (Anat.). XVI. 2—4. — Idem in Annal. des sc. nat. I. s. e. 212.

Nemertes humilis Diesing: Syst. Helm. I. 270.

Tetrastemma? humilis Stimpson: Prodr. II. 19.

Habitaculum. La Torre dell'Isola, in Sicilia (Quatrefages).

10. *Tetrastemma sanguirubrum* STIMPSON.

Corpus teretiusculum filiforme flavidoo-roseum. *Caput* a corpore strictura discretum. *Cephalopori* parvi subcircularis. *Proboscis* pugione armata? *Ocelli* in quadrangulum dispositi. Longit. 3— $3\frac{1}{2}$ ".

Sanguis ruber.

Polia sanguirubra Quatrefages: Rech. anat. et phys. Tab. XI. 3 et 7. XII. 1.

(Anatom.) XV. 10—12. — Idem in Annal. I. e. 208, 209.

Nemertes haematodes Diesing: Syst. Helm. I. 270.

Tetrastemma? sanguirubrum Stimpson: Prodr. II. 19.

Habitaculum. Prope St. Vaast, St. Malo et ad insulam Bréhat, in ostreariis (Quatrefages).

11. *Tetrastemma melanocephalum.*

Corpus teretiusculum lineare, lacteo-flavescens. *Caput* linea transversa media fusca. *Cephalopori* parvi. *Proboscis* ... *Ocelli* in quadrangulum dispositi. Longit. $1\frac{1}{2}''$, latit. $\frac{1}{2}''$.

Nemertes melanocephala Johnston: in Mag. of Zool. and Botany. I. 535.

Tab. XVII. 5. — *Oersted*: in Kroyer's Naturh. Tidsskr. IV. 577. —

Idem: Entw. einer syst. Eindh. d. Plattw. 88. — *Thompson*: in Ann. nat. hist. XVIII. 387. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 270.

Prostoma melanocephala Johnston: in Ann. of nat. hist. XVI. 436.

Habitaculum. Ad littora Angliae (Johnston), in sinn Codano (Oersted), ad littora Hiberniae (Thomson).

12. *Tetrastemma obscurum* SCHULTZE.

Corpus subcylindricum, antrorum parum attenuatum, ciliatum, obscure olivaceum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* transversales, lineares, ciliati. *Proboscis* per intussusceptionem retractilis, parte anteriore intus papillis obsita, pugione subulato manubrio cylindrico medio constricto insidente, et burseolis duabus aciculas auxiliarias 2—4 includentibus instructa. *Os* antrorum situm, rimae-forme. *Ocelli* duo anteriores inter se parum approximati. Longit. fere $1-2\frac{1}{4}''$, latit. $\frac{1}{4}-1''$.

Vasa circulationis tria contractilia, haud ramosa, rhythmice undulantia, longitudinalia, antrorum et retrorum anastomosantia, liquore limpido repleta. — Vasa aquifera: trunci duo longitudinales ramosi, passim intus ciliis vibrantis ob sessi, singulus apertura dorsali in medio fere corporis sita instructus. Ovovivipara.

Animaleuli ovulo vix exclusi, $\frac{1}{10}'''$ longi, corpus ovatum, ciliatum, ocellis nullis, proboscide nee pugione nec burseolis aciculiferis instructa (Schultze).

Ovarium per totam corporis longitudinem decurrentis. Ovula solitaria capsulis pedicellatis inclusa, in cavitate corporis inter eutem et interstitia sacculo-rum biliarium nidulantia (Beneden).

De individuis a cl. Beneden lectis, cephaloporis quatuor, sanguine rubro et vasis divisis instructis (fig. 10 et 11) confer genus *Loxorrhochma* Schmarda.

Tetrastemma obscurum Schultze: Beitr. Turbell. 62—66. Tab. VI. 2—10.

— Idem: in Zeitschr. f. wissenschaftl. Zool. IV. 184 (de vasis aquiferis apertura dupli instructis). — Idem: in V. Carus' Icon. Zootom. Tab. VIII. 10—13 (cum anatom.). — Leuckart: in Gött. gelehrte Anzeig. 1851. 1941.

Polia obscura Beneden: Rech. Faune litt. Belgique. 23—28, 46 et 47. Tab. IV. 1—9 (et 10, 11?).

Habitaculum. Inter Algas et ligna submersa in mare baltico prope Gryphiam, Aprili (Schultze); ad *Fucos* et ad *Ostreas*, individua adulta organis genitalibus haud evolutis sive Septembbris, semel et femina grava, tubulo membranaceo hyalino inclusa, Ostendae (Beneden).

13. *Tetraستemma capitatum* DIESING.

Corpus depresso-sculptum proteum, flavum, vitta dorsali mediana pallidiore longitudine corporis. *Caput* a corpore strictura discretum. *Cephalopori* transversales distincti. *Proboscis* pugione subulato, manubrio subcylindrico medio constricto insidente, burseolusque aciculiferis duabus, singula aciculas duas continentes, instructa. *Ocelli* duo anteriores invicem magis approximati. Longit. $4\frac{1}{2}''$.

Secundum el. Beneden ductus excretorius in foveolam capitis (cephalorum) excurrit; apertura foveolae ciliis majoribus instructa.

Polia capitata Beneden: Rech. Faune litt. Belgique 28. Tab. IV. 12—16 (anatom.).

Habitaculum. Inter stirpes Sertulariarum ad oras Belgiae (Beneden).

14. *Tetraستemma stigmatum* STIMPSON.

Corpus teretiusculum gracile, pallide aurantiacum. *Caput* discretum, paulo longius quam latum, antice subattenuatum. *Cephalopori* validi: pone ocellos anteriores fascia transversa obscure rubra. *Proboscis*... *Ocelli* posteriores paulo maiores. Longit. 1'', latit. vix $\frac{1}{2}''$.

Tetraستemma stigmatum Stimpson: Prodr. II. 19.

Habitaculum. In fundo limoso et algoso profunditate 6 orgyiarum in sinu Hakodadi insulae Jesso (Stimpson).

15. *Tetraستemma incisum* STIMPSON.

Corpus teretiusculum utrinque subattenuatum, pallide fuscum. *Caput* strictura discretum quadrangulare, dimidio longius quam latum. *Cephalopori* transversales lineares, interoculares. *Proboscis*... *Ocelli* aequales. Longit. ad 5'', latit. ad $\frac{1}{4}''$.

Tetraستemma incisum Stimpson: Proceed. Acad. Philad. VII. 380. —

Idem Prodr. II. 19.

Habitaculum. In fundo arenoso et algoso profunditate 12 orgyiarum prope promontorium bonae spei (Stimpson).

16. *Tetrastemma longecapitatum OERSTED.*

Corpus lineare postice cauda minuta terminatum, griseo-lutescens. *Caput* antice subtruncatum. 3—4plo longius quam latum. *Cephalopori*... *Proboscis*... *Ocelli* 4 subfrontales approximati, posteriores inter se magis remoti. Longit. 10—11".

Tetrastemma longecapitatum Oersted: in Kroyer's Naturh. Tidsskr. I. 1844—1845. 418.

Habitaculum. E profunditate maris 50 orgyiarum, prope Dröbak in Norvegia (Oersted).

17. *Tetrastemma dubium OERSTED.*

Corpus oblongo-lineare, retrorsum dilatatum postice obtusum griseo-flavescens. *Caput* a corpore linea transversali discretum simulac angustius, antice obtusum, duplo a longius quam latum. *Cephalopori* transversales lineares interoculares. *Proboscis*... *Ocelli* anteriores subterminales. Longit. 3".

Tetrastemma dubium Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. I. 418.

Habitaculum. E profunditate 50 orgyiarum prope Dröbak in Norvegia (Oersted).

Species inquirendae:

18. *Tetrastemma candidum EHRENCBERG.*

Akal. d. rothen Meeres 66.

Tetrastemma candidum Oersted. — *Diesing:* Syst. Helm. I. 258.

19. *Tetrastemma groenlandicum DIESING:* Syst. Helm. I. 259.

20. *Tetrastemma Siphunculus OERSTED.* — *Dies.* Syst. Helm. I. 259.

21. *Tetrastemma farinosum.*

Corpus subcylindricum, diversis coloribus farinoso-adspersum, maculis nigris marginalibus aequaliter distantibus. *Caput* discretum. Longit. 4½".

Organæ genitalia nondum evoluta.

Polia farinosa Beneden: Rech. Faune litt. Belgique. 29. Tab. IV. 17.

Habitaculum. Ad fasciculos Sertulariarum ad oras Belgiae (Beneden).

22. *Tetrastemma.*

Tetrastemma spec. M. Schultze: in Carus Icon. Zool. Tab. VIII. 15 (proboscis et organa genitalia feminea).

Habitaculum. Tergesti (Schultze).

23. Tetrastemma serpentina GIRARD:

in Keller et Tiedemann's N.Amer. Monatsber. II. 1851. 1. — *Stimpson*: in Smithson's Contrib. VI. 28.

Habitaculum. Massachusetts (...); Grand Manon (Stimpson).

24. Tetrastemma elegans SCHMARDIA.

Hecate elegans Girard: in Proceed. Bost. Soc. nat. hist. IV. (1852) 185. *Tetrastemma elegans Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 38.

25. Tetrastemma Krohnii.

Corpus filiforme depressiusculum, griseo-virescens. *Proboscis armata*, haud vaginata. *Ocelli* 4, in quadrangulum dispositi. Longit. 2''.

Nemertes Krohnii Kölliker: in Verhandl. d. schweiz. naturf. Versamml.

Chur, im Juli 1844. Chur 1845. 89. — *Siebold*: in Troschel's Arch. 1850. II. 382.

Habitaculum. Inter plantas marinas in fretu Messinae (Kölliker).

26. Tetrastemma Ehrenbergii.

Corpus filiforme depressiusculum, obscure viride. *Proboscis armata* haud vaginata. *Ocelli* 4. Longit. 4—5.

Nemertes Ehrenbergii Kölliker: in Verhandl. d. schweiz. naturf. Gesellschaft zu Chur im Juli 1844. Chur 1845. 89. — *Siebold*: in Troschel's Arch. 1850. II. 382.

Habitaculum. Inter plantas marinas in fretu Messinae (Kölliker).

27. Tetrastemma roseum.

Corpus depressiusculum roseum. *Proboscis armata*, haud vaginata. *Ocelli* 4 in quadrangulum dispositi. Longit. 3—3½''.

Nemertes roseus Kölliker: in Verh. d. schweiz. naturf. Gesellsch. Chur, Juli 1844. Chur 1845. 89. — *Siebold*: in Troschel's Arch. 1850. II. 382.

Habitaculum. Inter plantas marinas in fretu Messinae (Kölliker).

Situs cephalopororum in speciebus 25., 26. et 27. et dispositio ocellorum in specie 26. in excerpto saltem non indicantur; acta soc. nat. serut. helvet. in bibliothecis publicis frustra quaesivi.

LXIII. DITACTORRHOCHEMIA DIESING.

Corpus elongatum proteum. Caput a corpore discretum subtriangulare. Cephalopori duo ventrales, transversales, juxtapositi,

areuati, ciliati. *Proboscis* terminalis protractilis pugione et burseolis aciculiferis duabus (?) instructa, versus apicem appendicibus foliaceis cineta. *Os ventrale* versus capitis basin. *Ocelli* numerosi. *Sexus* et *anus* . . . Maris aretici ineolae.

1. *Ditactorrhochma typicum* DIESING.

Corpus subaequale lateritium. *Cephalopori* horizontales, areuati antice convexi. *Os rimaeforme* longitudinale. *Proboscis* pugione subulato manubrio subcylindrico insidente. Longit. 1" — 1"8" (seed. icon.).

Ganglia cerebralia duo commissuris duabus inter se juneta, fila nervea antrorum emittentia.

Gaimard: Voyage en Scandinavie etc. Zool. (Aporoceph.) Tab. C. 1—22 (cum fig. anatom.).

Habitaculum. In mare boreali (Gaimard).

LXIV. LOXORRHOCHMA SCHMARDIA.

Poliae spec. *Quatreages* et *Beneden*. — *Nemertis* spec. *Diesing*.

Corpus filiforme depressiuseulum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* quatuor transversales, bini oppositi. *Proboscis* terminalis, pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Os ventrale* antrorum situm. *Ocelli* quatuor in quadrangulum dispositi. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. Maricolae hemisphaerae borealis. — Formae mediocres, 1—2 pollicares.

1. *Loxorrhochma coronatum* SCIMARDA.

Corpus coeruleo-viride. *Caput* fascia transversa violacea inter ocellorum par primum et secundum. Longit. vix 2".

Polia coronata *Quatreages*: in Annal. des sc. nat. 3. ser. VI. 213 et Rech. anat. et phys. Tab. XIII. 6—9.

Nemertes coronata *Diesing*: Syst. Helm. I. 271.

Loxorrhochma coronatum *Schmarda*: Neue wirbell. Th. I. 1. 39.

Habitaculum. In rupium fissuris, vulgaris ad insulam Bréhat (Quatreages).

2. *Loxorrhochma obscurum* DIESING.

Corpus obscure olivaceum. Longit. . . .

Vasa longitudinalia marginalia divisa; sanguis ruber.

Polia obseura (foveolis quatuor) *Beneden*: Recherch. Faun. litt. Belgique 26 et 54. Tab. IV. 10, 11.

Habitaculum. Ostendae simul cum *Tetrastemma obscurum* (Beneden).

Familia XXVII. Eunemertinea Dies. Corpus depresso v. teretiusculum, haud raro proteum. Caput corpore continuum v. subdiscretum. Cephalopori duo longitudinales marginales, continui vel bipartiti. Proboscis terminalis aut in capitis pagina ventrali, inermis v. pungione armata, aut apice capitellata et tunc parte basilari organis urticantibus obsessa. Os ventrale subterminale vel infra caput situm. Ocelli 2, 4, 6—12 aut numerosi varie dispositi. Sexus discretus. Anus terminalis posticus. Maricolae, rarissime aquarum dulcium incolae. — Formae majores, ut plurimum pollicares, imo pedales.

Evolutio in nonnullis saltem speciebus generis *Nemertis* via metamorphosis.

α) Proboscis infera.

LXV. QUATREFAGEA DIESING.

Valenciniae spec. *Quatrefages*. — *Nemertis* spec. *Diesing*.

Corpus elongatum. *Caput* a corpore discretum. *Cephalopori* duo longitudinales marginales. *Proboscis* ex apertura in capitis pagina ventrali protractilis, armata. *Os*... *Ocelli* numerosi. *Sexus* et *anus*... *Maricolae* hemisphaerae borealis.

Quatrefagea a *Nemerti* parimodo differt quemadmodum *Cerebratulus* a *Meckelia*.

1. Quatrefagea insignis DIESING.

Corpus rosaceum. *Cephalopori* ampli. *Ocelli* 4 minimi ante cephaloporos in lineam seriati, subsequentes 5—6 in acervum circularem retro cephaloporos situm, binique maximi in capitis linea mediana dispositi. Longit. 2—3".

Valencinia dubia *Quatrefages*: in Annal. des se. nat. 3. ser. VI. 190, 191. et Rech. anat. et phys. Tab. IX. 6.

Habitaculum. In limo arenoso cum *Arenicolis* prope insulam Chausey (Quatrefages).

β) Proboscis terminalis.

LXVI. POLYHOPLA DIESING.

Nemertis spec. *Schmarda*.

Corpus taeniaeforme. *Caput* subdiscretum. *Cephalopori* duo longitudinales marginales. *Proboscis* terminalis apice capitellata, in

partem basilarem crassiores cylindricam, organis urticationis magnis numerosis obsessam, usque ad capitellum retractilis. *Os ventrale* sub-terminalis, transverse rimaeforme. *Ocelli* numerosi in acervos quatuor dispositi. *Sexus et anus.* — Aquarum dulium Americae centralis incolae.

Caput museulic utrinque 6 retractoribus praeditum. Organa urticationis in parte basilari proboscidis: capsulae cylindricae circiter 80, stylis brevibus acutis glochidibus (mobilibus?) instructis, $\frac{1}{200}'''$ longis, prominentibus obsessae. Capitellum proboscidis capsulis similibus ad 30 instructum. Oesophagus (pharynx) museulosus antrorum dilatatus haud protractilis. Appendixes intestini sub extensione animalis fere evanescentes. Systema vasorum: canales duo longi cum intestino decurrentes, antice et postice anastomosantes, inter caput et corpus in sinus duos globosos contractiles seu corda dilatati. Vasa duo cum prioribus decurrentia, extus patentia (?) (vasa aquifera). Systema nervorum: ganglia duo oblonga coalita. — Motus animalelorum gliseens vel natans (Schmarda).

1. Polyhopla Nemertes DIESING.

Corpus retrorsum attenuatum flavidulum, tractu cibario brunneo transparente. *Caput* obtuse lanceolatum. *Cephalopori* subparallelis, longe ciliati. *Proboscis* ex apertura subovali ciliata protractilis. *Os* rimaeforme breve, ciliatum. *Ocellorum* acervi quatuor pone apicem capitis, extiores majores ocellis 13 compositi, quorum 12 in lineas transversales 4 dispositi, interiores minus conspicui, lineares. Longit. ultra 9'', latit. $\frac{3}{4}''$.

Nemertes polyhopla Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. pag. XIV. et 44—45. Tab. XI. 100 (cum anatom.).

Habitaculum. In aqua dulci lacus Nicarguae in America centrali (Schmarda).

LXVII. NEMERTES CUVIER. Charact. reform.

Planariae spec. Müller. — Borlasiae spec. Rathke. — Polystemmatis et Prostomi spec. Johnston. — Cerebratuli et Poliae spec. Quatrefages. — Notospermus Huschke. — Notogymnus Hemprich et Ehrenberg.

Corpus elongatum depresso vel teretiusculum. *Caput* corpore continuum vel subdiscretum. *Cephalopori* duo longitudinales marginales convergentes vel paralleli. *Proboscis* terminalis protractilis inermis vel pugione armata. *Os ventrale* infra caput situm. *Ocelli* 2, 4, 6—8, 10, 12 vel numerosi ¹⁾. *Sexus* diseretus. *Anus* terminalis

¹⁾ In conspectu familiarum et generum jam pridem absoluto praesentia ocellorum quatuor non est indicata.

posticus. Maricolae hemisphaerae borealis, rarissime australis¹⁾. Formae medioeres vel majores aliquot lineas longae, pollicares, imo pedales.

Evolutio in nonnullis saltem speciebus via metamorphosis.

* Ocelli duo.

1. Nemertes carcinophila KÖLLIKER.

Corpus subcylindricum depressiusculum pallide aurantiacum. *Proboscis* pugione unico armata haud vaginata. *Ocelli* 2 elliptici. *Longit.* 1—3''.

Nemertes carcinophilus Kölliker: in Verhandl. d. schweiz. naturf. Gesellsch. in Chur 1844. Chur 1845. 89. — Excerpt. Siebold: in Troxel's Arch. 1850. II. 382.

Habitaculum. Inter acervos ovulorum *Canceris* brachyuri prope Messinam (Kölliker).

2. Nemertes? microcephala OERSTED.

Corpus lineare utrinque paululum angustatum, obtusum, subpellucidum, fusco-grisescens. *Caput* parvum subreniforme. *Proboscis*... *Ocelli* 2 pone marginem anteriorem. *Longit.* 8''.

Nemertes? microcephala Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. I. 1844—1845, 418.

Habitaculum. In profunditate maris 40 orgyiaram prope Dröbak in Norvegia (Oersted).

** Ocelli 4, 6—8.

3. Nemertes socialis LEIDY.

Corpus lineare depresso-angustatum v. subacutum, supra nigrum, subtus fusco-cinereum, interdum totum fusco-cinereum. *Caput* corpore continuum, subacutum, interdum apice nigrum. *Proboscis*... *Ocelli* 4—8 per paria postposita dispositi. *Longit.* ad 6'', latit. $\frac{1}{3}$ ''.

Nemertes socialis in Journ. Acad. Philad. 2 ser. III. 11.

Habitaculum. Abunde ad radiees Corallinarum, Point Judith in America septentrionali (Leidy).

4. Nemertes rufa DIESING: Syst. Helm. I. 271.

Habitaculum. Christianssund in Norvegia (Rathke).

5. Nemertes pusilla OERSTED. — Dies. Syst. Helm. I. 271 adde:

Oersted: De region. marin. 80.

¹⁾ Nemertes pachyrhyncha et N. poliophthalma Schmarda.

Habitaculum. In regione argillacea s. *Buccinoideorum* aestate in freto Öresund (Oersted).

6. Nemertes Benedeneana DIESING.

Corpus taeniaeforme proteum, antrorum rufescens, retrorsum sensim sensimque sordide flavum, tota longitudine lineis transversis albis aequaliter distantibus ornatum. *Ocelli* 6 per paria 3 dispositi. *Cephalopori* longi antrorum convergentes. *Os* longitudinale cephaloporis postpositum. Longit. circa 4".

Nemertes flaeida Van Beneden (nec Oersted): Rech. Faun. litt. Belge 14. Tab. I. 14—17.

Habitaculum In superficie *Ostreae hypopodis* et rarius subsaxis at littus Belgiae (Beneden).

7. Nemertes Gesserensis DIESING.

Notospermus Gesserensis Diesing: Syst. Helm. I. 260.

Habitaculum. In *Fuco furcellato* litoris Gesserensis Falstriæ (Müller).

8. Nemertes bioculata OERSTED. — Dies. Syst. Helm. I. 272.

Habitaculum. In sinu Codano (Oersted).

9. Nemertes badia OERSTED. — Dies. Syst. Helm. I. 272 adde:

Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. 1844—1845. 419.

Habitaculum. Prope Hofmannsgave, et inter *Oculinam proliferam* prope Dröbak in Norvegia (Oersted).

10. Nemertes purpurea JOHNSTON. — Dies. Syst. Helm. I. 275 adde:

Grube: in Troschel's Arch. 1855. I. 150.

Habitaculum. Sub lapidibus in situ Berwickensi (Johnston) — ad insulam Brehat? in rupiam fissuris (Quatrefages) — in fissuris saxorum cretaceorum cum *Lithocrypto prasino* Dieppe (Grube).

11. Nemertes opaca DIESING: Syst. Helm. I. 272.

Habitaculum. Insula Tatihou prope St. Vaast (Quatrefages).

12. Nemertes spectabilis DIESING: Syst. Helm. I. 272 adde.

Cerebratulus spectabilis Quatrefages. — *Max Schultze*: in Zeitschr. f. wissensch. Zool. IV. 183. — *Grube*: Ausflug nach Triest u. d. Quarnero 129.

Habitaculum. In *Vermotorum* interstitiis, Siciliae (Quatre-fages), Quarnero (Grube).

*** Ocelli 10.

13. Nemertes obseura DESOR.

Corpus obseura viride. *Ocelli* 10 (?). *Longit.* $1\frac{1}{2}$ — $2''$.

Saeula ovigera (*lagenulae* Desor) in filo longo gelatinoso flavidulo deposita vitellos 3—6, rarissime solummodo unicum, vel 10—11, liquido proprio (biogenico Desor) circumdatos continentia. Stratum vitelli externum embryonis involuerum, ciliis automatice vibrantibus obsitum, postmodum dejectum sistit. *Embryo*, involuero dejecto, elongatus, proteus, ciliis spontaneo vibrantibus tectus, traetu intestinali sensim apparente. Tractus eibarri exordia jam per involuerum translucentia maeulae semilunaris forma conspicua. *Embryo* exelusus haud raro adhuc per aliquot dies in lagenula perstitit Desor. Evolutio ad 34. diem usque observata.

Nemertes obseura Desor: in Journ. Boston. Soc. Nat. hist. VI. Nr. 1 (1848) 1—12. Tab. I. et II. 22—31. — Versio germanica: Peters: in Müller's Arch. 1848. 511—526. Tab. XVIII. et XIX. (de evolutione).

Nemertes olivacea? M. Schultze: in Zeitschr. f. wissenschaftl. Zool. IV. 180 (opiniones variae).

Polia gracilis Girard: in Keller et Tiedem. Nord-Am. Monatsber. II. 1851. 4.

Polia obseura Stimpson: im Smithson. Contrib. VI. (1854) 28.

Habitaculum. Sub saxis et plantis marinis ad littus inter fluxum et refluxum maris prope Bostoniam, fine Januarii (Desor), Grand Manan (Stimpson).

14. Nemertes olivacea JOHNSTON.

Corpus terefinuscum, utrinque aequaliter obtusum, fusovirescens, antice apice rufescens. *Cephalopori* parvi. *Ocelli* 10 ¹⁾ submarginales paralleli distantes. *Longit.* $2''$ — $1'$, *latit.* $1''$.

Animaleulum sub parte per totam corporis superficiem (capite et cauda exceptis) mueum gelatinosum transparentem excernit, et ovula jam foecundata per dehiscentias eutis in mueum ita expellit, ut ovula prius in uno ovario coailita (1—20 et ultra) nunc, liquore pellucido suspensa, membrana communis homogenea transparente, saeculum pyriforme (ovarii simulaerum) formante inelusa sint. Animaleulum ovis depositis tubulum gelatinosum deserit, ejus cavum sensim sensimque oblitteratur.

Status laruae: Larva globosa, tarde rotans, contractionibus nullis, rima semilunari (ore). Animaleulum die 45. e larva exelusum agile, corpore antror-

¹⁾ In adultis; 2 v. 4 in speciminibus juvenilibus ex observ. cl. Oersted.

sum attenuato, retrorsum rotundato, ciliato; tractu intestinali distineto; proboscidis et cephalopororum solum exordia conspiciua. Ante exclusionem animaleculum juvenile larvae ori, ambobus communi, adhaeret (M. Schultze¹⁾).

Planaria bioculata Johnston: in Zool. Journ. IV. 56.

Nemertes olivacea Johnston: in Magaz. of Zool. and Botany I. 536. Tab. XVIII. 1 (oecellis solummodo 4). — Oersted: in Kroyer's Naturh. Tidsskr. IV. 578 et Entw. einer system. Einth. d. Plattw. 89. — Diesing: Syst. Helm. I. 273. — M. Schultze: in Zeitschr. f. wissenschaftl. Zool. IV. (1852) 178 (de depositione et evolutione ovulorum). — Idem in V. Carus Icon. Zootom. Tab. VIII. 14.

Borlesia olivacea Thompson: in Ann. nat. hist. XVIII. (1846) 388.

Habitaculum. Ad littora Angliae (Johnston), Hiberniae (Thompson), — in sinu Codano (Oersted), in insula Neuwerk prope Cuxhaven Martio sub lapidibus cum sacculo ovigero deposito (M. Schultze).

**** Ocelli 12 vel numerosi.

15. *Nemertes assimilis* OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 273. adde: Oersted: De region. marin. 80.

Habitaculum. In regione argillacea s. *Buccinoideorum* aestate prope Kullen in freto Öresund (Oersted).

16. *Nemertes lateritia* OERSTED. — *Dies.* Syst. Helm. I. 273.

Habitaculum. Ad littora Daniae (Rathke).

17. *Nemertes geniculata* OERSTED.

Corpus supra convexusculum subtus depressiusculum, retrorsum sensim attenuatum, supra viride, fasciis argenteo-albis, transversalibus, medio haud interruptis, distantibus ornatum, subtns album. *Caput* corpore continuum albo-marginatum. *Cephalopori* distincti. *Proboscis* inermis. *Ocelli* 12, 6 in utroque margine longitudinaliter uniserialibus. *Longit.* $1\frac{1}{2}$ —8", *latit.* 2—3".

Polia geniculata Delle Chiaje: Mem. sulla stor. e notom. III. 173—177 et 181. Tab. XLIII. 10 et Tab. LXXVIII. 4. — Oersted: in Kroyer's Naturh. Tidsskr. IV. 579 in nota.

Nemertes geniculata Oersted: Entw. einer system. Enth. d. Plattw. 91. *Cerebratulus geniculatus* Quatrefages: in Annal. des sc. nat. 3. ser. VI. 221 et Rech. anat. et phys. Tab. XVII. 1. — Grube: Ausflug nach Triest u. d. Quarnero 1861. 80.

Meckelia annulata Diesing: Syst. Helm. I. 264 partim.

¹⁾ Confer evolutionem in genere *Micrurae* per *Pilidium* et *Alardum*. *Pilidium Micrurae* larvae *Nemertis olivacea*, et *Alardus* animaleculo e larva *Nemertis* excluso analogum videtur.

Habitaculum. Prope Panormum et Neapolin (Delle Chiaje) ad oras Siciliae (Quatre fages), Quarnero (Grube).

18. Nemertes pachyrhyncha SCHMARD.

Corpus depressiusculum parum mutabile, sordide viride lineis transversis laetioribus. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* paralleli. *Proboscis* crassa. *Os* rimaeforme longituduale post cephaloporus situm, rosaceum. *Ocelli* 12 per paria utrinque tria postpositi, a capitis apice remoti. Longit. ad 2", latit. 2".

Nemertes pachyrhyncha Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 44. Tab. XI. 99.

Habitaculum. In sinu tabulari promontorii bonae spei (Schmarda).

19. Nemertes communis BENEDE.

Corpus longissimum proteum, nigrum, saepe in uno eodemque individuo viride-brunneum, pallide flavum vel roseum, interdum (plerumque in maribus) totum roseum vel flavidum. *Caput* subdiscretum depressiusculum, antice truncaenum. *Cephalopori* subparalleli retrorsum dilatati. *Proboscis* longissima tortuosa, tenuis, subaequalis, inermis. *Os* retro caput, labiis mobilibus instructum, nunc rimaeforme longitudinale, nunc subcircularis, labiis longe ciliatis, corpore pallidioribus. *Ocelli* 12—14 in series duas longitudinales submarginales dispositi. Longit. corporis expansi feminae 11—12", latit. 1/2—1"; mas minor.

Animaleula nonnumquam corpus eum in modum invertere possunt ut pagina interna extrorsum spectet.

Nemertes communis Beneden: Faun. litt. Belgique 7—14. Tab. I. 1—13 (eum anatomi).

Habitaculum. Sub axis per totum annum, tubulo inclusus Ostendae (Beneden).

20. Nemertes flaccida OERSTED. — Dies. Syst. Helm. I. 273. adde:
Oersted: De region. marin. 80.

Habitaculum. Inter rudera testarum in sinibus Norvegiae (Müller), — in regione argillacea s. *Buccinoideorum* aestate in freto Öresund (Oersted).

21. Nemertes drepanensis OERSTED.

Notospermus drepanensis Husekke. — *Diesing*: Syst. Helm. I. 260.

Habitaculum. Drepani in Sicilia inter Corallinas (Husekke).

22. Nemertes microphthalmia OERSTED.

Corpus oblongo-lineare, depresso, retrosum paululum angustatum, supra ferrugineum albo-marginatum, subtus albescens. Cephalopori, proboscis et os... Ocelli 16 per paria dispositi. Longit. 3½"."

Nemertes microphthalmia Oersted: in Kroyer's Naturhist. Tidsskr. I. 1844–1845. 418.

Habitaculum. Prope Dröbak in Norvegia (Oersted).

Nemerti lateritiae sp. 16. haud absimilis.

23. Nemertes striata OERSTED. — Dies. Syst. Helm. I. 274.

Habitaculum. Prope Molde et Christianssand in Norvegia in ostreariis (Rathke).

24. Nemertes lactea GRUBE.

Corpus filiforme, retrosum attenuatum, album, antrorum sanguineo-rubrum. Caput strictura discretum, antice rotundatum. Cephalopori conspicui. Os subcireculare distantia lineae a margine frontali collocatum. Ocelli 16—18, ntrinque 8—9 submarginales serie simplici collocati. Longit. circa 3"."

Nemertes lactea Grube: in Troschel's Arch. 1853. I. 151. Tab. VII. 3. 4.

Habitaculum. In limo littoris in situ Villafrancae (Grube).

25. Nemertes Mandilla DIESING: Syst. Helm. I. 274.

Habitaculum. Prope St. Vaast, vulgaris (Quatrefages).

26. Nemertes Antonina QUATREFAGES. — Dies. Syst. Helm. I. 274 adde.

Grube: Ausflug nach Triest u. d. Quarnero 1861. 80.

Habitaculum. La Torre dell' Isola in Sicilia (Quatrefages), prope Cherso et Martinšcia (Grube).

27. Nemertes multioculata KÖLLIKER.

Corpus depressisculum cinereo - flavidum. Proboscis armata haud vaginata. Ocelli numerosi in circulum dispositi. Longit. 3—5"."

Nemertes multioculatus Kölliker: in Verhandl. d. schweiz. naturf. Gesellsch. in Chur 1844. Chur 1845. 89. — *Siebold:* in Troschel's Arch. 1850. II. 382.

Habitaculum. Inter plantas marinas in freto Messinae (Kölliker).

28. Nemertes collaris SCHMARDIA.

Corpus teretisculum vix depresso parum mutabile viridefuscum. Caput oblongum a corpore linea transversali alba interrupta

s. collari distinctum. *Cephalopori* subparallelē $1\frac{1}{2}''$ longi, rubri. *Proboscis* inermis. *Os* rimaeforme longitudinale post cephaloporus situm. *Ocelli* numerosi in acervos duos versus margines capitis sitos dispositi. Longit. fere $4''$; latit. $1\frac{1}{2}''$.

Nemertes collaris Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1, 44. Tab. XI, 98.

Habitaculum. In oceano indicō ad oram orientalem Ceyloniae (Schmarda).

29. *Nemertes polyophthalma SCHMARDA*.

Corpus planuseulum rubescens. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* antrosum latiores, breves, parallelē, a capitē apice valde remoti. *Os* ovale subterminale (?). *Ocelli* plurimi, irregulariter dispersi. Longit. fere $6''$, latit. ad $2\frac{1}{2}''$.

Nemertes polyophthalma Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1, 44. Tab. XI, 97 (solum pars anterior).

Habitaculum. In oceano pacifico in sinu Paita ad oras Peruviae (Schmarda).

30. *Nemertes Quatrefagei BENEDEEN*.

Corpus elongatum depressuseulum, varie contortum, fissile, pallide brunneum, supra fasciis 8 multo obscurioribus, corpori aequilongis, subtus unicolor fascia mediana longitudinali pallida. *Caput* a corpore vix discretum. *Cephalopori* longi retrorsum dilatati, anteice convergentes. *Proboscis* inermis (?). *Os* nunc rimaeforme, nunc infundibuliforme, retro cephaloporus situm. *Ocelli* 60—80, utrinque 30—40 versus capitē marginem irregulariter dispositi. Longit. $4\frac{1}{2}''$.

Nemertes Quatrefagii Van Beneden; Rech. Faun. litt. Belgique 15 (cum anatom.). Tab. II, 5—9.

Habitaculum. Ad *Ulvas* prope Ostendam, specimina duo (Beneden).

31. *Nemertes crassa DIESING*: Syst. Helm. I. 275 adde.

Cerebratulus crassus Quatrefages. — *Grube*: Ausflug nach Triest u. d. Quarnero 1861. 76, 81 et 129 (de natura tubuli).

Habitaculum. In *Vermotorum* intersittiis littorum Siciliae, haud raro (Quatrefages), Cherso in Quarnero in tubulis (Grube).

32. *Nemertes maculata OERSTED*. — *Dies*. Syst. Helm. I. 275 adde:

Oersted: De region. marin. 80.

Habitaculum. In regione argillacea s. *Buccinoideorum*, aestate, Hellebaek in freto Öresund (Oersted).

Species inquirendae.

33. *Nemertes octoculata* JOHNSTON. — *Dies.* Syst. Helm. I. 276.

34. *Nemertes sanguinea* DIESING: ibid. 276.

35. *Nemertes ligurica.*

Corpus crassum fere planum, utrinque retrorsum tamen magis attenuatum, supra cinerascens, subtus pallidius. *Caput* corpore continuum antice rotundatum. *Proboscis* inermis. *Ocellorum* numerus incertus. Longit. $4\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}''$, latit. 3— $3\frac{1}{2}'''$.

Cerebratulus liguricus Blanchard: in Annal. des sc. nat. 3. ser. XII. 31—35 (cum anatom.).

Habitaculum. Sub axis ad littus prope Genuam (Blanchard).

Meckeliae somatotomae similis sed ocellorum praesentia diversa; confer *R. Leuckart*: in Troschel's Arch. 1854. II. 334.

36. *Nemertes complanata* KÖLLIKER.

Corpus planum pallide viride marginibus albidis. *Caput* a corpore discretum. *Proboscis* vaginalis. *Os et ocelli . . .* Longit. . . .

Nemertes complanatus Kölliker: in Verhandl. d. schweiz. naturf. Gesellsch. in Chur 1844. Chur 1845. 89. — Siebold: in Troschel's Arch. 1850. II. 382.

Habitaculum. Neapoli (Kölliker).

37. *Nemertes supera* KÖLLIKER.

Corpus planum rufo-brunneum, fasciis quatuor longitudinalibus albis, annulis albis distantibus. *Caput* a corpore discretum. *Proboscis* vaginalis. *Os et ocelli . . .* Longit. 3— $4''$.

Nemertes superus Kölliker l. s. e. 89. — Siebold l. e. 382.

Habitaculum. Neapoli (Kölliker).

38. *Nemertes viridis.*

Notospermus viridis Diesing: Syst. Helm. I. 260.

LXVIII. EMPLECTONEMA STIMPSON.

Borlasiae spec. Quatrefages. — *Nemertis* spec. Diesing.

Corpus longissimum subfiliforme, depresso-proteum. *Caput* subdiscretum stricturis nullis. *Cephalopori* duo longitudinales, bipartiti antice marginales. *Proboscis* terminalis, protractilis. *Os . . .*

Ocelli numerosi. Sexus et anus . . . Maricolae. Europae meridionalis et Americae septentrionalis occidentalis incolae.

1. Emplectonema viride STIMPSON.

Corpus depresso, lineare vel proteum, supra viride, suhtus album. *Caput* subdiscretum marginibus albis, fronte emarginata. *Cephalopori* elongati bipartiti. *Ocellorum* acervi quatuor, posteriores distincti, rotundati, oeellis confertis; anteriores marginales juxta ecephaloporus, ocellis sparsis. *Longit.* 11", *latit.* $\frac{2}{3}''$.

Emplectonema viride Stimpson: Prodr. II. 20.

Habitaculum. Littorales inter lapillos in portu San Francisco (Stimpson).

2. Emplectonema Camillea STIMPSON.

Nemertes Camillea Diesing: Syst. Helm. I. 274.

Nemertes Camillae Williams: in Ann. nat. hist. 2. ser. XII. 348. Tab. XIII. 1 (de nutrit. et respirat.).

Emplectonema camillea Stimpson: Prodr. I. 20.

Habitaculum. Prope St. Vaast (Quatre fages). Ad oras Angliae (Williams).

Genus inquirendum:

LXIX. DICHILUS STIMPSON.

Corpus lineare depresso. *Caput* corpore continuum, subquadratum, plica transversa terminali bilabiatum, labio inferiore emarginato. *Proboscis . . . Os . . . Ocelli* duo. *Sexus et anus . . .* Marinum orientalium incolae.

Proboscis fortasse ex emarginatura labii inferioris protractilis.

1. Dichilus obscurus STIMPSON.

Corpus supra pallide rubro-fulvum. *Caput* maculis duabus oblongis. *Rimae* obsoletae (pseudorimae) cervicales tres; una mediana longitudinali, ex eius medio aliae versus marginem utrinque oblique decurrunt. *Ocelli* subterminales magni fusci subdistantes in maculis siti. *Longit.* 3", *latit.* vix 4".

Dichilus obscurus Stimpson: Prodr. II. 19.

Habitaculum. Littoralis inter lapillos in portu insulae Ousima (Stimpson).

Genera extineta:

LXX. NEMERTITES MURCHISON.

Corpus longissimum filiforme.

1. **Nemertites Olivautii MURCHISON.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 277 adde.
Pietet Tr. elem. de Paleontolog. 2. edit. II. 572.
Habitaculum. In formatione Cambriae (Murchison).

LXXI. LUMBRICARIA MÜNSTER.

Vermiculites et Lumbricites *Auctor.* — Medusites *Germar* — Colololites *Agassiz.*

Corpus cylindricum elongatum varie contortum, flexuosum vel rectum.

1. **Lumbricaria Filaria MÜNSTER.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 277 adde.

Pietet Tr. de Paleontol. 2. edit. II. 297.

Habitaculum. Formatio calcarea lithographica prope Solenhofen (Germar, Comes de Münster).

2. **Lumbricaria conjugata MÜNSTER.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 278 adde.

Pietet ibid. 297.

Habitaculum. Ibidem (Münster).

3. **Lumbricaria gordialis MÜNSTER.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 278 adde.

Pietet ibid. 297.

Habitaculum. Ibidem (Germar, Münster).

4. **Lumbricaria Intestuum MÜNSTER.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 278 adde.

Pietet ibid. 297.

Habitaculum. Ibidem (Münster).

5. **Lumbricaria Colou MÜNSTER.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 279 adde.

Pietet ibid. 297.

Habitaculum. Ibidem (Münster).

6. **Lumbriaria antiqua PORTLOCK.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 279.

Habitaculum. Formatio Silurica, Desertéreat in comitatu Tyrone Hiberniae (Portlock).

7. **Lumbriaria? gregaria PORTLOCK.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 279.

Habitaculum. Ibidem (Portlock).

8. **Lumbriaria? reeta MÜNSTER.** — *Dies.* Syst. Helm. I. 279
adde.

Pietet ibid. 297.

Habitaculum. Formatio calcarea lithographica prope Solen-
hofen (Münster).

Turbellaria incertae sedis:

ACICULA RENIER.

Gordii spec. *Renier.*

Corpus aeiculaeforme depresso-sulcatum proteum. *Caput* a cor-
pore subdiscretum. *Os* ad basin capitis. *Ocelli* duo. *Maricolae.*

Traetus eibarius corpore duplo longior tortuosus, tandem extre-
mitatem caudalem petens. *Ganglion cerebrale* nigrum, filo nervo corpus
pereurrente.

1. **Acicula macula RENIER.**

Corpus cinereo-flavidum, transparens. *Caput* corpore angustius,
subovale, macula nigra (*ganglio cerebrali transparente*) insignitum.
Os transversale. *Ocelli* nigri globosi inter se remoti, cervicales.
Longit. 10—12".

Gordius maeula Renier: Prosp. della Classe de' Vermi 1804. XX.

Aeicula maeula Renier: Tav. di Classif. 1807. VI. — Meneghini in *Renier*:
Osserv. post. 37 et var. locis.

Aeicula bioculata Renier: Comp. elem. di Zoologia mss. §. 90—93.

Habitaculum. In lagunis Venetis cum *Nereidibus*, gregarie
(Renier).

CHLORAIMA KÖLLIKER nec DUJARDIN.

Corpus elongatum. *Caput* a corpore subdiscretum. *Proboscis*
nulla, ejus loco vesiculae pyriformes duas in apice fere capitae.
Ocelli numerosi. *Maricolae.*

Oesophagus postice globose tumens.

1. Chloraima sieulum KÖLLIKER.

Corpus album. *Ocelli* in series duas longitudinales dispositi.
Longit. 3—5".

Chloraima sieulum Kölliker: in Verhandl. d. schweiz. naturf. Gesellsch. in Chur 1844. Chur 1845. 89. — *Siebold*: in Troschel's Arch. 1850. II. 382.

Habitaculum. Inter plantas marinas prope Messinam (Kölliker).

Derostoma angusticeps DUGÈS:

in Annal. des sc. nat. XXI. (1836) 77. — *Ehrenb.*: Aealeph. des rothen Meeres 66.

Derostoma mutabile DUGÈS: l. c.

Derostoma? *mutabile Ehrenberg* l. c.

Cum praecedente fortasse generi *Typhloplanae* adnumeranda.

Derostoma laticeps DUGÈS:

l. c. et in nouv. Annal. des sc. nat. VIII. 30 (Nais). — *Ehrenb.* l. c.
Chaetogaster laticeps Dies. Syst. Helm. III. mse.

Derostoma megalops DUGÈS: l. c.

Phaenocora megalops Ehrenb. l. c. 78 (solummodo nomen).

Planaria limacina FABRICIUS:

Dies.: Syst. Helm. I. 283 teste cl. *Oersted*: De region. marin. 70, nunc *Limapontia nigra Johnston*. Lond. Magaz. V. 9, 79 et Molluscis adnumeranda.

Planaria operculata Müller, *P. vittata Schrank*, *P. grossula Schrank*, *P. acuminata Schrank*, *P. Edinensis Dalyell*, *P. nigricans Fabr.*, *P. emarginata Fabr.* — Syst. Helm. I. 281—283. — *P. pusio Eichwald* ibid. 648.

Genus fortasse novum, libro mihi non praestante, incognitum:

1. Poseidon Colei GIRARD:

in Proceed. Bost. Soc. IV. (1852) 183.

Species serius exposita:

2. Poseidon affinis GIRARD.

Corpus gracile subfiliforme supra laete rubrum, subtus album.
Os ventrale retro ocellorum acervos. *Ocellorum acervi* 2 elongati
 pone extremitatem anticam. *Longit.* 2".

Poseidon affinis Girard. — *Stimpson*: in Smithson. Contrib. VI. 28.

Habitaculum. In zona *Laminariarum*, Grand Manan (Stimpson).

Genus hoc a el. Schmarda: Neue wirbell. Th. I. 1. 38 generi *Nemerti* consociatum.

Genus fortasse fictitium:

SCOTIA R. LEUCKART.

Corpus filiforme margine convexo canaliculo lato et profundo, limbis parallelis elevatis rugoso-crispatis instructum. Maricolae.

1. Scotia rugosa R. LEUCKART.

Corpus utrinque attenuatum spiraliter convolutum, flavo-albidum. Longit. 1".

Scotia rugosa R. Leuckart: in Troschel's Arch. 1849. I. 154. Tab. III. 1. — Idem ibid. 1854. II. 354.

Habitaculum. Ad littus austro-occidentale Islandiae (Bergmann).

Fortasse nil aliud quam tentacula *Terebellae* R. Leuckart.

Index generum et specierum.

- Acelis* Diesing: *crenulata* 206.
Acicula Renier: *bioculata* 308, *macula* 308.
Aemostomum Schmarda: *crennatum* 206, *denticulatum* 207.
Aerostomum Grube: *canescens* 262, *Stannii* 261.
Alardus Busch: *caudatus* 259.
Allostoma Beneden: *pallida* 228.
Amphiporus Oersted: *groenlandicus* 249, *Neesii* 249, *sanguineus* 249.
Anarhira Leuckart: *gracilis* 234.
Anoplodium Schneider: *parasita* 210.
Anortha Leidy: *gracilis* 234.
Anotoelis Diesing: *caudata* 236, *Coluber* 237, *flavicans* 237,
linearis 237, *philadelphica* 236, *unicolor* 235, *variabilis* 236.
Aphanostomum Oersted: *diversicolor* 242, *griseum* 242, *latum*
242, *virescens* 242.
Astemma Oersted: *Dräbächense* 248, *rufifrons* 249.
Baseodiseus Diesing: *delineatus* 252.
Borlasia Oken et Oersted: *bilineata* 248, *cardiocephala* 250,
Cephalothrix 250, *coeruleoceans* 250, *dorycephala* 251, *Dröbachensis* 248, *filiformis* 250, *flaccida* 250, *grönlandica* 249,
Hemprichii 249, *Kurtzii* 251, *linearis* 250, *longa* 249, *Neesii* 249,
nigrofusca 248, *oliracea* 304, *quinquelineata* 251, *rubra* 259 (*nota*) *rufifrons* 249, *sanguinea* 249, *trienspida* 249,
trilineata 250, *unicolor* 250, *unilineata* 250, *viridis* 248.
Catenula Dugès: *bina* 238, *Lemnae* 238, *quaterna* 238.
Catestbia Leidy: *stellato-maculata* 223.
Celidotis Diesing: *Anguilla* 233, *bipunctata* 233, *venenosa* 233.
Cephalonema Stimpson: *brunniceps* 288.

- Cephalothrix* Oersted: *bioculata* 254, *Filum* 254, *involuta* 254,
Kroyeri 254, *Oerstedii* 254.
- Cerebratulus* Renier: *acutus* 273, *albovittatus* 279, *bellus* 277,
bilineatus 273, *bilineatus* 273, *crassus* 304, *fasciatus* 284,
geniculatus 301, *impressus* 277, *liguricus* 305, *macrostomus*
274, *marginatus* 272, *marginatus* 274, *niger* 286, *nigro-*
fuscus 286, *Oerstedii* 282, *oleaginus* 280, *paludiculus* 283,
ruber 274, *sinensis* 284, *spectabilis* 299, *urticans* 274.
- Chlamydocephalus* Diesing: Gaimardi 267.
- Chloraima* Kölleker: *siculum* 309.
- Chonostomum* Schmarda: *crenulatum* 222.
- Cnidon* J. Müller: *urticans* 274.
- Colpocephalus* Diesing: *quadripunctatus* 267.
- Convoluta* Oersted: *albicina* 212, *anotica* 211, *Diesingii* 212,
Johnstoni 212, *paradoxa* 212, *Schultzii* 212.
- Cosmocephala* Stimpson: *Beringiana* 266, *Japonica* 266.
- Cylindrostomum* Oersted: *caudatum* 227, *dubium* 228.
- Derostomum* Dugès: *angusticeps* 309, *Catenula* 238, *coecum* 210,
elongatum 210, *flavicans* 237, *fusiforme* 220, *galizianum*
217, *laticeps* 309, *leucocelis* 218, *leucops* 235, *lineare* 237,
megalops 309, *mutable* 309, *notops* 217, *rostratum* 220,
Schmidtianum 216 sp. 8 et 9, *truncatum* 218, *unipunctatum* 216.
- Dicelis* Stimpson: *rubra* 262.
- Dichilus* Stimpson: *obscurus* 306.
- Dinophilus* O. Schmidt: *borealis* 240, *gyrociliatus* 240, *vortic-*
oides 240.
- Diotis* Schmarda: *grisea* 214.
- Diplomma* Stimpson: *rubra* 262, *serpentina* 262.
- Diplopleura* Stimpson: *Japonica* 287.
- Disorus* Hemprich et Ehrenberg: *viridis* 234.
- Distignua* Hemprich et Ehrenberg: *Helluo* 224, *Planaria* 224,
Proteus 224, *tenax* 224, *viride* 224.
- Ditactorrhochma* Diesing: *typicum* 295.
- Emea* Leidy: *Dugesii* 270, *lumbricoides* 270, *rubra* 270.
- Emplectonema* Stimpson: *Camillea* 306, *viride* 306.
- Eustomum* Leidy: *caudatum* 236, *Philadelphicum* 236, *variabile*
236.

Goniocarena Schmarda: capitata 225.

Gordius Linné: fasciatus spinifer 258, *fragilis spinifer* 260,
macula 308, *purpureus spinifer* 260, *viridis spinifer* 260.

Gyrator Ehrenberg: Botterii 246, *croeceus* 247, *erythrophthalmus* 246, *furious* 246, *hermaphroditus* 217, *hermaphroditus* 246, *immundus* 246, *leucophraeus* 247, *littoralis* 247, *Steenstrupii* 246, *suboviformis* 247, *viridis* 207, *vittatus* 241.

Hecate Girard: elegans 294.

Hemicylia Hemprich et Ehrenberg: albicans 264.

Hypostomum O. Schmidt: viride 217.

Leodes Girard: striolenta 283.

Lineus Sowerby: Beattiae 285, *longissimus* 285, *piperatus* 278.

Lobilabrum Blainville: ostrearium 268.

Loxorrhochma Schmarda: coronatum 295, *obseurum* 295, *rubrum* 259 (nota).

Lumbricaria Münster: antiqua 307, *Colon* 307, *conjugata* 307,

Filaria 307, *gordialis* 307, *gregaria* 307, *Intestinum* 307,
recta 307.

Macrostomum Oersted: auritum 214, *ceylanicum* 210, *Hystrix* 215, sp. 2 et 3, *setosum* 225, *siphonophorum* 218.

Meckelia Leuckart: albovittata 279, *albula* 276, *angulata* 286,
annulata 281, *annulata* 301, *atra* 286, *atrococerulea* 281,
aurantiaca 279, *australis* 282, *Beattiae* 285, *bella* 277, *bilineata* 273, *bilineata* 273, *borealis* 284, *Borlasii* 285, *carmelina* 278, *carnea* 282, *Cerebratulus* 286, *ceylanica* 281, *cingulata* 284, *coeca* 286, *depressa* 286, *Ehrenbergii* 285,
fasciata 284, *fragilis* 286, *fusca* 285, *gracilis* 278, *impressa* 277, *ingens* 276, *Knerii* 281, *laetitia* 275, *Leuckarti* 277, *Lizziae* 277, *maerorrhochma* 280, *macrostoma* 274, *nigra* 286, *nigrofusca* 285, *Oerstedii* 282, *oleagina* 280, *olivacea* 280, *pallida* 286, *paludicola* 283, *piperata* 278, *Pocohontas* 278, *rosea* 282, *rubella* 282, *Serpentaria* 281, *sinensis* 284, *Siphunculus* 280, *somatotomus* 273, *Somatotomus* 276, *striata* 278, *striolenta* 283, *subaeuta* 283, *trigonocephala* 279, *urticans* 274, *viridis* 279, *vittata* 279.

Megastomum Schmarda: ferrugineum 206.

Mesopharynx Schmarda: diglena 222, *otophorus* 213.

Mesostomum Dugès: *bistrigatum* 224, *chlorostictum* 229; *Craci* 221, *cyathus* 221, *Ehrenbergii* 220, *fallax* 221, *fusiforme* 220, *Hirudo* 211, *hystrix* 222, *lapponicum* 211, *lenticulatum* 221, *Lingua* 220, *marmoratum* 223, *obtusum* 226, *ovoideum* 222, *personatum* 221, *productum* 221, *pusillum* 221, *radiatum* 220, *rostratum* 220, *stagni* 224, *strigatum* 224, *Solea* 223, *tetragonum* 221, *trunculum* 223, *viridatum* 210 et 224, *Wandae* 222.

Mierostomum Oersted: *achroophthalmum* 236 et 238, *caudatum* 236, *leucops* 238, *lineare* 237, *lineare* 241, *littorale* 242, *Philadelphicum* 236, *unicolor* 236, *variabile* 236.

Mierura Hemprich et Ehrenberg: *fasciolata* 258, *filaris* 259, *purpurea* 260, *viridis* 260.

Monocelis Hemprich et Ehrenberg: *agilis* 231 et 232, *Anguilla* 233, *assimilis* 232, *bipunctata* 233, *excavata* 214, *fusca* 231, *glauca* 214, *hyalina* 213, *lineata* 230, *rutilans* 213, *spatulicauda* 232, *subulata* 214, *unipunctata* 213.

Monops Diesing: *agilis* 230 et 232, *assimilis* 232, *elegans* 231, *Flustrae* 233, *fuscus* 231, *lineatus* 230, *nigroflavus* 232, *obesus* 231, *spatulicaudus* 232, *umbrinus* 231.

Monotus Diesing: *albieinetus* 212, *Diesingii* 212, *excavatus* 214, *glaucus* 214, *hyalinus* 213, *Johnstoni* 212, *lacteus* 213, *mesopharynx* 213, *paradoxus* 212, *rutilans* 213, *Schultzii* 212, *subulatus* 214, *unipunctatus* 213.

Nareda Girard: *serpentina* 262, *superba* 263.

Nemertes Cuvier: *annellata* 277, *annulata* 281, *Antonina* 303, *assimilis* 301, *badia* 299, *Benedeneana* 299, *bioculata* 299, *Camillae* 306, *Camillea* 306, *carcinophila* 298, *collaris* 303, *communis* 302, *complanata* 305, *coronata* 295, *crassa* 304, *drepanensis* 302, *Ehrenbergii* 294, *flaccida* 298, *flaccida* 302, *funosa* 289, *fusca* 285, *geniculata* 301, *Gesserensis* 299, *glauca* 257, *haematodes* 290, *humilis* 290, *Krohnii* 294, *lactea* 303, *lateritia* 301, *ligurica* 305, *maculata* 304, *Mandilla* 303, *melanocephala* 291, *microcephala* 298, *microphthalma* 303, *multioculata* 303, *obscura* 300, *octooculata* 305, *olivacea* 300, *olivacea* 300, *opaca* 299, *pachyrhyncha* 302,

Polyhopla 297, *Polyophthalma* 303, *purpurea* 299, *pusilla* 298, *pusilla* 260, *Quatrefagei* 304, *rosea* 294, *rufa* 298, *sanguinea* 305, *Somatotomus* 276, *spectabilis* 299, *striata* 303, *supera* 305, *vermiculus* 290, *viridis* 305.

Nemertites Murchison: *Olivantii* 307.

Notospermus Huschke: *drepanensis* 302, *Gesserensis* 299, *viridis* 305.

Oerstedia Quatrefages: *armata* 263, *Baculus* 263, *maculata* 263, *pulchella* 263, *tubicola* 263.

Ommatoplea Hempr. et Ehrenb.: *alba* 257, *albieans* 255, *armata* 257, *balmea* 255, *bembix* 256, *berea* 257, *glauca* 257, sp. 18 et 20, *gracilis* 255, *Gruhei* 256, *heterophthalma* 255, *mutabilis* 257, *ophiocephala* 256, *pellucida* 257, *peronea* 255, *Polii* 255, *pulchra* 257, *punctata* 255, *rosea* 256, *rubra* 257, *Stimpsoni* 256, *taeniata* 256, *violacea* 257.

Ophiocephalus Delle Chiaje: *auripunctatus* 287, *bilineatus* 273, *heterorrhochmus* 288, *murenoides* 287.

Opistomum O. Schmidt: *pallidum* 209, sp. 1 et 2.

Orthostomum Hempr. et Ehrenb.: *pellucidum* 234, *siphonophorum* 218.

Otocelis Diesing: *rubropunctata* 208.

Phaenocora Ehrenb.: *megalops* 309, *notops* 217.

Pilidium Müller: *auriculatum* 259, *gyrans* 259.

Plagiostomum O. Schmidt: *boreale* 241.

Planaria Müller: *acuminata* 309, *bioculata* 301, *cuneus* 256, *Edinensis* 309, *emarginata* 309, *flaris* 260, *flustrae* 233, *fodinae* 216, *graminea* 224, *grossula* 309, *limacina* 309, *mutabilis* 228, *nigricans* 309, *operculata* 309, *pusio* 309, *stagni* 224, *tetragona* 220, *variegata* 229, *vittata* 399.

Polia Delle Chiaje: *canescens* 262, *capitata* 292, *coronata* 295, *Dagesii* 270, *farinosa* 293, *funosa* 290, *geniculata* 301, *gracilis* 300, *grisea* 265, *humilis* 290, *involuta* 254, *obscura* 291, 295 et 300, *oculata* 255, *rhomboidalis* 265, *sanguirubra* 290, *vermiculus* 290.

Polina Stimpson: *cervicalis* 265, *grisea* 265, *rhomboidalis* 265.

Polyhopla Diesing: *Nemertes* 297.

- Polystemma* Hempr. et Ehrenb.: *adriaticum* 261, *pellucidum* 257,
pusillum 261, *roseum* 256, *sinuosum* 261.
- Poseidon* Girard: *affinis* 310, *Colei* 310.
- Proporus* O. Schmidt: *Cyclops* 206, *rubropunctatus* 208, *viridis*
 207.
- Prorhynchus* Schultze: *fluvialis* 269, *stagnalis* 269.
- Prostomum* Dugès: *armatum* 257, *Botterii* 246, *clepsinoideum* 247,
croceum 246, *furiosum* 246, *immundum* 246, *lineare* 246,
melanocephalum 291, *Steenstrupii* 246, *vittatum* 241.
- Pseudostomum* O. Schmidt: *Feroense* 227, *quadrioculatum* 227.
- Quatrefagea* Diesing: *insignis* 296.
- Ramphogordius* Rathke: *lacteus* 268.
- Renieria* Girard: *rubra* 274.
- Rhynchoprobolus* Schmarda: *erythrophthalmus* 246, *papillosus*
 245, *tetrophthalmus* 247.
- Rhynchoscolex* Leidy: *papillosus* 245, *simplex* 245.
- Schizoprora* O. Schmidt: *venenosa* 233.
- Schizostomum* O. Schmidt: *productum* 221.
- Scotia* Leuckart: *rugosa* 310.
- Serpentaria* Goodsir: *rubella* 282.
- Sidonia* Schultze: *elegans* 208.
- Sifonenteron* Renier: *bilineatum* 273, *elegans* 272.
- Spiroclytus* O. Schmidt: *capitatus* 225, *Euryalus* 229, *Nisus* 225,
setosus 225.
- Stenostomum* O. Schmidt: *achroophthalmum* 236 et 238, *Coluber*
 237, *leucops* 238, *torneense* 239, *unicolor* 236.
- Stimpsonia* Girard: *aurantiaca* 268.
- Strongylostomum* Oersted: *andicola* 218, *assimile* 220, *coerulescens*
 235, *metoplogenum* 219, *radiatum* 220.
- Stylacium* Corda: *isabellinum* 239.
- Taeniosoma* Stimpson: *aequale* 252, *quinquelineatum* 251, *septemlineatum*
 251.
- Tatsnoskia* Stimpson: *depressa* 264.
- Telostomum* Oersted: *ferrugineum* 206, *Mytili* 228.
- Tetracelis* Hemprich et Ehrenberg: *fontana* 229, *marmorata*
 229, *Mytili* 228.

Tetrastemma Hemprich et Ehrenberg: assimile 289, candidum 293, capitatum 292, dubium 293, Ehrenbergii 294, elegans 294, farinosum 293, flavidum 289, fumosum 289, fuscum 289, groenlandicum 293, humile 290, incisum 292, Krohnii 294, longecapitatum 293, *lumbricoides* 270, melanocephalum 291, obscurum 291, roseum 294, rufescens 289, sanguirubrum 290, serpentinum 294, *Siphunculus* 293, stigmatum 292, subpellucidum 289, varicolor 289, vermiculus 290.

Tricelis Quatre fages: fasciata 225, obtusa 226, quadripunctata 226.

Trigonostomum O. Schmidt: setigerum 229.

Tubulanus Renier: defractus 272, elegans 271, polymorphus 271, pusillus 272.

Turbella Hemprich et Ehrenberg: andicola 218, appendiculata 215, assimilis 223, bacillifera 222, baltica 217, bistrigata 224, caudata 219 et 223, *Conus* 219, Craci 221, crenulata 222, cyathus 221, diglena 222, Ehrenbergii 220, fallax 221, fusiformis 220, galiziana 217, gibba 216, Helluo 224, Hystrix 215, lenticulata 221, leucocelis 218, lingua 220, lunulata 216, metopoglena 219, nigrovenosa 223, notops 217, ovoidea 222, personata 221, piseiculus 216, Planaria 224, platyura 215, producta 221, Proteus 224, pusilla 221, radiata 220, reticulata 218, rostrata 220, Schmidtiana 216, scoparia 217, selenops 216, siphonophora 218, Solea 223, sphaeropharynx 219, Squalus 216, stagni 224, stellato-maculata 223, strigata 224, tenax 224, tetragona 221, trigonoglena 219, trunulea 223, unipunctata 216, viridis 216 et 224, Wandae 222.

Typhlomicrostomum Diesing: coerulescens 235.

Typhloplana Hemprich et Ehrenberg: anotica 211, ceylonica 210, coeca 210, elongata 210, gracilis 211, Hirudo 211, lapponica 211, pallida 209, parasita 210, pellucida 209, Schultzeana 209, variabilis 210, viridata 210.

Valencinia Quatre fages: annulata 253, annulata 253, *dubia* 296, elegans 252, elegans 253, longirostris 253, ornata 252, splendida 252, striata 253.

Vortex Hemprich et Ehrenberg: *balticus* 217, *Benedeni* 227, *capitatus* 225, *caudatus* 219 et 224, *caudatus* 227, *chlorostictus* 229, *coecus* 209, *conus* 220, *coronarius* 227, *cruciatus* 229, *dubius* 228, *emarginatus* 229, *ferrugineus* 227, *fontanus* 229, *Girardi* 227, *marginatus* 229, *marmoratus* 229, *mutabilis* 228, *Mytili* 228, *pallidus* 228, *pellucidus* 209, *penicillatus* 227, *pietus* 226, *quadrioculatus* 227, *reticulatus* 218, *scoparius* 217, *sphaeropharynx* 219, *trigonoglena* 219, *truncatus* 226, *variegatus* 229, *viridis* 216 et 224, *vittatus* 241, *Warrenii* 229.

Vorticeros O. Schmidt: *pulchellum* 230.

Mann Dr. und Professor
Johannes Steenstrup

hochachtungsvoll
der Verfasser

Nachträge zur Revision der Turbellarien.

Von Dr. K. M. Diesing,

wirklichem Mitgliede der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften.

(Vorgelegt in der Sitzung vom 17. Juli 1862.)

Die Nachträge zur Revision der Strudelwürmer, welche ich hiermit der kaiserlichen Akademie überreiche, sind zwar nicht umfangreich, aber durch das Hinzukommen von Verbindungsgliedern zwischen einzelnen Gruppen inhaltschwer¹⁾. Unter sechzehn als neue Arten beschriebenen Formen haben sich vier, sämmtlich aus der Tribus der Rhynchocoeten, als Typen neuer Gattungen herausgestellt. Zwei davon sind ausgezeichnet durch das vorher in dieser Tribus unbekannte Vorhandensein von Gehörorganen, die dritte durch die Eigenthümlichkeit von acht schiefen Längsfalten auf jeder der beiden Kopfseiten; durch die Kenntniss der vierten von Keferstein aufgestellten Gattung *Prosorhochmus* hat sich gezeigt, dass in der Abtheilung der Rhynchocoela porocephala nicht nur in den Familien der Typhlonemertineen und Eunemertineen, sondern auch in der der Loxorrhochmideen sowohl ein endständiger als ein unterständiger Rüssel vorkommt.

Durch die fast gleichzeitige Beendigung der Arbeiten von Claparède und Keferstein mit meiner Revision der Turbellarien ist eine Ungleichförmigkeit in der Nomenklatur entstanden; ich habe daher in den nachfolgenden Blättern gesucht, diese neuen Bereicherungen mit meiner jüngsten systematischen Anordnung in Einklang zu bringen.

¹⁾ Diese Nachträge sind nachstehenden Abhandlungen entnommen:

Ed. Graeffe: Beobachtungen über Radiaten und Würmer in Nizza: Neue Denkschriften der allgemeinen schweizerischen Gesellschaft für die gesammten Naturwissenschaften. Band XVII. Zürich, 1860. 4.

Claparède: Études anatomiques sur les Annélides, Turbellariés, Opalines et Grégariines observés dans les Hebrides in: Mémoires de la Société de Physique et d'Histoire naturelle de Genève. Tome XVI. Première Partie. 1861. 4.

Keferstein: Untersuchungen über niedere Seethiere. Leipzig, 1862. 8. Abdruck aus der Zeitschrift für wissenschaftliche Zoologie. Band XII, Heft 1. 1862.

Prof. Keferstein gibt am Schlusse seiner Arbeit über die Nemertinen noch einen Anhang über *Balanoglossus clavigerus* Delle Chiaje, den er Gelegenheit hätte mit seinem Freunde Dr. E. Ehlers in Neapel zu beobachten, und welcher, wie er ganz richtig bemerkt, seit Chiaje mit Ausnahme einer beiläufigen Stelle bei Quatrefages (Anal. des sc. nat. 3. ser. VI. 1846, 184) nicht mehr in der Literatur erwähnt worden ist. Weder Delle Chiaje, noch Quatrefages und Keferstein haben ein bestimmtes Urtheil über die systematische Stellung dieses räthselhaften Wurmes ausgesprochen. Ich halte es jedenfalls für sicher, dass er nicht zu den Strudelwürmern zu ziehen sei; dagegen ist es mir aber mehr als wahrscheinlich, dass er zu der Tribus der Sipunculideen gehört und zwar in die Familie der Schizorhynchelideen, in nächste Nähe der Gattung *Bonellia*, von der er sich übrigens durch äussere und innere Organisationsverhältnisse wesentlich unterscheidet, gestellt werden müsste.

Nachdem der Schluss von Prof. Leuckart's Jahresbericht für das Jahr 1858, worin die von Dalyell (Powers of the Creator Vol. II.) beschriebenen und abgebildeten Rhynchocoelen aufgeführt und zum Theil gedeutet werden, mir früher nicht zur Hand war, so kann ich die betreffenden Citate erst in diesen Blättern beifügen.

SUBORDO I. TURBELLARIA DENDROCOELA EHRENBERG¹⁾.

SECTIO II. DIGONOPORA STIMPSON.

Familia XII. Leptoplanidea.

4*. *Centrostomum Mertensii* CLAPARÈDE.

Corpus ovale, marginibus integris, lacteo-album, passim flavidum. *Ocellorum* acervi duo subelliptici in fine primae corporis quintae partis. *Os* in medio corporis, oesophago multilobato. *Aertura genitalis* mascula in initio ultimi corporis trientis, feminea ulti corporis quadrantis. *Longit. ultr. 8''.*

Centrostomum Mertensii Claparède l. c. 147—148 (eum anatom.). Tab. VII. 11—12.

¹⁾ De larva Dendrocoeli generis incerti, ad oras Scotiae lecta confer Claparède l. c. 152. Tab. V. 1.

Habitaculum. Ad *Laminarias* ad oras occidentales Scotiae, autumno (Claparède).

Diese von Herrn Claparède als neu aufgestellte Art bietet das besondere Interesse, dass sie unter den acht bekannten dieser Gattung die erste ist, welche in europäischen Meeren gefunden wurde.

Familia XIV. *Euryleptidea.*

7*. *Proceros auritus.*

Corpus foliaceum, ovatum, albidum, tractu intestinali ejusque ramificationibus rufo-brunneis, transparentibus. *Pseudotentacula* auriculaeformia. *Ocellorum* acervi duo, singulus ad basin pseudotentaculi; ocelli in pseudotentaculis basilares. *Os* subterminale parvum. *Apertura genitalis* mascula ante medium, feminea in medio fere corporis. Longit. $1\frac{1}{2}$ ", latit. max. 4".

Corpuseula bacillaria parenchymati corporis abunde immersa, nunc singula, nunc plura cellulis nucleolatis inelusa. *Penis* cordiformis elongatus, apice spinulosus.

Eurylepta aurita Claparède l. e. 144—146 (eum anatom. et de natura hepatica ramulorum intestinalium). Tab. VII. 5—10.

Habitaculum. Ad *Laminarias* ad oras Scotiae occidentales, autunno (Claparède).

Da nach der neueren Begrenzung zur Gattung *Eurylepta* nur jene Arten, deren Geschlechtsöffnungen vor der Mundöffnung liegen, gezählt werden, jene aber, bei welchen diese Öffnungen hinter dem Munde sich befinden, zur Gattung *Proceros* gehören, so kann die vorliegende Species nicht bei *Eurylepta* bleiben, sondern muss zu *Proceros* gezogen werden.

SUBORDO II. TURBELLARIA RHABDOCOELA EHRENBERG¹⁾.

TRIBUS I. ARHYNCHOCOELA SCHULTZE.

Familia VI. *Otophora.*

Monotus paradoxus DIESING: Rev. d. Turbell. II. 212 adde:

Convoluta paradoxa Claparède l. e. 125—130 (de hermaphroditismo successivo, de organis genitalibus, de organis urticationis etc.). Tab. V. 1—10.

¹⁾ De larva Rhabdocoeli generis incerti, ad oras Scotiae leeta confer Claparède l. e. 151. Tab. V. 2.

Habitaculo adde: Ad oras occidentales Scotiae, autumno (Claparède).

Herr Claparède hält die von Herrn Prof. Schmidt unter dem Namen *Convoluta Diesingii* aufgestellte Art für nicht verschieden von der so eben angeführten.

Monotus unipunctatus DIESING: Rev. d. Turbell. II. 213 adde:

Monocelis unipunctata Oersted? Claparède l. c. 137. VII. 4 (penis).

Habitaculo adde: Ad insulam Sky, Hebridarum, autumno (Claparède).

Familia VII. Vorticinea.

Turbella nigrovenosa DIESING: Rev. d. Turbell. II. 223 adde:

Mesostomum marmoratum Schultze. — Claparède l. c. 131—132 (et de org. genital.). Tab. XII. 1. 2.

Habitaculo adde: Ad insulam Sky, Hebridarum, autumno (Claparède).

Vortex quadrioculatus FREY et LEUCKART. — *Dies.* Rev. d. Turbell. II. 227 adde:

Claparède l. c. 134 (eum notit. variis). Tab. VI. 3.

Habitaculo adde: Glesnäsholm ad littora Norvegiae, et autumno ad insulam Sky, Hebridarum (Claparède).

12*. *Vortex Fingalianus.*

Corpus fusiforme, albidum. Os retrorsum situm, oesophago protractili, cylindrico, retrorsum directo. Ocelli posteriores magis inter se remoti quam anteriores. Apertura genitalis in ultima corporis quinta parte. Longit. ultra 1/4"."

Enterostomum Fingalianum Claparède l. c. 135 (eum anatom.). Tab. VI. 11—13.

Habitaculum. Ad insulam Sky, Hebridarum, autumno (Claparède).

Durch die Vereinigung der Gattungen *Allostoma* Beneden und *Telostoma* Oersted mit der Gattung *Vortex*, von welcher sie vorzugsweise nur durch den nach hinten liegenden Mund sich unterschieden, erscheint auch die Selbstständigkeit des von Herrn Claparède aufgestellten Geschlechts *Enterostomum* als nicht haltbar.

Familia IX. Celidotidea.

Monops lineatus DIESING: Rev. d. Turbell. II. 230 adde:

Monocelis lineata Oersted. — Claparède l. e. 137.

Habitaculo adde: Ad oras meridionales et occidentales Norvegiae et autumno ad insulas Hebridas, communis (Claparède).

Monops agilis DIESING: Rev. d. Turbell. II. 230 adde:

Monocelis agilis Schultze. — Claparède l. e. 137.

Habitaculo adde: Ad oras meridionales et occidentales Norvegiae et autumno ad insulas Hebridas, communis (Claparède).

TRIBUS II. RHYNCHOCOELA SCHULTZE.

Subtribus I. Rhynchocoela aporocephala.

Familia XVII. Gyratricinea.

5*. **Gyrator caledonicus**.

Corpus subcylindricum. Proboscis conica. Os in secunda corporis quinta parte. Ocelli nigri, leute crystallina instructi. Penis retrorsum situs, compressus, contortus, dimidia parte anteriore spinulis capitellatis armatus Longit. ultra 1/4".

Prostomium caledonicum Claparède l. e. 132—134. Tab. V. 5.

Habitaculum. Ad insulam Sky, Hebridarum, autumno (Claparède).

Familia XVIII. Borlasiea.

α. *Proboscis terminalis.*

Borlasia Neesii DIESING: Rev. d. Turbell. II. 249 adde:

Gordius fusca Dalyell: Powers of the Creator II. 83. 84. Tab. XII.

Amphiporus Neesii Oersted. — Leuckart: in Troschel's Arch. 1859. II. 187.

Habitaculo adde: Ad littora Scotiae (Dalyell).

Borlasia linearis DIESING: Rev. d. Turbell. II. 250 adde:

Cephalothrix lineata Oersted. — Claparède l. e. 150 (de proboscidis pilis longis rigidis).

Habitaculo adde: Ad insulam Sky, Hebridarum, autumno (Claparède).

Borlasia? longissima.

Corpus teretiusculum utrinque parum attenuatum, flavidо-griseum. *Caput* corpore continuum, antice truncatum lobulo angusto brevi ciliato. *Proboscis* inermis, papillosa, papillis conicis. *Os distantia*, latitudinem capitis decies superante, ab apice capitidis remotum. Longit. 8" — 1'6".

Corpuscula duo ovalia antrorum attenuata, proboscidem limitantia, incertae functionis. — Corpus mucum tenaceum copiose excrenit.

Cephalotrix longissima Keferstein l. c. 57 et 65, anatom.: 67, 71 (de proboscide inermi), 79. Tab. VI. 6—10.

Habitaculum. Sub axis corpus in formam coni, *Tubificis* instar, convolutum vel in formam reticuli complicatum, raro, St.Vaast la Hougue (Keferstein).

Nach schärferer Begrenzung der Gattung *Cephalotrix* wäre dieser Wurm, da ihm Augen fehlen, nicht zu dieser, sondern wahrscheinlich eher zur Gattung *Borlasia*, obwohl er sich auch von dieser durch ein gewimpertes Läppchen am Vorderende zu unterscheiden scheint, zu stellen.

$\beta.$. Proboscis infera.

Valencinia ornata Quatrefages. — Dies. Rev. d. Turbell. II. 252
adde:

Gordius anguis Dalyell l. c. 85—87. Tab. XIII. 7—10.

Valencinia ornata Quatrefages. — Leuckart l. c. 187.

Habitaculo adde: Ad littora Scotiae (Dalyell).

Familia XIX. Ommatophora.

Ommatoplea peronea DIESING: Rev. d. Turbell. II. 255 adde:

Var.? *Gordius taenia* Dalyell l. c. 83.

Nemertes peronea Quatrefages. — Leuckart l. c. 187.

Habitaculo adde: Ad littora Scotiae (Dalyell).

Ommatoplea rosea DIESING: Rev. d. Turbell. II. 256 adde:

Vermieulus rubens Dalyell l. c. 90. Tab. X. 13—18.

Polystemma roseum Oersted. — Leuckart l. c. 188.

Habitaculo adde: Ad littora Scotiae (Dalyell).

19*. *Ommatoplea ocellata*.

Corpus teretiusculum medio crassissimum utrinque parum attenuatum, stato expenso depresso, flavidum. *Caput* corpore continuum. *Proboscis* inermis, papillis elevatis, rigidis, plerumque in apices duas vel tres uncinatas divisus. *Os* ab apice capitis distantia latitudinem capitis septies superante remotum. *Ocelli* plures versus apicem capitis. Longit. 10'', crassit. $\frac{1}{2}$ —1''; statu expanso longit. 4''2'', latit. $\frac{1}{4}$ ''.

Cephalotrix ocellata Keferstein l. c. 57 et 63, anatom.: 67, 71 (de proboscide inermi) 67, 79, 80, 88. Tab. VI. 11—16.

Habitaculum. Sub axis, raro, St. Vaast la Hougue (Keferstein).

Wegen Vorhandensein von nicht zwei, sondern mehreren Augen zur Gattung *Ommatoplea* zu ziehen. Der Charakter derselben müsste durch die Kenntniss der vorliegenden Art dahin berichtigt werden, dass der Rüssel bewaffnet, selten unbewaffnet ist, und die Mundöffnung vorne oder hinter dem Kopfe liegt.

Familia XX. *Mieruracea*.

Mierura fasciolata HEMPRICH et EHRENBERG. — *Dies.* Rev. d. Turbell. II. 259 adde:

Pilidium gyrans Claparède l. c. 151 (de evolutione).

Habitaculo adde: Ad oras Hebridarum, autumno (Claparède).

Subtribus II. Rhynchocoela porocephala.

Familia XXIII. *Prorhynchidea*.

Prorhynchus? *serpentinus* LEUCKART.

Planaria serpentina Dalyell l. c. 122. Tab. XV. 20.

Prorhynchus? *serpentinus* Leuckart l. c. 188.

Habitaculum. In Scotia (Dalyell).

Familia XXV. *Typhlonemertinea*. Characteri familiae adde:

Otolithi nulli vel plures otolithothecis pluribus inclusi.

Subfamilia I. Anotophora. Otolithi nulli. Proboscis infera aut terminalis.

α. Proboscis infera.

Cerebratulus marginatus RENIER? *Keferstein* I. c. 66, 67, 70, 71, 80, 86 (anatom.) Tab. VII. 3. 4. 5.

Da der Verfasser nirgends die Lage des Rüssels an dem von ihm untersuchten aus Neapel stammenden Thiere angibt, so muss es dahin gestellt bleiben, ob er den eigentlichen *Cerebratulus marginatus* Renier oder *Meckelia Somatotomus* Leuckart vor Augen gehabt habe.

β. Proboscis terminalis.

Meckelia olivacea RATHKE. — *Dies. Rev. d. Turbell.* II. 280 adde:

Gordius fragilis *Dalyell* I. c. 54—62. Tab. VI—VII.

Meckelia olivacea Rathke. — *Leuckart* I. c. 187.

Habitaculo adde: Ad oras Scotiae (*Dalyell*).

Meckelia Borlasii DIESING: *Rev. d. Turbell.* II. 285 adde:

Gordius maximus *Dalyell* I. c. 63—70.

Borlasia Angliae *Oken.* — *Leuckart* I. c. 187.

Habitaculo adde: Ad oras Scotiae (*Dalyell*).

Nach *Dalyell* (Leuckart's Auszug) umschlingt dieser Wurm gern fremde cylindrische Gegenstände. *Dalyell* beobachtete Individuen von 10' Länge und bewahrte ein Exemplar mit den daraus hervorgegangenen Theilstücken fast 5 Jahre lang auf. In einem Jahr und 10 Monaten wuchs dasselbe von einem kleinen 3" langen Würmchen zu einer Länge von 2½ Fuss heran. Gleichzeitig änderte sich die Färbung immer mehr und mehr in's Dunkle. Der Rüssel ist roth.

Subfamilia II. Otophora. Otolithi plures otolithothecis pluribus inclusi. Proboscis terminalis.

LX*. OTOTYPHLONEMERTES DIESING.

Oerstediæ spec. *Keferstein.*

Corpus *depressiusculum.* *Caput* *corpo continuum.* *Cephalopori* duo, circulares, marginales. *Proboscis* terminalis, intus papillosa, pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Os ventrale,*

antrorum situm. *Ocelli* nulli. *Otolithi* plures otolithotheis quatuor inclusi. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. *Maricolae*, hemisphaerae borealis.

Organon laterale (corpusculum solidum ad quod cephaloporus singulus dicit) parvum, parte attenuata cum cerebello junctum.

1. *Ototyphlonemertes Kefersteinii* DIESING.

Corpus antice et postice truncatum, pellucidum, albidum. Longit. $2\frac{1}{2}''$, latit. ad $\frac{1}{6}''$.

Oerstedia pallida Keferstein l. c. 60, anatom.: 69, 79, 80, 84. Tab. V. 8. 9.

Habitaculum. St. Vaast la Hougue specimen unicum juvenile, simul cum *Ditactorrhochmate mandilla* (Keferstein).

Dieser Strudelwurm ist durch das gleichzeitige Vorkommen von einem Rüssel und von mehreren Gehörsteinchen, welche in vier Kapseln eingeschlossen sind, und durch den Mangel von Augen so ausgezeichnet, dass er zur Feststellung dieser neuen Gattung berechtigt. Hinsichtlich des Artnamens habe ich mir erlaubt, zur Erinnerung an den in jüngster Zeit um die Kenntniss der Rhynchocoelen so sehr verdienten Entdecker dieser Species, letztere mit seinem Namen zu bezeichnen.

Familia XXVI. *Loxorrhochmidea*. Characteri familiae adde:

Otholithi nulli, rarius plures otolithotheis pluribus inclusi. Proboscis infera aut terminalis.

Subfamilia I. Anotophora. *Otolithi* nulli. Proboscis infera aut terminalis.

α. Proboscis infera.

LX**. *PROSORHOCHMUS KEFERSTEIN*.

Corpus depresso-seculum, parum mutabile. *Caput* corpore continuum, plica transversali terminali subbilabiatum, labiis medio emarginatis, lobo dorsali transversali instructum. *Cephalopori* duo foveaeformes marginales. *Proboscis* infera, pugione et bursulis aciculiferis 2—3 instructa. *Os ventrale*, antrorum situm. *Ocelli* quatuor in formam trapezi dispositi. *Sexus* discretus.

Anus terminalis posticus. Vivipara. — Marieolae, hemisphaerae borealis.

Organon laterale (corpuseulum solidum ad quod singulus cephaloporus dueit) bilobum; lobo longiore cerebellum attingente.

1. **Proso rhochmus Claparèdii KEFERSTEIN.**

Corpus retrorsum attenuatum, postice trunca tum, aurantiacum subtus brunnescens. Caput truncatum. Cephalopori ocellis anteriores juxta positi. Proboscis intus papillosa, burseolis aciculiferis in adultis tribus in juvenulis duabus instructa. Ocelli posteriores minores. Longit. ad 10"; longit. prolium ocellis 2, 4 imo 6 instructorum in cavo corporis materni $\frac{1}{6}''$ —4".

Proso rhochmus Claparèdii Keferstein I. c. 55 et 61—63, anatom.: 70, 74 (de proboscide armata) 79, 84, 89—90 (de viviparu et de evolutione). Tab. VI. 1—5.

Habitaculum. St. Vaast la Hougue, sub axis marinis specimen duo aestate (Keferstein).

Diese von Herrn Prof. Keferstein aufgestellte neue Gattung, welche der Gattung *Tetrastemma* in vieler Hinsicht nahe steht, unterscheidet sich von dieser wesentlich durch den unsterändigen Rüssel, welcher in dieser Familie hier zum ersten Male auftritt; hierzu kommt noch das Vorhandensein eines Kopfläppchens. Wenn auch die Kopfspalten bei *Proso rhochmus* nicht entschieden als schiefe oder Querspalten erscheinen, so glaubte ich doch dieses Thier zu den Loxorrhochmideen zählen zu sollen, und zwar um so mehr, als die Gattung *Tetrastemma* ausser Arten mit schiefen oder queren Kopfspalten auch solche enthält, bei welchen sie beinahe kreisrund sind.

β. *Proboscis terminalis.*

Tetrastemma varicolor OERSTED. — Dies. Rev. d. Turbell. II. 289 add:

Claparède I. c. 149, 150 (de armatura proboscidis). Tab. V. 6.

Habitaculo add: Ad insulam Sky, Hebridarum, autumnum (Claparède).

Tetrastemma variegatum LEUCKART.

Corpus obesum, rubro et albo variegatum, linea dorsali clara. Longit. 8".

Vermiculus variegatus *Dalyell* l. c. 91. Tab. X. 25. 26.

Tetrastemma variegatum *Leuckart* l. c. 188.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

Tetrastemma Coluber LEUCKART.

Mæula magna obseura inter par primum et secundum ocellorum.

Vermiculus Coluber *Dalyell* l. c. 91. Tab. X. 22. 23.

Tetrastemma Coluber *Leuckart* l. c. 188.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

Tetrastemma algae LEUCKART.

Planaria algae *Dalyell* l. c. 117. Tab. XVI. 24.

Tetrastemma algae *Leuckart* l. c. 188.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

Tetrastemma? album LEUCKART.

Planaria alba *Dalyell* l. c. 116. Tab. XVI. 11.

Tetrastemma? album *Leuckart* l. c. 188.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (*Dalyell*).

2. Ditactorrhochma Mandilla.

Corpus *depressum*, *postice truncatum*, *albidum vel rosaceum*, *haud raro in globulum contractile*. *Caput* *subdiscretum*, *ovale*, *antice truncatum*. *Cephalopori* *a margine ad quartam corporis latitudinis partem protracti*, *horizontales*, *parum arcuati*, *antice convexi*. *Proboscis* *intus papillosa*, *papillis conicis lateribus foliaceo-emarginatis vel lobatis*, *pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa*. *Os* *sub cerebello situm*. *Ocelli* *numerosi magnitudinis inaequalis in acervos quatuor plerunque consociati*. *Longit.* $15'' - 2\frac{1}{2}''$, *latit.* $2 - 4''$.

Organon laterale (*corpuseulum solidum ad quod singulus cephaloporus dicitur*) *ovale vel pyriforme filo longo flexuoso cum cerebello junetur*.

Polia Mandilla Quatrefages: in *Annal. des sc. nat.* 3. ser. VI. 203, 204.

Tab. VIII. I. et I^a., *Tab. IX.* (tabulas non vidi). — *Idem Rech. anat. et phys.* *Tab. XV, 1 et 2* (non vidi).

Nemertes Mandilla Diesing: *Syst. Helm.* I. 274. — *Idem Rev. d. Turbell.* II. 303.

Borlasia Mandilla Keferstein l. c. 58, *anatom.*: 67, 69, 70, 71, 72 et 73 (*de proboscide armata*). 79, 80, 82, 88.

Habitaculum. Prope St. Vaast la Hougue copiose (Quatre-fages), ibidem sub axis, aestate (Keferstein).

Eine Abbildung in Gaimard's Voyage en Scandinavie u. s. w. Taf. C, Fig. 1—22, welche einen Wurm darstellt, der sich durch zwei an der Unterseite des Kopfes quer neben einander gestellte halbmondförmige Kopfspalten auszeichnet, gab mir die Veranlassung zur Aufstellung der Gattung *Ditactorrhochma*. Da die von Keferstein als *Borlasia Mandilla* beschriebene und abgebildete Art dieselben Charaktere darbietet, so nehme ich keinen Anstand, sie als zweite Art der genannten Gattung beizuzählen.

LXIII*. PTYCHOODES DIESING.

Borlasiae spec. *Keferstein*.

Corpus depresso, parum mutabile. *Caput* corpore continuum, utrinque fovea trianguli instructum. *Cephalopori* marginales duo transversales, singulus plieis immersis 8 oblique longitudinalibus supraimpositis. *Proboscis* terminalis, intus papillosa, pugione et burseolis aciculiferis 8—10 praedita. *Os ventrale*, antrorsum situm. *Ocelli* numerosi. *Sexus* discretus. *Anus* terminalis posticus. *Mari-* colae, hemisphaerae borealis.

Organon laterale (corpuseulum solidum ad quod singulus cephaloporus dueit) ovale s. quadrangulare filis pluribus cum cerebello junctum. Vasa lateralia cum vase dorsali canaliculis transversis numerosis capillaribus juncta. — *Sanguis* ruber.

1. *Ptychodes splendida* DIESING.

Corpus utrinque acutum, dorso medio rufo-brunneo vel rosaceo fasciis longitudinalibus 5 albis, reliqua parte rosaceo-album. *Pro-* *boscis* intus papillis elevatis, uno latere denticulatis, apice corpuscula ovalia interdum pedicellata gerentibus obsessa, pugione magno armata. *Ocelli* utrinque in series duas longitudinales dispositi. Longit. 1—2", latit. med. 2".

Corpus ciliis vibrans brevibus gracillimis obsessum mucum copiosum elarum et tenacem excernit.

Borlasia splendida *Keferstein* l. c. 59, anatom.: 68, 79, 80, 82, 84, 86,
Tab. V. 10—18.

Habitaculum. Ad *Ostreas* specimina duo, St. Vaast la Hougue, aestate (Keferstein).

Das von Keferstein unter dem Namen *Borlasia splendida* aufgeführte Thier zeichnet sich durch das Vorhandensein einer Anzahl von schiefen Längsfalten (vom Verfasser Rillen genannt) am Kopfe oberhalb der Kopfspalten aus, welcher sehr eigenthümliche Bau mich veranlasste, die in Rede stehende Form als den Typus einer eigenen Gattung anzusehen.

Keferstein betrachtet im Allgemeinen die Kopfspalten der Nemertinen nicht als wirkliche Öffnungen, sondern nur als Einsenkungen der Haut. Die im Innern des Körpers liegenden Seitenorgane, welche er für solide Körper erklärt, setzen sich nach ihm an die Kopfspalten und zwar an einer Stelle derselben, wo die äussere Haut und Musculatur ganz fehlt, derart an, dass die so entstandene runde Öffnung der Körperbedeckung durch sie geschlossen wird und sie mit dem umgebenden Wasser in direkte Berührung treten. Er wäre geneigt, diese Seitenorgane als zu einer Sinnesthätigkeit bestimmt, anzunehmen. Die obenerwähnten schiefen Längsfalten bei *Ptychodes* unterscheiden sich dadurch von wahren Kopfspalten, dass sie keine Seitenorgane besitzen.

Subfamilia II. Otophora. Otolithi plures otolithothecis pluribus inclusi. Proboscis terminalis.

LXIV*. OTOLOXORRHOCHEMA DIESING.

Tetrastemmatis spec. Graeffe.

Corpus depresso ciliatum. *Caput* corpore continuum. *Cephalopori* duo *Proboscis* terminalis, pugione et burseolis aciculiferis duabus instructa. *Os* *Ocelli* 4 in quadrangulum dispositi. *Otolithi* numerosi capsulis pluribus inclusi, ocellis interpositi. *Sexus* et *annus* Maricolae, hemisphaerae borealis.

1. OTOLOXORRHOCHEMA GRAEFFEI DIESING.

Corpus angustum, postice acutum, flavoviride. *Caput* rotundatum. *Proboscis* pugione magno manubrio medio constricto insidente et burseolis duabus, aciculas 1—2 in cludentibus instructa. *Ocelli* versus apicem capitidis, lente instructi, nigri. Longit. $1\frac{1}{2}''$.

Tetrastemmatis spec. Graeffe l. c. 53—54.

Habita eulum. Nicæae (Graeffe).

Dieser von Graeffe als *Tetrastemma* kurz beschriebene Wurm bildet durch das gleichzeitige Vorkommen eines Rüssels, von Augen und vielen in Kapseln eingeschlossenen Gehörsteinchen entschieden eine neue Gattung, und Herr Graeffe hat das Verdienst der ersten Entdeckung von Gehörsteinchen in der Tribus der Rhynchocoelen. Leider ist in der Beschreibung gar nichts über die Form und Lage der Kopfspalten, sowie über die Mundöffnung enthalten, und es wird nur im Allgemeinen auf die Übereinstimmung mit den Arten von *Tetrastemma* hingewiesen.

Familia XXVII. Eunemertinea.

Nemertes Gesserensis DIESING: Rev. d. Turb. II. 299 adde:

Gordius Gesserensis Müll.? — *Dalyeller* l. c. 73. Tab. X. 5. *Leuckart* l. c. 187.

Habitaculo adde: Ad littora Scotiae (Dalyell).

11*. *Nemertes octoculata* KEFERSTEIN.

Corpus planum, postice truncatum, olivaceum, subtus pallidius. *Caput* corpore continuum, antice truncatum. *Cephalopori* latitudinem duplē capitis longitudine superantes, antrorsum convergentes, retrorsum dilatati, singulus prope apicem capitis papilla instructus. *Proboscis* inermis. *Os* retro cephaloporus situm. *Ocelli* 8 aequales, semilunares, in series duas parallelas dispositi. *Lungit.* ad 3"4".

Organon laterale (corpusculum solidum ad quod cephaloporus singulus ducit) emarginatum, funiculo brevi cum cerebello junctum.

Nemertes octoculata Keferstein l. c. 63, anatom.: 69, 79, 81. Tab. VII. 1. 2.

Habitaculum. Sub saxis prope St. Vaast la Hougue haud raro, aestate (Keferstein).

Nemertes olivacea JOHNSTON. — Dies. Rev. d. Turbell. II. 300 adde:

Gordius minor viridis Dalyell l. c. 72. Tab. IX. 2 (cum filo ovolorum).

Nemertes olivacea M. SCHULTZE. — Johnston? — Leuckart l. c. 187.

Nemertes olivacea Johnston. — *Keserstein* l. c. 66 (de distributione pigmenti).

Habitaculo adde: Ad littora Scotiae (Dalyell).

Turbellariis incertae sedis *Dies.* Rev. d. Turbell. II. 308 — 309 adde:

Vermiculus lineatus DALYELL.

Corpus gracile viride. Ocelli 2.

Vermiculus lineatus Dalyell l. c. 19. 20. *Leuckart* l. c. 188.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

Vermiculus crassus DALYELL.

L. c. 88. 89. Tab. X. 11.

Meckelia aut Cerebratulus? *Leuckart* l. c. 188.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

Gordius gracilis DALYELL.

Juvencula bioculata; adulta coeca.

Gordius gracilis Dalyell l. c. 74. 75. Tab. IX. 8. *Leuckart* l. c. 187.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

Gordius albus DALYELL.

L. c. 75. 76. Tab. IX. 12. — *Leuckart* l. c. 187.

Habitaculum. Ad littora Scotiae (Dalyell).

Nomina generum et specierum serie alphabetica: *Amphiporus Neesii* 5, *Borlasia Angliae* 8, *linearis* 5, *longissima* 6, *Mandilla* 11, *Neesii* 5, *splendida* 12. — *Centrostomum Mertensii* 2, *Cephalothrix lineata* 5, *longissima* 6, *ocellata* 7, *Cerebratulus marginatus* 8, *Convoluta paradoxa* 3. — *Ditactorrhochma Mandilla* 11. — *Enterostomum Fingalianum* 4, *Eurylepta aurita* 3. — *Gordius albus* 15, *anguis* 6, *fragilis* 8, *fuscus* 5, *Gesserensis* 14, *gracilis* 15, *maximus* 8, *minor* 14, *taenia* 6. — *Gyrator caledonicus* 5. — *Meckelia Borlasii* 8, *olivacea* 8. — *Mesostomum marmoratum* 4, *Micrura fasciolata* 7, *Monocelis*

agilis 5, *lineata* 5, *unipunctata* 4, *Monops agilis* 5, *lineatus* 5, *Monotus paradoxus* 3, *unipunctatus* 4. — *Nemertes Gesserensis* 14, *Mandilla* 11, *octiculata* 14, *olivacea* 14, *peronea* 6. — *Oerstedia pallida* 9, *Ommatoplea ocellata* 7, *peronea* 6, *rosea* 6. — *Otoloxorrhochma Graeffei* 13, *Ototoxiphonemertes Kefersteinii* 9. — *Pilidium gyrans* 7, *Planaria alba* 11, *algae* 11, *serpentina* 7, *Polia Mandilla* 11, *Polystemma roseum* 6, *Proceros auritus* 3, *Prorhynchus serpentinus* 7, *Prosorhochmus Claparèdii* 10, *Prostomum caledonicum* 5, *Ptychodes splendida* 12. — *Tetra-stemma album* 11, *algae* 11, *Coluber* 11, spec. 13, *varicolor* 10, *variegatum* 10, *Turbella nigrovenosa* 4. — *Valencinia ornata* 6. — *Vermiculus Coluber* 11, *crassus* 15, *lineatus* 15, *rubens* 6, *variegatus* 11. *Vortex Fingalianus* 4, *quadrioculatus* 4.

